

**Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja
na roky 2014 – 2020**

**Integrovaná územná stratégia udržateľného rozvoja
mestskej funkčnej oblasti mesta Košice 2014 – 2020**

Október 2015



Európska únia
Európsky fond pre Regionálny rozvoj
Integrovaný regionálny operačný program

Názov:	Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja
Verzia	<i>2.3</i>
Dátum schválenia Radou Partnerstva pre UMR	<i>DD. MM. RRRR</i>
Dátum schválenia Radou Partnerstva pre RIÚS	<i>DD. MM. RRRR</i>
Dátum schválenia Riadiacim orgánom pre IROP	<i>DD. MM. RRRR</i>
Zodpovedný koordinátor RIÚS	<i>Ing. Imrich Fülöp</i>
Zodpovedný koordinátor stratégie UMR	<i>Ing. Margita Hanušovská</i>

OBSAH

I. Úvod	4
1.1 Účel a ciele dokumentu RIÚS	4
1.2 Stručná charakteristika jednotlivých častí RIÚS	5
1.3 Spôsob zapracovania stratégie UMR	6
1.4 Prehľad východiskových dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia a informačných zdrojov	7
1.5 Chronológia prípravy RIÚS a spôsob zapojenia partnerov	7
1.6 Inštitucionálne zabezpečenie prípravy RIÚS	8
II. Analytická časť	9
1. Regionálna doprava	9
2. Verejná osobná doprava.....	11
3. Nemotorová doprava.....	16
4. Sociálna oblasť.....	19
5. Materské školy	33
6. Základné školy	37
7. Stredné školy.....	40
8. Zdravotná a všeobecná ambulantná starostlivosť	45
9. Vodovod a kanalizácia.....	49
10. Revitalizácia miest	55
11. SWOT analýza Košického kraja s ohľadom na analyzované oblasti	57
III. Strategická časť.....	62
3.1. Globálny cieľ RIÚS	62
3.2. Prioritná os č. 1: Bezpečná a ekologická doprava v Košickom kraji.....	62
Investičná priorita č. 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prepojením sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T vrátane multimodálnych uzlov	62
Investičná priorita č. 1.2: Vývoj a zlepšovanie ekologicky priaznivých, vrátane nízkohlukových, a nízkouhlíkových dopravných systémov vrátane	

vnútrozemských vodných ciest a námornej dopravy, prístavov, multimodálnych prepojení a letiskovej infraštruktúry v záujme podpory udržateľnej regionálnej a miestnej mobility	64
3.3. Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám.....	68
Investičná priorita č. 2.1: Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k celoštátnemu, regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia, podporujú sociálne začleňovanie prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym, kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné.....	68
Investičná priorita č. 2.2: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom vývoja vzdelávacej a výcvikovej infraštruktúry	75
3.4. Prioritná os č. 4: Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie	80
Investičná priorita č. 4.2: Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek	80
Investičná priorita č. 4.3: Prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných lokalít (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženia znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku	83
3.5 Prioritná os č. 5: Udržateľný mestský rozvoj funkčnej oblasti mesta Košice	85
IV. Vykonávacia časť.....	86
4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie RIÚS	86
4.2 Indikatívny časový harmonogram a finančný plán realizácie RIÚS	87
4.3 Zásobník projektových zámerov	91
4.4 Monitorovanie realizácie RIÚS	91
4.5 Hodnotenie realizácie RIÚS	91
V. Prílohy	92

I. Úvod

1.1 Účel a ciele dokumentu RIÚS

V programovom období 2014-2020 je v IROP po prvý raz aplikovaný integrovaný prístup prostredníctvom Regionálnych integrovaných územných stratégií. RIÚS je tak východiskovým implementačným dokumentom pre realizáciu IROP. Zároveň RIÚS predstavuje záväzný akčný plán konkrétnych plánovaných aktivít IROP v Košickom kraji, definujúci konkrétne plánované opatrenia s dôrazom na integrovaný prístup pre rozvoj územia. Zdrojom financovania RIÚS sú hlavne prostriedky štrukturálnych fondov vrátane povinného spolufinancovania z národných zdrojov a povinného spolufinancovania zo zdrojov rozpočtov regionálnej a miestnej samosprávy.

Je treba však upozorniť na skutočnosť, že aj keď v zmysle platnej legislatívy predstavujú štrukturálne fondy doplnkový zdroj financovania potrieb regionálneho rozvoja, v skutočnosti sú už na Slovensku pomerne dlhý čas jediným zdrojom jeho financovania. V súčasnosti preto nie je jasné, z čoho budú financované potreby regionálneho rozvoja po roku 2020, teda po ukončení štrukturálnej pomoci, čo môže do istej miery ovplyvniť trvalú udržateľnosť dosiahnutých výsledkov, resp. ďalšie zhoršovanie nepriaznivého stavu v Košickom kraji najmä v oblasti nezamestnanosti a rastúcej chudoby.

Ako základný problém pri tvorbe RIÚS sa ukázalo definovanie obsahovej náplne dokumentu. Boli tu dva rozdielne pohľady. Podľa jedného má byť RIÚS programovým dokumentom, teda má analyzovať potreby samosprávneho kraja, navrhnúť opatrenia na ich riešenie a následne definovať zdroje zo štrukturálnych fondov, štátneho rozpočtu a vlastné zdroje na financovanie navrhovaných opatrení, pričom zdroje IROP mali byť len jedným z týchto zdrojov. Tento prístup, vrátane metodiky na tvorbu strategického dokumentu takéhoto typu je presne definovaný v zákone o podpore regionálneho rozvoja s názvom Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja príslušného samosprávneho kraja. Tento program je základným plánovacím nástrojom regionálneho rozvoja ako na regionálnej, tak i na miestnej úrovni. Podľa druhého pohľadu má byť RIÚS implementačným nástrojom IROP s cieľom alokovať konkrétne navrhované opatrenia IROP stanovené na národnej úrovni do územia konkrétneho samosprávneho kraja. Tým má byť zabezpečený integrovaný prístup k plánovaniu regionálneho rozvoja, kde ciele stanovené na národnej úrovni sú prostredníctvom RIÚS realizované na území regionálnej a miestnej samosprávy, pričom národná úroveň poskytne nevyhnutné zdroje z IROP na realizáciu týchto cieľov. Je treba povedať, že celkový spôsob prípravy a spracovania IROP sa prikláňa k druhému pohľadu, teda že RIÚS má byť implementačným nástrojom IROP. Z tejto skutočnosti potom priamo vyplývajú aj požiadavky na rozsah analytickej a návrhovej časti RIÚS.

RIÚS by tak mal prispieť jednak k plneniu strategického rámca IROP tvoreného cieľmi politiky regionálneho rozvoja na národnej úrovni a jednak by mal reflektovať potreby a výzvy regionálnej a miestnej úrovne v Košickom kraji v prioritných oblastiach určených v IROP. Dosiahnutie tohto cieľa však bude závisieť od výšky regionálnej alokácie finančných prostriedkov na implementáciu RIÚS. Už teraz však môžeme povedať, že výška finančných prostriedkov na potreby a výzvy regionálnej a miestnej úrovne nedosiahne ani polovicu výšky finančných prostriedkov v predchádzajúcom programovom období 2007 - 2013 vyčlenených v Regionálnom operačnom programe. Pri tom výsledky hodnotenia minulého programovacieho obdobia, vykonaného Centrálnym koordinačným orgánom ukazujú, že napriek prijatej pomoci zo štrukturálnych fondov zaostávanie Košického kraja sa naďalej prehĺbuje. To je vážne varovanie pre reálne nastavenie výšky indikátorov výsledku RIÚS.

Na základe vymedzenia z národnej úrovne RIÚS sústreďuje svoje intervencie do vybraných cieľov týchto prioritných oblastí:

- bezpečná a ekologická doprava v regiónoch,
- ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám,
- konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie,
- zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie.

Je treba však povedať, že ani jedna z týchto oblastí vyčlenených v IROP priamo nerieši najzávažnejší problém v oblasti regionálneho rozvoja v Košickom kraji, ktorým je neustále rastúca nezamestnanosť, stagnujúce mzdy a z toho vyplývajúci nezadržateľný nárast chudoby. Tento závažný problém bude podrobne analyzovaný v pripravovanom strategickom dokumente, Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického kraja 2015 – 2020, ktorý bude predložený na schválenie koncom roku 2015.

Prínosom celého RIÚS je identifikovanie a realizácia priorít na základe ich analýzy a následného konsenzu aktérov v Košickom kraji, čím sa má dosiahnuť predchádzanie negatívnym účinkom nekoordinovaného plánovania, ktoré je typické pre doterajší intuitívne orientovaný prístup pri identifikácii a realizácii priorít z národnej úrovne.

Vzhľadom na relatívne nízku výšku regionálnej alokácie a relatívne vysokú výšku investičného dlhu v uvedených prioritných oblastiach, investičný dlh niekoľkonásobne prevyšuje výšku regionálnej alokácie, bude cesta k dosiahnutiu konsenzu pravdepodobne veľmi ťažká.

1.2 Stručná charakteristika jednotlivých častí RIÚS

Podľa záväzného Metodického usmernenia č.1 Riadiaceho orgánu pre IROP pre prípravu RIÚS verzia 1.0 je stanovená jednotná štruktúra dokumentu v nasledovnom členení:

- I. Úvod
- II. Analytická časť
- III. Strategická časť
- IV. Vykonávací časť
- V. Prílohy

V **úvode** sú rozpracované jednotlivé povinné časti v súlade s uvedeným Metodickým usmernením č.1.

Analytická časť obsahuje analýzu a komplexné hodnotenie východiskovej situácie v rámci každej tematickej oblasti IROP, s jasnou väzbou na strategickú časť RIÚS. V rámci analyzovaných tematických oblastí, tam kde je to relevantné, sú definované územné investičné jednotky, t.j. územie, ktoré bolo zvolené pre preskúmanie účinnosti plánovanej intervencie vo vzťahu k plneniu cieľov a ukazovateľov RIÚS na tomto území, v porovnaní s inými, identickými územnými investičnými jednotkami. Pre účely objektívneho porovnania územných investičných jednotiek boli stanovené kritériá, na základe ktorých je možné odôvodniť výber konkrétnej územnej investičnej jednotky. Závery analýzy sú pre každý špecifický cieľ IROP zhrnuté v SWOT analýze, ktorá sumarizuje silné a slabé stránky a príležitosti a ohrozenia analyzovaných tematických oblastí.

Strategická časť

Strategická časť obsahuje ciele, priority a súbor oprávnených aktivít na ich dosiahnutie prevzatých z IROP. Očakávané výsledky sú definované hodnotami indikátorov výsledku. Hodnoty týchto indikátorov boli odhadnuté na základe rozdelenia výšky regionálnej alokácie na jednotlivé špecifické ciele. Rozdelenie výšky regionálnej alokácie bolo stanovené jednak konsenzom partnerov a jednak na základe projektových zámerov zozbieraných na území Košického kraja na oprávnené aktivity IROP. Tam, kde bol požadovaný väčší finančný objem

vyplývajúci z projektových zámerov, tam bol stanovený aj väčší podiel regionálnej alokácie na daný špecifický cieľ s prihliadnutím na potreby vyplývajúce z analytickej časti, ktoré sú zhrnuté v SWOT analýze. Je treba však povedať, že celkový finančný objem projektových zámerov preyšuje celkovú regionálnu alokáciu minimálne dva a pol krát, takže vždy ide viac o vnútroregionálny kompromis a konsenzus, ako o výsledok strategického plánovania.

Vykonávacia časť

Táto časť obsahuje:

- inštitucionálne a organizačné zabezpečenie prípravy a realizácie RIÚS
- časový a finančný harmonogram realizácie RIÚS
- indikatívny zoznam projektových zámerov prerokovaný s príslušnými regionálnymi ZMOS
- monitorovanie a hodnotenie RIÚS.

Prílohy

Táto časť obsahuje:

- stručnú charakteristiku územia kraja a podrobnejšie analytické materiály týkajúce sa niektorých oblastí IROP, ktoré pre svoj rozsah nemohli byť zaradené do pôvodného materiálu
- zoznam subjektov tvoriacich Partnerstvo
- zoznam členov Rady Partnerstva pre RIÚS
- zoznam a zloženie odborných poradných skupín podieľajúcich sa na tvorbe RIÚS
- zoznam použitých zdrojov
- skúsenosti z implementácie projektov v období 2007 – 2013
- grafické prílohy.

1.3 Spôsob zapracovania stratégie UMR

V roku 2014 bola medzi Košickým samosprávnym krajom a Mestom Košice podpísaná Dohoda o spolupráci (Príloha č. 2), v rámci ktorej bola dohodnutá vzájomná spolupráca strán dohody pri príprave, realizácii, monitorovaní a hodnotení stratégií RIÚS a UMR, ktoré majú byť spracované podľa požiadaviek IROP. Dohoda bola schválená v Zastupiteľstve Košického samosprávneho kraja i v Zastupiteľstve mesta Košice. V Dohode o spolupráci boli dohodnuté nasledovné skutočnosti:

- stratégia UMR bude integrálnou súčasťou RIÚS
- obe stratégie UMR a RIÚS budú predmetom schvaľovania v Zastupiteľstve KSK a v Zastupiteľstve mesta Košice
- funkčné územie mesta Košice je presne vymedzené Konceptiou územného rozvoja Slovenska 2001 v znení zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011 a funkčné územie KSK tvorí celé územie Košického kraja
- územná investičná jednotka (ÚIJ) funkčnej mestskej oblasti mesta Košice je samostatne riešená v prioritnej osi č.5
- mestské funkčné územie mesta Košice tvoria tieto samosprávy: Košice, Trebejov, Sokol', Družstevná pri Hornáde, Kostoľany nad Hornádom, Budimír, Vajkovce, Rozhanovce, Beniakovce, Nižný Klátov, Hrašovík, Košické Olšany, Bukovec, Baška, Sady nad Torysou, Malá Ida, Košická Polianka, Vyšná Hutka, Nižná Hutka, Veľká Ida, Kokšov - Bakša, Valaliky, Haniska, Geča, Čaňa, Sokol'any, Seňa, Bočiar, Belža, Kechnec, Milhošť
- strany dohody sa dohodli, že výška alokácií finančných prostriedkov medzi RIÚS Košického kraja a IÚS UMR Košice bude prerozdelená pomerne, pričom kritériom na prerozdelenie alokácií bude počet obyvateľov pripadajúci na mestské funkčné územie

mesta Košice v pomere k celkovému počtu obyvateľov funkčného územia Košického kraja, podľa stanoveného kritéria teda na UMR prípadne 35 % alokovaných finančných prostriedkov z prostriedkov určených pre RIÚS Košického kraja, pričom tieto prostriedky nezahŕňajú výšku prípadnej alokácie, ktorá bude formou integrovaných územných investícií, resp. iných projektových zámerov alokovaná na funkčné územie mesta Košice z prostriedkov, ktoré bude mať k dispozícii KSK, resp. prostriedkov alokovaných na financovanie integrovaných územných investícií realizovaných Ministerstvom kultúry SR, Ministerstvom zdravotníctva SR a Ústredím práce sociálnych vecí a rodiny SR

- rovnakým pomerom bude prerozdelená aj výška alokácií pridelených na Technickú pomoc z IROP
- strany dohody sa zaväzujú, že v súlade s platnou a účinnou Metodikou a Štatútom, budú pri hlasovaní v Rade partnerstva postupovať tak, že budú rešpektovať svoje vzájomné potreby, ktoré vyplynú z analýz spracovaných v odborných poradných skupinách pre RIÚS Košického kraja a IÚS UMR a premietnu sa do strategických dokumentov RIÚS Košického kraja a IÚS UMR
- dohoda bola uzatvorená na dobu určitú a jej trvanie je viazané na lehoty a termíny určené záväznými dokumentmi stanovenými riadiacim orgánom pre IROP – Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

1.4 Prehľad východiskových dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia a informačných zdrojov

Vzhľadom na skutočnosť, že nový Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja 2015 – 2020 bude postupne spracovaný až koncom roku 2015, teda po spracovaní RIÚS, bude RIÚS zahrnutý do PHSR KSK 2015-2020 ako jeho súčasť. Rovnako v meste Košice bude IÚS UMR tvoriť súčasť schváleného Programu rozvoja mesta Košice na roky 2015 – 2020, výhľadovo 2025. Vzhľadom na paralelnú prípravu PHSR ako plánovacích dokumentov a RIÚS a IÚS UMR ako implementačných dokumentov pre IROP, nie je problém zabezpečiť integráciu RIÚS a IÚS UMR do PHSR ako východiskových plánovacích dokumentov na regionálnej a mestskej úrovni.

Zároveň je RIÚS obsahovo previazaný s plánmi hospodárskeho a sociálneho rozvoja miest a obcí na území Košického kraja, v rámci ktorých predložili svoje projektové zámery na nadväzujúce na jednotlivé špecifické ciele IROP.

Na národnej úrovni je RIÚS cez PHSR KSK previazaný najmä s cieľmi Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR ako aj ďalšími národnými sektorovými a koncepčnými dokumentmi. Rovnako je RIÚS cez PHSR previazaný aj na regionálnej úrovni s relevantnými strategickými dokumentmi či už ide o územnoplánovacie dokumentácie alebo strategické dokumenty v oblasti kultúry, školstva, sociálnej oblasti, zdravotníctva, dopravy a ochrane životného prostredia schválené zastupiteľstvami KSK a Mesta Košice.

Čo sa týka otázky informačných zdrojov prednostne sú používané verejne dostupné informačné zdroje, ako sú štatistické údaje Štatistického úradu SR a Ústredia práce sociálnych vecí a rodiny SR. V prípade absencie takýchto údajov sú použité vlastné zisťovania najmä v oblasti školstva, dopravy a v sociálnej oblasti.

1.5 Chronológia prípravy RIÚS a spôsob zapojenia partnerov

Začiatok prípravy RIÚS bol podmienený vydaním základných dokumentov zo strany riadiaceho orgánu, a to Metodiky prípravy a vykonávania RIÚS a schváleného znenia IROP.

Na základe Metodiky koordinátor pre RIÚS za Košický samosprávny kraj pripravil ako podklad na rokovanie pracovnej skupiny pre RIÚS návrh textu RIÚS, ktorý bol následne na konferencii predstavený členom pracovnej skupiny. Koordinátor pre RIÚS vyzval členov pracovnej skupiny na predloženie projektových zámerov pre jednotlivé špecifické ciele. Zároveň sa uzavrela dohoda medzi KSK a Mestom Košice, že IÚS UMR bude vypracovaný ako súčasť RIÚS. Kľúčovou bola dohoda o prerozdelení alokácií IROP medzi RIÚS a IÚS UMR. Ako porovnávací nástroj bol dohodnutý ukazovateľ počtu obyvateľov oboch funkčných území. Na základe výslednej alokácie pre funkčné územie Košického kraja bola táto alokácia rozdelená na jednotlivé špecifické ciele. Kľúčom pre rozdelenie alokácie bol celkový finančný objem predložených projektových zámerov na jednotlivé špecifické ciele. Výberové kritériá pre projektové zámery boli navrhnuté na základe analýzy jednotlivých oblastí v rámci špecifických cieľov, kde boli stanovené sledované ukazovatele. Na základe získaných hodnôt a podľa oprávnenosti v rámci daných podmienok uvedených v IROP boli vyhodnotené predložené projektové zámery. Zároveň budú navrhnuté projektové zámery z príslušného územia prerokované s regionálnymi ZMO. Uvedené kritériá pre výber ÚIJ majú informatívny charakter. Závazný zoznam kritérií vrátane spôsobu výpočtu, zdroja dát a kauzality bude súčasťou výzvy na predkladanie projektových zámerov pre príslušný špecifický cieľ.

Takto dopracovaný RIÚS bol predložený na odsúhlasenie Rade partnerstva pre RIÚS a na schválenie Zastupiteľstvu Košického samosprávneho kraja.

1.6 Inštitucionálne zabezpečenie prípravy RIÚS

Prípravu RIÚS zabezpečuje KSK vlastnými kapacitami najmä pracovníkmi Odboru regionálneho rozvoja, plánovania a implementácie projektov. Niektoré časti spadajúce do kompetencií iných odborov Úradu KSK sú zabezpečované týmito odbormi. Ide hlavne o Odbor sociálnych vecí a zdravotníctva, Odbor školstva, Odbor kultúry a Odbor dopravy. Na makroekonomické analýzy boli zabezpečené práce externého spracovateľa formou Dohody o vykonaní práce. Rovnaký mechanizmus bol použitý pre spracovanie časti týkajúcej sa návrhu Kreatívneho centra v Košiciach.

Na predloženie projektových zámerov bola vytvorená pracovná skupina z relevantných partnerov z územia Košického kraja. Rovnako bola vytvorená pracovná skupina pre oblasť kreatívnej ekonomiky.

Príprava IÚS UMR bola mestom Košice zabezpečená obdobným spôsobom, pričom na spracovanie IÚS UMR boli zabezpečené na Dohodu o vykonaní práce dve pracovníčky z externej firmy, ktorá zároveň pripravuje aj spracovanie Programu rozvoja mesta Košice.

Uvedené štyri Dohody o vykonaní práce majú byť, podľa príslušbu riadiaceho orgánu refundované z technickej pomoci IROP.

Čo sa týka spolupráce koordinátorov RIÚS a IÚS UMR, tá je zakotvená priamo v Dohode o spolupráci medzi KSK a mestom Košice, kde je uvedené, že strany dohody sa budú:

- vzájomne informovať o všetkých dôležitých skutočnostiach týkajúcich sa prípravy, spracovania a realizácie RIÚS Košického kraja a IÚS UMR
- navzájom pozývať na pracovné stretnutia týkajúce sa RIÚS Košického kraja a IÚS UMR a aktívne na nich participovať
- vzájomne informovať o aktuálnom stave prác na RIÚS Košického kraja a IÚS UMR
- spolupracovať pri príprave, realizácii, monitorovaní a hodnotení RIÚS Košického kraja a IÚS UMR.

II. Analytická časť

Kompletná analýza Košického kraja je dostupná v už spracovaných materiáloch Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja, či v Národnej stratégii regionálneho rozvoja SR. Stručnú charakteristiku Košického kraja uvádzame v prílohe materiálu ako povinnú prílohu. Pre potreby RIÚS boli stručne analyzované len oblasti podporované v IROP.

Pre úplnosť za oblasť dopravy v prílohe materiálu pripájame Plán rozvoja a modernizácie ciest II. a III. triedy v Košickom kraji (regionálny master plán) a Analýzu železničných tratí na území Košického kraja. Za oblasť zdravotníctva prikladáme Sieť zdravotníckych zariadení v Košickom kraji a Ústavnú zdravotnú starostlivosť v Košickom kraji, za oblasť kreatívnej ekonomiky výsledky prieskumu Štruktúry respondentov a štruktúry kreatívnych podnikateľov podľa sektorov Kultúrneho a kreatívneho priemyslu.

1. Regionálna doprava

Územím Košického kraja prebiehajú významné nadregionálne cestné, železničné a energetické, dopravné ťahy v smere východ – západ a sever – juh. V oblasti cestnej dopravy sú to európske trasy E 50 (Žilina – Prešov – Košice – Michalovce štátna hranica s Ukrajinou) E 71 Košice – štátna hranica s Maďarskom – Miskolc) a E/58 (Zvolen – Rožňava – Košice – štátna hranica s Ukrajinou). Diaľnica D1 je v súčasnosti realizovaná v úseku Košice – Prešov, vrátane diaľničného privádzača do Košíc, realizovaná je aj rýchlostná cesta R4 po hranicu s Maďarskom.

Mapa 1 – Dopravná sieť v Košickom kraji



Dĺžka cestnej siete v Košickom kraji je 2 382,46 km ciest (13,3% z celkovej dĺžky ciest v SR), z čoho v krajskom meste Košice je spolu 99,30km ciest (4,2% z celkovej dĺžky ciest v kraji). Najvyšší podiel v kraji tvoria cesty III. triedy v dĺžke 1 414,5km (59,4%), najnižší podiel dlhodobo tvoria rýchlostné cesty v dĺžke 26,5km (1,1%) a diaľnice v dĺžke 5,4km (0,2%). Hustota cestnej siete dosiahla hodnotu 0,353km/km², resp. 3,054km na 1000

obyvateľov. V okresoch mesta Košice je rovnako ako v kraji najvyšší podiel ciest III. triedy (37,1%) a II. triedy (25,6%).

Tabuľka 1 – Cestná sieť v Košickom kraji v rokoch 2008 – 2013 (km)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Dĺžka ciest spolu	2379,2	2379,1	2379,1	2378,8	2378,9	2382,5
Cesty I. triedy	366,6	342,4	342,4	342,4	342,4	339,9
Cesty II. triedy	586,2	586,2	586,2	586,5	586,5	583,5
Cesty III. triedy	1421,0	1421,0	1421,0	1420,3	1420,3	1414,5
Diaľnice a diaľničné privádzače	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	5,4
Rýchlostné cesty a privádzače	0,0	24,2	24,2	24,3	24,3	39,2
Hustota cestnej siete (km/km ²)	0,352	0,352	0,352	0,352	0,352	0,352
Hustota cestnej siete (km/1000 obyv.)	3,068	3,068	3,068	3,068	3,068	3,068

Zdroj údajov: Slovenská správa ciest SR

Tabuľka 2 – Cestná sieť v okresoch mesta Košice v roku 2013 (km)

	Mesto Košice
Dĺžka ciest spolu	99,3
Cesty I. triedy	12,5
Cesty II. triedy	25,4
Cesty III. triedy	36,8
Rýchlostné cesty a privádzače	24,5
Hustota cestnej siete (km/km ²)	0,419
Hustota cestnej siete (km/1000 obyv.)	0,425

Zdroj údajov: Slovenská správa ciest SR

1.1. Rozvojové a limitujúce faktory v oblasti regionálnej dopravy

Na základe Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011 by sa mali naďalej rozvíjať stredne veľké mestá ako súčasť polycentrického systému osídlenia a zároveň posilniť význam sídelných systémov ako ťažísk osídlenia. Prevažná väčšina centier osídlenia Košického kraja je lokalizovaná na nadradenej cestnej infraštruktúre (jej hustota v podmienkach Košického kraja je relatívne dostatočná) niektoré mestá (napr. centrá rozvoja Spišská Nová Ves, Gelnica), však ležia na cestách II. triedy s absenciou nadradenej dopravnej infraštruktúry. Práve prepojením centier osídlenia (a ich zázemia) s nadradenou cestnou infraštruktúrou sa napomôže vyváženejšiemu územnému rozvoju regiónov. V rámci štruktúry ťažísk osídlenia je nevyhnutné zabezpečiť kvalitnú cestnú infraštruktúru aj vo vzťahu k vidieckym priestorom, ktoré sú obsluhované prevažne po cestách III. triedy. Zabezpečenie bezpečnosti cestnej premávky, zlepšenie regionálnych dopravných prepojení v záujme zlepšenia mobility a konkurencieschopnosti regiónov, posilňovanie mobility a zlepšovanie kvality životného prostredia sú teda základným predpokladom rozvoja regiónov.

Nároky na kvalitu ciest II. triedy vychádzajú z toho, že viaceré preberajú funkciu nadradenej cestnej infraštruktúry (t.j. ciest I. triedy) v prepojení terciárnych a sekundárnych uzlov s priamym napojením na nadradenú cestnú sieť a infraštruktúru TEN-T (taktiež ako dôsledok zvýšenia intenzity v súvislosti so zavedením mýtného systému na diaľniciach, rýchlostných cestách a cestách I. triedy). Cesty I. triedy úplne absentujú v okresoch Gelnica, Spišská Nová Ves pričom zásadným problémom ciest II. a III. triedy nielen v týchto regiónoch je ich zlý stavebno-technický stav, ktorý má vplyv na zhoršenie dostupnosti regiónov a bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky. Zvyšovanie bezpečnosti cestnej premávky je jedným zo základných cieľov EÚ v oblasti dopravy: „Znížiť do roku 2050 počet

smrteľných nehôd v cestnej doprave takmer na nulu.“¹ Významný prvok z hľadiska dostupnosti a zjazdnosti ciest predstavujú mostné objekty, z ktorých mnohé sa vyznačujú zlým stavebným stavom a prekročenou dobou životnosti.

1.2. Definovanie územných investičných jednotiek

Pre oblasť regionálnej dopravy je územnou investičnou jednotkou úroveň kraja (NUTS3). Cesty II. a III. triedy sú pre väčšinu vidieckych oblastí a niektoré mestské oblasti hlavnými komunikačnými spojnicami, ktoré vytvárajú predpoklady začlenenia obyvateľstva týchto oblastí do širších rozvojových procesov. Investovanie do regionálnych ciest umožňuje menej rozvíjajúcim a zaostávajúcim oblastiam znižovať vnútroregionálne rozdiely v prístupe k základným službám (vzdelanie, zdravotná a sociálna starostlivosť, kultúra, a pod.), v prístupe na trh práce, ako aj v prístupe k základným tovarom. Kvalitnejšie cesty II. a III. triedy predstavujú základnú podmienku pre zlepšenie každodennej (circular) mobility osôb vidieckych území spojenej aj s rastúcou diverzifikáciou hospodárstiev smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam znamenajúcim zároveň rast zamestnanosti. Dostatočne vybudovaná a kvalitná cestná infraštruktúra priamo vplýva aj na rozvoj cestovného ruchu v regiónoch.

Výber projektov bol stanovený metodikou multikriteriálneho hodnotenia projektov pre IROP/RIÚS.

2. Verejná osobná doprava

Dlhodobou v regionálnej verejnej osobnej doprave rozsahom služieb dominuje autobusová doprava. Prímestskú autobusovú dopravu zabezpečujú autobusoví dopravcovia (eurobus, a.s. a ARRIVA Michalovce, a.s.) na základe zmluvných vzťahov so samosprávnymi krajinami už od roku 2003. Aktuálne zmluvy sú platné do konca roka 2017, pričom existuje možnosť ich predĺženia až do roku 2021.

V počte prepravených osôb v prímestskej autobusovej doprave je od roku 2008 zaznamenaný klesajúci trend, keď v roku 2008 bolo prepravených spolu 31 641 tisíc osôb a do roku 2014 ich počet poklesol na 23 049 tisíc osôb. Tento vývoj je možné ilustrovať aj počtom predaných cestovných lístkov (počet prepravených osôb a počet cestovných lístkov nie sú totožný údaj, rozdiel spočíva v možnosti kúpiť 1 lístok, ak autobus vykonáva tzv. pokračujúci spoj).

Tabuľka 3 – Počet predaných cestovných lístkov

Rok	Obyčajné cestovné	Zľavnené cestovné - žiak, študent	Zľavnené cestovné - deti, ŤZP, nad 70 rokov	Spolu
2008	17 084 341	10 681 607	3 443 546	31 209 494
2009	14 345 046	9 633 314	2 995 032	26 973 392
2010	13 669 312	9 400 577	3 076 374	26 146 263
2011	13 052 175	8 890 740	3 131 241	25 074 156
2012	12 783 435	8 414 122	3 107 819	24 305 376
2013	12 736 430	7 929 712	3 019 061	23 685 203
2014	12 354 866	7 543 894	2 910 291	22 809 051

Zdroj: KSK

¹ Biela kniha EK

Prímestská doprava je zabezpečená do všetkých miest a obcí Košického kraja. Dopravná ponuka a analýzy jej posudzovania vychádzajú z Plánu dopravnej obslužnosti Košického kraja spracovaného z úrovne ministerstva v roku 2007. Od prevzatia kompetencií sa vozidlový park prímestskej dopravy v Košickom kraji postupne modernizoval a v roku 2014 pozostával zo 457 autobusov, ktorých priemerný vek je 5,86 rokov. Počet nízkopodlažných autobusov v prímestskej doprave je 14. Štruktúra vozidlového parku sa plynule prispôsobuje zmenám v dopravnom dopyte najmä zvyšujúcim sa podielom nízko a stredno kapacitných autobusov.

Integrácia dopravy je zatiaľ realizovaná iba v prepravnej a technologickej úrovni (koordinácia cestovných poriadkov, vzájomná akceptácia prirodzených prestupných miest, ochota zjednotiť prepravné poriadky dopravcov, kompatibilita vybavovacích tarifných systémov), chýba ale tarifná integrácia a preukázateľná inštitucionálna podpora objednávateľov.

Krajské mesto Košice je druhým najväčším železničným uzlom SR. Košický kraj má hustú sieť železničných tratí, ktoré ho spájajú s okolitými štátmi EÚ. Prostredníctvom systému Východoslovenských prekladísk a širokorozchodnej trate je napojené na Ukrajinu a Rusko.

Železničná doprava obsluhuje 83 z 440 obcí v Košickom kraji. Hlavnou traťou je trasa Spišská Nová Ves - Margecany - Košice - Trebišov - Michalovce/Čierna nad Tisou. Technickým problémom tratí je ich nízka prepravná rýchlosť, pomerne zastaralý vozňový park i nevyhovujúca úroveň železničných staníc v niektorých mestách i obciach.

Dĺžka prevádzkovaných železničných tratí v Košickom kraji v priebehu sledovaných rokov klesá, v roku 2013 bolo prevádzkovaných 357 km železničných tratí, oproti roku 2008 ide o pokles o 91 km (20%). Podrobný prehľad železničných tratí je v prílohe materiálu.

Dopravný potenciál kraja zvyšuje Letisko Košice – Airport Košice a.s., ktoré patrí do I. kategórie ako verejné letisko s medzinárodným významom. Na území Košického kraja sa nachádza aj verejné vnútroštátne letisko Spišská Nová Ves, dva heliporty pre leteckú záchrannú službu a 16 letísk pre letecké práce v poľnohospodárstve.

Aktivizuje sa aj vodná cesta na rieke Bodrog od Ladmoviec smerom do Maďarska.

2.1. Rozvojové a limitujúce faktory v oblasti verejnej osobnej dopravy

Podiel verejnej osobnej dopravy (ďalej len „VOD“) na prepravnom množstve poklesol z 50% v roku 1995 na 30% v roku 2008 a podiel individuálnej automobilovej dopravy (ďalej len „IAD“) sa tak v tomto období zvýšil na 70%. V prímestskej a regionálnej autobusovej doprave boli vykonané v poslednej dekáde viaceré opatrenia smerujúce k zmene tohto nepriaznivého stavu (obnova vozidlového parku, modernizácia autobusových staníc, obnova všetkých označiek autobusových zastávok apod.).

Tabuľka 4 – Vozidlový park prímestskej dopravy v Košickom kraji

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet autobusov	ks	474	465	467	466	461	459	457
Priemerný vek	roky	12,20	11,34	10,40	10,06	8,76	6,92	5,86
Počet zakúpených autobusov	ks	75	46	35	39	45	45	45

* zakúpených aj 12 ojazdených autobusov

Zdroj: KSK

V autobusovej doprave je však okrem nevhodnej organizácie dopravy stálym nedostatkom aj nízka úroveň kvality zastávok a staníc, nízky rozsah doplnkových služieb a absencia infraštruktúry – v rámci staníc chýbajú záchytné parkoviská pre osobné vozidlá a taxíky, odstavňé plochy pre bicykle a motocykle a úschovne batožiny. Naďalej častým

javom je nedostatočná koordinovanosť jednotlivých dopravných systémov – dopravné systémy sú koordinované len v oblasti zosúladovania cestovných poriadkov prímestskej autobusovej dopravy a železničnej dopravy, avšak bez akejkoľvek tarifnej integrácie medzi jednotlivými dopravnými systémami. Napriek tomu sú vytvorené podmienky na tarifnú integráciu formou jednotného vybavovacieho dopravného systému všetkých dopravcov prímestskej a mestskej dopravy na území Košického a Prešovského samosprávneho kraja, čo umožňuje prevádzku systému EMBASE – vzájomné uznávanie čipových kariet medzi dopravcami. Vybavovacie systémy v prímestskej doprave sú z roku 2005 a ich technologická životnosť končí. Zároveň sú v spolupráci medzi objednávateľmi a dopravcami vytvorené prestupné miesta s kvalitnou časovou koordináciou prestupov. Infraštruktúra prestupných miest však neobsahuje dynamické informačné údaje ani štandardné technologické zázemie pre cestujúcich. Koordinácia medzi dispečingami dopravcov zatiaľ nie je technologicky ani organizačne zabezpečená.

2.2. Definovanie územných investičných jednotiek

Pre oblasť verejnej osobnej dopravy je územnou investičnou jednotkou úroveň obce (LAU2), nakoľko obec má možnosť priamo vstupovať do tvorby efektívneho systému verejnej osobnej dopravy. Obec je v prevažnej väčšine vlastníkom zastávok pre verejnú osobnú dopravu, s výnimkou železničných zastávok a staníc.

Na území Košického kraja je spolu 461 územných jednotiek, z toho mesto Košice pozostáva z 22 mestských častí. Mestské funkčné územie mesta Košice tvorí mesto Košice a 30 príľahlých obcí, teda spolu s mestskými časťami ide o 52 územných jednotiek.

Špecifický cieľ	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
ŠC 1.2.1: Zvyšovanie atraktivity a konkurencie- schopnosti verejnej osobnej dopravy	Obec (LAU2)	Obec leží v oprávnenom území – Centrum osídlenia KURS (selektívne)	Obec v ťažisku osídlenia 1. a 2. úrovne a v rámci centier osídlenia 1. – 4. úrovne	IROP, príloha 12.13; príloha RIÚS V.2.5 Koncepcia územného rozvoja Slovenska	Oprávnenosť IROP
	Obec má možnosť priamo vstupovať do tvorby efektívneho systému verejnej osobnej dopravy. Obec je v prevažnej väčšine vlastníkom zastávok pre verejnú osobnú dopravu, s výnimkou železničných zastávok a staníc.	Počet liniek mestskej hromadnej dopravy (hodnotiace)	Počet liniek, ktoré majú aspoň jednu zastávku na území ÚIJ / celkový počet obyvateľov na území ÚIJ	Dopravný podnik v území	Potenciál využitia verejnej osobnej dopravy narastá počtom spojov prechádzajúcich cez posudzovanú ÚIJ.
	Počet cestujúcich mestskou hromadnou dopravou (hodnotiace)	Počet cestujúcich mestskej hromadnej dopravy za rok/celkový počet obyvateľov	Dopravný podnik v území		
	Počet cestujúcich prímestskej autobusovej dopravy (hodnotiace)	Počet cestujúcich prímestskej dopravy na zastávke (resp. prepravnom uzle) / celkový počet obyvateľov			
	Počet spojov mestskej hromadnej dopravy (hodnotiace)	Počet vozidiel za deň zastavených na zastávkach počas pracovného dňa (pri výskyte viacerých zastávok tej istej linky v rámci ÚIJ sa počíta počet zastavení vozidiel len raz) / celkový počet obyvateľov na území ÚIJ			
	Počet spojov prímestskej autobusovej dopravy (hodnotiace)	Počet vozidiel za deň (zastavujúcich na najvyťaženejšej zastávke prímestskej autobusovej dopravy a území ÚIJ) zastavených na zastávkach počas pracovného dňa (pri výskyte viacerých zastávok tej istej linky v rámci ÚIJ sa počíta počet zastavení vozidiel len raz)	Prepravca	Vzhľadom na výsledok, ktorým je zabezpečenie udržateľnej formy mobility prostredníctvom zvyšovania atraktivity verejnej osobnej dopravy je rozhodujúci počet obyvateľov, ktorí môžu využívať prínosy investícií do infraštruktúry verejnej osobnej dopravy. Potenciál využitia verejnej osobnej dopravy narastá počtom spojov prechádzajúcich cez posudzovanú ÚIJ.	
	Existencia železničnej stanice / zastávky využívanej	Dostupnosť využívanej železničnej stanice/zastávky	ŽSSK, a.s.; ŽSR	Nosným dopravným systémom verejnej osobnej dopravy je železničná doprava.	

Špecifický cieľ	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
		železničnou osobnou dopravou (vzdialenosť v km) (hodnotiace)			Výskyt železničnej stanice/zastávky na území ÚIJ umožňuje prestup/využitie železničnej dopravy v rámci mobility obyvateľov regiónu za prácou, službami a inými aktivitami. Využitie železničnej dopravy prináša zvýšenie využitia prepravnej kapacity ako aj zníženie negatívneho vplyvu dopravy na životné prostredie. Potenciál využitia železničnej dopravy vzniká len na základe výskytu železničnej stanice/zastávky na území ÚIJ s prepojením aj na doplnkovú VOD.
		Existencia významnej infraštruktúry regionálna nadregionálna (významný zamestnávateľ nad 300 zamestnancov) (hodnotiace / selektívne)	Početnosť výskytu infraštruktúry	Zoznam obcí ktoré majú zamestnávateľa nad 300 (UPSVaR SR)	

3. Nemotorová doprava

Na dopravné účely sú využívané predovšetkým cyklotrasy v mestách, cesty II. a III. triedy s nízkymi intenzitami a ojedinele vybudované segregované cyklistické komunikácie medzi obcami. Košický samosprávny kraj zrealizoval ku koncu roku 2010 prieskum del'by prepravnej práce v troch mestách kraja (Košice, Michalovce, Spišská Nová Ves). Podiel bicykla na doprave tvoril v priemere 4,1%. Mestské cyklotrasy sú vedené samostatnými cyklistickými cestičkami, cyklistickými pruhmi a pásmi alebo sú vedené v spoločnom priestore s chodcami. Odhadovaná dĺžka cyklistickej siete na dopravné účely v Košickom kraji vrátane mestských cyklotrás je 31 km.

Na území mesta Košice dosiahla celková dĺžka cyklistickej siete spolu 26km, z toho 22,8km je mestských cyklotrás.

V Košickom kraji bolo na základe mapovania v roku 2011 identifikovaných celkovo 54 cykloturistických trás rôznej kategórie, v dĺžke spolu 1306,9 km. Územím kraja prechádzajú medzinárodné cyklotrasy Karpatská cyklistická cesta a Cyklotrasa dobrého vojaka Švejka, navrhované sú Zemplínska cyklomagistrála a EUROVELO 11.

3.1. Rozvojové a limitujúce faktory v oblasti nemotorovej dopravy

Rozvoj mestskej mobility formou podpory cyklo dopravy prináša pozitívny efekt nielen pre cyklistov, ale i pre motoristov a samotné samosprávy. Súčasný trend v SR poukazuje na zvyšujúci sa záujem verejnosti o cyklo dopravy v súvislosti s postupne vzrastajúcou preferenciou verejnej osobnej dopravy (VOD) v mestách a regiónoch. Stav infraštruktúry pre nemotorovú dopravu v SR aj v Košickom kraji možno hodnotiť ako nevyhovujúci, pričom jej najväčším nedostatkom je neucelená sieť komunikácií pre nemotorovú dopravu s množstvom lokálnych diskontinuit, nekvalitná stavebná úprava, nedostatočná nadväznosť na sieť hromadnej dopravy a nízka úroveň bezpečnosti chodcov a cyklistov. Súhrnná dĺžka cyklokomunikácií v SR predstavuje necelých 150 km. Tri pätiny tvoria samostatné komunikácie – buď výhradne pre cyklistov (15%) alebo častejšie pre chodcov i cyklistov, a to s oddelenou prevádzkou (23%) i zmiešanou prevádzkou (22%). Tretinu súhrnnej dĺžky tvoria chodníky vybudované v pridruženom dopravnom priestore, z toho na takmer 16% je pohyb cyklistov oddelený, na vyše 18% je zmiešaný s pohybom chodcov. Iba 6% dĺžky cyklokomunikácií v mestách je v hlavnom dopravnom priestore (cyklistický pruh, pás, koridor). Z autobusových staníc, železničných staníc a zastávok v sledovaných mestách SR je 16% vybavených parkoviskami alebo stojanmi pre bicykle.² V rámci SR bolo v roku 2013 najviac cyklostojanov v meste Košice (134). Podpora v rámci RIÚS-u Košického kraja bude v rámci posilnenia cyklistickej dopravy zameraná na rozvoj cyklokomunikácií, cyklopruhov, cyklokoridorov apod., ako aj na rozšírenie doplnkovej cyklistickej infraštruktúry (cyklostojany, odpočívadlá apod.).

3.2. Definovanie územných investičných jednotiek

Pre oblasť nemotorovej dopravy je územnou investičnou jednotkou úroveň obce (LAU2). Väčšie vzdialenosti medzi obcami nie sú vhodné na denno-denné dochádzanie do práce pre širšiu vrstvu spoločnosti (maximálne ako cykloturistika počas víkendov). Taktiež je preukázané, že dopravné kolóny vznikajú najmä v intravilánoch. Cyklistickú dopravu je potrebné vnímať ako samostatný druh dopravy a neoddeliteľnú súčasť všetkých dopravných systémov.

² Na účely analýzy stavu cykloinfraštruktúry v mestách bol v roku 2012 vykonaný prieskum, v ktorom Výskumný ústav dopravný oslovil 138 slovenských miest. Prieskumu sa zúčastnilo 67 miest.

Na území Košického kraja je spolu 461 územných jednotiek, z toho mesto Košice pozostáva z 22 mestských častí. Mestské funkčné územie mesta Košice tvorí mesto Košice a 30 príslušných obcí, teda spolu s mestskými časťami ide o 52 územných jednotiek.

Špecifický cieľ	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
ŠC 1.2.2: Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb.	Obec (LAU2) Väčšie vzdialenosti medzi obcami nie sú vhodné na denno-denné dochádzanie do práce pre širšiu vrstvu spoločnosti (maximálne ako cykloturistika počas víkendov). Taktiež je preukázané, že dopravné kolóny vznikajú najmä v intravilánoch. Z tohto dôvodu je potrebné ako ÚIJ zadefinovať obec.	Obec leží v oprávnenom území – Centrum osídlenia KURS (selektívne)	Obec v ťažisku osídlenia 1. a 2. úrovne a v rámci centier osídlenia 1. – 4. úrovne	Koncepcia územného rozvoja Slovenska, IROP, príloha 12.13; príloha RIÚS V.2.5	Oprávnenosť IROP
		Počet ekonomicky aktívnych obyvateľov (hodnotiace)	Celkový počet ekonomicky aktívnych obyvateľov, t.j. pracujúci (okrem dôchodcov), pracujúci osoby na materskej dovolenke.	ŠÚ SR, ÚPSVaR SR	Preferencia takých sídelných jednotiek, kde je veľký počet ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo zvyšuje pravdepodobnosť nutnosti ich mobility a zvyšuje potenciál deľby prepravnej práce v prospech environmentálne prijateľnejších módov dopravy.
		Intenzita individuálnej automobilovej dopravy (hodnotiace)	Vážený priemer jednotlivých bodov sčítania priemernej ročnej dennej intenzity (mimo diaľnic a rýchľ. ciest)	Celoštátne sčítanie dopravy v roku 2010, dopravný generel	Selekcia vhodných úsekov pre získanie lokalít s najvyšším prínosom realizácie opatrení.
		Vybavenie železničnou alebo autobusovou stanicou (vzdialenosť v km) (hodnotiace)	Dostupnosť využívanej železničnej stanice/zastávky do 3 km	ŽSR	Počet ľudí bývajúcich/zamestnaných v danej lokalite vytvára dopyt po mobilite ľudí z domu do miesta výkonu práce a naopak.
		Počet žiakov škôl (hodnotiace)	Súčet počtu žiakov druhého stupňa základných a stredných škôl a študentov vysokých škôl k celkovému počtu obyvateľov	Ústav informácií a prognóz školstva	Počet ľudí zamestnaných v danej lokalite vytvára dopyt po mobilite ľudí z domu do miesta sídla školy; vyšší počet žiakov a študentov znamená väčšiu nutnosť vytvoriť dopravné koridory na presun ľudí do/zo školy.
		Významná infraštruktúra (významný zamestnávateľ nad 300 zamestnancov) (hodnotiace / selektívne)	Početnosť výskytu významnej infraštruktúry	Regionálny plán dopravnej obsluhy, Plán udržateľnej mobility	Existencia regionálnej a nadregionálnej infraštruktúry zvyšuje pravdepodobnosť mobility, t.j. znamená väčšiu nutnosť vytvoriť dopravné koridory aj pre nemotorovú dopravu.
		Nehodovosť cyklistov	Nehodovosť cyklistov za posledných 5 rokov	Štatistiky dopravnej nehodovosti, prezídium policajného zboru. Krajské riaditeľstvo policajného zboru (údaje by mali mať okresné)	Predpoklad nárastu využívania nemotorovej dopravy ak sa vybudujú bezpečné cyklodopravné trasy. Cieľom je zvýhodniť územia s vysokou nehodovosťou s cieľom zvýšenia bezpečnosti cyklistickej dopravy a jej nárastu.

4. Sociálna oblasť

Sociálna starostlivosť

V oblasti sociálnej starostlivosti v Košickom kraji je v priebehu rokov 2008 – 2013 zaznamenaný rast tak v počte zariadení ako aj v počte miest v týchto zariadeniach. V roku 2013 bolo v Košickom kraji spolu 137 zariadení sociálnej starostlivosti, v ktorých bolo celkovo 5 761 miest. Oproti roku 2008 ide o nárast počtu zariadení sociálnej starostlivosti v kraji o 25%.

Tabuľka 5 – Vývoj počtu sociálnych zariadení a ich kapacity v Košickom kraji v rokoch 2008 – 2013

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet zariadení sociálnych služieb	109	119	128	137	140	137
Počet miest v zariadeniach soc. služieb (k 31.12.)	5 272	5 524	5 527	5 678	5 639	5 761
Počet miest v zariadeniach pre cieľovú skupinu seniori	1 937	1 803	1 941	1 682	1 644	1 664
Počet miest v domovoch soc. služieb	1 566	1 690	1 509	1 598	1 581	1 888

Zdroj údajov: Štatistický úrad SR

Na základe Registra poskytovateľov sociálnych služieb je v Košickom kraji k marcu 2015 evidovaných 644 poskytovateľov sociálnych služieb, z čoho najvyšší podiel sú poskytovatelia sociálnych služieb pre cieľovú skupinu seniorov (43%) a zdravotne postihnutých občanov (37%). Z hľadiska druhu poskytovanej služby je najviac poskytovateľov opatrovateľskej služby (182, t.j. 28,3%). Väčšina poskytovateľov sociálnej služby (58,5%) sú neverejní poskytovatelia, obce/mestá v Košickom kraji poskytujú 31,5% sociálnych služieb. V rámci zariadení služieb krízovej intervencie (útulky, zariadenia núdzového bývania, domovy na pol ceste) je v Košickom kraji evidovaných 17 zariadení s celkovým počtom 432 miest.

V evidencii žiadateľov o zabezpečenie sociálnej služby bolo k marcu 2015 spolu 64 občanov Košického kraja v rámci cieľovej skupiny seniorov a 100 občanov v rámci cieľovej skupiny ťažko zdravotne postihnutých občanov.

V priebehu roka 2014 požiadalo o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu 802 občanov, pričom najviac žiadostí sa týkalo tých druhov sociálnych služieb, ktoré sú poskytované pobytovou formou (špecializované zariadenie, zariadenie podporovaného bývania, domov sociálnych služieb), a to až 769. Na základe žiadostí o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu bolo vydaných celkovo 718 kladných rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu.

Počet občanov odkázaných na sociálnu službu sa odzrkadlil aj v počte požiadaviek na zabezpečenie sociálnej služby v priebehu roka 2014. K 1.1.2014 KSK evidoval 53 nevybavených žiadostí o zabezpečenie sociálnej služby, k nim v priebehu roka 2014 pribudlo ďalších 599 žiadostí o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby, čo k 31.12.2014 predstavovalo spolu 652 žiadostí o zabezpečenie sociálnej služby. Z uvedeného počtu bola sociálna služba zabezpečená s dôrazom na slobodný výber budúceho poskytovateľa sociálnej služby celkovo 621 žiadateľom, t.j. 95% občanov. K 31.12.2014 bolo evidovaných 25 nevybavených žiadostí o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby. Rešpektujúc občanov vlastný výber poskytovateľa sociálnej služby, evidoval KSK k 31.12.2014 v evidenciách čakateľov na voľné miesta v konkrétnych zariadeniach sociálnych služieb celkovo 229 žiadostí o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby (z toho 131 žiadostí u verejných poskytovateľov a 98 žiadostí u neverejných poskytovateľov).

Tabuľka 6 – Počet vybavených žiadostí o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby v Košickom kraji v rokoch 2014 a v 1.Q 2015

	ŠZ	DSS	ZPB	RS	Spolu
1.Q 2014	64	48	15	4	131
2.Q 2014	80	43	15	7	145
3.Q 2014	75	41	23	10	149
4.Q 2014	131	36	23	6	196
Rok 2014 spolu	350	168	76	27	621
1.Q 2015	129	45	18	3	195

Zdroj údajov: KSK

K 1.1.2015 KSK evidoval 25 nevybavených žiadostí o zabezpečenie sociálnej služby, k nim v priebehu 1.Q 2015 pribudlo ďalších 179 žiadostí o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby, čo k 30.06.2015 predstavovalo spolu 204 žiadostí o zabezpečenie sociálnej služby. Z uvedeného počtu KSK zabezpečil, s dôrazom na slobodný výber budúceho poskytovateľa sociálnej služby, sociálnu službu celkovo 195 žiadateľom. Rešpektujúc občanov vlastný výber poskytovateľa sociálnej služby eviduje KSK k 31.03.2015 v evidenciách čakateľov na voľné miesta v konkrétnych zariadeniach sociálnych služieb celkovo 207 žiadostí o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby (z toho 147 žiadostí u verejných poskytovateľov a 60 žiadostí u neverejných poskytovateľov).

Celkový počet poberateľov sociálnych dávok v Košickom kraji mal do roku 2012 rastúcu tendenciu, po tomto roku možno sledovať postupný pokles ich počtu. Vzhľadom na druh sociálnej dávky je najviac poberateľov prídavku na dieťa, ich počet však v celom sledovanom období postupne klesá, v roku 2014 bolo v Košickom kraji spolu takmer 92 tisíc poberateľov prídavku na dieťa. Druhou výraznejšou skupinou sú poberatelia pomoci v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke, ktorých bolo v roku 2014 celkom 34,4 tisíc v Košickom kraji. Aj tu je možné sledovať pokles ich počtu od roku 2010.

Tabuľka 7 – Vývoj počtu poberateľov sociálnych dávok v Košickom kraji v rokoch 2009 – 2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pomoc v hmotnej núdzi a príspevky k dávke	41 491	43 121	42 459	41 676	41 248	34 374
Pomoc v hmotnej núdzi - dávka a príspevky pre uchádzačov o zamestnanie	-	-	-	32 094	31 655	25 668
Prídavok na dieťa	101 221	100 013	98 218	95 988	93 680	91 879
Rodičovský príspevok	21 024	21 386	22 107	21 902	21 691	21 201
Peňažné príspevky na kompenzáciu pre ťažko zdravotne postihnutých občanov	22 058	23 463	24 362	24 942	25 424	25 809
Peňažné príspevky na opatrovanie	8 450	9 078	9 376	9 515	9 607	9 651
Mesto Košice						
Pomoc v hmotnej núdzi a príspevky k dávke	7 735	7 850	7 826	7 554	7 377	5 546
Pomoc v hmotnej núdzi - dávka a príspevky pre uchádzačov o zamestnanie	-	-	-	4 965	4 757	2 805
Prídavok na dieťa	31 723	30 925	30 084	29 199	28 482	27 979
Rodičovský príspevok	5 333	5 298	5 547	5 485	5 468	5 336
Peňažné príspevky na kompenzáciu pre ťažko zdravotne postihnutých občanov	4 687	5 005	5 227	5 416	5 565	5 594
Peňažné príspevky na opatrovanie	1 451	1 575	1 622	1 653	1 671	1 660

Zdroj údajov: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela

K zariadeniam sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (SPOD a SK) patria detské domovy, krízové strediská a resocializačné strediská.

Ku koncu roka 2014 bolo v Košickom kraji 16 detských domovov, z toho 14 v zriaďovateľskej pôsobnosti len ÚPSVaR SR a 2 v zriaďovateľskej pôsobnosti akreditovaných subjektov. Do roku 2014 v Košickom kraji neboli zriadené žiadne detské domovy akreditovanými subjektmi. Celková kapacita detských domovov bola ku koncu roka 2014 spolu 1100 miest (z toho 1085 miest v štátnych zariadeniach), oproti roku 2009 ide o mierny nárast o 36 miest. Vo funkčnom území mesta Košice sa nachádza 5 detských domovov, z čoho tri sú štátne, ktoré v roku 2014 mali celkovú kapacitu 242 miest. Zo 14 štátnych detských domovov v Košickom kraji bolo ku koncu roka 2014 zriadených 5 domovov detí. Podľa Konceptie zabezpečovania výkonu súdnych rozhodnutí v detských domovoch na roky 2012 -2015 s výhľadom do roku 2020 – Plán transformácie a deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti je zámerom, že do konca roku 2020 by mali byť všetky detské domovy v Košickom kraji, ktoré sú v súčasnosti centrami detí, zmenené na domovy detí.

Počet miest v profesionálnych rodinách sa od roku 2009 neustále zvyšoval. V roku 2009 bolo z vtedajšej celkovej kapacity 1064 miest vyčlenených 124 miest v profesionálnych rodinách, čo predstavovalo necelých 12%. V roku 2014 to už bolo 301 miest z celkovej kapacity 1100 miest, čo predstavovalo 27,4%.

Tabuľka 8 – Vývoj počtu detských domovov a ich kapacity v Košickom kraji a v meste Košice v rokoch 2009 – 2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Košický kraj						
Počet detských domovov spolu	15	15	14	14	14	16
- z toho štátne	15	15	14	14	14	14
- z toho neštátne	0	0	0	0	0	2
Kapacita detských domovov spolu	1 064	1 069	1 072	1 075	1 085	1 100
- z toho štátne	1 064	1 069	1 072	1 075	1 085	1 085
- z toho neštátne	0	0	0	0	0	15
Počet miest v profesionálnych rodinách	124	146	185	270	291	301
Využitelnosť kapacity (%)	95,29	95,02	95,47	98,64	97,36	94,19
Mesto Košice						
Počet detských domovov spolu	3	3	3	3	3	5
- z toho neštátne	0	0	0	0	0	2
Kapacita detských domovov spolu	214	214	214	212	212	242
- z toho neštátne	0	0	0	0	0	15

Zdroj údajov: ÚPSVaR SR

Počet krízových a resocializačných stredísk v Košickom kraji je na stabilnej úrovni, s miernym nárastom kapacity v resocializačných strediskách. Ku koncu roka 2014 bolo v Košickom kraji 7 krízových stredísk a 2 resocializačné strediská. Celková kapacita krízových stredísk bola ku koncu roka 2014 spolu 105 miest, u resocializačných stredísk 70 miest. Oproti roku 2009 bol zaznamenaný nárast o 16 miest v resocializačných strediskách. Vo funkčnom území mesta Košice majú miesta výkonu 3 krízové strediská s celkovou kapacitou 54 miest v roku 2014 a 1 resocializačné stredisko s kapacitou 18 miest.

Tabuľka 9 – Vývoj počtu krízových a resocializačných stredísk a ich kapacity v Košickom kraji a v meste Košice v rokoch 2009 – 2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Košický kraj						
Počet krízových stredísk	6	6	6	6	7	7
Počet resocializačných stredísk	2	2	2	2	2	2
Kapacita krízových stredísk	105	105	105	97	105	105
Kapacita resocializačných stredísk	36	54	54	54	70	70
UMR						
Počet krízových stredísk	3	3	3	3	3	3
Počet resocializačných stredísk	1	1	1	1	1	1
Kapacita krízových stredísk	53	53	53	54	54	54
Kapacita resocializačných stredísk	0	18	18	18	18	18

Zdroj údajov: Register poskytovateľov sociálnych služieb

Starostlivosť o deti do troch rokov veku

Starostlivosť o deti mladšie ako 2 roky na území Košického kraja je poskytovaná spolu v 29 zariadeniach s celkovou kapacitou 638 miest, z čoho takmer ¾ sú na území mesta Košice.

Tabuľka 10 – Zariadenia starostlivosti o deti do 2 rokov v Košickom kraji

Okres	Počet zariadení	Celková kapacita
Mesto Košice	20	449
Košice – okolie	1	15
Michalovce	2	74
Rožňava	1	23
Spišská Nová Ves	2	30
Trebišov	3	47

Zdroj údajov: RÚVZ Košice

Starostlivosť o deti od 2 rokov na území Košického kraja poskytujú všetky materské školy, pokiaľ im to dovoľuje stanovená kapacita. V materských školách v Košickom kraji bolo v septembri 2014 zapísaných spolu 1101 detí vo veku do troch rokov, čo predstavuje 5,5% z celkového počtu zapísaných detí v materských školách.

Tabuľka 11 – Počet detí v mladších ako 3 roky v materských školách v Košickom kraji

	2014
Počet zapísaných detí mladších ako 3 roky	1 101
Počet zapísaných detí	20 098

Zdroj údajov: Štatistický úrad SR

4.1. Rozvojové a limitujúce faktory v oblasti sociálnych služieb

Počas procesu realizácie deinštitucionalizácie sociálnych služieb, konkrétneho zariadenia, bude poskytovanie sociálnych služieb finančne náročnejšie, ako súčasné inštitucionálne poskytovanie služieb. I keď z pohľadu klienta je to jednoznačne krok vpred, smerom k zlepšeniu poskytovania sociálnych služieb, z pohľadu trvalej udržateľnosti je oproti súčasnému stavu finančne oveľa náročnejší. Vyplýva to najmä zo zvýšených nákladov na mzdy (inštitucionálne zariadenie DSS s celoročným pobytom s kapacitou 80 potrebuje podľa normatívu cca 40 zamestnancov kým deinštitucionalizované zariadenie DSS s celoročným pobytom (13 rodín po 6 klientov) potrebuje cca 60 zamestnancov (1 rodina v samostatnom bývaní potrebujete pre zabezpečenie prevádzky minimálne 4 odborných zamestnancov – zabezpečenie smien v súlade so zákonníkom práce – a tiež 8 neodborných zamestnancov).

Tieto zvýšené náklady budú najmä v období poskytovania sociálnej služby v pôvodnej inštitúcii a tiež v rodinných domoch paralelne. Po ukončení procesu DI – zátvor pôvodnej inštitúcie sa predpokladá zníženie nákladov na maximálne rovnakú úroveň ako pre začatím DI, príp. nižšie.

Preto je nevyhnutné vypracovať stratégiu deinštitucionalizácie sociálnych služieb v Košickom kraji, aby sme znížili riziko možného nedostatku zdrojov v rozpočte Košického samosprávneho kraja v budúcich obdobiach na udržanie nového systému deinštitucionalizovaných služieb. V súčasnosti je stratégia v štádiu spracovania, ukončenie sa predpokladá v decembri 2015, schválenie Zastupiteľstvom KSK vo februári 2016.

V súčasnosti je v Košickom kraji nedostatok zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku, čo vytvára bariéry pre návrat žien po materskej dovolenke na trh práce. Túto skutočnosť čiastočne eliminuje vysoká miera nezamestnanosti v Košickom kraji. Ak však chceme prispieť k riešeniu nezamestnanosti, nezaobíde sa to bez zvýšenia kapacity zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku.

4.2. Definovanie územných investičných jednotiek

Pre sociálnu oblasť je územnou investičnou jednotkou úroveň kraja (NUTS 3) rámci deinštitucionalizácie, nakoľko spádovosť územia sociálnych zariadení zvyčajne výrazne presahuje hranice obcí s ich sídlom. V rámci sociálnych služieb na komunitnej úrovni je územnou investičnou jednotkou úroveň obce (LAU 2).

Na území Košického kraja je spolu 461 územných jednotiek (obcí), z toho mesto Košice pozostáva z 22 mestských častí. Mestské funkčné územie mesta Košice tvorí mesto Košice a 30 príľahlých obcí, teda spolu s mestskými časťami ide o 52 územných jednotiek.

Projekty v sociálnej oblasti boli rozdelené podľa formy sociálnej služby a prijímateľov sociálnej služby, t.j. cieľovej skupiny, do siedmich skupín, pre ktoré boli stanovené nasledujúce kritériá:

Posudzovaná oblasť ŠC	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
Deinštitucionalizácia vybraných zariadení sociálnych služieb	Kraj (NUTS 3) navzájom sa posudzujú sa konkrétne zariadenia	Celoročná pobytová forma (selektívne)	Celoročná pobytová forma (predstavuje celkovú hodnotu priradenej váhy kritéria)	Register poskytovateľov sociálnych služieb na VÚC	V tomto kritériu je zadaná priorita zariadení s celoročným pobytom. Ide o sociálnu službu s najväčším zastúpením veľkokapacitných zariadení.
		Zariadenia s kapacitou nad 40 prijímateľov sociálnej služby (selektívne)	Zariadenia, ktorých kapacita je nižšia alebo rovná 40 prijímateľov sociálnej služby budú pokladané za inštitúcie spĺňajúce aktuálne požiadavky dané zákonom č. 448/2008 Z. z. a nebudú predmetom podpory.	ŠU SR, Register poskytovateľov sociálnych služieb na VÚC	Špecifickým cieľom pre oblasť sociálnych služieb je podporiť prechod služieb a výkonu aktivít z inštitucionálnej formy na komunitnú. Pričom v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. je potrebné rešpektovať, že maximálne prípustná kapacita novovznikajúcich ZSS je stanovená na 40. Vychádzajúc z toho, potom túto kapacitu pokladáme za vhodné selektívne kritérium, prostredníctvom ktorého je možné dosiahnuť redukciu zoznamu ZSS na tie, ktoré v súčasnosti najviac potrebujú finančnú podporu za účelom skvalitnenia poskytovaných služieb a výkonu opatrení.
		Miera inštitucionalizácie (hodnotiace kritérium)	Kritérium predstavuje kapacita celoročne poskytovaných pobytových služieb v zariadení.	ŠU SR, Register poskytovateľov sociálnych služieb VÚC	Prostredníctvom tohto kritéria vieme porovnať úroveň inštitucionálnej vybavenosti pobytovými službami a následne stanoviť, v ktorých zariadeniach by sa mala uskutočniť deinštitucionalizácia.
		Umiestnenie zariadenia sociálnych služieb Splnenie povinnosti poskytovateľa na požiadavky vnútorného prostredia budov a minimálne požiadavky na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia. (hodnotiace)	Ak sa nachádzajú zariadenia v národných kultúrnych pamiatkach, nie je možné zabezpečiť podmienky v zmysle všeobecných technických požiadaviek na výstavbu a všeobecné technické požiadavky na stavby užívané fyzickými osobami s obmedzenou	Register národných kultúrnych pamiatok (VÚC, MK SR)	Účelom kritéria je prioritne podporiť prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť tie zariadenia sociálnych služieb, ktoré poskytujú sociálne služby pre klientov v objektoch, ktoré sú vyhlásené za národné kultúrne pamiatky.

Posudzovaná oblasť ŠC	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
			schopnosťou (prípady, kedy poskytovateľ nie je schopný zabezpečiť kvalitu poskytovaných služieb v zmysle § 9 odst. 4 a 5. zákona 448/2008 z.z.		
		Druh poskytovanej služby v zariadení	1. DSS, Špecializované zariadenie = 100% hodnoty kritéria 2. Kombinácia DSS a Zariadenie pre seniorov + špecializované zariadenia = 50% hodnoty kritéria 3. Ostatné = hodnota kritéria je 0.	Register poskytovateľov sociálnych služieb (VÚC)	V tomto kritériu bude zadaná priorita zariadení, kde prvou bude cieľová skupina zdravotne postihnutých občanov (DSS) a v druhom rade cieľová skupina seniorov. V IROP je ako prioritná cieľová skupina pre deinštitucionalizáciu stanovená skupina ľudí so zdravotným postihnutím (str. 57. V.1.3.IROP)
Deinštitucionalizácia vybraných zariadení výkonu SPOD a SK	Kraj (NUTS 3) navzájom sa posudzujú sa konkrétne zariadenia	Súlad s koncepciou zabezpečovania výkonu súdnych rozhodnutí v zariadeniach (platnosť od 2016) (selektívne)	Zariadenia sú identifikované v prílohovej časti koncepcie zabezpečovania výkonu súdnych rozhodnutí v zariadeniach.	ÚPSVaR SR – prílohová časť koncepcie	Kritérium hodnotí súlad s prílohovou časťou Koncepcie zabezpečovania výkonu súdnych rozhodnutí v zariadeniach
		Kapacita objektu/objektov zariadenia	Kapacita objektu/ objektov zariadenia, ktoré sú identifikované v prílohovej časti koncepcie zabezpečovania výkonu súdnych rozhodnutí v zariadeniach. Hodnota kritéria sa prideluje nasledovne: 50 – zariadenie má minimálne jeden objekt s kapacitou nad 60 alebo zariadenie má minimálne dva objekty s kapacitou vyššou ako 40; 30 – zariadenie má minimálne jeden objekt s kapacitou vyššou ako 40 a	ÚPSVaR SR – prílohová časť koncepcie	Pri realizácii procesu transformácie DeD na starostlivosť poskytovanú na komunitnej úrovni je logickým kritériom kapacita objektu zariadenia. Čím má DeD vyššiu kapacitu objektu/objektov, tým je naliehavšia potreba jeho transformácie.

Posudzovaná oblasť ŠC	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
			nižšou ako 60; 10 – zariadenie nemá objekt s kapacitou vyššou ako 40.		
		Miera inštitucionalizácie (hodnotiace)	Podiel počtu detí v náhradnej starostlivosti – detí umiestnených v detských domovoch v profesionálnych rodinách detských domovov a v samostatných skupinách (započítava sa iba 1 samostatná skupina, ktorá je umiestnená v rodinnom dome alebo byte) k celkovému počtu detí umiestnených v zariadeniach na výkon rozhodnutia súdu (detské domovy, krízové centrá, atď). Pri výpočte tohto kritéria sa vychádza z metodiky MPSVaR SR použitej pri stanovovaní ukazovateľa pri IROP.	Štatistické výkazy MPSVaR SR, ÚPSVaR SR	Hlavným výsledkom bude zmena podielu inštitucionálnej a komunitnej starostlivosti v prospech komunitnej v oblasti výkonu opatrení na zabezpečenie náhradnej starostlivosti. Pre oblasť náhradnej starostlivosti sa bude sledovať ukazovateľ podiel detí v detských domovoch, ktorým je poskytovaná starostlivosť v rámci komunity na celkovom počte detí v detských domovoch. Kritérium vybavenosť pobytovými službami – variant náhradná starostlivosť odkazuje priamo na naplnenie ukazovateľa IROP.
Podpora poskytovania služieb na komunitnej úrovni pre osoby so zdravotným postihnutím	Obec (LAU 2)	Vybavenosť územia komunitnými službami pre osoby so zdravotným postihnutím (hodnotiace)	Kritérium sa počíta ako pomer medzi súčasnou kapacitou komunitných služieb pre osoby so zdravotným postihnutím a celkovým počtom osôb so zdravotným postihnutím.	Register poskytovateľov služieb v kraji, osoby so ŤZP: štatistické výkazy ÚPSVaR SR o počte poberateľov príspevkov na kompenzáciu ŤZP	Primeraná vybavenosť územia službami pre obyvateľov je prvým predpokladom ich spokojnosti. Hlavným výsledkom špecifického cieľa bude zmena podielu inštitucionálnej a komunitnej starostlivosti v prospech komunitnej.
		Počet obyvateľov na území, kde majú poskytovať služby pre osoby so zdravotným postihnutím (hodnotiace)	Podľa počtu obyvateľov obciam nad 4000 pridáme plný počet bodov. Obciam pod 4000 prepočítame hodnotu nasledovne: obciam s počtom obyvateľov 3999 –	ŠÚ SR, register poskytovateľov	Kritérium počtu obyvateľov na území, kde sú zabezpečované služby pre danú cieľovú skupinu napomôže rentabilnosti týchto služieb. Podľa štandardov minimálnej vybavenosti obcí by práve obce nad 4000 resp. 5000 mali mať pomerne pestrú škálu

Posudzovaná oblasť ŠC	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
			2000 pridelieme 10 bodov, obciam 1999-1000 pridelieme 5 bodov, menej ako 999 1 bod.		služieb, ktoré môžu byť využívané občanmi so zdravotným postihnutím. Nevyužitý potenciál sa zvyšuje s veľkosťou obce, pokiaľ primerane nerastie aj vybavenosť komunitnými službami tak, aby boli saturované potreby všetkých rizikových sociálnych skupín.
Podpora poskytovania služieb na komunitnej úrovni pre seniorov	Obec (LAU 2)	Vybavenosť územia komunitnými službami pre seniorov (hodnotiace kritérium)	Kritérium sa počíta ako pomer medzi súčasnou kapacitou komunitných služieb pre seniorov v obci a celkovým počtom seniorov. Interpretácia: Platí, čím vyšší je nevyužitý potenciál, tým naliehavšie je vybavenie obce potrebnými službami.	Register poskytovateľov služieb v kraji; ŠÚ SR	Primeraná vybavenosť územia službami pre obyvateľov je prvým predpokladom ich spokojnosti. Prístupnosť sociálnych služieb je aj jedným z hlavných kritérií hodnotenia úrovne služieb z hľadiska napĺňania medzinárodných štandardov. Pre toto kritérium sa berie do úvahy len kapacita služieb, ktoré sú určené seniorom, teda denný stacionár, rehabilitačné stredisko, zariadenie opatrovateľskej služby.
		Komplexnosť komunitných služieb pre seniorov (hodnotiace kritérium)	Týmto kritériom sa sleduje zastúpenie komunitných služieb pre seniorov v obciach vo vzťahu ku komplexnosti služieb pre túto cieľovú skupinu. Hodnotí sa primeranosť komunitných služieb veľkosti obce a akú pestrú paletu služieb pre seniorov v obci ponúka - zákon 448/2008 Z.z. Do skupiny služieb pre seniorov nepočítame služby, ktoré majú viac preventívny a aktivizačný charakter - denné centrá, jedáleň, pretože tento typ služby by sa nemal obmedzovať podľa veľkosti obce	ŠÚ SR, register poskytovateľov služieb	Kritérium vybavenosti územia komplexnými službami pre seniorov má zabezpečiť, aby sa pomocou komunitných služieb uspokojovali potreby všetkých cieľových skupín obyvateľov miest a obcí. Široký výber a dostupnosť komunitných služieb je najlepšou prevenciou pred vytváraním tlaku na pobytové služby. Nevyužitý potenciál sa zvyšuje s veľkosťou obce, pokiaľ primerane nerastie aj vybavenosť komunitnými službami tak, aby boli saturované potreby všetkých rizikových sociálnych skupín.
		Počet obyvateľov na území,	Podľa počtu obyvateľov napr.	ŠÚ SR, register	Kritérium počtu obyvateľov na území, kde

Posudzovaná oblasť ŠC	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
		kde sa poskytujú služby pre seniorov (hodnotiace kritérium)	obciam nad 2000 pridáme plný počet bodov. Obciam pod 2000 pridáme hodnotu nasledovne: 1999-1000 10 bodov, menej ako 999 5 bodov. Ak by sa obce s nižším počtom obyvateľov spojili – budú posúdené v rámci veľkosti obce podľa súčtu obyvateľov v danom území.	poskytovateľov služieb	sú zabezpečované služby pre danú cieľovú skupinu napomôže rentabilnosti týchto služieb. Podľa štandardov minimálnej vybavenosti obcí by práve obce nad 2000 obyvateľov by mali mať istú škálu služieb, ktoré môžu byť využívané občanmi seniorského veku. Nevyužitý potenciál sa zvyšuje s veľkosťou obce, pokiaľ primerane nerastie aj vybavenosť komunitnými službami tak, aby boli saturované potreby všetkých rizikových sociálnych skupín.
		Starnutie obyvateľstva (Hodnotiace)	Kritérium vypočítame ako podiel obyvateľstva nad 65 rokov k celkovému počtu obyvateľstva. V lokalitách s vyšším počtom seniorov je väčšia potreba budovania komunitných služieb pre seniorov.	ŠÚ SR	Štatistiky dlhodobo upozorňujú na nárast percentuálneho podielu seniorov v spoločnosti. Predpokladáme, že komunitné služby pre seniorov je potrebné budovať v tých lokalitách, v ktorých je starnutie najmarkantnejšie, čo nám umožní práve uplatnenie tohto kritéria. Pri nedostatočných kapacitách zostávajú seniori izolovaní vo vlastných bytoch, alebo sú nútení využívať celoročné pobytové formy starostlivosti.
Podpora poskytovania služieb krízovej intervencie na komunitnej úrovni	Obec (LAU 2)	Vybavenosť územia službami krízovej intervencie na komunitnej úrovni (hodnotiace)	Kritérium sa počíta ako pomer medzi súčasnou kapacitou komunitných služieb krízovej intervencie v obci a potencionálnej skupiny obyvateľstva v krízovej situácii,. Interpretácia: Platí, čím vyšší je nevyužitý potenciál, tým naliehavejšie je vybavenie obce potrebnými službami	Register poskytovateľov služieb v kraji, ŠÚ SR, VÚC	Primeraná vybavenosť územia službami pre obyvateľov je prvým predpokladom ich spokojnosti. Prístupnosť sociálnych služieb je aj jedným z hlavných kritérií hodnotenia úrovne služieb z hľadiska napĺňania medzinárodných štandardov. Pre toto kritérium sa berie do úvahy len kapacita služieb krízovej intervencie - zariadenie núdzového bývania, útulok, nocľaháreň a domov na polceste.
		Komplexnosť služieb krízovej intervencie (hodnotiace)	Týmto kritériom sa sleduje zastúpenie komunitných služieb krízovej intervencie v obciach vo vzťahu ku	ŠÚ SR, register poskytovateľov	Kritérium vybavenosti územia komplexnými službami krízovej intervencie má zabezpečiť, aby sa pomocou komunitných služieb a prevencie

Posudzovaná oblasť ŠC	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
			komplexnosti služieb pre cieľovú skupinu. Hodnotí sa primeranosť komunitných služieb veľkosti obce a akú pestrú paletu služieb krízovej intervencie v obci ponúka - určujúci je zákon 448/2008 Z. z. Služby krízovej intervencie sú najmä v podmienkach väčších miest nevyhnutnou súčasťou (preto je vhodné uprednostniť územia s počtom obyvateľov napr. nad 10 000)		uspokojovali potreby všetkých cieľových skupín obyvateľov miest a obcí. Široký výber a dostupnosť komunitných služieb je najlepšou prevenciou pred vytváraním tlaku na pobytové služby. Služby krízovej intervencie sú najmä v podmienkach väčších miest nevyhnutnou súčasťou. Kvalitné a široké spektrum terénnych a ambulantných služieb krízovej intervencie pomôže predchádzať nárastu sociálneho napätia, kriminality, vynútených umiestnení do pobytových služieb, hospitalizácií, nariadeniam výkonu opatrení SPO a SK a pod.
		Počet obyvateľov na území, kde sa poskytujú služby krízovej intervencie (hodnotiace)	Podľa počtu obyvateľov obciam napr. nad 8000 pridelieme plný počet bodov. Obciam pod 8000 pridelieme hodnotu nasledovne: 7999-4000 10 bodov, 3999-2000 5 bodov, menej ako 1999 1 bod. Ak by sa obce s nižším počtom obyvateľov spojili – budú posúdené v rámci veľkosti obce podľa súčtu obyvateľov v danom území.	ŠÚ SR, register poskytovateľov	Kritérium počtu obyvateľov na území, kde sú zabezpečované služby pre danú cieľovú skupinu napomôže rentabilnosti týchto služieb. Napriek tomu, že Štandardy minimálnej vybavenosti obcí navrhujú služby krízovej intervencie zabezpečovať pre územie s 30 000 obyvateľmi. Nevyužitý potenciál sa zvyšuje s veľkosťou obce, pokiaľ primerane nerastie aj vybavenosť komunitnými službami tak, aby boli saturované potreby všetkých rizikových sociálnych skupín.
Podpora poskytovania preventívnych služieb a vykonávania opatrení SPOD a SK na komunitnej úrovni	Obec (LAU 2)	Komplexnosť preventívnych služieb a vykonávania opatrení SPOD a SK (hodnotiace)	Týmto kritériom sa sleduje zastúpenie komunitných služieb preventívneho charakteru a vykonávanie opatrení SPO a SK v obciach vo vzťahu ku komplexnosti služieb pre obyvateľstvo obce. Hodnotí sa akú pestrú paletu služieb pre preventívneho charakteru v obci ponúka a prítomnosť	ŠÚ SR, register poskytovateľov	Kritérium vybavenosti územia komplexnými službami preventívneho charakteru a zastúpenie akreditovaných subjektov na výkon opatrení SPO a SK má zabezpečiť, aby sa pomocou komunitných služieb a prevencie uspokojovali potreby všetkých cieľových skupín obyvateľov miest a obcí. Široký výber a dostupnosť komunitných služieb je najlepšou prevenciou pred vytváraním tlaku na pobytové služby. Kritérium dostatočne

Posudzovaná oblasť ŠC	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
			<p>akreditovaných subjektov na výkon opatrení SPO a SK v obci.</p> <p>Hodnotí sa prítomnosť ambulantných služieb a terénnych služieb (denné centrum, jedáleň, práčovňa, požičiavanie pomôcok, nízkoprahové denné centrum, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu, komunitné centrum, rodinného a pracovného života, monitorovanie a signalizácia potreby, sociálne poradenstvo základné aj špecializované) a akreditovaných subjektov na výkon opatrení vrátane resocializačných stredísk, v pomere k celkovému počtu obyvateľov v obci.</p>		<p>rozlišuje druhy služieb a rôznorodosť sídelnej štruktúry, čím vytvára obraz o stave pokrytia územia. Tento typ služby by sa nemal obmedzovať podľa veľkosti obce - vieme tak podporiť seniorov, osoby so ZTP aj bezdomovcov resp. osoby a rodiny v kríze.</p>
		<p>Počet obyvateľov na území, kde sa poskytujú preventívne služby a vykonávajú opatrenia SPO a SK na komunitnej úrovni (hodnotiace)</p>	<p>Podľa počtu obyvateľov obciam nad 2000 pridelieme plný počet bodov. Obciam pod 2000 sa prideliť hodnota nasledovne: 1999-1000 10 bodov, menej ako 1999 5 bodov.</p> <p>Ak by sa obce s nižším počtom obyvateľov spojili – budú posúdené v rámci veľkosti obce podľa súčtu obyvateľov v danom území.</p> <p>Pozn: Kritérium sa neuplatní pre projektové zámery týkajúce sa resocializačných</p>	<p>ŠÚ SR, evidencia MPSVaR SR</p>	<p>Kritérium počtu obyvateľov na území, kde sú zabezpečované služby pre danú cieľovú skupinu napomôže rentabilnosti týchto služieb. Preventívne služby a výkon opatrení sú veľmi dôležité a jeho ľahká dostupnosť môže napomôcť predchádzať vzniku odkázanosti na iný typ služby alebo krízovej situácii. Preto považujeme za relevantné územie s 2000 obyvateľmi. Nevyužitý potenciál sa zvyšuje s veľkosťou obce, pokiaľ primerane nerastie aj vybavenosť komunitnými službami tak, aby boli saturované potreby všetkých rizikových sociálnych skupín.</p>

Posudzovaná oblasť ŠC	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
			zariadení (celkovo je v SR 18 zariadení s celoštátnou pôsobnosťou).		
		Dostupnosť služby (hodnotiace)	Kritérium vypočítame ako pomer existujúcej kapacity v oblasti SPOD a SK a preventívnych služieb na komunitnej úrovni k celkovému počtu obyvateľov v posudzovanom území.	ŠÚ SR, databáza MPSVaR SR, Evidencia VÚC zariadení vykonávajúcich opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately	Predchádzanie vzniku nežiaduceho správania, alebo sociálneho vylúčenia či diskriminácie je závislá na dostupnosti kvalitných preventívnych služieb a výchovných programoch.
Podpora služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni	Obec (LAU 2)	Vybavenosť územia zariadeniami služieb starostlivosti pre deti do 3 rokov (detské jasle) (hodnotiace)	Kritérium vypočítame ako pomer detí do 3 rokov, na ktoré niekto poberá príspevok na starostlivosť o dieťa voči kapacite zariadení pre deti do 3 rokov.	Zoznam zariadení starostlivosti o deti do 6 rokov na regionálnom úrade verejného zdravotníctva: kapacita a vekové zloženie detí, miesta poskytovania služby – do úvahy sa berú len zariadenia, ktoré boli pre deti do 3 rokov; ŠÚ SR: počet narodených detí (na ktoré sa poberá príspevok); ÚPSVaR SR: počet poberateľov príspevku na starostlivosť o dieťa	Naplnenie kritéria je predpokladom dosiahnutia špecifického cieľa - rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku, čo vytvára priestor pre zvýšenie zamestnanosti žien starajúcich sa o dieťa v danom veku, resp. ich návrat alebo vstup na trh práce zosúladovania. Týmto kritériom sa posudzuje vybavenosť územia službami starostlivosti o deti do troch rokov v pomere k predpokladanému dopytu rodičov, ktorí poberajú príspevok na starostlivosť o dieťa a teda je predpoklad, že budú mať záujem o takúto službu, alebo ju už využívajú.
		Počet obyvateľov územia, kde sa majú poskytovať služby zariadenia pre deti do 3 rokov	Prepočet na relatívnu hodnotu kritéria podľa počtu obyvateľov. Ak by sa obce s nižším počtom obyvateľov spojili – budú posúdené v	ŠÚ SR	V sídlach s vyšším počtom obyvateľov a teda aj vyššou zamestnanosťou je vyšší záujem o služby starostlivosti o deti do 3 rokov, pritom rodičia/poberatelia príspevku na starostlivosť o dieťa nemajú v danom

Posudzovaná oblasť ŠC	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
			rámci veľkosti obce podľa súčtu obyvateľov v danom území.		sídle nemajú trvalé bydlisko (buď z dôvodu, že zariadenie sa nachádza v blízkosti ich práce alebo z dôvodu, že v dotknutom území pracuje veľa obyvateľov, ktorí tu nemajú nahlásený trvalý pobyt).
		Podiel detí do 3 rokov veku (hodnotiace)	Počet detí do 3 rokov veku v obci k celkovému počtu obyvateľov obce, priemer za posledné 3 roky.	ŠÚ SR	Kritérium signalizuje vyššiu potrebu vybavenosti územia službami starostlivosti o dieťa do 3 rokov veku v obciach s vyšším podielom detí v tomto veku na celkovom počte obyvateľov.
		Dostupnosť služby (hodnotiace)	Kritérium vypočítame ako pomer medzi zistenou kapacitou zariadení pre deti vo veku 0-3 roky a počtom detí v zodpovedajúcom veku v obci.	ŠÚ SR, Regionálny úrad verejného zdravotníctva	Deti vo veku 0-3 roky potrebujú celodennú výchovnú starostlivosť, čo znamená, že jeden z rodičov v prípade absencie vhodných zariadení zostáva v domácnosti, aby sa postaral o dieťa. Vybudovaním zariadení pre deti do 3 rokov bude umožnené týmto rodičom nastúpiť do pracovného procesu.
		Potreba zariadení pre deti do 3 rokov (hodnotiace)	Kritérium sa vypočíta ako podiel detí do 3 rokov veku umiestnených v detských jasliach a materských školách ku kapacite zariadení služieb starostlivosti o deti do 3 rokov. Pre posúdenie potrebnosti jaslí sa vychádza z počtu detí, ktoré ešte nedovŕšili 3 roky a navštevujú materskú školu. Zistíme o aké percento je potrebné minimálne zvýšiť kapacitu zariadení služieb starostlivosti o deti, aby deti do 3 rokov veku mohli byť v im primeranom zariadení.	ŠÚ SR, vlastné zistenia Regionálne úrady verejného zdravotníctva.	Pre posúdenie územia je jedným zo základných kritérií vybavenosť územia zariadeniami pre deti do 3 rokov. Vychádzame z predpokladu, že rodičia, ktorí umiestnili dieťa do materskej školy, aj keď nedovŕšilo 3 roky, potrebovali zosúladiť svoj pracovný a rodinný život. Preto ak by sa v daných lokalitách zvýšila kapacita zariadení pre deti do 3 rokov, predpokladáme jej využitie a zároveň odľahčenie tlaku na materskú školu.

5. Materské školy

Košický kraj je charakteristický vyšším prirodzeným prírastkom obyvateľstva, ktoré pozitívne ovplyvňuje rast počtu obyvateľov, aj keď tempo rastu v poslednom období sa spomaľuje. Z hľadiska vekovej štruktúry môžeme hovoriť o regresívnej populácii, keď podiel poproduktívnej zložky obyvateľstva prevyšuje predproduktívnu, pričom dochádza k postupnému poklesu počtu obyvateľstva v predproduktívnom a produktívnom veku a narastaniu podielu obyvateľstva v poproduktívnom veku, teda k starnutiu populácie. Veková štruktúra obyvateľstva je Košického kraja veľmi diferencovaná s osobitne nepriaznivou situáciou (aj z celoslovenského hľadiska) v okrese Sobrance a v meste Košice, kde poproduktívne obyvateľstvo výrazne prevažuje nad predproduktívnym.

Počet škôl i počet žiakov v Košickom kraji mali v posledných rokoch klesajúci trend, čo súvisí s demografickým vývojom a postupným znižovaním podielu predproduktívnej zložky obyvateľstva, čo sa odráža v následnej racionalizácii siete škôl a školských zariadení. Od roku 2011 možno sledovať opätovný nárast počtu detí v materských školách, s čím súvisí aj rastúca potreba miest v týchto zariadeniach.

Počet materských škôl v Košickom kraji klesol v rokoch 2008 až 2013 zo 442 na 432, v roku 2014 ich počet stúpol na 440, z čoho je 415 (94%) štátnych, 12 súkromných a 13 cirkevných. V materských školách bolo v roku 2014 zapísaných spolu 20 217 detí, oproti roku 2008 ide o 5%-ný nárast. Vo funkčnom území mesta Košice bolo v roku 2014 spolu 104 materských škôl, v ktorých bolo zapísaných 7 841 detí (38,8% zapísaných detí v rámci materských škôl v Košickom kraji).

Tabuľka 12 – Vývoj počtu materských škôl a počtu detí v Košickom kraji v rokoch 2008 – 2014

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet materských škôl	442	443	440	438	433	432	440
Počet zapísaných detí	19 270	18 782	18 610	19 138	19 525	19 577	20 217
Mestská funkčná oblasť mesta Košice							
Počet materských škôl	97	98	98	97	98	99	104
Počet zapísaných detí	7 293	7 231	7 179	7 292	7 407	7 561	7 841

Zdroj údajov: Štatistický úrad SR

5.1. Rozvojové a limitujúce faktory v oblasti materských škôl

V súčasnosti v Košickom kraji je nedostatok zariadení starostlivosti o deti v predškolskom veku, čo nepriaznivo ovplyvňuje celkovú zaškolenosť detí a návrat žien po materskej dovolenke na trh práce. Zároveň sa limituje využívanie predškolského vzdelávania na vytváranie (zvyšovanie) študijných schopností a sociálnu integráciu detí. Nedostatok predškolských zariadení nie je taký výrazný z dôvodu vysokej miery nezamestnanosti (aj žien) v Košickom kraji. Ak však chceme prispieť k riešeniu nezamestnanosti, nezaobíde sa to bez zvýšenia kapacity zariadení starostlivosti o deti v predškolskom veku.

5.2. Definovanie územných investičných jednotiek

Pre oblasť materských škôl je územnou investičnou jednotkou úroveň obce (LAU2), nakoľko obce sú zriaďovateľmi materských škôl.

Prijatím zákona č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky, sa začal proces decentralizácie štátnej správy aj v oblasti regionálneho školstva a na obce postupne prešla zriaďovateľská kompetencia vo vzťahu k základným školám, materským školám a školským zariadeniam.

Obce ako zriaďovatelia materských škôl, ktorých činnosť financujú z vlastných finančných prostriedkov, majú v kompetencii rozhodovať o problematike predškolských zariadení. Majú aktuálne informácie o stave jednotlivých zariadení a zároveň poznajú problematiku v danej obci, ktorá vplýva na potrebu zvýšenia kapacity materských škôl. Nedostatočná kapacita materských škôl má za následok množstvo nevybavených žiadostí rodičov detí a s tým súvisiace problémy ako je nemožnosť nastúpiť do práce pre matky po materskej dovolenke, ktoré by prinieslo zlepšenie príjmovej situácie mladých rodín a zabezpečenie prístupu ku kvalitnejším verejným službám v oblasti predškolskej výchovy.

Preto sú obce definované ako územné investičné jednotky. V priebehu realizácie jednotlivých projektov bude možné vyhodnocovať účinnosť investícií pre každú investičnú jednotku samostatne a tiež bude možné v kritériách na základe objektívneho porovnania určiť priority.

Na území Košického kraja je spolu 461 územných jednotiek, z toho mesto Košice pozostáva z 22 mestských častí. Mestské funkčné územie mesta Košice tvorí mesto Košice a 30 príľahlých obcí, teda spolu s mestskými časťami ide o 52 územných jednotiek.

Špecifický cieľ	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
ŠC 2.2.1: Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl	Obec (LAU2)	Nedostatočná kapacita (hodnotiace)	Celkový počet nevyhovených žiadostí za posledné 3 roky / celkový počet zapísaných detí v materských školách za posledné 3 roky	Ústav informácií a prognóz školstva - Centrum vedecko-technických informácií SR; Okresný úrad Košice, odbor školstva; Štatistický úrad SR	Kritérium nevybavených žiadostí poukazuje na nedostatok kapacít materských škôl, čo je v súčasnosti mimoriadne závažný problém najmä väčších, prípadne spádových miest. Neprijatie dieťaťa do materskej školy predstavuje bariéru pre zamestnanosť žien a tým má vplyv na mladé rodiny, ktoré nemôžu naplno využívať svoj pracovný potenciál a tým zvyšovať príjem domácnosti.
	Obce ako zriaďovatelia materských škôl majú vo svojej kompetencii rozhodovať o problematike materských škôl, majú aktuálne a presné informácie o stave jednotlivých zariadení a zároveň poznajú problematiku v danej obci	Hrubá zaškolenosť (hodnotiace)	Celkový počet zapísaných detí v materských školách za posledné 3 roky / celkový počet detí vo veku 3-5 rokov za posledné 3 roky	Okresný úrad Košice, odbor školstva; Štatistický úrad SR	Kritérium nedostatočnej kapacity materských škôl je jedným z najdôležitejších v súvislosti s cieľom, ktorým je zvyšovanie zaškolenosti detí.
	Živorodenosť (hodnotiace)	Priemer miery živorodenosti za obdobie 2011 – 2013	Štatistický úrad SR	Pokiaľ sa v konkrétnej lokalite narodí veľa detí, signalizuje to do veľmi blízkej budúcnosti vysokú potrebu navýšenia kapacít v materských školách. Naopak lokality, kde nie je vysoký prírastok nových detí môžu do budúcnosti predpokladať zastabilizovanie situácie a nemusia kapacity materských škôl zvyšovať.	
	Obyvateľstvo v reprodukčnom veku (hodnotiace)	Počet obyvateľov v reprodukčnom veku za posledné 3 roky / počet zapísaných detí v materských školách za posledné 3 roky	Ústav informácií a prognóz školstva - Centrum vedecko-technických informácií SR; Okresný úrad Košice, odbor školstva; Štatistický úrad SR	Obyvatelia v reprodukčnom veku predstavujú do budúcnosti potenciálnych rodičov detí, ktoré sa narodia v budúcom období a budú mať záujem navštevovať materské školy.	
	Marginalizovaná rómska komunita (MRK) (hodnotiace)	Počet príslušníkov MRK / počet obyvateľov obce	Atlas rómskych komunít na Slovensku 2013, http://www.employment.gov.sk/sk/rodi-na-socialna-	Miera participácie rómskych detí na predprimárnom vzdelávaní je v porovnaní s majoritnou populáciou výrazne nižšia. Práve predprimárne vzdelávanie môže mať najmä v prípade detí zo slabšieho socioekonomického prostredia výrazne	

Špecifický cieľ	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
				pomoc/socialne-sluzby/socialne-vylucene-spolocenstva/dokumenty.html Štatistiky obce	pozitívny vplyv, ktorý je ťažké dosiahnuť v neskoršom veku.

6. Základné školy

Počet škôl i počet žiakov v Košickom kraji má klesajúci trend. Tento trend súvisí s demografickým vývojom a postupným znižovaním podielu predproduktívnej zložky obyvateľstva, čo sa odráža v následnej racionalizácii siete škôl a školských zariadení.

Počet základných škôl v Košickom kraji v rokoch 2008 až 2014 poklesol z 320 na 310. Z celkového počtu základných škôl v Košickom kraji je 284 štátnych (91,6%), 8 súkromných a 18 cirkevných. Základné školy v Košickom kraji navštevovalo v roku 2014 spolu 67 043 žiakov, oproti roku 2008 ich počet poklesol o viac ako 4 000 žiakov. Vo funkčnom území mesta Košice bolo v roku 2014 spolu 66 základných škôl, ktoré navštevovalo 21 107 žiakov (31,5% žiakov základných škôl v Košickom kraji).

Tabuľka 13 – Vývoj počtu základných škôl a počtu žiakov v Košickom kraji v rokoch 2008 – 2014

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet základných škôl	320	319	318	317	316	314	310
Počet žiakov v ZŠ	71 309	70 218	69 616	69 010	68 340	67 631	67 043
Mestská funkčná oblasť mesta Košice							
Počet základných škôl	65	65	66	66	66	66	66
Počet žiakov v ZŠ	22 760	22 224	22 014	21 756	21 389	21 289	21 107

Zdroj údajov: Štatistický úrad SR

6.1. Rozvojové a limitujúce faktory v oblasti základných škôl

Výsledky testovania žiakov ZŠ naznačujú, že medziročne dochádza k zhoršovaniu gramotnosti žiakov základných škôl, či už ide o jazykovú, čitateľskú, matematickú, prírodovednú alebo IKT gramotnosť. Riešením by mohlo byť technické vybavenie ZŠ kvalitnými odbornými učebňami. V rámci zamerania Košického kraja na informačné technológie a kreatívne odvetvia, bude potrebné dobudovať aj odborné učebne pre tieto odvetvia s cieľom vytvoriť kritickú masu absolventov ZŠ, ktorá by bolo liahňou talentov pre ďalšie štúdium na stredných a vysokých školách v uvedených oblastiach.

6.2. Definovanie územných investičných jednotiek

Pre oblasť základných škôl je územnou investičnou jednotkou úroveň obce (LAU2), nakoľko procesom finančnej decentralizácie sa na obce preniesla kompetencia preneseného výkonu štátnej správy v oblasti školstva. Obec v súlade so zákonom 596/2003 o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zriaďuje školy. Zriadením materských a základných škôl vytvára podmienky na výchovu a vzdelávanie, zabezpečuje plnenie povinnej školskej dochádzky. Obec sa poskytovaním služieb a zabezpečovaním podmienok v súlade so zákonom stáva garantom poskytovania predprimárneho, primárneho a sekundárneho vzdelania. Zároveň, z dôvodu ekonomického využitia budov a priestorov škôl, ktorých je zriaďovateľom, je v mnohých prípadoch obec aj poskytovateľom celoživotného vzdelávania.

Na území Košického kraja je spolu 461 územných jednotiek, z toho mesto Košice pozostáva z 22 mestských častí. Mestské funkčné územie mesta Košice tvorí mesto Košice a 30 príslušných obcí, teda spolu s mestskými časťami je to 52 územných jednotiek.

Špecifický cieľ	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria	
ŠC 2.2.2: Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl	Obec (LAU2)	Existencia plnoorganizovanej školy v ÚIJ (selektívne)		Ústav informácií a prognóz školstva	Posúdenie investičného potenciálu v záujme zlepšenia kľúčových kompetencií žiakov má zmysel realizovať len v takých obciach, ktorých súčasťou občianskej vybavenosti je základná škola. Z tohto dôvodu je nevyhnutné pre ďalšiu analýzu pracovať len s obcami so základnou školou.	
	Obec je zriaďovateľom škôl, poskytovaním služieb a zabezpečením podmienok v súlade so zákonom sa stáva garantom poskytovania predprimárneho, primárneho a sekundárneho vzdelania.	Počet žiakov na školu (hodnotiace)	Počet žiakov všetkých škôl delený počtom škôl v ÚIJ, priemer za posledné 3 roky	Počet žiakov všetkých škôl delený počtom škôl v ÚIJ, priemer za posledné 3 roky	Ústav informácií a prognóz školstva	Väčší počet žiakov v obci garantuje častejšie využitie učební. Rozvoj kompetenčných zručností v celom rozsahu povinnej školskej dochádzky pri väčšom množstve absolventov školy zabezpečí následne lepšie smerovanie žiakov k profesijnej orientácii žiakov v súlade s požiadavkami regiónu.
		Počet žiakov 2. stupňa (hodnotiace)	Počet žiakov 2. stupňa / počet všetkých žiakov na školách v ÚIJ, priemer za posledné 3 roky	Počet žiakov 2. stupňa / počet všetkých žiakov na školách v ÚIJ, priemer za posledné 3 roky	Ústav informácií a prognóz školstva	Pri väčšom odchode žiakov druhého stupňa na osemročné gymnáziá vzniká reálna hrozba zníženia kvality dosiahnutých vzdelávacích výsledkov školy. Pri obmedzení odlivu žiakov škola dokáže zabezpečiť zvýšenie odbornosti, kompetenčnú pripravenosť pre budúcu profesionálnu orientáciu. Škola dokáže garantovať svoju profiláciu na základe požiadaviek zamestnávateľov v danej obci/regióne v oblasti celoživotného vzdelávania.
		Testovanie deviatakov T9 - SJ (hodnotiace)	Priemer hodnôt T9-SJ všetkých základných škôl v ÚIJ, priemer za posledné 3 roky	Priemer hodnôt T9-SJ všetkých základných škôl v ÚIJ, priemer za posledné 3 roky	Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy (skoly.ineko.sk)	Kvalitné výsledky testovania ovplyvnia kvalitu školy v prípade, že v nižších ročníkoch neodchádzajú žiaci na osemročné gymnáziá. Zabezpečenie dobrých výsledkov v testovaní ovplyvňuje pripravenosť žiakov pre ďalšie štúdium. Je predpokladom umiestniteľnosti absolventov školy na stredných školách rôzneho typu. Vo vzťahu k cieľom IROP je nevyhnutné posilniť kľúčové kompetencie žiakov najmä tam kde nie sú dosahované dobré výsledky

Špecifický cieľ	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
		Testovanie deviatakov T9 - M (hodnotiace)	Priemer hodnôt T9-M všetkých základných škôl v ÚIJ, priemer za posledné 3 roky	Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy (skoly.ineko.sk)	preukázané v testovaní. Kvalitné výsledky testovania ovplyvnia kvalitu školy v prípade, že v nižších ročníkoch neodchádzajú žiaci na osemročné gymnáziá. Zabezpečenie dobrých výsledkov v testovaní ovplyvňuje pripravenosť žiakov pre ďalšie štúdium. Je predpokladom umiestniteľnosti absolventov školy na stredných školách rôzneho typu. Vo vzťahu k cieľom IROP je nevyhnutné posilniť kľúčové kompetencie žiakov najmä tam kde nie sa dosahované dobré výsledky preukázané v testovaní.

7. Stredné školy

Počet stredných odborných škôl v Košickom kraji sa od roku 2008 znížil o 12 škôl (štátnych) na 59 škôl, z tohto počtu je 44 štátnych škôl (74,6%), 11 súkromných a 4 cirkevné. V rámci denného štúdia SOŠ v roku 2014 navštevovalo 20 181 žiakov (oproti roku 2008 pokles o 6 tisíc žiakov). V Košickom kraji bolo v roku 2014 evidovaných 36 gymnázií (oproti roku 2008 zníženie o 1 školu), z toho je 23 štátnych (63,9%), 6 súkromných a 7 cirkevných. Škôl s bilingválnym vyučovaním je 10, z toho 7 s anglickým jazykom a po jednej s francúzskym, nemeckým a španielskym jazykom. Gymnázia navštevovalo v roku 2014 v rámci denného štúdia 11 644 žiakov, oproti roku 2008 sa ich počet znížil o 3 077 žiakov (pokles o 20%). Opačný trend vo vývoji počtu žiakov je na konzervatóriách, keď 4 konzervatória v Košickom kraji v roku 2014 navštevovalo 962 žiakov a ich počet oproti roku 2008 vzrástol o viac ako 90%.

Vo funkčnom území mesta Košice sa nachádzajú stredné školy len v samotnom meste Košice. V roku 2014 bolo v meste Košice spolu 29 stredných odborných škôl, ktoré navštevovalo 11 489 žiakov (56,9% žiakov stredných odborných škôl v Košickom kraji), 20 gymnázií s počtom 6 384 žiakov (54,8% žiakov stredných odborných škôl v Košickom kraji) a všetky 4 konzervatória.

Tabuľka 14 – Vývoj počtu stredných škôl a počtu žiakov v Košickom kraji v rokoch 2008 – 2014

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet stredných odborných škôl	71	69	67	60	59	59	59
Počet žiakov v SOŠ	26 226	25 490	24 345	22 519	21 346	20 407	20 181
Počet gymnázií	37	36	36	36	35	36	36
Počet žiakov v gymnáziách	14 721	14 013	13 252	12 827	12 205	11 753	11 644
Počet konzervatórií	3	4	3	4	4	4	4
Počet žiakov v konzervatóriách	502	471	400	864	912	924	962
Mesto Košice							
Počet stredných odborných škôl	33	33	32	29	30	29	29
Počet žiakov v SOŠ	14 444	14 021	13 949	12 927	12 283	11 689	11 489
Počet gymnázií	20	20	20	20	19	20	20
Počet žiakov v gymnáziách	7 758	7 533	7 171	6 900	6 676	6 451	6 384
Počet konzervatórií	3	4	3	4	4	4	4
Počet žiakov v konzervatóriách	502	471	400	864	912	924	962

Zdroj údajov: Štatistický úrad SR

7.1. Rozvojové a limitujúce faktory v oblasti stredných škôl

Celoživotné vzdelávanie sa stáva neoddeliteľnou súčasťou požiadaviek trhu práce. Preto je potrebné zvyšovať kvalitu stredoškolského vzdelávania v spolupráci a podľa požiadaviek trhu práce. Podporou činnosti 10 COVP (centrá odborného vzdelávania a prípravy), ktoré poskytujú aj rekvalifikačné kurzy v rámci celoživotného vzdelávania, zlepšime podmienky pre zvýšenie účasti žiakov na praktickom vyučovaní. Zároveň pre potreby kreatívnej ekonomiky bude potrebné vybudovať nové COVP pre kreatívne odvetvia.

7.2. Definovanie územných investičných jednotiek

Pre oblasť stredných škôl je územnou investičnou jednotkou úroveň kraja (NUTS3). Z hľadiska štruktúry hospodárskych odvetví je potrebné vnímať región je ako relatívne nedeliteľný celok. Práve odvetvová štruktúra hospodárstva je určujúcim ukazovateľom pre analýzu odborného vzdelávania a prípravy. V oblasti odborného vzdelávania je jasne

identifikovateľná spádovosť regiónu smerujúca hlavne do krajského mesta Košice. Rovnako je tomu aj v dochádzke do zamestnania, resp. za službami.

Pre pokrytie potrieb jednotlivých odvetví na počet absolventov je vo väčšine prípadov postačujúci nižší počet stredných odborných škôl, v niektorých prípadoch je pre konkrétne odvetvie vytvorené len jedna škola zameraná na danú oblasť. Z tohto pohľadu nie je teda logické deliť územie Košického kraja na menšie integrované územné jednotky, nakoľko celé územie kraja predstavuje v tomto zmysle jednu spádovú oblasť a z hľadiska odborného vzdelávania jeden celok.

Zvolená územná investičná jednotka na úrovni NUTS3 tiež poskytuje priestor pre získanie relevantných štatistických údajov, pričom stredné odborné školstvo ako jedna z prenesených kompetencií vyšších územných celkov je často skúmaná a hodnotená práve na tejto úrovni. Rovnako údaje týkajúce sa hospodárskych ukazovateľov sú vhodne spracované na úrovni krajov. Umožní sa tak optimálne sledovanie trendov v hospodárskej štruktúre a potreba prispôsobenia odborného vzdelávania na tento vývoj.

Špecifický cieľ	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
ŠC 2.2.3: Zvýšenie počtu žiakov stredných škôl na praktickom vyučovaní	Kraj (NUTS 3) Navzájom sa posudzujú konkrétne zariadenia SŠ	Dominantné odbory stredných odborných škôl (Selektívne)	Evidovaný počet žiakov v konkrétnom študijnom odbore na školách v okrese počtom žiakov vyšším ako 100 (šk. rok 2013/2014)	Ústav informácií a prognóz školstva	Využitie selektívneho kritéria má za následok elimináciu odborov, ktoré svojím zameraním nie sú v súčasnosti schopné prilákať dostatočné množstvo študentov. Cieľom je podporiť najvýznamnejšie študijné odbory a to z hľadiska tak kvalitatívneho, ako aj kvantitatívneho.
		Počet žiakov v študijnom / učebnom odbore na škole (hodnotiace)	Evidovaný počet žiakov v konkrétnom študijnom odbore na SŠ	Ústav informácií a prognóz školstva	Počet žiakov v študijnom odbore vo výraznej miere vyjadruje význam študijného / učebného odboru vo vzdelávacej štruktúre regiónu. Taktiež pre zabezpečenie udržateľnosti je vhodné prioritne podporovať študijné odbory s dostatočným počtom študentov, ktoré zabezpečia kontinuitu odbornej výučby v podmienkach Slovenska.
		Vznik centra odborného vzdelávania a prípravy (hodnotiace)	Existencia COVP v konkrétnom odbore na škole znamená priradenie váhy kritéria.	http://rsov.sk/kontakty/centra_odboreneho_vzdelavania_a_prip_ravy	V zmysle podmienok IROP bude podpora smerovaná na centrá odborného vzdelávania a prípravy. Podporou centier vytvorených v zmysle podmienok Zákona č. 61/2015 Z.z. o odbornom vzdelávaní a príprave sa zabezpečí koncentrácia finančnej podpory pre špičkové vzdelávacie zariadenia a zároveň sa zabráni duplicitnej podpore viacerých stredných škôl s rovnakým odborným zameraním, čo je v súlade so zámerom racionalizácie siete škôl. Podporou centier vytvorených v zmysle podmienok Zákona č. č. 61/2015 Z.z. o odbornom vzdelávaní sa zabezpečí koncentrácia finančnej podpory pre špičkové vzdelávacie zariadenia a zároveň sa zabráni duplicitnej podpore viacerých stredných škôl s rovnakým odborným zameraním, čo je v súlade so zámerom racionalizácie siete škôl. Koncentrácia prostriedkov len na vybrané školské zariadenia je dôležitá pre dosiahnutie

Špecifický cieľ	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
					maximálneho rozvojového efektu za vynaložené finančné prostriedky, pričom táto koncentrácia bola jednou z podmienok Európskej komisie pri schvaľovaní rámca IROP.
		Počet novoprijatých študentov (hodnotiace)	Evidovaný počet žiakov, ktorí k danému termínu nastupujú na štúdium v konkrétnom študijnom odbore na všetkých SŠ v NUTS3 / celkový evidovaný počet žiakov, ktorí nastupujú k danému termínu v NUTS3		Počet novoprijatých žiakov podobne ako ukazovateľ celkového počtu žiakov priamo vyjadruje záujem študentov o konkrétny študijný odbor. Podpora v rámci špecifického cieľa 2.2.3. bude smerovaná na stabilné a študentmi žiadané odbory, čím sa zároveň zabezpečí aj udržateľnosť investície a pravidelný prísun študentov potrebný pre komplexný rozvoj centra odborného vzdelávania a prípravy.
		Podiel študentov na odbornom výcviku a praxi u zamestnávateľa (hodnotiace)	Podiel počtu študentov účastniacich sa odborného výcviku a praxi u zamestnávateľa k celkovému počtu študentov v danom odbore	Ústav informácií a prognóz školstva - prehľady škôl, VÚC	Podpora rozvoja centier odborného vzdelávania a prípravy, ktorých hlavnou úlohou je podľa zákona o odbornom vzdelávaní a príprave poskytovať odborné vzdelávanie a prípravu na výkon daného povolania a odborných činností. Veľký význam je preto potrebné klásť práve na odbornú / praktickú zložku vyučovacieho procesu.
		Miera absolventskej nezamestnanosti (hodnotiace)	Podiel nezamestnaných absolventov k celkovému počtu absolventov študijného odboru za posledné dva roky vyjadrený v %	ÚPSVaR SR; Ústav informácií a prognóz školstva - Nezamestnanosť absolventov jednotlivých stredných škôl v študijných a učebných odboroch http://www.uips.sk/sub/uips.sk/images/JH/nezamestnanost_-_skoly-ov_maj_2014.xlsx	Ukazovateľ miery absolventskej nezamestnanosti priamo definuje úspešnosť škôl / študijných odborov v príprave vhodných absolventov pre uplatnenie na trhu práce. Vysoký podiel absolventskej nezamestnanosti naznačuje nepomer medzi vzdelávaním a potrebami trhu práce.

Špecifický cieľ	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
		<p>Počet uchádzačov o zamestnanie do 25 rokov podľa ukončeného študijného /učebného odboru (hodnotiace)</p> <p>Evidovaný počet uchádzačov o zamestnanie vo veku do 25 rokov sledovaný podľa ukončeného študijného odboru. (hodnotiace)</p>	Evidovaný počet uchádzačov o zamestnanie vo veku do 25 rokov podľa ukončeného študijného odboru	ÚPSVaR SR	Pri selekcii uchádzačov o zamestnanie do 25 roku sa ukazuje, do akej miery sú absolventi konkrétneho študijného odboru schopní sa uplatniť na trhu práce a udržať si zamestnanie v období po ukončení vzdelávania. Vysoký počet uchádzačov o zamestnanie naznačuje nesúlad medzi profilom absolventa v danom odbore a požiadavkami trhu práce.
		Počet nezamestnaných v odvetví v kraji (hodnotiace)	Celkový počet uchádzačov o zamestnanie podľa klasifikácie ekonomických činností NACE podľa posledného zamestnania bezprostredne pred evidenciou	ÚPSVaR SR	Nezamestnanosť v odvetví definuje jeho pozíciu v hospodárskej štruktúre regiónu. Vysoký počet uchádzačov o zamestnanie naznačuje stagnáciu daného odvetvia, prípadne nesúlad medzi počtom uchádzačov o zamestnanie a reálnymi potrebami trhu práce. V každom prípade nie je vhodné, aby študijné odbory v takejto situácii produkovali ďalších absolventov v týchto odboroch, pričom ich šanca na okamžité uplatnenie je nízka. Z tohto dôvodu bude podpora IROP smerovaná najmä do tých odborov, ktoré sa čo najviac dokážu prispôsobiť požiadavkám trhu práce.

8. Zdravotná a všeobecná ambulantná starostlivosť

Zdravotnícka infraštruktúra v Košickom kraji je tvorená sieťou zdravotníckych zariadení prevádzkovaných verejnými i neverejnými poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti sa realizuje v bývalých poliklinikách a zdravotníckych zariadeniach, ktoré sú často energeticky neefektívne, technicky zastarané a nespĺňajú nároky na poskytovanie kvalitných moderných služieb.

Zdravotný stav obyvateľov Slovenska vrátane obyvateľov územia Košického kraja nie je veľmi priaznivý. Oplyvňuje ho predovšetkým životný štýl, zhoršená kvalita životného prostredia v niektorých regiónoch, nezamestnanosť, sociálna situácia a nevhodné bytové podmienky časti populácie (marginalizované skupiny obyvateľstva, rómske etnikum). K významným faktorom ovplyvňujúcim zdravotný stav rómskeho obyvateľstva patria aj: nedostatočné vzdelanie tejto skupiny obyvateľstva, nízka zodpovednosť za svoje zdravie, nízka návštevnosť lekárov primárneho kontaktu a absolvovanie preventívnych vyšetrení a nedostatočná integrácia Rómov.

V Košickom kraji ako aj v Slovenskej republike sa stredná dĺžka života pri narodení u mužov aj žien dlhodobo zvyšuje, aj keď tempo rastu je pomalé. V rámci Európskej únie však stále patríme medzi krajiny s najnižšou strednou dĺžkou života pri narodení. Priemerná stredná dĺžka života pri narodení bola v rokoch 2012 – 2014 v Košickom kraji na úrovni 72,09 rokov u mužov a 79,32 rokov u žien, zatiaľ čo priemer za Slovenskú republiku dosiahol v roku 2014 hodnoty 73,19 rokov u mužov a 80,00 u žien. Mesto Košice dosahuje nadpriemerné hodnoty strednej dĺžky života pri narodení tak oproti krajskému ako aj celoslovenskému priemeru, priemer za roky 2012 – 2014 dosahoval úroveň 74,62 rokov u mužov a 80,90 rokov u žien, čo je o 1,5 roka viac ako krajský priemer. Medziročný rast strednej dĺžky života pri narodení v Košickom kraji je u mužov na úrovni 0,3 – 0,5 roka, u žien 0,1 – 0,3 roka, v meste Košice sú medziročné prírastky vyššie (u mužov 0,3 – 0,6 roka, u žien 0,2 – 0,5 roka).

Tabuľka 15 – Vývoj strednej dĺžky života pri narodení v Košickom kraji a v Slovenskej republike v rokoch 2008 – 2014

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Muži							
Slovenská republika	70,85	71,27	71,62	72,17	72,47	72,90	73,19
Košický kraj	69,67	70,11	70,54	70,83	71,18	71,55	72,09
Mesto Košice	71,75	72,13	72,41	72,94	73,53	74,02	74,62
Ženy							
Slovenská republika	78,73	78,74	78,84	79,35	79,45	79,61	80,00
Košický kraj	77,82	77,92	78,05	78,35	78,65	79,05	79,32
Mesto Košice	78,56	78,75	79,23	79,80	80,23	80,57	80,90

Zdroj údajov: Infostat

V roku 2014 bola v Slovenskej republike stredná dĺžka života vo veku 65 rokov 14,91 rokov u mužov a 18,47 rokov u žien. Podľa EU-SILC z roku 2012 strávia ženy vo veku 65 rokov 3,1 roka (17% ich zostávajúceho života) bez obmedzení v aktivitách, 8,8 roka (48%) s čiastočnými obmedzeniami v aktivitách a 6,6 roka (36%) s výrazným obmedzením v aktivitách. Muži v rovnakom veku strávia 3,5 roka (24% ich zostávajúceho života) bez obmedzení v aktivitách, 6,7 roka (46%) s čiastočnými obmedzeniami v aktivitách a 4,4 roka (30%) s výrazným obmedzením v aktivitách (Správa o zdravotnom stave obyvateľstva 2015, Vláda SR). Tieto faktory, t.j. zvyšujúce sa dožívania obyvateľov a zároveň zdravotné

obmedzenia vo veku 65+ rokov a narastajúca prevalencia chronických ochorení, budú vytvárať tlak na efektívnejšiu primárnu zdravotnú starostlivosť.

Demografický vývoj bude v období najbližších rokov jednoznačne determinovaný starnutím populácie, ktoré je výsledkom predovšetkým populačných vln v minulosti a meniaceho sa rodinného správania populácie, nízkou fertilitou, predlžovaním dĺžky ľudského života v súčasnosti³.

V nasledujúcich rokoch dôjde k výraznému nárastu populácie seniorov, čo predpokladá zvýšenú zdravotnú a sociálnu starostlivosť z dôvodu vekom podmienenej znižujúcej sa miery sebestačnosti jedinca.

Socioekonomické charakteristiky územia Košického kraja z pohľadu zdravotného stavu tvoria:

- výdavky domácností na zdravotníctvo
- štruktúra ekonomiky
- zdravotný stav obyvateľstva (štruktúra úmrtnosti)
- index chudoby (sociálne vylúčené obyvateľstvo)
- demografická regionalizácia a/populačné procesy (stredná dĺžka života, ekonomická závislosť obyvateľstva...)

Zdravotný stav obyvateľstva úzko súvisí so socioekonomickým postavením obyvateľstva, demografickým vývojom obyvateľstva a vybavenosťou územia infraštruktúrou.

Socioekonomické postavenie obyvateľov Košického kraja vyjadruje najmä miera nezamestnanosti, príjmy a výdavky domácnosti (s dôrazom na zdravotníctvo), priemerná mesačná hrubá nominálna mzda. V celkovom hodnotení najlepšia situácia je v meste Košice, najhoršia situácia v okrese Košice – okolie. Priemerná domácnosť v Košickom kraji vynaložila v roku 2013 na zdravotníctvo 2,8% z priemerného príjmu domácnosti, čo predstavovalo sumu 8,12 EUR mesačne (rovnako ako na alkoholické nápoje). Oproti roku 2012 poklesla priemerná doba trvania pracovnej neschopnosti z dôvodu choroby na priemerne 47 dní (o 8 dní), kleslo aj priemerné percento pracovnej neschopnosti na 3,37% (medziročne o 0,99%).

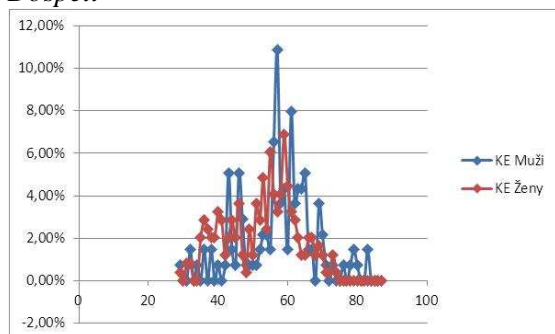
Podiel zamestnancov v sociálnych službách a v zdravotníctve tvorí 13,7% a počas posledných troch rokov mal klesajúcu tendenciu. V najbližších rokoch sa očakáva nárast podielu zamestnancov najmä v sociálnych službách.

Nepriaznivá veková situácia lekárov primárneho kontaktu (všeobecný lekár pre dospelých a všeobecný lekár pre deti a dorast) bude čoraz viac limitujúcim faktorom dostupnosti k primárnej zdravotnej starostlivosti.

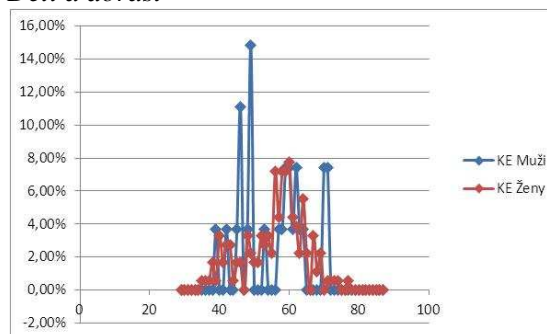
³ http://www.infostat.sk/vdc/sk/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=12&Itemid=56

Obrázok 1 – Veková štruktúra všeobecných lekárov pre dospelých a pre deti a dorast v Košickom kraji k 1.1.2014

Dospelí



Deti a dorast



Ako možno vidieť z Obrázku 1, medián veku všeobecných lekárov pre dospelých je blízko veku 60 rokov. Lepšia situácia je u pediatrov, kde medián je vo veku 51 rokov. Akokoľvek, tieto čísla sú alarmujúce a pre zvyšovanie tlaku a požiadaviek na služby primárnej zdravotnej starostlivosti je nutné na tieto skutočnosti patrične reagovať.

Z hľadiska hustoty obyvateľstva bude potrebné zabezpečiť dostupnosť služieb zdravotnej starostlivosti vo všetkých okresoch okrem okresov Michalovce, Spišská Nová Ves, Trebišov a mestskej funkčnej oblasti Košice.

Zdravotnú starostlivosť v Košickom kraji poskytujú poskytovatelia ambulantnej, ústavnej zdravotnej starostlivosti, záchranej zdravotnej služby a lekárenskej starostlivosti.

Poskytovatelia ústavnej zdravotnej starostlivosti sú v rámci Košického kraja rozmiestnení najmä v sídlach s vyšším počtom obyvateľov. Predmetné zdravotnícke zariadenia poskytujú svoje služby v rámci spádovej oblasti s prihliadnutím na garanciu slobodnej voľby poskytovateľa zdravotnej starostlivosti.

Počet ústavných zdravotníckych zariadení v rámci kraja je vzhľadom k počtu obyvateľov dostatočný. Špecializovaná ambulantná starostlivosť je rovnako sústredená najmä do krajského a okresných miest. Jej koncentrácia v menších sídlach je najmä v závislosti od počtu obyvateľov nižšia.

Všeobecná ambulantná starostlivosť má v rámci kraja dostatočné zastúpenie. Jej slabšie zastúpenie môžeme sledovať v južných a severných oblastiach trebišovského, južných oblastiach rožňavského a michalovského okresu. V roku 2011 bolo najviac poskytovateľov zdravotnej starostlivosti (nad 20) sústredených v mestách (okrem krajského mesta): Michalovce, Spišská Nová Ves, Trebišov, nasledované okolím mesta Gelnica, Sobrance.

Všeobecnú ambulantnú zdravotnú starostlivosť v kraji (december 2013) poskytuje 524 poskytovateľov všeobecnej ambulantnej starostlivosti. Z tohto počtu je 333 všeobecných lekárov pre dospelých a 191 všeobecných lekárov pre deti a dorast.

Počet úväzkov všeobecných lekárov pre dospelých je v Košickom kraji mimo funkčného územia krajského mesta 191,68, spolu pracujú v 156 kontaktných miestach, u pediatrov je to 108,93 úväzkov v 73 kontaktných miestach. Viac ako 90% týchto ambulancií je v prenajatých priestoroch.

Tabuľka 16 – Súčasný stav všeobecných lekárov pre dospelých v Košickom kraji (december 2013)

Okres	Hlavné kontaktné miesto (KM)		Počet úväzkov na KM (súčasný stav)	Ďalšie kontaktné miesta		
	Mesto	Adresa		Počet KM	úväzky	úväzok/KM
Gelnica	Gelnica	Slovenská	2	11	7,5	0,682
Košice	Košice	Trieda SNP	14,2	3	5,2	1,733

Košice	Košice	Rastislavova	11	7	15,1	2,157
Košice	Košice	Lúčna	14	9	15,6	1,733
Košice	Košice	Cottbuská	5	6	10,7	1,783
Košice	Košice	Čs. armády	5	5	5,5	1,100
Košice	Košice	Komenského	4,5	5	9	1,800
Košice	Košice	Maršála Koneva	6	1	3	3,000
Košice – okolie	Košice			20	15,9	0,795
Košice – okolie	Moldava nad Bodvou	Čs. armády	5	7	7,2	1,029
Michalovce	Michalovce	Nám. Osloboditeľov	6	6	10,5	1,750
Michalovce	Michalovce	Štefánikova	4	8	10,83	1,354
Michalovce	Strážske			4	3	0,750
Michalovce	Veľké Kapušany	Z. Fábryho	3,4	9	11,1	1,233
Rožňava	Rožňava	Štútnická	4	24	20,1	0,838
Sobrance	Sobrance	Hollého	3	6	5,6	0,933
Spišská Nová Ves	Spišská Nová Ves	Šafárikovo nám.	4	8	13,75	1,719
Spišská Nová Ves	Spišská Nová Ves			6	7,5	1,250
Spišská Nová Ves	Krompachy	Štúrova	2	7	6	0,857
Trebišov	Trebišov	SNP	4,5	10	13,9	1,390
Trebišov	Kráľovský Chlmec	Nemocničná	4	10	10,9	1,090
Trebišov	Sečovce	Darg. hrđinov	3	5	3	0,600

Zdroj: KSK

Z údajov v Tabuľke 16 je možno pozorovať fragmentovanú primárnu zdravotnú starostlivosť s priemerným úväzkom cca 1,08 všeobecného lekára pre dospelých na jedno kontaktné miesto. Z hľadiska poskytovania kvalitnej (viac odličených pacientov v ambulanciách primárneho kontaktu a menej v špecializovanej ambulantnej starostlivosti; v súčasnosti v SR až 80% pacientov je odosielaných z primárnej ambulantnej starostlivosti na vyššie pracovisko), efektívnej (vzájomné zdieľanie infraštruktúry ambulancií) a koordinovanej (vzájomná zastupiteľnosť a spolupráca) primárnej zdravotnej starostlivosti je potrebné aby na pracovisku (integrovalo sa) bolo 5-10 lekárov rovnakého zamerania (*Evaluation of Primary Care Reform Pilots in Ontario, PWC, 2001*).

8.1 Rozvojové a limitujúce faktory v oblasti zdravotnej a všeobecnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti

Vysoká fragmentácia poskytovateľov primárnej ambulantnej starostlivosti, zvýšená prevalencia chronických ochorení a starnúca populácia vytvárajú jednoznačný tlak na vyššiu efektivitu poskytovania služieb primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti. Zároveň je absentujúce prepojenie sociálnej a zdravotnej infraštruktúry.

Ďalším limitujúcim faktorom je vysoký vek všeobecných lekárov, čo je spôsobené nedostatočnou motiváciou (odchod mladých lekárov do zahraničia) ako aj dlhé roky absentujúcou prípravou všeobecných lekárov. Tento fakt môže byť eliminovaný rezidentským programom, ktorý začal od októbra 2014. Kompetenčné obmedzenia všeobecných lekárov vytvárajú zbytočný tlak na špecializovanú ambulantnú starostlivosť. Je dôležité aby sa kompetencie všeobecných lekárov rozšírili a to najmä v oblasti liečby chronických ochorení (arteriálna hypertenzia, dyslipidémia, diabetes mellitus II, ischemická choroba srdca a iné ochorenia).

Z pohľadu pacienta je vytváranie Centier integrovanej zdravotnej starostlivosti (CIZS) posunom ku komplexnej primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti. Pacient dostane viac zdravotných ako aj sociálnych služieb na jednom mieste, t.j. zvýši a zefektívni sa jeho obslužnosť. CIZS nadväzujú na tradíciu zdravotných stredísk, ktorú pozná staršia generácia a posúvajú služby na novú, generačne a kvalitatívne vyššiu úroveň. Sieť CIZS na území KSK bude významným rozvojovým faktorom pre vyvážený územný rozvoj a zlepšenie kvality života obyvateľov regiónu.

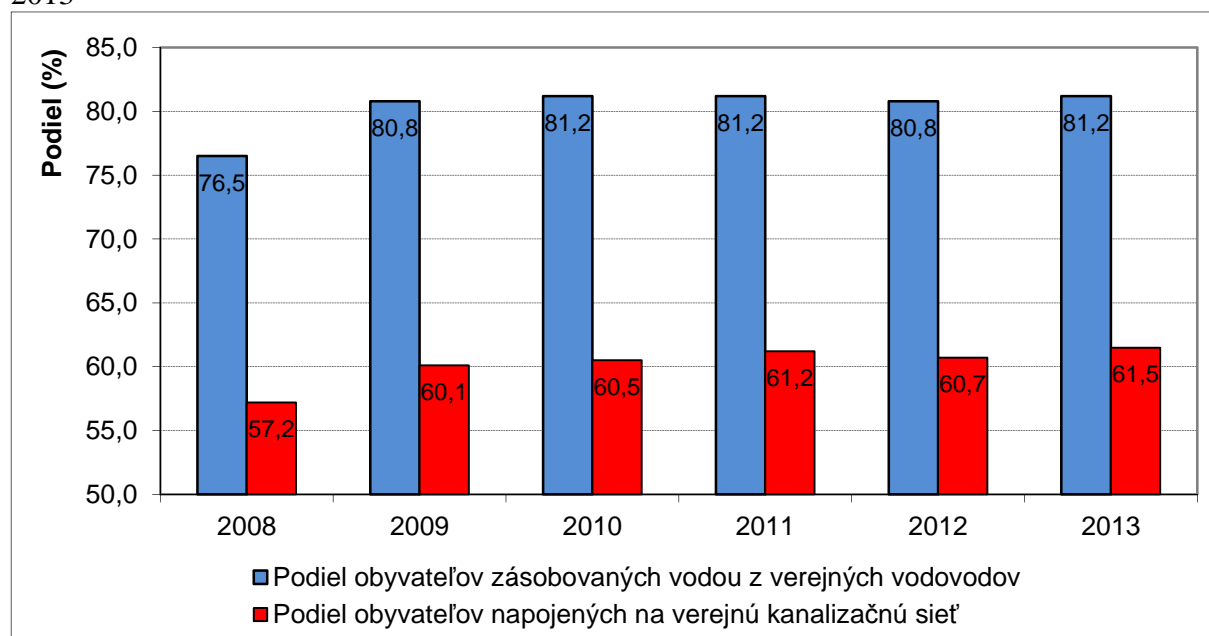
8.2 Definovanie územných investičných jednotiek

Pre všeobecnú ambulantnú zdravotnú starostlivosť bude územná investičná jednotka zadefinovaná v Regionálnom master pláne, ktorý bude obsahovať súbor pravidiel a syntézu základných pohľadov na možnosti etablovania a optimalizáciu umiestnenia služieb CIZS za účelom implementácie konceptu integrovaného modelu starostlivosti o zdravie na území KSK.

9. Vodovod a kanalizácia

Vodovodná sieť na území Košického kraja dosahovala v roku 2013 dĺžku 4 101km. Na verejné vodovody bolo v roku 2013 napojených 81,2% obyvateľov, čím kraj nedosahuje priemer SR (87,4%). V porovnaní s rokom 2008 sa podiel napojených obyvateľov mierne zvýšil (+4,7%). Kanalizačná sieť v Košickom kraji dosiahla v roku 2013 dĺžku 1 488km a podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizáciu bol 61,5% obyvateľov a kraj ani v tomto ukazovateli nedosahuje celoslovenský priemer.

Graf 1 – Napojenosť obyvateľstva Košického kraja na vodovod a kanalizáciu v rokoch 2008 – 2013



Zdroj údajov: Štatistický úrad SR

9.1. Rozvojové a limitujúce faktory v oblasti vodovodu a kanalizácie

Na úrovni krajov SR sú vypracované plány rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií, ktorých cieľom je stanovenie základnej koncepcie optimálneho rozvoja

zásobovania pitnou vodou a odkanalizovania a čistenia odpadových vôd sídel príslušného kraja.

9.2. Definovanie územných investičných jednotiek

Pre oblasť vodovodu a kanalizácie je územnou investičnou jednotkou úroveň obce (LAU2), nakoľko správa vodovodnej a kanalizačnej siete musí byť v súlade s Plánom rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií v Košickom kraji, kde je ako základná jednotka definovaná aglomerácia, ktorú tvorí obec, resp. viacero obcí. Obec má možnosť rozhodnúť sa, či vodovodnú alebo kanalizačnú sieť v jej katastri bude spravovať sama, alebo zverí správu vodárenskej spoločnosti.

Na území Košického kraja je spolu 461 územných jednotiek, z toho mesto Košice pozostáva z 22 mestských častí. Mestské funkčné územie mesta Košice tvorí mesto Košice a 30 príľahlých obcí, teda spolu s mestskými časťami je to 52 územných jednotiek.

Posudzovaná oblasť ŠC	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
Výstavba kanalizačnej siete a budovanie alebo rekonštrukcia ČOV	Obec (LAU2)	Oprávnenosť (selektívne)	Obec leží v oprávnenom území v zmysle IROP	V rámci veľkostnej kategórie obcí evidujeme 162 obcí, ktoré nemajú vybudovanú stokovú sieť ani ČOV a 34 obcí bez stokovej siete alebo ČOV (príloha č. 12.33 IROP)	Výstavba kanalizačných sietí a budovanie alebo rekonštrukcia ČOV bude podporovaná v aglomeráciách do 2 000 EO.
		Počet ekvivalentných obyvateľov v aglomerácii (selektívne)	Počet ekvivalentných obyvateľov v aglomerácii, do ktorej obec spadá; podpora obcí od 1000 do 2000 EO. Obci s najvyšším počtom obyvateľov sa priradí maximálna váha kritéria.	Plán rozvoja vodovodov a kanalizácii, aktualizácia platná od 1.1.2016 (VÚVH)	
		Stav stokovej siete (hodnotiace)	100% bodov – obec so stokovou sieťou bez ČOV / 50% bodov – obec bez stokovej siete s ČOV / 0% bodov – obec bez stokovej siete a bez ČOV, obec so stokovou sieťou a OV odvedenými na inú ČOV	Príloha 12.33 IROP	Kritérium indikuje efektívnosť investície vo vzťahu k existujúcemu stavu SS.
		Existencia územia CHVO v obci (hodnotiace)	Ak sa v katastri obce nachádza CHVO, pridáme jej hodnotu váhy kritéria.	Plán rozvoja vodovodov a kanalizácii, aktualizácia platná od 1.1.2016 (VÚVH)	Kritérium signalizuje potrebu ochrany zásob pitnej vody

Posudzovaná oblasť ŠC	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
		Stav povrchových vôd v povodí vodných útvarov v obci (hodnotiace)	Hodnotí sa aktuálny stav znečistenia povrchových vôd, ich organické znečistenie a znečistenie živinami v povodí VÚ v rámci obce. Bodovo zvýhodnené sú obce ktoré ležia v povodí takých VÚ, ktoré sú klasifikované celkovým hodnotením "priemerné" (hodnota 3). Ak VÚ v povodí vykazuje organické znečistenie a znečistenie živinami, priradíme obci v jeho povodí 100% bodov kritéria, ak len organické 50%, ak len živinami 25%.	VÚVH kartografické údaje (Vodný plán Slovenska 2016-2021)	V nadväzosti na zákon 364/2004 Z.z je prioritou zabezpečiť kvalitu a dobrého stavu pozemných vôd.
Rekonštrukcia kanalizačných sietí	Obec (LAU2)	Oprávnenosť (selektívne)	Počet obyvateľov nad 1000 obyvateľov		Kritérium oprávnenosti
		Percentuálny podiel obyvateľov napojených na kanalizačnú sieť	Počet obyvateľov napojených na kanalizačnú sieť / celkový počet obyvateľov	Plán rozvoja vodovodov a kanalizácii, aktualizácia platná od 1.1.2016 (VÚVH)	Kritérium indikuje zneškodňovanie splaškových vôd a vplyv na kvalitu podzemných vôd.
		Počet obyvateľov obce (hodnotiace)	Počet obyvateľov obce	Štatistický úrad SR	Kritérium indikuje efektívnosť investície
		Stav povrchových vôd v povodí vodných útvarov v obci (hodnotiace)	Hodnotí sa aktuálny stav znečistenia povrchových vôd, ich organické znečistenie a znečistenie živinami v povodí VÚ v rámci obce. Bodovo zvýhodnené sú obce ktoré	VÚVH kartografické údaje (Vodný plán Slovenska 2016-2021)	V nadväzosti na zákon 364/2004 Z.z je prioritou zabezpečiť kvalitu a dobrého stavu pozemných vôd.

Posudzovaná oblasť ŠC	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
			ležia v povodí takých VÚ, ktoré sú klasifikované celkovým hodnotením "priemerné" (hodnota 3). Ak VÚ v povodí vykazuje organické znečistenie a znečistenie živinami, priradíme obcí v jeho povodí 100% bodov kritéria, ak len organické 50%, ak len živinami 25%.		
Výstavba vodovodov	Obec (LAU2)	Obec je uvedená Návrhu na riešenie obcí bez verejného vodovodu (selektívne)	Príloha č.8 – Plánu rozvoja verejných vodovodov pre územie SR	Plán rozvoja verejných vodovodov pre územie SR, http://old.vuvh.sk/download/RSV/PRVV_SR_2015/Priloha08.pdf	
		Počet obyvateľov (hodnotiace)	Počet obyvateľov obce	Štatistický úrad SR	Kritérium indikuje efektívnosť investície
Rekonštrukcia vodovodov, alebo rekonštrukcia vodných zdrojov	Obec (LAU2)	Počet obyvateľov (hodnotiace)	Počet obyvateľov obce	Štatistický úrad SR	Kritérium indikuje efektívnosť investície
		Percentuálny podiel obyvateľov napojených na vodovodnú sieť	Počet obyvateľov napojených na vodovodnú sieť / celkový počet obyvateľov	Výskumný ústav vodohospodársky	Kritérium indikuje dostupnosť obyvateľov k nezávadnej pitnej vode.
		Plán rozvoja verejných vodovodov pre územie SR definuje v prílohe č. 12 Problémy vo vodovode		http://old.vuvh.sk/download/RSV/PRVV_SR_2015/Priloha12.pdf	

Posudzovaná oblasť ŠC	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
		Stav povrchových vôd v povodí vodných útvarov v obci (selektívne pre výstavbu vodných zdrojov)	Hodnotí sa aktuálny stav znečistenia povrchových vôd, ich organické znečistenie a znečistenie živinami v povodí VÚ v rámci obce. Oprávnené sú obce v ktorých stav zdrojov podzemných vôd je min. v dobrom stave.		
		Existencia vodárenského zdroja v obci (hodnotiace pre výstavbu a rekonštrukciu vodných zdrojov)	Obec s už existujúcim vodovodom bude zvýhodnená, priradí sa hodnota kritéria.		Kritérium indikuje dostupnosť obyvateľov k nezávadnej pitnej vode. Uprednostnené budú projekty rekonštrukcie existujúcich vodárenských zdrojov pred výstavbou nových v zmysle IROP.

10. Revitalizácia miest

Vnútroblok ako poloverejný priestor možno vymedziť na základe nasledovných kritérií:

- a) Vzťahu ku komunikáciám, pričom by sa malo jednať o priestor neprislúchajúci ku komunikáciám t.j. komunikácie ho spravidla ohraničujú. Výnimku predstavujú koncové komunikácie (neprejazdné), ktoré prislúchajú k bytovým domom (napr. koncová komunikácia prislúchajúca k bodovému vežiaku zakončená parkovacou plochou),
- b) Funkčného využitia plôch, na ktorých je lokalizovaný. V zmysle funkčného využitia možno plochy vnútroblokov definovať ako plochy bývania resp. plochy s dominantným bývaním (podľa územno-plánovacej dokumentácie).

Z hľadiska budúceho využitia vnútroblokov možno hovoriť o nasledovných kategóriách s prevažujúcou funkciou:

- a) Športovou – využitie pre deti v predškolskom a školskom veku (1. stupeň ZŠ) s možnosťou polyfunkčných ihrísk;
- b) Rekreačnou – nadväzujúcou na bytové domy (napr. zeleň, mobiliár – lavičky, fontány a pod.);
- c) Obslužnou – prislúchajúcou k bytovým domom (napr. parkovisko, priestore vyhradené pre separáciu komunálneho odpadu, stojany pre bicykle, osvetlenie a pod.);
- d) Izolačné zelené prvky.

10.1. Rozvojové a limitujúce faktory v oblasti revitalizácie miest

Súčasnú mestskú sídla majú v porovnaní s okolitým prírodným prostredím viaceré špecifiká. Kombináciou vysokej zastavanosti územia nepriepustnými povrchmi, uvoľňovaním tepla z priemyslu, dopravy a vykurovania obytných budov dochádza nad mestami k vzniku tzv. teplotných ostrovov. Nad urbanizovanými priestormi tak dochádza k otepľovaniu vzduchových hmôt a zvyšovaniu oblačnosti. V mestskom prostredí tak čoraz výraznejšie pozorujeme prejavy klimatickej zmeny v podobe extrémnych letných horúčav, poklesu zrážok, dlhých období sucha striedaných prívalovými dažďami s možnosťou lokálnych povodní, víchrice a veterné smršte. Prostredníctvom vhodných adaptačných opatrení sa očakáva zmierniť dopady zmeny klímy na sídelné prostredie a jeho obyvateľov a zabezpečiť kvalitné obytné a prírodné prostredie.

10.2. Definovanie územných investičných jednotiek

Pre oblasť revitalizácie miest je územnou investičnou jednotkou úroveň obce (LAU2).

Na území Košického kraja je spolu 461 územných jednotiek, z toho mesto Košice pozostáva z 22 mestských častí. Mestské funkčné územie mesta Košice tvorí mesto Košice a 30 priľahlých obcí, teda spolu 52 územných jednotiek.

Špecifický cieľ	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
ŠC 4.3.1: Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku.	Obec (LAU2)	Obec má štatút mesta (selektívne)	Oprávnenosť IROP	ŠÚ SR	Kritérium signalizuje potrebu prijímania opatrení najmä v oblastiach, kde je narastajúci trend osídlenia.
		Podiel zelenej plochy na obyvateľa (hodnotiace)	Plocha zelene (poľnohospodárskej pôdy a lesného pozemku) na obyvateľa	ŠÚ SR	Kritérium signalizuje kvalitu života pre obyvateľov. Čím vyšší podiel zelene, tým lepšia kvalita života.
		Produkcia znečisťujúcich látok v tonách na m ² (CO, CO ₂)	Údaj za posledný sledovaný rok	SHMÚ	Indikátor signalizuje kvalitu životného prostredia. Čím viac znečistené ovzdušie, tým nepriaznivejšia kvalita životného prostredia.
		Podiel spevnených a nespevnených plôch (hodnotiace)	Spevnené plochy /nespevnené plochy	Výskumný ústav geodézie a kartografie	Kritérium signalizuje schopnosť zadržiavať dažďovú vodu prvkami využitia územia. Cieľom je minimalizovať obsah dažďovej vody, ktorý prenikne do kanalizácie.
		Hustota osídlenia	Počet bytov/rozloha územia intravilánu obce	Štatistický úrad SR	Hustota osídlenia v rámci vnútroblokov vplyva na mieru vnútornej hlučnosti. Zároveň vznikajú emisie z dopravy rezidentov a zároveň rýchlejšie znehodnocuje aj vnútorné vybavenie vnútroblokov zeleňou.
		Úroveň životného prostredia v ÚIJ (hodnotiace)	V Slovenskej republike je vymedzených 5 tried úrovne životného prostredia Pre kategóriu 5 stupeň /prostredie silne narušené/ sa priradí najvyššia hodnota kritéria.	SAŽP: http://www.sazp.sk/lovak/periodika/sprava/SPRAVA96/4.html	Podiel obyvateľstva SR žijúceho v mestských sídlach, kde sa koncentrujú ekonomické aktivity, neustále narastá. V roku 1970 žilo v mestských sídlach 41,4% obyvateľov, kým v roku 1996 už 57,0% obyvateľov. Tu sa akumuluje väčšina zdrojov znečistenia, hluku a pod. a prejavuje sa poškodenie ŽP v rôznych stupňoch. Komplexné hodnotenie kvality zložiek ŽP je východiskom pre environmentálnu racionalizáciu SR.

11. SWOT analýza Košického kraja s ohľadom na analyzované oblasti

Oblasť:	Silné stránky	Slabé stránky
PO č.1 Bezpečná a ekologická doprava v Košickom kraji	<ul style="list-style-type: none"> – dostatočná hustota cestnej siete II. a III. triedy – rozvinutý systém verejnej dopravy z hľadiska plošného pokrytia územia – najmä hustá sieť liniek pravidelnej autobusovej dopravy dostatočne pokrýva celé územie kraja a prakticky všetky cesty I., II. a III. triedy – dostatočná ponuka dopravy – najmä v prímestskej autobusovej doprave - je snahou dlhodobo udržať výkony prímestskej autobusovej dopravy na stabilnej úrovni – bicykel ako dopravný prostriedok je vnímaný obyvateľmi kraja veľmi pozitívne a v menších sídelných útvaroch je aj často využívaný – sieť ciest II. a III. triedy s nízkymi intenzitami dopravy je využívaná aj na cyklistickú dopravu 	<ul style="list-style-type: none"> – nízka hustota nadradenej infraštruktúry – nedostatočná kapacita niektorých úsekov ciest II. triedy najmä v oblastiach kde tieto preberajú funkciu jediného dopravného spojenia – vysoký počet úsekov ciest ohrozených povodňami a zosuvmi – nedostatočná integrácia verejnej osobnej dopravy, vrátane cyklistickej dopravy – neaktuálny Plán dopravnej obslužnosti KSK – roztrieštenosť prevádzkového riadenia jednotlivých systémov verejnej dopravy – chýbajúci centrálny dispečing – nízka úroveň kvality zastávok a staníc, nízky rozsah doplnkových služieb a absencia integrovanej infraštruktúry VOD – nedostatočná legislatívna úprava postavenia organizátora systému integrovanej dopravy – nedostatočná a nesúvislá sieť cyklistických komunikácií, predovšetkým segregovaných cyklistických komunikácií – nedostatočná prevencia a dopravná výchova cyklistov ako účastníkov cestnej premávky – absencia plánovacích dokumentov pre oblasť cyklistickej dopravy na úrovni miest a obcí – podceňovanie potenciálu cyklistickej mobility
PO č.2 Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám	<p>sociálna oblasť</p> <ul style="list-style-type: none"> – zmena prístupu a spôsobu poskytovania sociálnych služieb – dostatok kvalifikovanej 	<p>sociálna oblasť</p> <ul style="list-style-type: none"> – nerozvinutý systém komunitného plánovania – nedostatočne vytvorené podmienky pre zotrvanie v

	<p>pracovnej sily v oblasti sociálnych služieb</p> <ul style="list-style-type: none"> – prebiehajúca deinštitucionalizácia <p>zdravotníctvo</p> <ul style="list-style-type: none"> – väčšina infraštruktúry vo verejnom vlastníctve – investovanie a zveľadenie majetku – komplexná komunitná infraštruktúra – odborný potenciál poskytovateľov zdravotnej starostlivosti <p>materské školy</p> <ul style="list-style-type: none"> – zvyšovanie hrubej zaškolenosti detí <p>základné školy</p> <ul style="list-style-type: none"> – podpora skvalitnenia vzdelávania <p>stredné odborné školy</p> <ul style="list-style-type: none"> – praktické skúsenosti s činnosťou 10 centier COVP – podpora skvalitnenia vzdelávania 	<p>prirodzenom (domácom) sociálnom prostredí</p> <ul style="list-style-type: none"> – zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby <p>zdravotníctvo</p> <ul style="list-style-type: none"> – zastaralá infraštruktúra zdravotníckych zariadení – vysoká fragmentácia poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v primárnom kontakte – absencia prepojenia zdravotnej a sociálnej starostlivosti – nedostatočné prepojenie primárnej, špecializovanej a ústavnej zdravotnej starostlivosti s prepojením na dlhodobú zdravotno-sociálnu starostlivosť – nedostatočná minimálna dopravná obslužnosť – vysoký priemerný vek lekárov primárnej zdravotnej starostlivosti – dlhé čakacie doby na špecializovanú zdravotnú starostlivosť, resp. plánované operačné výkony – nedostatok finančných zdrojov v zdravotníctve – starnutie populácie <p>materské školy</p> <ul style="list-style-type: none"> – nedostatočná kapacita siete materských škôl – nízka hrubá zaškolenosť detí vo veku 3-5 rokov <p>základné školy</p> <ul style="list-style-type: none"> – nedostatočné vybavenie odborných učební <p>stredné odborné školy</p> <ul style="list-style-type: none"> – nedostatočná odborná príprava pre potreby trhu práce – nízka miera účasti na celoživotnom vzdelávaní
PO č.4 Zlepšenie kvality života v Košickom kraji s dôrazom na životné prostredie	<p>technická infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> – zlepšenie stavu zásobovania obyvateľov pitnou vodou, odkanalizovania a čistenia odpadových vôd 	<p>technická infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> – minimálna možnosť ovplyvniť tvorbu plánov rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií

	<p>zelená infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> – zlepšenie stavu mestského prostredia 	<p>zelená infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> – nepatrí medzi hlavné priority, resp. v regionálnom rozvoji sú v kraji akútnejšie problémy a potreby
Oblasť:	Príležitosti	Ohrozenia
PO č.1 Bezpečná a ekologická doprava v Košickom kraji	<ul style="list-style-type: none"> – zlepšenie dostupnosti nadradenej dopravnej infraštruktúry ako účinného nástroja hospodárskeho rozvoja – zvýšenie bezpečnosti cestnej dopravy – zvýšenie efektívnosti systému verejnej osobnej dopravy a financovania služieb vo verejnej doprave – vytvorenie vhodných podmienok na zvýšenie konkurencieschopnosti verejnej dopravy voči individuálnej doprave – samostatne fungujúce systémy verejnej dopravy (prímestská autobusová doprava, železničná doprava a mestská doprava) - vytvárajú základný predpoklad pre budovanie integrovaného dopravného systému – integrácia cyklistickej dopravy s inými druhmi dopravy – využitie hrádzí, poľných a lesných ciest na budovanie cyklistických komunikácií – možnosť využitia rekonštrukcií ciest na vybudovanie opatrení pre cyklistov 	<ul style="list-style-type: none"> – finančná náročnosť niektorých projektov- budovanie nových cestných telies a oporných múrov – zvyšovanie intenzity cestnej dopravy na cestách nižších kategórií – nejednotný postup objednávateľov pri financovaní verejnej osobnej dopravy a sociálnej politiky v poskytovaní zliav, ktorý znemožňuje integráciu – obavy zúčastnených strán zo zmeny systému (u dopravcov zo zníženia tržieb, u objednávateľov zo zvyšovania nákladov na prevádzku integrovaných dopravných systémov) – nedostatočná preferencia verejnej osobnej dopravy – nezaradenie cyklistickej dopravy do plánovacích dokumentov – finančná náročnosť budovania nových cyklistických komunikácií a ich následná údržba – nedostatočné riešenie kritických úsekov ciest, ktoré predstavujú ohrozenie cyklistov a odrádzajú od používania bicykla – problémové majetkovo – právne vysporiadanie pozemkov pre vedenie cyklistických komunikácií
PO č.2 Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám	<p>sociálna oblasť</p> <ul style="list-style-type: none"> – postupná realizácia procesu deinštitucionalizácie sociálnych služieb – skvalitňovanie procesu 	<ul style="list-style-type: none"> – nedostatok zdrojov vo verejných rozpočtoch na zabezpečenie trvalej udržateľnosti dosiahnutých výsledkov

	<p>vytvárania prirodzeného rodinného prostredia v náhradnej rodinnej starostlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozvoj služieb starostlivosti o deti do troch rokov veku na komunitnej úrovni za účelom zosúladiť ovania rodinného a pracovného života <p>zdravotníctvo</p> <ul style="list-style-type: none"> – zlepšenie kvality a komplexnosti zdravotnej starostlivosti – možnosť integrácie siete všeobecných lekárov – šanca na komplexnú reformu celého systému poskytovania zdravotnej starostlivosti v SR – vysoký podiel poskytovateľov (cca 90%) je v prenajatých priestoroch – realizácia rezidentského programu od roku 2014 – rozširovanie kompetencií všeobecných lekárov – možnosť zabezpečenia financií z fondov EÚ na podporu primárneho kontaktu – zvýšenie energetickej úspory zdravotníckych zariadení a tým zníženie prevádzkových nákladov zdravotníckych zariadení – modernizácia prístrojového vybavenia pre komplexné poskytovanie zdravotnej starostlivosti – zavedenie eHealth – komplexné služby bližšie k pacientovi – posilnenie primárnej zdravotnej starostlivosti pri trende zvyšujúcej sa prevalencie chronických ochorení v dôsledku demografických zmien – integrované služby zdravotnej starostlivosti, služby podpory zdravia a služby sociálnej 	<p>zdravotníctvo</p> <ul style="list-style-type: none"> – nedostatok finančných prostriedkov na dobudovanie zdravotníckej infraštruktúry – kolaps systému primárnej zdravotnej starostlivosti následkom fyzického odchodu všeobecných lekárov zo systému pred vytvorením nového systému – hrozba odchodu mladých lekárov do zahraničia – nedostatočná motivácia zotrvať na Slovensku – časté legislatívne zmeny – zazmluvňovanie výkonov zo strany zdravotných poisťovní – odmietnutie nového systému CIZS obcami aj občanmi, nakoľko bude znamenať hrozbu možného zániku súčasnej siete a možné zhoršenie geografickej dostupnosti – neochota lekárov k prechodu do CIZS – nedostatočná informovanosť a motivácia
--	--	---

	<p>starostlivosti vo vymedzenej spádovej oblasti</p> <p>materské školy</p> <ul style="list-style-type: none"> – možnosť návratu žien po rodičovskej dovolenke na trh práce – rozšírenie kapacít materských škôl <p>základné školy</p> <ul style="list-style-type: none"> – zvyšovanie odborných vedomostí žiakov (lepšie výsledky v testovaní) <p>stredné odborné školy</p> <ul style="list-style-type: none"> – zabezpečenie financovania prevádzky 10 COVP 	
<p>PO č.4 Zlepšenie kvality života v Košickom kraji s dôrazom na životné prostredie</p>	<p>technická infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> – dobudovanie vodovodnej a kanalizačnej siete – u malých obcí zväžiť výstavbu koreňových čističiek namiesto finančne nákladných kanalizačných sietí <p>zelená infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> – skvalitnenie verejných a medzi blokových priestorov 	<p>technická infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> – finančne náročné stavby pre relatívne malý počet obyvateľov – vysoké poplatky za vodné a stočné, obyvatelia sa často odmietajú pripojiť na už vybudovanú sieť <p>zelená infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> – malá výška finančnej alokácie

III. Strategická časť

3.1. Globálny cieľ RIÚS

Globálnym cieľom RIÚS je „implementáciou prostriedkov IROP prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečeniu udržateľného poskytovania verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí v Košickom kraji“.

3.2. Prioritná os č. 1: Bezpečná a ekologická doprava v Košickom kraji

Základným strategickým dokumentom slúžiacim k identifikácii vízií a strategických cieľov rozvoja cestnej dopravy na regionálnej úrovni bol Strategický plán rozvoja a údržby ciest na úrovni regiónov (Regionálny Master plán). V záujme plnenia cieľov stratégie Európa 2020 sa samosprávne kraje v rámci zostavovania Regionálneho Master plánu zamerali nielen na oblasti týkajúce sa rekonštrukcií havarijných úsekov ciest, ale najmä na zabezpečenie bezpečnosti cestnej premávky, zlepšenie regionálnych dopravných prepojení v záujme zlepšenia mobility a konkurencieschopnosti regiónov, posilňovanie mobility a zlepšovanie kvality životného prostredia.

Výber konkrétnych projektov (úsekov) vzišiel z vyhodnotenia projektov uvedených v Regionálnom Master pláne. Jednotlivé projekty boli posudzované z dvoch klasifikačných úrovní, a to na úrovni výberových (kvalitatívnych) a kvantitatívnych kritérií generujúcich konečné poradie projektov z hľadiska ich celospoločenských prínosov. V prvej fáze hodnotenia boli stanovené striktné podmienky a predpoklady začlenenia opatrení podľa vlastností predmetnej infraštruktúry vo vzťahu k splneniu hodnotiacich kritérií. V rámci predselekčných kritérií spočívalo hodnotenie projektov v troch nadväzujúcich úrovniach:

1. konektivita, t.j. napojenie regionálnej infraštruktúry dotknutej navrhovanými opatreniami na transeurópsku cestnú dopravnú sieť,
2. synergia, t.j. doplnkovosť s investičnými intervenciami v podobe veľkých projektov nadnárodnej a národnej cestnej dopravnej siete v operačných programoch OP D 2007 – 2013 a OP II 2014 – 2020,
3. ekonomický rozvoj – potenciál priemyselných parkov a centier KURS.

Záverečnou fázou hodnotenia a selekcie projektov cestnej infraštruktúry, ktoré boli identifikované na úrovni predselekčných kritérií, bola zjednodušená kalkulácia ekonomických, resp. celospoločenských prínosov projektov.

Investičná priorita č. 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prepojením sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T vrátane multimodálnych uzlov

Aktuálne potreby a výzvy v rozvoji cestnej infraštruktúry II. a III. triedy boli definované prostredníctvom opatrení zameraných na výstavbu, rekonštrukciu a modernizáciu ciest. Výstavba nových úsekov sa bude týkať najmä posilnenia regionálnej mobility a zníženia dopravného zaťaženia v husto obývaných regiónoch v prepojení na sieť TEN-T a medzinárodnú cestnú sieť. V oblasti rekonštrukcie a modernizácie je dôraz kladený na rekonštrukciu úsekov ciest II. triedy a v odôvodnených prípadoch ciest III. triedy resp. mostných objektov v zlom stavebno-technickom stave s cieľom zabezpečenia obsluhy centier osídlenia a priemyselných zón. Oblasť zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky, odstraňovanie kolíznych bodov, modernizáciu úsekov ciest II. a III. triedy zabezpečujúcich dopravné

napojenia terminálov osobnej dopravy prípadne budovanie prvkov upokojujúcej dopravy v sídlach majú tiež významnú úlohu.

Špecifický cieľ č. 1.1.1. Zlepšenie dostupnosti k infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy s dôrazom na rozvoj multimodálneho dopravného systému

Zámerom opatrení v rámci tohto špecifického cieľa je napojiť znevýhodnené mestské vidiecke územia prostredníctvom rekonštrukcie, modernizácie a výstavby nových regionálnych ciest a odstraňovaním kritických nehodových lokalít v súlade s vypracovaným Strategickým plánom rozvoja a údržby ciest na úrovni regiónov (Regionálny Master plán) s dôrazom na posilnenie ich konkurencieschopnosti a adaptability, prispieť k udržateľnému rozvoju a eliminovať vplyv dopravy na životné prostredie a kvalitu života obyvateľov.

Predovšetkým pre väčšinu vidieckych oblastí a niektoré mestské oblasti sú cesty II. a III. triedy hlavnými komunikačnými spojnicami, ktoré vytvárajú predpoklady, aby obyvatelia týchto oblastí mohli byť začlenení do širších rozvojových procesov. Investovanie do regionálnych ciest umožňuje menej rozvíjajúcim a zaostávajúcim oblastiam znižovať vnútroregionálne rozdiely v prístupe k základným službám (vzdelanie, zdravotná a sociálna starostlivosť, kultúra, a pod.), v prístupe na trh práce ako aj v prístupe k základným tovarom.

Kvalitnejšie cesty II. a III. triedy predstavujú základnú podmienku pre zlepšenie každodennej (circular) mobility osôb vidieckych území spojenej aj s rastúcou diverzifikáciou hospodárstiev smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam znamenajúcim zároveň rast zamestnanosti.

Výsledky podpory:

- zlepšenie napojenia regiónov na cesty I. triedy a infraštruktúru TEN-T, čím sa napomôže vyváženějšíemu územnému rozvoju a umožní sa prístup k základným sociálnym službám;
- kvalitná cestná infraštruktúra vytvorí podmienky pre hospodársky rast a zároveň nebude svojimi vlastnosťami limitovať vnútorný potenciál kraja;
- zlepšenie stavebno-technického stavu cestnej siete s dopadom na zlepšenie bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, zníženie nehodovosti, zníženie energetickej náročnosti dopravy, zníženie negatívnych dopadov na ŽP, zlepšenie podmienok pre cestnú hromadnú dopravu ako súčasť multimodálneho systému VOD a tvorbu integrovaných multimodálnych systémov dopravy;
- zmiernenie negatívnych dopadov cestnej premávky (najmä tranzitnej a nákladnej dopravy) na obyvateľstvo miest a obcí a zvýšenie kvality ich života cestou budovania nových úsekov ciest.

Merateľné ukazovatele výsledku:

ID	Názov ukazovateľa	Merná Jednotka	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia sledovania
R0113	Úspora času v cestnej doprave	EUR	AP	2015	AP	MPRV SR	ročne

Aktivity a opatrenia špecifického cieľa č.1.1.1

Cieľ bude dosahovaný realizáciou nasledovných aktivít:

- rozvoj miestnych/regionálnych plánov udržateľnej mobility ako predpokladu pre všetky nasledujúce navrhované intervencie do dopravného systému;
- rekonštrukcia/modernizácia ciest II. a III. triedy (výnimočne ciest III. triedy, s podmienkou priameho napojenie na sieť TEN-T);
- výstavba nových úsekov ciest II. a III. triedy (výnimočne ciest III. triedy);

- príprava projektovej dokumentácie, vypracovanie štúdií uskutočniteľnosti a vykonanie bezpečnostného auditu alebo inšpekcie.

Oprávnení prijímatelia:

- vyšší územný celok (KSK) ako vlastník ciest II. a III. triedy,
- mesto Košice ako vlastník ciest II. a III. triedy.

Cieľové skupiny:

- užívatelia cestnej dopravnej siete, predovšetkým obyvatelia miest a obcí,
- prevádzkovatelia a investori v priemyselných zónach,
- prevádzkovatelia verejnej autobusovej dopravy.

Zvolená územná investičná jednotka: Košický kraj

Merateľné ukazovatele výstupu:

ID	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota (2023)			Zdroj dát	Frekvencia sledovania
			M	Ž	Spolu		
C014	Celková dĺžka rekonštruovaných alebo zrenovovaných ciest	km	N/A	N/A	20	ITMS	ročne
C013	Celková dĺžka nových ciest	km	N/A	N/A	5	ITMS	ročne

Investičná priorita č. 1.2: Vývoj a zlepšovanie ekologicky priaznivých, vrátane nízkohlukových, a nízkouhlíkových dopravných systémov vrátane vnútrozemských vodných ciest a námornej dopravy, prístavov, multimodálnych prepojení a letiskovej infraštruktúry v záujme podpory udržateľnej regionálnej a miestnej mobility

Opatrenia v rámci investičnej priority sú v súlade s cieľmi Stratégie rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy v SR do roku 2020, ktorá identifikuje aktuálny stav v oblasti verejnej osobnej dopravy (ďalej len „VOD“) v jednotlivých regiónoch SR, identifikuje príčiny tohto stavu a uvádza možnosti budúceho vývoja. Základnou podmienkou pre financovanie aktivít pre účely rozvoja mestskej VOD je vypracovanie plánov udržateľnej mestskej mobility. Intervencie do regionálnej autobusovej dopravy budú podmienené vypracovaním plánov dopravnej obsluhy regiónu a existenciou plne funkčných integrovaných dopravných systémov.

Špecifický cieľ č. 1.2.1. Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy

Všeobecne platí, že intenzívnejšie využívanie verejnej osobnej dopravy na úkor individuálnej automobilovej dopravy vedie k zlepšeniu kvality ovzdušia v mestách. V posledných rokoch je pre verejnú osobnú dopravu charakteristické postupné znižovanie prepravného výkonu ako dôsledok rastu podielu individuálneho motorizmu na dopravnom trhu osobnej dopravy.

Predpokladom rozvoja jedného z prínosov verejnej osobnej dopravy, t. j. nižšej miery emisií skleníkových plynov na prepraveného jednotlivca, je jej čo najširšie využívanie, a teda jej uprednostnenie pred individuálnou dopravou. **Preto je potrebné uskutočňovať opatrenia s cieľom zatriktívniť verejnú dopravu ako prostriedok na zaistenie mobility osôb v mestách a regiónoch.** Dopyt po verejnej osobnej doprave je zväčša pozitívne

ovplyvňovaný nasledovnými faktormi: spoľahlivosť (kvalita), kratší čas strávený v dopravnom prostriedku (časová elasticita); kratší čas strávený mimo dopravného prostriedku (frekvencia spojov, čas na prestup z jedného dopravného prostriedku na druhý, dostupnosť zastávok v mieste bydliska a pracoviska); vyššia cena palív; drahšie poplatky za parkovanie a spoplatnenie prístupu do centier miest.

Podstatným príspevkom ku kvalite života, prostredia a životného prostredia je aj trvalo udržateľná, ľahko dostupná a cenovo výhodná sieť mestskej dopravy, ktorej spoje nadväzujú na dopravné systémy v rámci mestskej oblasti. Mestská doprava musí byť v súlade s požiadavkami v oblasti bývania, pracovnými požiadavkami, požiadavkami na životné prostredie a verejné priestory. Zároveň musí byť projektovaná a realizovaná tak, aby boli aj znevýhodnené mestské štvrte lepšie integrované do mestskej a regionálnej siete.

Víziou stratégie rozvoja verejnej osobnej dopravy je zvrátiť doterajší nepriaznivý vývoj v del'be prepravnej práce v osobnej doprave. Cieľom je prostredníctvom integrácie jednotlivých dopravných systémov a ich lepšou organizáciou vytvoriť podmienky pre trvalo udržateľnú regionálnu a mestskú mobilitu.

Výsledok:

- efektívnejšie poskytovanie verejnej osobnej dopravy na základe spracovaných plánov udržateľnej mestskej mobility a plánov dopravnej obslužnosti regiónov;
- zvýšenie počtu osôb prepravených integrovanou VOD prostredníctvom zatriktívnenia VOD (zabezpečením prístupnejšieho vozidlového parku so zodpovedajúcimi štandardmi pre imobilných cestujúcich, budovaním súvisiacej infraštruktúry, zjednotením cestovných dokladov a prepravných podmienok a zavádzaním doplnkových služieb pre cestujúcich);
- zmena del'by prepravnej práce v prospech ekologicky priaznivejších módov dopravy;
- zníženie znečistenia ovzdušia (PM, NOX, O3, CO2).

Merateľné ukazovatele výsledku:

ID	Názov ukazovateľa	Merná Jednotka	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia sledovania
R0164	Počet predaných cestovných lístkov integrovaného dopravného systému	počet	0	2013	36 000 000	MDVRR SR	ročne
R0156	Podiel nízkopodlažných autobusov na celkovom počte autobusov	%	20	2013	40	KSK, DPMK a.s.	ročne

Aktivity a opatrenia špecifického cieľa č.1.2.1

Cieľ bude dosahovaný realizáciou nasledovných aktivít:

- spracovanie komplexných strategických dokumentov pre oblasť dopravy vrátane nemotorovej dopravy:
 - spracovanie, resp. aktualizácia strategických dokumentov a územnoplánovacích podkladov (plány mobility, generely dopravy, plány dopravnej obsluhy);
- zabezpečenie moderných tarifných, informačných a dispečerských systémov, zlepšenie informovanosti cestujúcich a zlepšenie informačného a oznamovacieho systému:
 - modernizácia existujúcich a zavádzanie nových integrovaných dopravných systémov - technická podpora softvérového zabezpečenia ako aj hardvérového vybavenia;
 - podpora informovanosti verejnosti s cieľom zvyšovania atraktivity verejnej osobnej dopravy;

- zavádzanie doplnkových služieb verejnej osobnej dopravy;
- zlepšenie infraštruktúry verejnej osobnej dopravy (prestupné uzly, zastávky) tak, ako je uvedené v miestnych/regionálnych plánoch udržateľnej dopravy, ktoré budú vyvinuté – medzi inými:
 - obnova a budovanie vyhradených jazdných pruhov pre verejnú osobnú dopravu;
 - rekonštrukcia, modernizácia a výstavba prestupných uzlov, okrem uzlov so zásahom do železničnej infraštruktúry;
 - rekonštrukcia, modernizácia a výstavba zastávok cestnej verejnej osobnej dopravy a integrovaných zastávok subsystémov verejnej osobnej dopravy;
 - rekonštrukcia, modernizácia a výstavba obrátisk cestnej verejnej osobnej dopravy;
 - rekonštrukcia, modernizácia a výstavba záchytných parkovísk Park & Ride (P+R), Kiss & Ride (K+R), Bike & Ride (B+R) a inštalácia systému chytrého parkovania v atraktívnych oblastiach miest;
 - zavádzanie opatrení preferencie verejnej osobnej dopravy;
- zlepšenie kvality vozidlového parku autobusovej dopravy (MHD, prímestska doprava):
 - nákup autobusov mestskej hromadnej dopravy a/alebo prímestskej autobusovej dopravy vysokoenvironmentálnymi nízkopodlažnými autobusmi spolu s budovaním zodpovedajúcej zásobovacej infraštruktúry.

Zadefinované opatrenia budú slúžiť ako **doplnková podpora aktivít z prioritnej osi 3 Verejná osobná doprava v rámci OP Integrovaná infraštruktúra**, ktorý je zameraný na veľké projekty vo verejnej osobnej doprave orientované prevažne na dráhovú dopravu.

Spektrum aktivít v IROP bude zamerané na budovanie infraštruktúry mestskej a prímestskej dopravy (zastávky, prestupné terminály, záchytné parkoviská, a pod.) a podporu zavádzania jednotných tarifných systémov. V rámci OP II bude podporovaná obnova mobilného parku pre mestskú dráhovú dopravu, t. j. nákup električiek a trolejbusov, rekonštrukcia električkových tratí v Košiciach, výstavba (rozširovanie) trolejbusových tratí, výstavba a modernizácia infraštruktúry pre integrované dopravné systémy, obnova mobilných prostriedkov zabezpečujúcich železničnú osobnú prímestskú a regionálnu dopravu, výstavba prestupných terminálov osobnej dopravy v nadväznosti na dráhovú dopravu, výstavba veľkokapacitných záchytných parkovísk s väzbou na dráhovú verejnú osobnú dopravu. Obnova vozidlového parku pre MHD bude prostredníctvom OP II nasmerovaná do mesta Košice.

Nevyhnutným predpokladom k naplneniu špecifických cieľov v rámci jednotlivých OP bude ich vzájomná koordinácia a logická väzba medzi aktivitami. Jednotlivé opatrenia by mali vytvárať komplexné projekty, pričom ich tematická koncentrácia môže byť rôznorodá s cieľom dosiahnutia čo najefektívnejšieho výsledku vo vzťahu k udržateľnosti a atraktivnosti VOD a podpore nemotorovej dopravy.

S cieľom zabezpečenia synergie a komplementarity medzi IROP a OP Integrovaná infraštruktúra bude zriadená pracovná skupina pre koordináciu OP, ktorej cieľom bude zosúladienie a monitorovanie implementácie príslušných OP, pričom jednou z činností koordinačného výboru bude aj vecné a časové zladzovanie, resp. harmonizácia výziev.

Oprávnení prijímatelia:

- mestá a obce Košického kraja, združenia obcí, KSK, subjekty poskytujúce pravidelnú verejnú osobnú dopravu (eurobus, a.s., ARRIVA Michalovce, a.s., DPMK, a.s.), subjekty organizujúce integrované dopravné systémy (pozn. vzťahuje sa na subjekty vo vlastníctve objednávateľov dopravy).

Cieľové skupiny:

- široká verejnosť.

Zvolená územná investičná jednotka: obce Košického kraja

Špecifický cieľ č. 1.2.2. Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb

Jednou z hlavných podmienok zvýšenia atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy je výstavba kvalitnej a bezpečnej cyklistickej infraštruktúry. Ide o hlavnú infraštruktúru, teda výstavbu cyklistických komunikácií (cyklociest, viacúčelových pruhov, cyklistických pruhov a cyklistických pásov) alebo doplnkovú infraštruktúru vo forme stojanov, prístreškov na bicykle, dopravného značenia a pod. Hlavná infraštruktúra by mala tvoriť ucelenú sieť cyklistických komunikácií v intravilánoch miest a obcí a ich vzájomné prepojenie v extraviláne. Doplnková infraštruktúra by sa mala stať nevyhnutnou súčasťou centier miest, obchodných centier, prevádzkach služieb, staníc a zastávok verejnej osobnej dopravy, obytných komplexov a priemyselných zón. Realizácia tohto cieľa prispieva k naplneniu vízie Národnej stratégie rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR, ktorej cieľom je dosiahnuť do roku 2020 10%-ný podiel cyklistickej dopravy na celkovej del'be dopravnej práce na Slovensku.

Merateľné ukazovatele výsledku:

ID	Názov ukazovateľa	Merná Jednotka	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia sledovania
R0157	Podiel cyklistickej dopravy na celkovej del'be dopravnej práce	%	AP	2015	AP	MDVRR SR	raz za 3 roky

Aktivity a opatrenia špecifického cieľa č.1.2.2

Cieľ bude dosahovaný realizáciou nasledovných aktivít:

- rekonštrukcia, modernizácia a výstavba infraštruktúry pre nemotorovú dopravu (cyklistické komunikácie a doplnková infraštruktúra):
 - cyklistické komunikácie – obnova a rekonštrukcia už existujúcich cyklistických komunikácií, budovanie nových cyklistických komunikácií, cyklokoridorov na existujúcich miestnych komunikáciách a komunikáciách medzi sídlami;
 - doplnková cyklistická infraštruktúra (chránené parkoviská pre bicykle, cyklostojany, nabíjacie stanice pre elektrobicykle, systémy automatickej požičovne bicyklov, hygienické zariadenia a pod.);
 - budovanie prvkov upokojujúcej dopravy (pešie zóny, shared space, vylúčenie dopravy z ulíc okrem mestskej hromadnej dopravy a cyklistov a pod.);
 - zvyšovanie bezpečnosti zraniteľných účastníkov cestnej premávky – odstraňovanie úzkych miest v pešej doprave, odstraňovanie bariér pri prestupovaní a pod.;
- propagácia a zvyšovanie atraktivity cyklistickej dopravy vo verejnosti:
 - webové portály, mobilné aplikácie a pod.

Oprávnení prijímatelia:

- mestá, obce, združenia obcí, KSK, subjekty poskytujúce pravidelnú verejnú osobnú dopravu, mimovládne organizácie

Cieľové skupiny:

– široká verejnosť

Zvolená územná investičná jednotka: obce Košického kraja

Merateľné ukazovatele výstupu:

ID	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota (2023)			Zdroj dát	Frekvencia sledovania
			M	Ž	Spolu		
O0128	Dĺžka nových úsekov cyklistických komunikácií	km	N/A	N/A	63	ITMS	ročne
O0129	Počet vytvorených prvkov doplnkovej cyklistickej infraštruktúry	počet	N/A	N/A	31	ITMS	ročne
O0219	Počet nahradených autobusov v mestskej a prímestskej doprave	počet	N/A	N/A	19	ITMS	ročne
O0243	Počet prestupných uzlov	počet	N/A	N/A	5	ITMS	ročne
O0133	Počet vybudovaných a modernizovaných integrovaných zastávok	počet	N/A	N/A	28	ITMS	ročne
O0134	Počet zavedených informačných systémov	počet	N/A	N/A	1	ITMS	ročne
O0220	Počet zavedených parkovacích systémov	počet	N/A	N/A	1	ITMS	ročne
C0037	Počet obyvateľov žijúcich v mestských funkčných oblastiach ⁴	počet	N/A	N/A	280 000	ŠÚ SR	ročne

3.3. Prioritná os č. 2: Lahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

Investičná priorita č. 2.1: Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k celoštátnemu, regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia, podporujú sociálne začleňovanie prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym, kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné

Cieľom investičnej priority 2.1. je zlepšenie dostupnosti služieb pri rešpektovaní procesu deinštitucionalizácie s cieľom zabrániť sociálnemu vylúčeniu v prístupe k sociálnej a zdravotnej starostlivosti.

Špecifický cieľ č. 2.1.1. Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni

⁴ Ukazovateľ bude sledovaný v rámci každého špecifického cieľa realizujúceho aktivity v rámci MFO.

Dňa 30. novembra 2011 uznesením č. 761/2011 schválila vláda SR materiál „Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike“ (ďalej len „stratégia DI“). Následne boli spracované ďalšie dokumenty vyplývajúce zo stratégie DI, ako je Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2012 – 2015 a Národný projekt „Podpora deinštitucionalizácie služieb starostlivosti“.

Nosnou *myšlienkou stratégie DI* je prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť, s cieľom vytvorenia a zabezpečenia podmienok pre nezávislý a slobodný život všetkých občanov (pre občanov so zdravotným postihnutím, ako aj pre seniorov), odkázaných na pomoc spoločnosti, v prirodzenom sociálnom prostredí (t.z. nie vo veľkokapacitných zariadeniach sociálnych služieb).

Základným nástrojom prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť je *deinštitucionalizácia* sociálnych služieb, ktorá za istých podmienok predpokladá úplné zatvorenie a zrušenie inštitucionálnych služieb starostlivosti (pobytových zariadení sociálnych služieb) a zároveň vybudovanie siete nových alebo existujúcich alternatívnych komunitných služieb pre obyvateľov daného územného spoločenstva.

Za *komunitnú starostlivosť* považuje stratégia DI súbor ambulatných a terénnych sociálnych služieb vytvorených na danom území, vrátane „zariadení sociálnych služieb rodinného typu“, s určeným počtom „členov domácnosti“ (do max. kapacity 12).

Niektoré prvky humanizácie služieb zaviedol KSK vo svojich zariadeniach už v rámci jednotlivých etáp optimalizácie siete sociálnych služieb, napr.:

- zníženie počtu klientov vo veľkokapacitných zariadeniach (napr. VIA LUX Barca a LÚC Šemša,
- rozdelenie zamestnancov v organizačných štruktúrach podľa druhu poskytovaných sociálnych služieb (v kombinovaných zariadeniach, ktoré poskytujú viac druhov soc. služieb – napr. SUBSIDIUM Rožňava, VIA LUX Barca, ARUS Košice,..),
- odčlenenie poskytovaných sociálnych služieb podľa poschodí alebo objektov v kombinovaných zariadeniach – napr. SUBSIDIUM Rožňava.

Vzhľadom na náročnosť procesu deinštitucionalizácie, s cieľom zabezpečiť konkurencie schopnosť zariadení sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK, bude spracovaná stratégia deinštitucionalizácie sociálnych služieb v zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK. Stratégia bude spracovaná v roku 2015 z dôvodu, že do 31.12.2014 sú zariadenia povinné spracovať vlastnú koncepciu rozvoja sociálnych služieb do roku 2020, súčasťou ktorej bude aj deinštitucionalizácia soc. služieb poskytovaných v zariadení. V súčasnosti je stratégia v štádiu spracovania, ukončenie sa predpokladá v decembri 2015, schválenie Zastupiteľstvom KSK vo februári 2016.

V detskom domove v Slovenskom Novom Meste bude cieľom zmena organizácie detského domova z Centra detí na Domov detí (v zmysle zákona č. 305/2005 Z. z).

- schválený počet kapacitných miest 50
- 3 samostatné skupiny, ktoré sú umiestnené v kmeňovej budove
- 10 profesionálnych rodín, ktoré zabezpečujú starostlivosť vo vlastných bytových priestoroch.

Koncepcný zámer je do roku 2015 využiť inštitút zámenny majetku štátu kmeňovej budovy za 3 rodinné domy pre samostatné skupiny a 1 rodinný dom pre administratívu. V prípade zlyhania zámenny (nezáujem o zámennu) kúpiť štyri rodinné domy v rámci RIÚS.

Merateľné ukazovatele výsledku:

ID	Názov ukazovateľa	Merná Jednotka	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia sledovania
R0091	Podiel osôb (detí so	%	1,8%	2014	15%	Register	ročne

	zdravotným postihnutím, občanov so zdravotným postihnutím, občanov v nepriaznivej sociálnej situácii, seniorov), ktorým je poskytovaná sociálna služba na komunitnej úrovni na celkovom počte osôb, ktorým sa poskytujú sociálne služby					poskytovateľov KSK	
R0092	Podiel detí v detských domovoch, ktorým je poskytovaná starostlivosť v rámci komunity na celkovom počte detí v detských domovoch	%	27,4	2014	30	ÚPSVaR SR	ročne
R0158	Podiel detí do troch rokov veku, ktorým je poskytovaná služba starostlivosti na celkovom počte detí do troch rokov veku	%	AP	2015	AP	MPSVaR SR	ročne

Aktivity a opatrenia špecifického cieľa č. 2.1.1

Cieľ bude dosahovaný realizáciou nasledovných aktivít:

- rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia vhodných stavebných objektov pre vytvorenie priestorových podmienok na poskytovanie a zabezpečenie komunitnej starostlivosti v súlade s princípmi deinštitucionalizácie;
- výstavba, rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia stavebných objektov, ktoré už poskytujú alebo budú poskytovať služby na komunitnej báze (napr. denný stacionár, ambulatná forma domova sociálnych služieb a pod.);
- zriaďovanie a výstavba nových stavebných objektov zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (detské domovy, krízové strediská, resocializačné strediská) vrátane tých, ktoré poskytujú inovatívne formy komunitnej starostlivosti a opatrení na podporu zotrvania/návratu detí v prirodzenom rodinnom prostredí, resp. podporu náhradného rodinného prostredia;
- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia zariadení služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku v záujme zosúladenia rodinného a pracovného života;
- investovanie do materiálno-technického vybavenia zariadení vrátane motorových vozidiel pri zriaďovaní zázemia pre terénne služby a výkonu opatrení SPOD a SK v prirodzenom rodinnom, náhradnom rodinnom prostredí a otvorenom prostredí;
- opatrenia na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov, ktoré spĺňajú kritériá služieb poskytovaných na komunitnej úrovni;
- kúpa rodinných domov, príp. bytov v bytových domoch, rekonštrukcia týchto objektov;
- exteriérové a interiérové vybavenie objektov za účelom presťahovania klientov z veľkokapacitného zariadenia do týchto objektov.

Oprávnení prijímateľa:

- v sociálnych službách: obec, KSK, právnická osoba zriadená obcou alebo založená obcou, právnická osoba zriadená vyšším územným celkom alebo založená vyšším územným celkom a iná osoba (neverejný poskytovateľ sociálnej služby, neverejný zriaďovateľ sociálnej služby),
- v sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele: zriaďovatelia zariadení na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately – obec, KSK, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR, akreditované fyzické a právnické osoby.

Cieľové skupiny:

- deti, plnoleté fyzické osoby a ich rodiny, ktorým sa poskytujú sociálne služby,
- deti, plnoleté fyzické osoby a rodiny, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia SPOD a SK,
- verejní a neverejní poskytovatelia sociálnych služieb a zamestnanci zriaďovateľov,
- zriaďovatelia poskytovateľov sociálnych služieb a subjektov vykonávajúcich opatrenia SPOD a SK,
- subjekty vykonávajúce opatrenia SPOD a SK a ich zamestnanci,
- zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti prevencie diskriminácie a /alebo sociálneho začlenenia vo verejnom aj v neverejnom sektore,
- fyzické osoby – rodičia (najmä matky), ktorým sa pomohlo zosúladiť pracovný a súkromný život.

Zvolená územná investičná jednotka: Košický kraj a obce Košického kraja

Špecifický cieľ č. 2.1.2. Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti

Poskytovaním kvalitných, moderných, dostupných a nákladovo efektívnych zdravotníckych služieb zvyšovať kvalitu zdravia občanov Košického kraja a dosahovať rast ich spokojnosti so systémom zdravotníctva financovaného z verejných zdrojov.

Vychádzajúc z výsledkov analýzy k hlavným problémom Košického kraja v oblasti poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti patria: z pohľadu systému poskytovania zdravotnej starostlivosti vysoká fragmentácia poskytovateľov primárnej ambulantnej starostlivosti, zvýšená prevalencia chronických ochorení a starnúca populácia vrátane vysokého veku všeobecných lekárov a z pohľadu pacienta je to absentujúca komplexná primárna ambulantná starostlivosť ako služba poskytovaná vo vysokej kvalite, efektívne a vždy dostupná.

Medzi identifikované potreby územia Košického kraja patria: možnosť prepojenia poskytovania zdravotnej starostlivosti s vybranými sociálnymi službami, zlepšenie dostupnosti a komplexnosť poskytovaných služieb, aktívnejšie zapojenie samosprávy, možnosti využívania moderných technológií (vrátane zavedenia eHealth), zmeny v liečbe a vytvorenie príležitostí pre mladých lekárov a v neposlednom rade možnosť zvýšenia efektívnosti poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Integrácia regionálnych zdravotných a sociálnych služieb v rámci CIZS umožní implementáciu nových procesov orientovaných na pacienta za účelom posilnenia primárneho kontaktu s obyvateľmi⁵ koordinovaného s ústavnou zdravotnou starostlivosťou s cieľom:

- a) zlepšiť kvalitu, efektívnosť a rozsah zdravotnej starostlivosti a súvisiacich služieb,
- b) rozšíriť rozsah, dostupnosť a účinnosť zdravotníckych a súvisiacich sociálnych služieb a
- c) priblížiť takéto služby k obyvateľom.

⁷ Pozn.: = komunitný charakter služieb

Špecifické ciele KSK:

- vytvoriť predpoklady pre vznik CIZS na území KSK podľa záväznej metodiky MZ SR
- zvýšiť počet lekárov primárneho kontaktu na jedno kontaktné miesto,
- postupne integrovať služby poskytovania zdravotnej starostlivosti a vybrané sociálne služby,
- zlepšiť dostupnosť služieb poskytovania zdravotnej starostlivosti a vybraných sociálnych služieb aj medzi obyvateľmi segregovaných a separovaných rómskych osídlení,
- motivovať mladých lekárov k poskytovaniu primárnej zdravotnej starostlivosti v regióne,
- znížiť prevádzkové náklady existujúcich ambulantných zdravotníckych zariadení,

Očakávané výsledky podpory na území KSK:

- regionálna sieť CIZS ,
- zvýšenie počtu lekárov primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti na jedno kontaktné miesto,
- posilnenie úlohy poskytovateľov primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti ako hlavných manažérov pacienta,
- integrácia služieb poskytovania zdravotnej starostlivosti a vybraných sociálnych služieb,
- lepší manažment pacienta,
- zlepšenie komunikácie medzi obyvateľmi segregovaných a separovaných rómskych osídlení a lekárov primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti (synergia s ESF aktivitami OP Ľudské zdroje),
- implementácia nových preventívnych programov (synergia s OP ĽZ),
- inovácie v zdravotníctve a nové zdravotnícke technológie.

Merateľné ukazovatele výsledku:

ID	Názov ukazovateľa	Merná Jednotka	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia sledovania
R0093	Počet lekárov primárneho kontaktu na jedno kontaktné miesto	Počet	1,71	2014	3,31	Zdravotné poisťovne, NCZI	ročne
R0170	Počet iných zdravotníckych pracovníkov primárneho kontaktu na jedno kontaktné miesto	Počet	AP	2015	AP	Zdravotné poisťovne, NCZI	ročne

Cieľové hodnoty merateľných ukazovateľov výsledku boli stanovené na základe metodiky vypracovanej Ministerstvom zdravotníctva SR. Rovnaká metóda výpočtu bola použitá aj pre stanovenie cieľových hodnôt ukazovateľov na programovej úrovni pre ŠC 2.1.2 operačného programu.

Aktivity a opatrenia špecifického cieľa č. 2.1.2

Navrhované aktivity a opatrenia na úrovni Košického kraja v súlade s aktivitami IROP:

A) Budovanie infraštruktúry centier integrovanej zdravotnej starostlivosti:

- výstavba nových budov, modernizácia a rekonštrukcia existujúcich budov,
- prístavba, nadstavba, stavebné úpravy a rekonštrukcia vnútorných a vonkajších priestorov existujúcich stavebných objektov,
- zabezpečenie materiálno – technického vybavenia,
- dodávka zdravotníckej techniky, zariadenia a vybavenia,

- budovanie a modernizácia IKT infraštruktúry vrátane vybavenia vysokorýchlostným internetovým pripojením a nákupu softvérového vybavenia,
- budovanie bezbariérových prístupov,
- opatrenia na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov.

Iné navrhované aktivity a opatrenia na úrovni Košického kraja – mimo aktivít IROP:

B) Posilnenie úlohy poskytovateľov primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti ako hlavných manažérov pacienta:

- opatrenia na zvýšenie motivácie mladých lekárov o poskytovanie ambulantnej starostlivosti na území KSK,
- využitie modernej IKT infraštruktúry k zvýšeniu kvality a komplexnosti poskytovaných služieb,
- podpora ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov ako poskytovateľov primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti,
- podpora rezidentského programu,
- informačná kampaň so zameraním na podporu zdravia a podporu etablovaných CIZS,

C) Podpora inovácií v zdravotníctve

- podpora vedy a výskumu na vysokých školách v regióne KSK, overovanie v praxi a spoločné projekty/centrá excelentnosti

Oprávnení prijímatelia: neziskové organizácie zriadené MZ SR v spolupráci so samosprávnymi krajinami, obcami a poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti, ktorí sú vlastníkami alebo dlhodobými nájomcami pozemkov (v prípade výstavby novej infraštruktúry), resp. vlastníkami alebo dlhodobými nájomcami existujúcej infraštruktúry zdravotníckych zariadení (v prípade modernizácie existujúcej infraštruktúry)

Cieľové skupiny: obyvatelia Košického kraja

Zvolená územná investičná jednotka: Pre všeobecnú ambulantnú zdravotnú starostlivosť bude územná investičná jednotka zadefinovaná v Regionálnom master pláne, ktorý bude obsahovať súbor pravidiel a syntézu základných pohľadov na možnosti etablovania a optimalizáciu umiestnenia služieb CIZS za účelom implementácie konceptu integrovaného modelu starostlivosti o zdravie na území Košického kraja.

Hlavné zásady výberu operácií pre Špecifický cieľ č. 2.1.2:

Okrem princípov spoločne uplatňovaných pre všetky tri špecifické ciele v oblasti energetickej efektívnosti a princípov uvedených v IROP v kapitole 2.4.1.2. sa po konzultácii s MZ SR budú uplatňovať aj nasledovné princípy:

- súlad s regionálnym Master Plánom,
- záujem poskytovateľov zdravotnej starostlivosti o zriadenie CIZS,
- v súlade s Metodikou pre etablovanie CIZS.

Komplementárne a synergické väzby k iným OP:

Medzi navrhovanými aktivitami a opatrenia k hore uvedenému špecifickému cieľu sú aktivity a opatrenia komplementárne ku konkrétnym opatreniam najmä v OP IŽ, OP VI. Vo vidieckych oblastiach Košického kraja je možné časť podporných aktivít realizovať aj s Programom rozvoja vidieka alebo Prioritnej osi č. 5 IROP alebo z Programu cezhraničnej spolupráce SR-HU.

- Zlepšiť dostupnosť služieb poskytovania zdravotnej starostlivosti a vybraných sociálnych služieb aj medzi obyvateľmi segregovaných a separovaných rómskych osídlení a lekárov primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti – OP IŽ,
- Integrácia služieb poskytovania zdravotnej starostlivosti a vybraných sociálnych služieb a to najmä domáca ošetrovateľská služba, špeciálne poradenstvo, denné centrum a pod. – Program rozvoja vidieka a Prioritná os č. 5 IROP,
- Podpora vedy a výskumu na vysokých školách v regióne Košického kraja, overovanie v praxi a spoločné projekty/centrá excelentnosti – OP VI,
- Tvorba nových a inovovaných štandardných klinických postupov a postupov pre výkon prevencie so zameraním na zlepšovanie efektívnosti a dostupnosti kvalitnej a udržateľnej všeobecnej primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti – OP IŽ.

Merateľné ukazovatele výstupu:

ID	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota (2023)			Zdroj dát	Frekvencia sledovania
			M	Ž	Spolu		
O0250	Kapacita podporených zariadení sociálnych služieb	Miesto v sociálnych službách	N/A	N/A	250	ITMS	ročne
O0251	Kapacita podporených zariadení výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately	Miesto vo výkone opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately	N/A	N/A	200	ITMS	ročne
O0244	Počet zariadení sociálnych služieb na komunitnej úrovni, ktoré vzniknú vďaka podpore	Počet	N/A	N/A	5	ITMS	ročne
O0136	Počet podporených zariadení výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately	Počet	N/A	N/A	2	ITMS	ročne
O0246	Kapacita transformovaných sociálnych služieb	Miesto v sociálnych službách	N/A	N/A	150	ITMS	ročne
O0247	Počet transformovaných zariadení sociálnych služieb vďaka podpore	Počet	N/A	N/A	2	ITMS	ročne
	Počet osôb v rámci podporených sociálnych služieb terénnou formou a v rámci samostatne vykonávaných odborných činnostiach	Počet	N/A	N/A	100	ITMS	ročne
O0140	Počet zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku	Počet	N/A	N/A	2	ITMS	ročne
O0221	Kapacita podporených zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku	Miesto v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku	N/A	N/A	40	ITMS	ročne
O0141	Počet vytvorených centier integrovanej zdravotnej	Počet	N/A	N/A	16	ITMS	ročne

	starostlivosť						
O0258	Počet zdravotníckych pracovníkov v etablovaných CIZS	Počet	N/A	N/A	119,04	ITMS	ročne
C0032	Zníženie ročnej spotreby primárnej energie vo verejných budovách	kWh/rok	N/A	N/A	3 500 000	ITMS	ročne
O0253	Počet renovovaných verejných budov	Počet	N/A	N/A	80	ITMS	ročne
O0223	Počet nových verejných budov	Počet	N/A	N/A	40	ITMS	ročne
O0224	Podlahová plocha renovovaných verejných budov	m ²	N/A	N/A	48 000	ITMS	ročne
O0225	Podlahová plocha nových verejných budov	m ²	N/A	N/A	12 000	ITMS	ročne
C0034	Odhadované ročné zníženie emisií skleníkových plynov	t ekvív. CO ²	N/A	N/A	900	ITMS	ročne

Cieľové hodnoty merateľných ukazovateľov výstupu O0141 a O0258 boli stanovené na základe metodiky vypracovanej Ministerstvom zdravotníctva SR. Rovnaká metóda výpočtu bola použitá aj pre stanovenie cieľových hodnôt ukazovateľov na programovej úrovni pre ŠC 2.1.2 operačného programu.

Cieľové hodnoty merateľných ukazovateľov výstupu pre sledovanie energetickej efektívnosti boli stanovené na základe metodiky vypracovanej Slovenskou inovačnou energetickou agentúrou.

Investičná priorita č. 2.2: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom vývoja vzdelávacej a výcvikovej infraštruktúry

Hlavným cieľom podpory je vytvoriť podmienky pre kvalitné vzdelávanie, a tým zlepšiť kvalitu života obyvateľstva.

Špecifický cieľ č. 2.2.1. Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl

Špecifický cieľ je zameraný na sprístupnenie služieb infraštruktúry materských škôl s cieľom zvýšenia hrubej zaškolenosti detí materských škôl a zabezpečenie kvalitného predprimárneho vzdelania prispievajúceho k zvládnutiu povinnej školskej dochádzky.

Merateľné ukazovatele výsledku:

ID	Názov ukazovateľa	Merná Jednotka	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia sledovania
R0096	Hrubá zaškolenosť detí v materských školách	%	70	2014	75,0	ŠÚ SR, Okresný úrad Košice	ročne

Aktivity a opatrenia špecifického cieľa č. 2.2.1

Cieľ bude dosahovaný realizáciou nasledovných aktivít:

- výstavba nových objektov materských vrátane prvkov inkluzívneho vzdelávania;
- rozširovanie kapacít existujúcich objektov materských škôl prístavbou, nadstavbou, rekonštrukciou, zmenou dispozície objektov;

- stavebno-technické úpravy areálu materskej školy vrátane detských ihrísk, športových zariadení pre deti – uzavretých aj otvorených s možnosťou celoročnej prevádzky, záhrad vrátane prvkov inkluzívneho vzdelávania;
- obstaranie materiálo-technického vybavenia materských škôl;
- zvyšovanie energetickej hospodárnosti budov materských škôl.

Oprávnení prijímatelia: zriaďovatelia materských škôl

Cieľové skupiny: deti materských škôl, pedagogickí a odborní zamestnanci

Zvolená územná investičná jednotka: obce Košického kraja

Špecifický cieľ č. 2.2.2. Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl

Väčšina základných škôl nedisponuje (technickými, personálnymi a materiálnymi) možnosťami čeliť aktuálnym výzvam primárneho vzdelávania a zabezpečiť primerané podmienky pre rozvoj kľúčových kompetencií žiakom v súlade s požiadavkami ich budúcej profesijnej orientácie a potrebami trhu práce.

Podpora bude preto zameraná na budovanie a rekonštrukciu odborných učební, laboratórií podporujúcich polytechnickú výchovu, technické a prírodovedné zamerania žiakov, jazykových učební pre rozvoj jazykových zručností, učební rozvíjajúcich kreativitu a učební IKT pre rozvoj informačno-komunikačných zručností žiakov základných škôl.

Merateľné ukazovatele výsledku:

ID	Názov ukazovateľa	Merná Jednotka	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia sledovania
R0097	Úspešnosť v Testovaní 9 vyučovacích jazykov	%	59	2013	70	NÚCEM	ročne
R0098	Úspešnosť v prírodných vedách	%	AP	2015	AP	NÚCEM	ročne

Aktivity a opatrenia špecifického cieľa č. 2.2.2

Cieľ bude dosahovaný realizáciou nasledovných aktivít:

- obstaranie jazykových učební na výučbu slovenského jazyka a cudzích jazykov, vrátane slovenského jazyka pre osoby vyrastajúce v inom jazykovom prostredí;
- obstaranie školských knižníc vrátane priestorov pre ďalší rozvoj kľúčových kompetencií žiakov;
- obstaranie prírodovedných učební;
- obstaranie polytechnických učební;
- obstaranie IKT učební;
- stavebno-technické úpravy pre potreby obstarania učební.

Oprávnení prijímatelia: zriaďovatelia základných škôl

Cieľové skupiny: žiaci, pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci, účastníci celoživotného vzdelávania

Zvolená územná investičná jednotka: obce Košického kraja

Špecifický cieľ č. 2.2.3. Zvýšenie počtu žiakov stredných škôl na praktickom vyučovaní

Od septembra 2009 pri stredných odborných školách v Košickom kraji bolo zriadených spolu 10 centier odborného vzdelávania a prípravy (ďalej COVaP) s cieľom skvalitniť odborné vzdelávanie žiakov stredných odborných škôl. Centrá boli zriaďované v spolupráci s firmami, ktoré mali záujem spolupracovať pri zavádzaní nových technológií do vzdelávacieho procesu a v spolupráci so zriaďovateľom investovali do ich materiálne - technického vybavenia.

V súčasnosti v COVaP prebieha vzdelávanie žiakov vlastnej školy pre spolupracujúce firmy, ktoré sa spolupodieľali na ich vytvorení, vzdelávanie žiakov satelitných SOŠ (na základe zmluvného vzťahu) v odboroch pre ktoré COVaP boli zriadené, rekvalifikačné kurzy pre záujemcov v rámci celoživotného vzdelávania, spolupráca so základnými školami v rámci predmetu technické práce a organizovanie odborných súťaží pre žiakov základných a stredných škôl.

V Košickom kraji sú zriadené nasledovné COVaP:

a) COVaP pre automatizáciu, elektrotechniku a informačné technológie pri SPŠ elektrotechnickej, Komenského 44.

Aktuálna ponuka kurzov: základy informačných technológií, programovanie jednočipových mikropočítačov (celoživotné vzdelávanie), základy tvorby a správy bezdrôtových počítačových sietí, základy algoritmickej tvorby v Scratchi, Simulačný program MULTISIM, programovanie pobočkovej ústredne ALCATEL OMNI PCX, elektrotechnické meranie, programovateľné automaty (PLC, automat Simatic S7 200), logické riadenie ovládacích a regulačných obvodov riadiacimi systémami (PCL, PLC), plán a konštrukcia pneumatikových a elektropneumatikových riadiacich systémov Festo - aj pre zamestnávateľov.

b) COVaP pre nábytkárstvo a drevárstvo pri SOŠ drevárskej, Filinského 7, Spišská Nová Ves pre skupinu odborov.

Aktuálna ponuka kurzov: projektovanie konštrukcie nábytku pomocou výpočtovej techniky, projektovanie konštrukcie stavebno-stolárskych výrobkov pomocou výpočtovej techniky, 2D projektovanie pomocou CAD, 3D projektovanie pomocou CAD, umeleckoremeselné tvarovanie dreva – slohová ornamentálna rezba, sústruženie dreva, opracovanie plošných dielcov z LDTD, opracovanie plošných dielcov dyhovaných, programovanie a obsluha CNC drevoobrábacích strojov.

c) COVaP pre automobilový priemysel pri SOŠ automobilovej , Moldavská cesta 2, Košice.

Aktuálna ponuka kurzov: opravy podvozkov – diagnostika, pruženie a tlmiče, brzdy, oprava prednej nápravy a riadenia, zadnej nápravy - diagnostika, tvrdé spájkovanie, mäkké spájkovanie, opravy plastov, zváranie, riadenie, rezanie, rezacia plameňová súprava, rovanie karosérie, diagnostické merania akumulátorov, nastavovanie svetlometov (regloskop), diagnostika riadiacej jednotky motora, diagnostika – ABS pomocou diagnostického prístroja, ostatných riadiacich jednotiek pomocou diagnostického prístroja, motora pomocou analyzátoru výfukových plynov, alternátora a spúšťača pomocou testovacieho zariadenia, snímačov, funkčného modelu motora.

d) COVaP pre informačné a sieťové technológie pri Strednej odbornej škole, Ostrovského 1, Košice

Aktuálna ponuka kurzov: CISCO CCNA 1-4 Exploration, CISCO CCNA 1-4 Discovery, správa počítačovej siete, diagnostika a odstraňovanie porúch na počítačovej sieti, štrukturovaná kabeláž, Adobe Photoshop „spracovanie bitmapovej grafiky“, tvorba www

stránok I. „zameranie na statické webové stránky“, tvorba www stránok II. „zameranie na dynamické webové stránky“, Adobe Illustrator „spracovanie vektorovej grafiky“, základy úpravy digitálnej fotografie v Adobe Photoshop, základy publikovania textu a obrázkov prostredníctvom webovej stránky, základy tvorby a spracovania digitálnej fotografie, konfigurácia a diagnostika PC, MS Office (MS Word, MS Excel, MS PowerPoint)

e) COVaP pre gastronómiu pri Strednej odbornej škole obchodu a služieb Michalovce

Aktuálna ponuka kurzov: steaky a iné špeciality, carving – vyrezávanie ovocia a zeleniny, baristický kurz, farby jesene – využitie zeleniny v kuchyni, ako chuti Maroko, turecká kuchyňa, sladké pokušenie – príprava vianočných sladkostí, toskánska kuchyňa, barmanský kurz, dezerty a múčniky sveta, česká kuchyňa

f) Centrum odborného vzdelávania a prípravy pre strojárstvo a elektrotechniku pri Technickej akadémii, Hviezdoslavova 6, Spišská Nová Ves

Škola pripravuje a realizuje vzdelávacie kurzy pre zamestnancov spoločnosti EMBRACO SLOVAKIA, s.r.o., Spišská Nová Ves. Kurzy už absolvovalo takmer dvetisíc zamestnancov. Vzdelávacie kurzy pre zamestnancov spoločnosti ANDRITZ, s.r.o. – člen skupiny Andritz, Spišská Nová Ves.; VIESSMANN, s.r.o., Spišská Nová Ves.

g) Centrum odborného vzdelávania a prípravy pre kadernícke a kozmetické služby pri Strednej odbornej škole, Markušovská cesta 4, Spišská Nová Ves

Odborné školenia Beauty Forum Trenčín, odborné školenie – STRIHY, nové trendy (Hair Care, Slovhair)

h) COVaP pre stavebníctvo pri Strednej odbornej škole technickej, Kukučínova 23, 040 01 Košice

Aktuálna ponuka kurzov: materiály a technológie firmy Wienerberger, materiály a technológie firmy Metrotile, materiály a technológie firmy Leier, materiály a technológie firmy Alcaplast, materiály a technológie BRAMAC, podlahové a solárne vykurovanie, maliarske techniky, zatepľovanie budov, obklady a dlažby.

Rekvalifikačných kurzov v odboroch murár, stolár, maliar, inštalatér, izolatér, strechár, klampiár a tesár sú v schvaľovacom konaní.

i) Centrum odborného vzdelávania pre hutníctvo a strojársku výrobu pri SOŠ Košice-Šaca

Aktuálna ponuka: tréningové centrum pre montáž a demontáž, zvaracie pracovisko pre výučbu zvarovania plameňom a rezanie kyslíkom, výučbu problematiky: hydraulika, pneumatika, elektropneumatika, robot, simulačné pracovisko, základy strojného obrábania – sústruženie, frézovanie, brúsenie, technická diagnostika, programovanie a práca na CNC strojoch, meranie v elektrotechnike – meracie zariadenie „LUKAS NÜLLE“, zvarací kurz Z-E 1, zvarací kurz Z-M 1, zvarací kurz Z-G 1, kurz „Mechatronika“.

j) COVaP pre elektrotechniku, informatiku a automatizáciu pri Strednej odbornej škole technickej, Partizánska 1, Michalovce

Aktuálna ponuka: skúšky odbornej spôsobilosti elektrotechnikov pre absolventov, skúšky ECDL, príprava na certifikačnú skúšku CCNA, príprava na certifikačné skúšky Microsoft, príprava na certifikačnú skúšku IT Essentials I, II, programy kontinuálneho vzdelávania (základy sieťovej infraštruktúry, interaktívne vzdelávacie technológie, e-learningový

vzdelávací systém Moodle, minimum správcu školskej siete, programovanie robotov, programovanie PLC automatov, programovanie CNC strojov).

k) COVaP pre kreatívne odvetvia priemyslu, ako súčasť národného hospodárstva Kreatívna ekonomika je dôsledok synergie ľudskej tvorivosti, mobility, technologickej vyspelosti a záujmu človeka o humanizáciu spoločnosti, ktorá vytvára podmienky pre rastúcu schopnosť prijímať produkty, ktoré sú výsledkom tvorivej činnosti. Do kreatívneho sektoru patrí kreatívny priemysel (design, architektúra a reklama) a príbuzné oblasti (napr. vývoj softvéru, výroba hardvéru – PC, prehrávače, telefóny).

Pre zriadenie kreatívneho centra preto navrhujeme dve alternatívy. Jednou alternatívou je vybudovanie kreatívneho centra pre oblasť hospodárstva pri už existujúcom centre ako jedno oddelenie. Rozšírením COVaP dostaneme vyššiu kvalitu vzdelávania v rámci už existujúceho centra.

Druhá alternatíva je zriadenie nového samostatného centra pri strednej škole, na ktorej sa vzdelávajú žiaci v umeleckých odboroch zabezpečujúcich žiakov do oblastí reklamná tvorba, televízia, atď.

Merateľné ukazovatele výsledku:

ID	Názov ukazovateľa	Merná Jednotka	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia sledovania
R0166	Podiel žiakov s odborným výcvikom a súvislou praxou v stredných odborných školách na celkovom počte žiakov stredných odborných škôl	%	20	2013	40	KSK	ročne
R0159	Podiel žiakov s odborným výcvikom a súvislou praxou v strediskách praktického vyučovania, strediskách odbornej praxe, školských hospodárstvach na celkovom počte žiakov stredných odborných škôl	%	0,15	2013	2	KSK	ročne

Aktivity a opatrenia špecifického cieľa č. 2.2.3

Cieľ bude dosahovaný realizáciou nasledovných aktivít:

- obstaranie a modernizácia materiálo- technického vybavenia odborných pracovísk pre praktické vyučovanie, odborný výcvik, odbornú prax, celoživotné vzdelávanie, jazykových učební, odborných dielní, odborných učební, knižníc, prednáškových a vyučovacích miestností na stredných odborných školách, centrách odborného vzdelávania a prípravy, strediskách odbornej praxe, strediskách praktického vyučovania a školských hospodárstvach a s tým súvisiace stavebné úpravy;
- obstaranie a modernizácia materiálo-technického vybavenia internátov a s tým súvisiace stavebné úpravy vrátane prvkov inkluzívneho vzdelávania;
- prístavba, nadstavba, stavebné úpravy a rekonštrukcia vonkajších a vnútorných priestorov a areálov stredných odborných škôl, centier odborného vzdelávania a prípravy, stredísk odbornej praxe, stredísk praktického vyučovania a školského hospodárstva, súvisiacich okrem iného aj so zabezpečením prvkov inkluzívneho vzdelávania a vybavenosťou pre širšiu komunitu centier odborného vzdelávania a prípravy;

- vytvorenie podnikateľského inkubátora - prístavbou, nadstavbou, stavebnými úpravami alebo rekonštrukciou vnútorných priestorov centier odborného vzdelávania a prípravy a nákup materiálno-technického vybavenia do podnikateľského inkubátora vrátane vybavenia vysokorýchlostným internetovým pripojením a IKT;
- zvýšenie energetickej hospodárnosti budov stredných odborných škôl, centier odborného vzdelávania a prípravy, stredísk odbornej praxe, stredísk praktického vyučovania, školských hospodárstiev vrátane internátov.

Oprávnení prijímatelia: zriaďovatelia stredných odborných škôl

Cieľové skupiny: žiaci, pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci, účastníci celoživotného vzdelávania

Zvolená územná investičná jednotka: Košický kraj

Merateľné ukazovatele výstupu:

ID	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota (2023)			Zdroj dát	Frekvencia sledovania
			M	Ž	Spolu		
O0226	Počet podporených materských škôl	Počet	N/A	N/A	10	ITMS	ročne
O0227	Počet podporených základných škôl	Počet	N/A	N/A	17	ITMS	ročne
O0228	Počet podporených učební	Počet	N/A	N/A	20	ITMS	ročne
O0147	Počet podporených COVP	Počet	N/A	N/A	2	ITMS	ročne
O0229	Počet podporených SOŠ, ŠH, SPV, SOP (nie COVP)	Počet	N/A	N/A	1	ITMS	ročne
O0148	Počet vytvorených podnikateľských inkubátorov pri COVP	Počet	N/A	N/A	1	ITMS	ročne
C035	Kapacita podporenej školskej infraštruktúry	Osoba	N/A	N/A	6200	ITMS	ročne
C0032	Zníženie ročnej spotreby primárnej energie vo verejných budovách	kWh/rok	N/A	N/A	1 300 000	ITMS	ročne
O0253	Počet renovovaných verejných budov	Počet	N/A	N/A	5	ITMS	ročne
O0223	Počet nových verejných budov	Počet	N/A	N/A	1	ITMS	ročne
O0224	Podlahová plocha renovovaných verejných budov	m ²	N/A	N/A	7 000	ITMS	ročne
O0225	Podlahová plocha nových verejných budov	m ²	N/A	N/A	1 000	ITMS	ročne
C0034	Odhadované ročné zníženie emisií skleníkových plynov	t ekviv. CO ²	N/A	N/A	340	ITMS	ročne

3.4. Prioritná os č. 4: Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie

Investičná priorita č. 4.2: Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek

Špecifický cieľ č. 4.2.1. Zvýšenie podielu obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd

verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie

Špecifický cieľ je zameraný na podporu aktivít, ktoré vedú k zníženiu znečistenia podzemných a povrchových vôd v dôsledku nedostatočného odvádzania a čistenia odpadových vôd a k zvýšeniu počtu obyvateľov zásobovaných kvalitnou pitnou vodou z verejných vodovodov.

Merateľné ukazovatele výsledku:

ID	Názov ukazovateľa	Merná Jednotka	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia sledovania
R0120	Počet obyvateľov napojených na systém odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd	osoby	488 775	2013	526 533	ŠÚ SR	ročne
R0003	Počet obyvateľov napojených na verejný vodovod	osoby	645 342	2013	688 543	ŠÚ SR	ročne

Aktivity a opatrenia špecifického cieľa č. 4.2.1

Cieľ bude dosahovaný realizáciou nasledovných aktivít:

- rekonštrukcia prívodov vody, vodovodných sietí, objektov a zariadení verejného vodovodu v obciach okrem prípadov intenzifikácie a modernizácie úpravni povrchových vôd pre veľkokapacitné zdroje, ktoré sú predmetom podpory v rámci OP KŽP;
- rekonštrukcia stokovej siete, objektov a zariadení verejnej kanalizácie v obciach;
- budovanie verejných vodovodov, okrem prípadov ich súbežnej výstavby s výstavbou verejnej kanalizácie v aglomeráciách nad 2 000 EO podľa aktualizovaného Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS;
- budovanie verejných kanalizácií a budovanie a rekonštrukcia čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2 000 EO, a to v obciach od 1 000 do 2 000 obyvateľov s výnimkou obcí začlenených do aglomerácií do 2 000 EO s vybudovanou stokovou sieťou min. na 80 % celej predmetnej aglomerácie alebo do aglomerácií do 2 000 EO, ktoré zasahujú do chránených vodohospodárskych oblastí, v ktorých sú veľkokapacitné zdroje podzemných vôd, kde nebol identifikovaný dobrý stav vôd alebo bol identifikovaný vodný útvar ako rizikový;
- rekonštrukcia existujúcich vodárenských zdrojov podzemných vôd pri súčasnom zabezpečení splnenia požiadaviek na ich kvalitatívnu a kvantitatívnu ochranu;
- intenzifikácia (v limitovaných prípadoch vedúca k rozšíreniu kapacity) existujúcich vodárenských zdrojov so zohľadnením kvantitatívneho stavu daného vodného útvaru pri súčasnom zabezpečení splnenia požiadaviek na jeho kvalitatívnu a kvantitatívnu ochranu;
- budovanie nových vodárenských zdrojov podzemných vôd a to v limitovaných prípadoch, keď nie je technicky a/alebo ekonomicky efektívne zásobovať obyvateľov obce pitnou vodou z existujúcich vodárenských sústav v ich bilančnom dosahu.

Oprávnení prijímatelia: verejný sektor (obce, združenia obcí), vlastníci verejných vodovodov alebo verejných kanalizácií

Cieľové skupiny: obyvatelia Košického kraja a ďalšie subjekty (t.j. odberatelia pitnej vody) a producenti komunálnych odpadových vôd pôsobiaci na území Košického kraja.

Zvolená územná investičná jednotka: obce Košického kraja

Merateľné ukazovatele výstupu:

ID	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota (2023)			Zdroj dát	Frekvencia sledovania
			M	Ž	Spolu		
C019	Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd	EO	N/A	N/A	1 000	ITMS	ročne
C018	Zvýšený počet obyvateľov so zlepšenou dodávkou pitnej vody	Osoby	N/A	N/A	900	ITMS	ročne

Podpora odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2000 EO podľa Národného programu SR pre vykonávanie smernice 91/271/EHS v aglomeráciách pod 2000 EO, ktoré prispievajú k zlepšeniu kvality vody v chránených vodohospodárskych oblastiach, je možná aj v rámci OP KŽP. OP KŽP zároveň podporuje aj budovanie verejných vodovodov v prípade ich súbežnej výstavby s výstavbou verejnej kanalizácie podľa Národného programu SR pre vykonávanie smernice 91/271/EHS. Tieto aktivity sú podporované v rámci Špecifického cieľa 1.2.1 Zlepšenie odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ a Špecifického cieľa 1.2.2 Zvýšenie spoľahlivosti úpravy vody odoberanej z veľkokapacitných zdrojov povrchových vôd v záujme zvýšenia bezpečnosti dodávky pitnej vody verejnými vodovodmi. Podrobnejšie informácie k uvedeným špecifickým cieľom sú dostupné v OP KŽP.

Aktivity špecifického cieľa č. 1.2.1 z OP KŽP

A. Budovanie verejných kanalizácií a čistiarní odpadových vôd pre aglomerácie nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ

- výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí v aglomeráciách nad 10 000 EO, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách nad 10 000 EO;
- výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí v aglomeráciách od 2 000 - 10 000 EO, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách od 2 000 - 10 000 EO;
- v aglomeráciách do 2 000 EO výstavba čistiarní odpadových vôd v prípadoch, ak už je vybudovaná stoková sieť min. na 80 % celej predmetnej aglomerácie.

Prioritou v rámci tejto aktivity bude zabezpečenie súladu s požiadavkami smernice 91/271/EHS podľa veľkostných kategórií aglomerácií, a to nasledovne:

1. aglomerácie nad 10 000 EO,
2. aglomerácie 5 000 – 10 000 EO,
3. aglomerácie 2 000 – 5 000 EO, a to v prípadoch, v ktorých odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd nie je v súlade s požiadavkami smernice 91/271/EHS.

B. Podpora realizácie infraštruktúry v oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd, ktoré prispievajú k zlepšeniu kvality vody v chránených vodohospodárskych oblastiach, v ktorých sú veľkokapacitné zdroje podzemných vôd, kde nebol identifikovaný dobrý stav vôd alebo bol identifikovaný vodný útvar ako rizikový

- výstavbu stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2 000 EO, ktoré zasahujú do chránených vodohospodárskych oblastí v ktorých sú veľkokapacitné zdroje podzemných vôd a ktoré smerujú k zamedzeniu ohrozenia kvality a kvantity podzemných vôd tak, aby nebolo ohrozené ich využívanie.

- Finančná pomoc sa nevzťahuje na prípady, ak ide o vybudovanie čistiarní odpadových vôd za predpokladu existencie stokovej siete (vybudovaná min. na 80 % celej predmetnej aglomerácie), tak ako je definovaná v aktivite A.

Aktivity špecifického cieľa č. 1.2.2 z OP KŽP

A. Zabezpečenie podmienok v oblasti zásobovania obyvateľov SR bezpečnou pitnou vodou z verejných vodovodov

- intenzifikácia a modernizácia existujúcich úpravni povrchových vôd za účelom zabezpečenia bezpečnej pitnej vody so zameraním najmä na riešenie problémov s eutrofizáciou vôd, arzénom, antimónom, mikrobiológiou a biológiou;
- výstavba a rozšírenie obecných verejných vodovodov bude podporovaná len v prípadoch súbežnej výstavby verejnej kanalizácie podľa aktualizovaného Národného programu SR pre vykonávanie smernice 91/271/EHS.

Investičná priorita č. 4.3: Prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných lokalít (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženia znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku

Investície do zelenej infraštruktúry sú významné z hospodárskeho hľadiska ako zachovanie schopnosti prírody poskytovať úžitky tzv. ekosystémové služby. Ekosystémové služby sú prínosy, ktoré ľudia získavajú od ekosystémov a majú vplyv na prosperitu a životnú úroveň. Medzi ľuďmi a ekosystémami existujú vzájomné väzby a vzťahy.

Špecifický cieľ č. 4.3.1. Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmeny klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku

Adaptačné opatrenia v urbanizovanom prostredí sú podmienkou kvality života v meniacej sa klíme. Vhodnými mechanizmami sa dosiahne zvýšenie odolnosti sídelného prostredia na negatívne dopady zmeny klímy (napr. prostredníctvom zníženia efektu mestských teplotných ostrovov, apod.), zvýšenie odolnosti sídiel na očakávané výzvy ďalšieho rozvoja spoločnosti (prostredníctvom ochrany prírody a krajiny, apod.) a poskytnutie potrebných informácií a nástrojov, ktoré uľahčia celý proces rozhodovania a riadenia sídla.

Merateľné ukazovatele výsledku:

ID	Názov ukazovateľa	Merná Jednotka	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia sledovania
R0105	Podiel zelenej infraštruktúry na celkovej rozlohe miest	%	3,0	2014	3,1	Deloitte Slovensko, MPRV SR	ročne

Aktivity a opatrenia špecifického cieľa č. 4.3.1

Cieľ bude dosahovaný realizáciou nasledovných aktivít:

- regenerácia vnútroblokov sídlisk s uplatnením ekologických princípov tvorby a ochrany zelene

Oprávnení prijímateľa: obce, KSK, MVO a občianske združenia

Cieľové skupiny: obyvatelia miest a obcí Košického kraja

Zvolená územná investičná jednotka: obce Košického kraja

Merateľné ukazovatele výstupu:

ID	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota (2023)			Zdroj dát	Frekvencia sledovania
			M	Ž	Spolu		
O0256	Revitalizované otvorené priestranstvá vnútroblokov mimo UMR	m ²	N/A	N/A	30 000	ITMS	ročne
O0239	Počet zavedených opatrení na zníženie hluku	Počet	N/A	N/A	1	ITMS	ročne

Obce, ktoré nie sú oprávneným prijímateľom finančnej pomoci z IROP, majú možnosť sa uchádzať o finančnú podporu v rámci OP KŽP Špecifický cieľ 1.4.1 Zníženie znečisťovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality a Špecifický cieľ 1.4.2 Zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou). Podrobnejšie informácie k uvedeným špecifickým cieľom sú dostupné v OP KŽP.

Aktivity špecifického cieľa č. 1.4.1 z OP KŽP

A. Technologické a technické opatrenia na redukcii emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia realizované na zdrojoch znečisťovania ovzdušia, najmä za účelom plnenia požiadaviek smernice o národných emisných stropoch a/alebo smernice o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe

- inštalovanie a modernizácia technológií na znižovanie emisií znečisťujúcich látok zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia, najmä odľučovacích zariadení a iných koncových technológií (napr. tkanivové filtre, elektrostatické odľučovače a pod.),
- opatrenia týkajúce sa zmien technologických postupov za účelom zníženia emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia,
- projekty náhrady zastaraných spaľovacích zariadení vo verejných budovách nízkoemisnými a energeticky účinnejšími spaľovacími zariadeniami vrátane modernizácie vykurovacích systémov, ktoré zahŕňajú zmenu palivovej základne na nízkoemisné palivo s výnimkou biomasy a iných obnoviteľných zdrojov energie⁹². Podporené budú len projekty náhrady spaľovacích zariadení ako zdrojov znečisťovania ovzdušia, a to v takých prípadoch, kedy nie je z hľadiska energetickej efektívnosti relevantné realizovať aj iné opatrenia na zvyšovanie energetickej efektívnosti budov. Projekty zmeny palivovej základne prostredníctvom prechodu z uhlia na zemný plyn budú oprávnené na podporu výlučne v oblastiach vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia.

B. Informovanie o ochrane ovzdušia a integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania

C. Skvalitňovanie monitorovania ovzdušia

Aktivity špecifického cieľa č. 1.4.2 z OP KŽP

A. Prieskum, sanácia a monitorovanie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)

- realizácia prieskumu prioritných environmentálnych záťaží, vrátane vypracovania analýzy rizika znečisteného územia,

- v prípade náročnejšej alebo rozsiahlejšej sanácie zabezpečenie vypracovania prípravnej štúdie sanácie environmentálnej záťaže,
 - zabezpečenie realizácie sanačných prác v súlade s princípom „znečisťovateľ platí“ a v súlade s pravidlami pre poskytovanie štátnej pomoci subjektom zúčastňujúcim sa hospodárskej súťaže,
 - zabezpečenie monitorovania environmentálnych záťaží,,
 - priebežná aktualizácia Informačného systému environmentálnych záťaží.
- B. Zlepšenie informovanosti o problematike environmentálnych záťaží

3.5 Prioritná os č. 5: Udržateľný mestský rozvoj funkčnej oblasti mesta Košice

Stratégia UMR mesta Košice tvorí samostatnú časť.

IV. VYKONÁVACIA ČASŤ

4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie RIÚS

Úlohy subjektov zapojených do prípravy a realizácie RIÚS/IÚS UMR definuje Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014-2020 a nadväzne stanovuje §15 zákona o EŠIF. Z hľadiska štruktúry IROP sú popísané v Integrovanom regionálnom programe a uznesení vlády SR č. 232 zo 14. mája 2014. Určenie subjektov a ich úloh zohľadňuje princíp partnerstva v zmysle čl. 5 všeobecného nariadenia, Etický kódex správania pre partnerstvo a princíp zodpovednosti riadiaceho orgánu za realizáciu a riadenie programu v súlade so zásadou riadneho finančného hospodárenia v zmysle čl. 125 všeobecného nariadenia.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky:

- z pozície Riadiaceho orgánu pre IROP plní úlohy v súlade s čl. 125 všeobecného nariadenia,
- vo vzťahu k RIÚS v zmysle §15, bod (1) zákona o EŠIF plní nasledovné úlohy:
 - koordinuje a metodicky usmerňuje prípravu a implementáciu RIÚS a IÚS;
 - zriaďuje v súlade s princípom partnerstva radu partnerstva pre každú RIÚS a IÚS alebo spoločnú radu partnerstva;
 - schvaľuje stratégie na základe stanoviska rady partnerstva z hľadiska ich súladu s IROP.

Samosprávny kraj:

- v zmysle §15, bod (3) zákona o EŠIF zabezpečuje prípravu a implementáciu RIÚS v súlade s princípom partnerstva. Z hľadiska prípravy RIÚS na úrovni NUTS 3 organizačno-technické zabezpečenie, koordináciu zapojených subjektov, zabezpečenie vypracovania a predkladania dokumentov, monitorovanie a hodnotenie RIÚS, komunikáciu s RO pre IROP zabezpečuje *koordinátor pre RIÚS*.
- v rámci funkčnej štruktúry IROP plní úlohy *sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom* (ďalej iba „SO“) na základe písomnej zmluvy uzavretej s RO pre IROP v súlade s čl. 123 ods. 6 všeobecného nariadenia).

Spôsob vzájomnej spolupráce koordinátora RIÚS a koordinátora pre UMR je nasledovný:

- výmena informácií pri príprave, realizácii, monitorovaní a hodnotení stratégie,
- operatívne a pravidelné stretnutia.

Rada Partnerstva pre RIÚS – je inštitucionalizovanou formou Partnerstva pre RIÚS a združuje orgány regionálnej samosprávy (vyššie územné celky), miestnej samosprávy (mestá a obce), štátnej správy, miestne iniciatívy a ďalších sociálno-ekonomických partnerov (podnikateľský sektor, záujmové združenia, tretí sektor) pôsobiacich na danom území a relevantných pre konkrétnu RIÚS/stratégiu UMR z hľadiska zákonom stanovených právomocí, vecnej alebo odbornej a územnej príslušnosti. V zmysle §15, bod (2) zákona o EŠIF sa spolupodieľa na príprave, schvaľovaní a implementácii RIÚS. Postavenie, zloženie a úlohy rady partnerstva upravuje jej štatút, ktorý v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia vydáva MPRV SR.

4.2 Indikatívny časový harmonogram a finančný plán realizácie RIÚS

Súčasťou Dohody o spolupráci medzi Košickým samosprávnym krajom a mestom Košice zo dňa 02.10.2014 (Príloha č. 2) bola aj dohoda o prerozdelení alokácií finančných prostriedkov medzi RIÚS Košického kraja a IÚS UMR Košice. Kritériom prerozdelenia finančných zdrojov je počet obyvateľov pripadajúci na mestské funkčné územie mesta Košice v pomere k celkovému počtu obyvateľov územia Košického kraja, podľa čoho na UMR pripadne 35% alokovaných finančných prostriedkov z prostriedkov určených pre RIÚS Košického kraja. Na realizáciu RIÚS Košického kraja tak pripadne suma 106,9 mil. EUR z celkovej sumy 164,5 mil. EUR. V rámci dohody bolo pre UMR Košice z tejto sumy vyčlenených ešte 2,7 mil. EUR na stredné školy na území mesta Košice, zostatková regionálna alokácia pre RIÚS Košického kraja je teda 104,2 mil. EUR.

Návrh rozdelenia alokácie ERDF podľa rokov a špecifických cieľov RIÚS (v €)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Spolu
Špecifický cieľ č. 1.1.1. Zlepšenie dostupnosti k cestnej infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy			4 386 000	4 751 500	5 117 000	5 117 000	5 482 500	5 848 000	5 848 000		36 550 000
Špecifický cieľ č. 1.2.1. Zabezpečenie udržateľnej formy mobility prostredníctvom zvyšovania atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy			1 825 800	1 977 950	2 130 100	2 130 100	2 282 250	2 434 400	2 434 400		15 215 000
Špecifický cieľ č. 1.2.2. Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte			1 099 526	1 191 154	1 282 781	1 282 781	1 374 408	1 466 035	1 466 035		9 162 720
Špecifický cieľ č. 2.1.1. Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú (poskytovanú na komunitnej úrovni)			887 400	961 350	1 035 300	1 035 300	1 109 250	1 183 200	1 183 200		7 395 000
Špecifický cieľ č. 2.1.2. Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti			1 534 896	1 662 804	1 790 712	1 790 712	1 918 620	2 046 528	2 046 528		12 790 800
Špecifický cieľ č. 2.2.1. Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl			518 149	561 328	604 507	604 507	647 687	690 866	690 866		4 317 910
Špecifický cieľ č. 2.2.2. Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl			222 596	241 145	259 695	259 695	278 245	296 794	296 794		1 854 964
Špecifický cieľ č. 2.2.3. Zvýšenie počtu žiakov stredných škôl na odbornom výcviku			343 157	371 753	400 349	400 349	428 946	457 542	457 542		2 859 638
Špecifický cieľ č. 4.2.1. Zvýšenie dostupnosti zdrojov podzemných vôd pre zásobovanie obyvateľstva kvalitnou pitnou vodou a efektívnej likvidácie odpadových vôd bez negatívnych dopadov na životné prostredie			935 401	1 013 352	1 091 302	1 091 302	1 169 252	1 247 202	1 247 202		7 795 012
Špecifický cieľ č. 4.3.1. Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmeny klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania			411 806	446 124	480 441	480 441	514 758	549 075	549 075		3 431 720

Návrh alokácií v rámci špecifických cieľov RIÚS

	REGIONÁLNA ALOKÁCIA				Zdroje MIMO regionálnej alokácie				SPOLU
	ERDF 85%	ŠR 10%	VZ 5%	COV	ERDF 85%	ŠR 10%	VZ 5%	COV	
Prioritná os č. 1: Bezpečná a ekologická doprava v Košickom kraji	60 927 720 €	7 167 967 €	3 583 984 €	71 679 671 €					71 679 671 €
Špecifický cieľ č. 1.1.1. Zlepšenie dostupnosti k cestnej infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy	36 550 000 €	4 300 000 €	2 150 000 €	43 000 000 €					43 000 000 €
Špecifický cieľ č. 1.2.1. Zabezpečenie udržateľnej formy mobility prostredníctvom zvyšovania atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy	15 215 000 €	1 790 000 €	895 000 €	17 900 000 €					17 900 000 €
Špecifický cieľ č. 1.2.2. Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte	9 162 720 €	1 077 967 €	538 984 €	10 779 671 €					10 779 671 €
Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám	16 427 512 €	1 932 648 €	966 325 €	19 326 485 €	12 790 800 €	1 504 800 €	752 400 €	15 048 000 €	34 374 485 €
Špecifický cieľ č. 2.1.1. Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú (poskytovanú na komunitnej úrovni)	7 395 000 €	870 000 €	435 000 €	8 700 000 €					8 700 000 €
Špecifický cieľ č. 2.1.2. Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti					12 790 800 €	1 504 800 €	752 400 €	15 048 000 €	15 048 000 €

	REGIONÁLNA ALOKÁCIA				Zdroje MIMO regionálnej alokácie				SPOLU
	ERDF 85%	ŠR 10%	VZ 5%	COV	ERDF 85%	ŠR 10%	VZ 5%	COV	
Špecifický cieľ č. 2.2.1. Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl	4 317 910 €	507 989 €	253 995 €	5 079 894 €					5 079 894 €
Špecifický cieľ č. 2.2.2. Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl	1 854 964 €	218 231 €	109 116 €	2 182 311 €					2 182 311 €
Špecifický cieľ č. 2.2.3. Zvýšenie počtu žiakov stredných škôl na odbornom výcviku	2 859 638 €	336 428 €	168 214 €	3 364 280 €					3 364 280 €
Prioritná os č. 4: Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie	11 226 732 €	1 320 792 €	660 396 €	13 207 920 €					13 207 920 €
Špecifický cieľ č. 4.2.1. Zvýšenie dostupnosti zdrojov podzemných vôd pre zásobovanie obyvateľstva kvalitnou pitnou vodou a efektívnej likvidácie odpadových vôd bez negatívnych dopadov na životné prostredie	7 795 012 €	917 060 €	458 530 €	9 170 602 €					9 170 602 €
Špecifický cieľ č. 4.3.1. Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmeny klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania	3 431 720 €	403 732 €	201 866 €	4 037 318 €					4 037 318 €
SPOLU	88 581 964 €	10 421 407 €	5 210 705 €	104 214 076 €	12 790 800 €	1 504 800 €	752 400 €	15 048 000 €	119 262 076 €

4.3 Zásobník projektových zámerov

Zoznam projektových zámerov tvorí samostatnú prílohu č. 6, v rámci ktorej sú zábery rozdelené na oprávnené a neoprávnené podľa IROP vo funkčnom území KSK, zábery obcí nad 2000 EO spadajúcich pod OP KŽP a zábery vo funkčnom území mesta Košice.

4.4 Monitorovanie realizácie RIÚS

Monitorovanie ako nástroj riadenia štrukturálnych fondov je pravidelná činnosť zameraná na sledovanie plnenia stanovených cieľov na jednotlivých úrovniach implementácie prostredníctvom systematického zberu a vyhodnocovania údajov a informácií. Monitorovanie pokroku v dosahovaní cieľov a plnení výkonnostného rámca sa vykonáva prostredníctvom merateľných ukazovateľov na všetkých úrovniach riadenia. Monitorovanie IROP, vrátane RIÚS a stratégie UMR, sa vykonáva v súlade so Systémom riadenia štrukturálnych fondov na programové obdobie 2014-2020.

Monitorovanie je v podmienkach implementácie stratégií vykonávané SORO na základe **metodického usmernenia RO pre IROP** definujúceho úlohy a výstupy potrebné na zabezpečenie komplexného pohľadu realizácie IROP.

Metodické usmernenie zohľadní zabezpečenie, okrem iného, podkladov do výročných, záverečnej správy o vykonávaní IROP, výhľadového plánu implementácie IROP a informácie o realizácii IROP.

Monitorovanie RIÚS ako celku zabezpečuje zodpovedajúce SORO, ktoré zodpovedá za monitorovanie stratégie RIÚS a IÚS UMR ako súčasti RIÚS.

SORO predkladá podklady za RIÚS, vrátane stratégie UMR na základe žiadosti RO pre IROP (okrem vyššie uvedených napr. aj do správy o stave implementácie štrukturálnych fondov a pod.).

V prípade výročnej alebo záverečnej správy sú podklady týkajúce sa zodpovedajúceho RIÚS, vrátane stratégie UMR, brané na vedomie Radou Partnerstva. Predloženie tejto správy Rade Partnerstva zabezpečuje koordinátor RIÚS. Správu následne predkladá riadiacemu orgánu SORO, v termíne do 31. marca príslušného roka.

4.5 Hodnotenie realizácie RIÚS

Hodnotenie štrukturálnych fondov je kvalitatívnym nástrojom riadenia a prostriedkom prispievajúcim k zvýšeniu kvality, efektívnosti a účinnosti realizovania operačného programu. Jeho cieľom je zlepšiť kvalitu programovania a implementácie štrukturálnych fondov, zhodnotiť relevantnosť, efektívnosť, účinnosť a dopad opatrení operačného programu.

Hodnotenie (predbežné, priebežné i následné) je realizované v súlade so Systémom riadenia štrukturálnych fondov na programové obdobie 2014-2020. Pre RIÚS – ako implementačný nástroj IROP – je relevantné primárne priebežné hodnotenie. Za zabezpečenie hodnotenia IROP zodpovedá RO pre IROP. Pri príprave Plánu hodnotení IROP na programové obdobie 2014-2020, plánov hodnotení IROP na príslušný kalendárny rok, príp. ad hoc hodnotení RO pre IROP spolupracuje s koordinátormi RIÚS resp. stratégií UMR a SORO.

Koordinátor RIÚS informuje Radu Partnerstva o schválení plánov hodnotení a záverečných hodnotiacich správach.

Podporným prvom zvyšujúcim kvalitu hodnotení počas implementácie bude pracovná skupina RO pre IROP pre hodnotenie za účasti všetkých SORO. Vznik, činnosť, úlohy, výstupy budú predmetom štatútu tejto pracovnej skupiny.

V. PRÍLOHY

Povinné prílohy:

Príloha č. 1 Stručná charakteristika územia Košického kraja

- Zoznam použitých východiskových dokumentov,
- Zoznam subjektov tvoriacich širšie Partnerstvo (pokiaľ nie je totožné s Radou Partnerstva pre RIÚS),
- Zoznam členov Rady Partnerstva pre RIÚS,
- Zoznam subjektov tvoriacich územie funkčnej mestskej oblasti pre realizáciu opatrení udržateľného mestského rozvoja
- Zoznam a zloženie odborných poradných skupín a pod.

Ďalšie prílohy:

Príloha č. 2 Dohoda o spolupráci

Príloha č. 3 Plán rozvoja a modernizácie ciest II. a III. triedy na území Košického samosprávneho kraja „Regionálny MASTER PLÁN“

Príloha č. 4 Analýza železničných tratí v Košickom kraji

Príloha č. 5 Ústavná zdravotná starostlivosť v Košickom kraji

Príloha č. 6 Zoznam projektových zámerov

Zoznam skratiek:

ADOS	Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti
CIZS	Centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti
CKO	Centrálny koordinačný orgán
COVP	Centrum odborného vzdelávania a prípravy
ČOV	Čistička odpadových vôd
DI	Deinštitucionalizácia
DSS	Domov sociálnych služieb
IKT	Informačné a telekomunikačné technológie
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
ITMS	Informačno-technologický monitorovací systém
IÚS UMR	Integrovaná územná stratégia Udržateľného mestského rozvoja
KSK	Košický samosprávny kraj
KURS	Koncepciou územného rozvoja Slovenska
MDVRR SR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
MK SR	Ministerstvo kultúry SR
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
MPSVaR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
MV SR	Ministerstvo vnútra SR
MRK	Marginalizované rómske komunity
MSP	Malí a strední podnikatelia
MVO	Mimovládna organizácia
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva SR
NFP	Nenávratný finančný prostriedok
NÚCEM	Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania
OP D	Operačný program Doprava
OP II	Operačný program Integrovaná infraštruktúra
OP KŽP	Operačný program Kvalita životného prostredia
OP ĽZ	Operačný program Ľudské zdroje
OP VI	Operačný program Výskum a inovácie
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
RIÚS	Regionálna integrovaná územná stratégia
ROP	Regionálny operačný program
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav

SPOD a SK	Sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
ŤZP	Ťažko zdravotne postihnutý
ÚIJ	Územná investičná jednotka
UMR	Udržateľný mestský rozvoj
ÚPSVaR SR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR
VOD	Verejná osobná doprava
VÚC	Vyšší územný celok
VÚVH	Výskumný ústav vodného hospodárstva
ZMO	Združenie miest a obcí (regionálne zastúpenia)
ŽSR	Železnice Slovenskej republiky
ŽSSK	Železničná spoločnosť Slovensko

Stručná charakteristika Košického kraja

Košický kraj sa nachádza v juhovýchodnej časti Slovenska. Na severe hraničí s Prešovským krajom a na západe s Banskobystrickým krajom. Južnú a východnú hranicu tvoria štátne hranice s Maďarskom a Ukrajinou.

Košický kraj je v rámci Slovenska svojou rozlohou štvrtým najväčším (6 754,5 km²) a počtom obyvateľov druhým najväčším krajom. Mesto Košice je druhým najväčším a najvýznamnejším mestom Slovenska. Na základe územnosprávneho členenia pozostáva Košický kraj z 11 okresov, z čoho 4 okresy sú na území mesta Košice (Gelnica, Košice I, Košice II, Košice III, Košice IV, Košice – okolie, Michalovce, Rožňava, Sobrance, Spišská Nová Ves a Trebišov) a zo 440 obcí, z ktorých má 17 štatút mesta.

Správnym, hospodárskym, politickým, školským a kultúrnym centrom kraja sú Košice, ktoré pozostávajú z 22 mestských častí s vlastnou miestnou samosprávou a sú druhým najväčším mestom na Slovensku.

V Košickom kraji žilo k 31.12.2014 spolu 795 565 obyvateľov, z čoho takmer tretina (239 464 obyvateľov, 30%) žila v krajskom meste Košice. Hustota obyvateľov na 1 km² dosiahla 117,7 obyvateľov, čo je o 7,2 obyvateľov viac než v priemere za Slovensko. Na počte obyvateľov SR sa Košický kraj podieľal 14,7%. K najhustejšie osídleným patria štyri okresy ležiace na území mesta Košice, podstatne redšie je osídlenie v okrese Sobrance, Gelnica a Rožňava.

Košický kraj patrí k najvýznamnejším hospodárskym priestorom Slovenska, ktorého ťažiskovými ekonomickými odvetviami sú priemysel, stavebníctvo a poľnohospodárstvo. Z priemyselných odvetví sú to hlavne výroba kovov, strojársky, ťažobný priemysel, priemysel palív a energetiky, potravinársky a v súčasnosti intenzívne sa rozvíjajúci IT sektor. Priemyselne najrozvinutejšie je mesto Košice, kde sa nachádza strategicky významný podnik U.S. Steel, s.r.o. Košice. V rámci novej priemyselnej zóny Kechnec, priamo napojenej mimoúrovňovou križovatkou na rýchlostnú cestu R4, je navrhovaný Vedecko-technologický park. V obci Nová Polhora je navrhovaný nový logisticko-priemyselný park, priamo napojený navrhovanou mimoúrovňovou križovatkou na diaľnicu D1. V rámci kraja dosahujú výrazný podiel (87%) malé podniky s počtom do 19 zamestnancov, pričom podnikateľské aktivity boli sústredené najmä v odvetví obchodu, vo vedeckých, odborných a technických činnostiach, v priemysle a stavebníctve. Z územného hľadiska boli sústredené najmä v krajskom meste Košice a v okresoch Michalovce, Košice – okolie, Trebišov a Spišská Nová Ves.

Územie kraja predstavuje z hľadiska existujúcich a perspektívnych zásob významnú surovinovú bázu. Vyskytujú sa tu suroviny energetické, rudné a nerudné. Surovinovou základňou regiónu je najmä oblasť Slovenského rudohoria, ktorá v dávnej minulosti podmienila vznik baníctva, hutníctva farebných kovov a strojárstva. Významné sú zásoby zemného plynu a gazolínu v okresoch Michalovce a Trebišov. Výskyt rudných surovín je v okresoch Spišská Nová Ves, Rožňava, Košice a Košice – okolie. V okrese Spišská Nová Ves a v lokalite prieskumného územia Čermeľ – Jahodná sa nachádzajú rádioaktívne nerasty. K najvýznamnejším nerudným surovinám patria ložiská magnezitu v Košiciach a vysokopercentných vápencov v okrese Košice – okolie. V okrese Michalovce sa nachádza ložisko kamennej soli. Zdroje geotermálnej energie sú v okrese Košice – okolie, v lokalite Ďurkov.

Charakteristickou črtou juhu Košického kraja je dominantná poľnohospodárska výroba. Súčasťou poľnohospodárskej krajiny sú aj vinohradnícke oblasti - Východoslovenská vinohradnícka oblasť (Kráľovochlmecký, Moldavský, Sobranský a Michalovský vinohradnícky rajón) a Tokajská vinohradnícka oblasť. Takmer 40% územia Košického kraja pokrývajú lesy. Najlesnatejšími sú okresy Rožňava, Košice – okolie a Gelnica, najmenšiu plochu lesov má okres Michalovce.

Z hľadiska vodohospodárskeho a rekreačného využitia sú významné vodné nádrže. Medzi najväčšie a najvýznamnejšie patria Zemplínska Šírava, Ružín a Palcmanská Maša. Významnejšie geotermálne pramene sa nachádzajú v Košickej kotline a v podhorí Vihorlatu. Minerálne vody s návrhom využitia ako prírodné liečebné kúpele sa nachádzajú v meste Sobrance. V Košickom kraji sú klimatické kúpele celoštátneho významu Štós so štatútom kúpeľného miesta.

1. Hlavné smery rozvoja podľa KURS v Košickom kraji

Sídelná štruktúra SR je tvorená sieťou ťažísk osídlenia, rozvojových osí, sídelných centier a ostatných sietí mestských a vidieckych sídiel. Podľa Konceptie územného rozvoja Slovenska (KURS) sa odporúča prednostne podporovať územný rozvoj v smere osí 1. stupňa. V rámci územia Košického kraja sú definované tri rozvojové osi prvého stupňa:

1. košicko-prešovská rozvojová os: Prešov – Košice – Seňa – hranica s Maďarskom
2. zvolensko-juhoslovenská rozvojová os: Zvolen – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice
3. východoslovenská rozvojová os: Košice – Michalovce – Sobrance – hranica s Ukrajinou.

Mesto Košice je centrom osídlenia prvého stupňa a najvýznamnejším centrom Karpatského euroregiónu. Obce by mali vzájomne spolupracovať najmä s mestami, ktoré tvoria ich prirodzené sídelné centrá. Vzájomná kooperácia a prepojenie medzi vidieckymi sídlami a mestami predstavuje podľa KURS nový a v budúcnosti bezpodmienečný predpoklad pre rozvoj vidieckeho priestoru.

2. Dopravná obslužnosť v Košickom kraji

Územím Košického kraja prebiehajú významné nadregionálne cestné, železničné a energetické, dopravné ťahy v smere východ – západ a sever – juh. V oblasti cestnej dopravy sú to európske trasy E 50 (Žilina – Prešov – Košice – Michalovce štátna hranica s Ukrajinou) E 71 Košice – štátna hranica s Maďarskom – Miskolc) a E/58 (Zvolen – Rožňava – Košice – štátna hranica s Ukrajinou). Diaľnica D1 je v súčasnosti realizovaná v úseku Košice – Prešov, vrátane diaľničného privádzača do Košíc, realizovaná je aj rýchlostná cesta R4 po hranicu s Maďarskom.

Mapa 1 – Dopravná sieť v Košickom kraji



Dĺžka cestnej siete v Košickom kraji je 2 382,46 km ciest (13,3% z celkovej dĺžky ciest v SR), z čoho v krajskom meste Košice je spolu 99,30km ciest (4,2% z celkovej dĺžky ciest v kraji). Najvyšší podiel v kraji tvoria cesty III. triedy v dĺžke 1 414,5km (59,4%), najnižší podiel dlhodobo tvoria rýchlostné cesty v dĺžke 26,5km (1,1%) a diaľnice v dĺžke 5,4km (0,2%). Hustota cestnej siete dosiahla hodnotu 0,353km/km², resp. 3,054km na 1000 obyvateľov. V okresoch mesta Košice je rovnako ako v kraji najvyšší podiel ciest III. triedy (37,1%) a II. triedy (25,6%).

Tabuľka 1 – Cestná sieť v Košickom kraji v rokoch 2008 – 2013 (km)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Dĺžka ciest spolu	2379,2	2379,1	2379,1	2378,8	2378,9	2382,5
Cesty I. triedy	366,6	342,4	342,4	342,4	342,4	339,9
Cesty II. triedy	586,2	586,2	586,2	586,5	586,5	583,5
Cesty III. triedy	1421,0	1421,0	1421,0	1420,3	1420,3	1414,5
Diaľnice a diaľničné privádzače	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	5,4
Rýchlostné cesty a privádzače	0,0	24,2	24,2	24,3	24,3	39,2
Hustota cestnej siete (km/km ²)	0,352	0,352	0,352	0,352	0,352	0,352
Hustota cestnej siete (km/1000 obyv.)	3,068	3,068	3,068	3,068	3,068	3,068

Zdroj údajov: Slovenská správa ciest SR

Tabuľka 2 – Cestná sieť v okresoch mesta Košice v roku 2013 (km)

	Mesto Košice
Dĺžka ciest spolu	99,3
Cesty I. triedy	12,5
Cesty II. triedy	25,4
Cesty III. triedy	36,8
Rýchlostné cesty a privádzače	24,5
Hustota cestnej siete (km/km ²)	0,419
Hustota cestnej siete (km/1000 obyv.)	0,425

Zdroj údajov: Slovenská správa ciest SR

V počte prepravených osôb v prímestskej autobusovej doprave je od roku 2008 zaznamenaný klesajúci trend, keď v roku 2008 bolo prepravených spolu 31 641 tisíc osôb a do roku 2014 ich počet poklesol na 23 049 tisíc osôb. Tento vývoj je možné ilustrovať aj počtom predaných cestovných lístkov (počet prepravených osôb a počet cestovných lístkov nie sú totožný údaj, rozdiel spočíva v možnosti kúpiť 1 lístok, ak autobus vykonáva tzv. pokračujúci spoj).

Tabuľka 3 – Počet predaných cestovných lístkov

Rok	Obyčajné cestovné	Zľavnené cestovné - žiak, študent	Zľavnené cestovné - deti, ZŤP, nad 70 rokov	Spolu
2008	17 084 341	10 681 607	3 443 546	31 209 494
2009	14 345 046	9 633 314	2 995 032	26 973 392
2010	13 669 312	9 400 577	3 076 374	26 146 263
2011	13 052 175	8 890 740	3 131 241	25 074 156
2012	12 783 435	8 414 122	3 107 819	24 305 376
2013	12 736 430	7 929 712	3 019 061	23 685 203
2014	12 354 866	7 543 894	2 910 291	22 809 051

Zdroj: KSK

Prímestská doprava je zabezpečená do všetkých miest a obcí Košického kraja. Dopravná ponuka a analýzy jej posudzovania vychádzajú z Plánu dopravnej obslužnosti KSK spracovaného z úrovne ministerstva v roku 2007. Od prevzatia kompetencií sa vozidlový park prímestskej dopravy v Košickom kraji postupne modernizoval a v roku 2014 pozostával zo 457 autobusov, ktorých priemerný vek je 5,86 rokov. Počet nízkopodlažných autobusov v prímestskej doprave je 14. Štruktúra vozidlového parku sa plynule prispôsobuje zmenám v dopravnom dopyte najmä zvyšujúcim sa podielom nízko a stredno kapacitných autobusov.

Integrácia dopravy je zatiaľ realizovaná iba v prepravnej a technologickej úrovni (koordinácia cestovných poriadkov, vzájomná akceptácia prirodzených prestupných miest, ochota zjednotiť prepravné poriadky dopravcov, kompatibilita vybavovacích tarifných systémov), chýba ale tarifná integrácia a preukázateľná inštitucionálna podpora objednávateľov.

Krajské mesto Košice je druhým najväčším železničným uzlom SR. Košický kraj má hustú sieť železničných tratí, ktoré ho spájajú s okolitými štátmi EÚ. Prostredníctvom systému Východoslovenských prekladísk a širokorozchodnej trate je napojené na Ukrajinu a Rusko.

Železničná doprava obsluhuje 83 z 440 obcí v Košickom kraji. Hlavnou traťou je trasa Spišská Nová Ves - Margecany - Košice - Trebišov - Michalovce/Čierna nad Tisou. Technickým problémom tratí je ich nízka prepravná rýchlosť, pomerne zastaralý vozňový park i nevyhovujúca úroveň železničných staníc v niektorých mestách i obciach.

Dĺžka prevádzkovaných železničných tratí v Košickom kraji v priebehu sledovaných rokov klesá, v roku 2013 bolo prevádzkovaných 357 km železničných tratí, oproti roku 2008 ide o pokles o 91 km (20%). Podrobný prehľad železničných tratí je v prílohe materiálu.

Dopravný potenciál kraja zvyšuje Letisko Košice – Airport Košice a.s., ktoré patrí do I. kategórie ako verejné letisko s medzinárodným významom. Na území Košického kraja sa nachádza aj verejné vnútroštátne letisko Spišská Nová Ves, dva heliporty pre leteckú záchrannú službu a 16 letísk pre letecké práce v poľnohospodárstve.

Aktivizuje sa aj vodná cesta na rieke Bodrog od Ladmoviec smerom do Maďarska.

Po južnom okraji územia prebiehajú v smere východ – západ tranzitné trasy produktovodov, prepravujúcich zemný plyn a ropu.

Podiel verejnej osobnej dopravy (ďalej len „VOD“) na prepravnom množstve poklesol z 50% v roku 1995 na 30% v roku 2008 a podiel individuálnej automobilovej dopravy (ďalej len „IAD“) sa tak v tomto období zvýšil na 70%. V prímestskej a regionálnej autobusovej doprave boli vykonané v poslednej dekáde viaceré opatrenia smerujúce k zmene tohto nepriaznivého stavu (obnova vozidlového parku, modernizácia autobusových staníc, obnova všetkých označiek autobusových zastávok apod.).

Tabuľka 4 – Vozidlový park prímestskej dopravy v Košickom kraji

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet autobusov	ks	474	465	467	466	461	459	457
Priemerný vek	roky	12,20	11,34	10,40	10,06	8,76	6,92	5,86
Počet zakúpených autobusov	ks	75	46	35	39	45	45	45

* zakúpených aj 12 ojazdených autobusov

Zdroj: KSK

Na dopravné účely sú využívané predovšetkým cyklotrasy v mestách, cesty II. a III. triedy s nízkymi intenzitami a ojedinele vybudované segregované cyklistické komunikácie medzi obcami. Košický samosprávny kraj zrealizoval ku koncu roku 2010 prieskum del'by

prepravnej práce v troch mestách kraja (Košice, Michalovce, Spišská Nová Ves). Podiel bicykla na doprave tvoril v priemere 4,1%. Mestské cyklotrasy sú vedené samostatnými cyklistickými cestičkami, cyklistickými pruhmi a pásmi alebo sú vedené v spoločnom priestore s chodcami. Odhadovaná dĺžka cyklistickej siete na dopravné účely v Košickom kraji vrátane mestských cyklotrás je 31 km.

Na území mesta Košice dosiahla celková dĺžka cyklistickej siete spolu 26km, z toho 22,8km je mestských cyklotrás.

V Košickom kraji bolo na základe mapovania v roku 2011 identifikovaných celkovo 54 cykloturistických trás rôznej kategórie, v dĺžke spolu 1306,9 km. Územím kraja prechádzajú medzinárodné cyklotrasy Karpatská cyklistická cesta a Cyklotrasa dobrého vojaka Švejka, navrhované sú Zemplínska cyklomagistrála a EUROVELO 11.

3. Vybavenosť územia službami

V oblasti sociálnej starostlivosti v Košickom kraji je v priebehu rokov 2008 – 2013 zaznamenaný rast tak v počte zariadení ako aj v počte miest v týchto zariadeniach. V roku 2013 bolo v Košickom kraji spolu 137 zariadení sociálnej starostlivosti, v ktorých bolo celkovo 5 761 miest. Oproti roku 2008 ide o nárast počtu zariadení sociálnej starostlivosti v kraji o 25%.

Tabuľka 5 – Vývoj počtu sociálnych zariadení a ich kapacity v Košickom kraji v rokoch 2008 – 2013

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet zariadení sociálnych služieb	109	119	128	137	140	137
Počet miest v zariadeniach soc. služieb (k 31.12.)	5 272	5 524	5 527	5 678	5 639	5 761
Počet miest v zariadeniach pre cieľovú skupinu seniori	1 937	1 803	1 941	1 682	1 644	1 664
Počet miest v domovoch soc. služieb	1 566	1 690	1 509	1 598	1 581	1 888

Zdroj údajov: Štatistický úrad SR

Na základe Registra poskytovateľov sociálnych služieb je v Košickom kraji k marcu 2015 evidovaných 644 poskytovateľov sociálnych služieb, z čoho najvyšší podiel sú poskytovatelia sociálnych služieb pre cieľovú skupinu seniorov (43%) a zdravotne postihnutých občanov (37%). Z hľadiska druhu poskytovanej služby je najviac poskytovateľov opatrovateľskej služby (182, t.j. 28,3%). Väčšina poskytovateľov sociálnej služby (58,5%) sú neverejní poskytovatelia, obce/mestá v Košickom kraji poskytujú 31,5% sociálnych služieb. V rámci zariadení služieb krízovej intervencie (útulky, zariadenia núdzového bývania, domovy na pol ceste) je v Košickom kraji evidovaných 17 zariadení s celkovým počtom 432 miest.

V evidencii žiadateľov o zabezpečenie sociálnej služby bolo k marcu 2015 spolu 64 občanov Košického kraja v rámci cieľovej skupiny seniorov a 100 občanov v rámci cieľovej skupiny ťažko zdravotne postihnutých občanov.

Ku koncu roka 2014 bolo v Košickom kraji 16 detských domovov, z toho 14 v zriaďovateľskej pôsobnosti len ÚPSVaR SR a 2 v zriaďovateľskej pôsobnosti akreditovaných subjektov. Do roku 2014 v Košickom kraji neboli zriadené žiadne detské domovy akreditovanými subjektmi. Celková kapacita detských domovov bola ku koncu roka 2014 spolu 1100 miest (z toho 1085 miest v štátnych zariadeniach), oproti roku 2009 ide o mierny nárast o 36 miest. Vo funkčnom území mesta Košice sa nachádza 5 detských domovov, z čoho tri sú štátne, ktoré v roku 2014 mali celkovú kapacitu 242 miest. Zo 14 štátnych detských domovov v Košickom kraji bolo ku koncu roka 2014 zriadených 5

domovov detí. Podľa Konceptie zabezpečovania výkonu súdnych rozhodnutí v detských domovoch na roky 2012 -2015 s výhľadom do roku 2020 – Plán transformácie a deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti je zámerom, že do konca roku 2020 by mali byť všetky detské domovy v Košickom kraji, ktoré sú v súčasnosti centrami detí, zmenené na domovy detí.

Počet miest v profesionálnych rodinách sa od roku 2009 neustále zvyšoval. V roku 2009 bolo z vtedajšej celkovej kapacity 1064 miest vyčlenených 124 miest v profesionálnych rodinách, čo predstavovalo necelých 12%. V roku 2014 to už bolo 301 miest z celkovej kapacity 1100 miest, čo predstavovalo 27,4%.

Tabuľka 6 – Vývoj počtu detských domovov a ich kapacity v Košickom kraji a v meste Košice v rokoch 2009 – 2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Košický kraj						
Počet detských domovov spolu	15	15	14	14	14	16
- z toho štátne	15	15	14	14	14	14
- z toho neštátne	0	0	0	0	0	2
Kapacita detských domovov spolu	1 064	1 069	1 072	1 075	1 085	1 100
- z toho štátne	1 064	1 069	1 072	1 075	1 085	1 085
- z toho neštátne	0	0	0	0	0	15
Počet miest v profesionálnych rodinách	124	146	185	270	291	301
Využitelnosť kapacity (%)	95,29	95,02	95,47	98,64	97,36	94,19
Mesto Košice						
Počet detských domovov spolu	3	3	3	3	3	5
- z toho neštátne	0	0	0	0	0	2
Kapacita detských domovov spolu	214	214	214	212	212	242
- z toho neštátne	0	0	0	0	0	15

Zdroj údajov: ÚPSVaR SR

Počet krízových a resocializačných stredísk v Košickom kraji je na stabilnej úrovni, s miernym nárastom kapacity v resocializačných strediskách. Ku koncu roka 2014 bolo v Košickom kraji 7 krízových stredísk a 2 resocializačné strediská. Celková kapacita krízových stredísk bola ku koncu roka 2014 spolu 105 miest, u resocializačných stredísk 70 miest. Oproti roku 2009 bol zaznamenaný nárast o 16 miest v resocializačných strediskách. Vo funkčnom území mesta Košice majú miesta výkonu 3 krízové strediská s celkovou kapacitou 54 miest v roku 2014 a 1 resocializačné stredisko s kapacitou 18 miest.

Tabuľka 7 – Vývoj počtu krízových a resocializačných stredísk a ich kapacity v Košickom kraji a v meste Košice v rokoch 2009 – 2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Košický kraj						
Počet krízových stredísk	6	6	6	6	7	7
Počet resocializačných stredísk	2	2	2	2	2	2
Kapacita krízových stredísk	105	105	105	97	105	105
Kapacita resocializačných stredísk	36	54	54	54	70	70
UMR						
Počet krízových stredísk	3	3	3	3	3	3
Počet resocializačných stredísk	1	1	1	1	1	1
Kapacita krízových stredísk	53	53	53	54	54	54
Kapacita resocializačných stredísk	0	18	18	18	18	18

Zdroj údajov: Register poskytovateľov sociálnych služieb

Starostlivosť o deti mladšie ako 2 roky na území Košického kraja je poskytovaná spolu v 29 zariadeniach s celkovou kapacitou 638 miest, z čoho takmer $\frac{3}{4}$ sú na území mesta Košice.

Tabuľka 8 – Zariadenia starostlivosti o deti do 2 rokov v Košickom kraji

Okres	Počet zariadení	Celková kapacita
Mesto Košice	20	449
Košice – okolie	1	15
Michalovce	2	74
Rožňava	1	23
Spišská Nová Ves	2	30
Trebišov	3	47

Zdroj údajov: RÚVZ Košice

Starostlivosť o deti od 2 rokov na území Košického kraja poskytujú všetky MŠ, pokiaľ im to dovoľuje stanovená kapacita. V materských školách v Košickom kraji bolo v septembri 2014 zapísaných spolu 1101 detí vo veku do troch rokov, čo predstavuje 5,5% z celkového počtu zapísaných detí v materských školách.

Tabuľka 9 – Počet detí v mladších ako 3 roky v materských školách v Košickom kraji

	2014
Počet zapísaných detí v MŠ mladších ako 3 roky	1 101
Počet zapísaných detí v MŠ	20 098

Zdroj údajov: Štatistický úrad SR

Počet škôl i počet žiakov v Košickom kraji mali v posledných rokoch klesajúci trend, čo súvisí s demografickým vývojom a postupným znižovaním podielu predproduktívnej zložky obyvateľstva, čo sa odráža v následnej racionalizácii siete škôl a školských zariadení. Od roku 2011 možno sledovať opätovný nárast počtu detí v materských školách, s čím súvisí aj rastúca potreba miest v týchto zariadeniach.

Počet materských škôl v Košickom kraji klesol v rokoch 2008 až 2013 zo 442 na 432, v roku 2014 ich počet stúpol na 440, z čoho je 415 (94%) štátnych, 12 súkromných a 13 cirkevných. V materských školách bolo v roku 2014 zapísaných spolu 20 217 detí, oproti roku 2008 ide o 5%-ný nárast.

Počet základných škôl v Košickom kraji v rokoch 2008 až 2014 poklesol z 320 na 310. Z celkového počtu základných škôl v Košickom kraji je 284 štátnych (91,6%), 8 súkromných a 18 cirkevných. Základné školy v Košickom kraji navštevovalo v roku 2014 spolu 67 043 žiakov, oproti roku 2008 ich počet poklesol o viac ako 4 000 žiakov.

Počet stredných odborných škôl v Košickom kraji sa od roku 2008 znížil o 12 škôl (štátnych) na 59 škôl, z tohto počtu je 44 štátnych škôl (74,6%), 11 súkromných a 4 cirkevné. V rámci denného štúdia SOŠ v roku 2014 navštevovalo 20 181 žiakov (oproti roku 2008 pokles o 6 tisíc žiakov). V Košickom kraji bolo v roku 2014 evidovaných 36 gymnázií (oproti roku 2008 zníženie o 1 školu), z toho je 23 štátnych (63,9%), 6 súkromných a 7 cirkevných. Škôl s bilingválnym vyučovaním je 10, z toho 7 s anglickým jazykom a po jednej s francúzskym, nemeckým a španielskym jazykom. Gymnázia navštevovalo v roku 2014 v rámci denného štúdia 11 644 žiakov, oproti roku 2008 sa ich počet znížil o 3 077 žiakov (pokles o 20%). Opačný trend vo vývoji počtu žiakov je na konzervatóriách, keď 4 konzervatória v Košickom kraji v roku 2014 navštevovalo 962 žiakov a ich počet oproti roku 2008 vzrástol o viac ako 90%.

V Košickom kraji majú sídlo 4 vysoké školy so 16 fakultami a v kraji je umiestnených aj 10 fakúlt ďalších vysokých škôl. Na vysokých školách v Košickom kraji študovalo v roku 2014 spolu 20 981 študentov, z toho bolo 18 237 v dennej forme (86,9%). Počet absolventov v dennom štúdiu dosiahol v roku 2014 hodnotu 6 242.

V Košickom kraji je zriadených 17 centier excelentnosti.

Tabuľka 10 – Vývoj počtu škôl a počtu žiakov v Košickom kraji v rokoch 2008 – 2014

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet materských škôl	442	443	440	438	433	432	439
Počet zapísaných detí v MŠ	19 270	18 782	18 610	19 138	19 525	19 577	20 098
Počet základných škôl	320	319	318	317	316	314	310
Počet žiakov v ZŠ	70 319	70 218	69 616	69 010	68 340	67 631	67 043
Počet stredných odborných škôl	71	69	67	60	59	59	59
Počet žiakov v SOŠ	26 226	25 490	24 345	22 519	21 346	20 407	20 181
Počet gymnázií	37	36	36	36	35	36	36
Počet žiakov v gymnáziách	14 721	14 013	13 252	12 827	12 205	11 753	11 644
Počet konzervatórií	3	4	3	4	4	4	4
Počet žiakov v konzervatóriách	502	471	400	864	912	924	962
Počet vysokých škôl	4	4	4	4	4	4	4
Počet fakúlt	17	17	17	17	16	16	16
Počet študentov na VŠ	22 238	23 682	23 331	22 702	20 859	19 444	18 237

Zdroj údajov: Štatistický úrad SR

Počet fungujúcich knižníc sa každoročne znižuje, v roku 2012 ich bolo 235. V porovnaní s rokom 2008 sa ich počet znížil o 29 knižníc. Počet aktívnych používateľov knižníc dosiahol v roku 2012 spolu 45 tisíc osôb a oproti roku 2008 sa znížil o 15%. Z aktívnych používateľov 40% bolo vo veku do 15 rokov. Návštevníkov knižníc v roku 2011 bolo 496,3 tisíc osôb, ich počet oproti roku 2008 sa znížil o 13%.

Zdravotnícka infraštruktúra v Košickom kraji je tvorená sieťou zdravotníckych zariadení prevádzkovaných verejnými i neverejnými poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti sa realizuje v bývalých poliklinikách a zdravotníckych zariadeniach, ktoré sú často energeticky neefektívne, technicky zastarané a nespĺňajú nároky na poskytovanie kvalitných moderných služieb.

Zdravotný stav obyvateľov Slovenska vrátane obyvateľov územia Košického kraja nie je veľmi priaznivý. Ovplyvňuje ho predovšetkým životný štýl, zhoršená kvalita životného prostredia v niektorých regiónoch, nezamestnanosť, sociálna situácia a nevhodné bytové podmienky časti populácie (marginalizované skupiny obyvateľstva, rómske etnikum). K významným faktorom ovplyvňujúcim zdravotný stav rómskeho obyvateľstva patria aj: nedostatočné vzdelanie tejto skupiny obyvateľstva, nízka zodpovednosť za svoje zdravie, nízka návštevnosť lekárov primárneho kontaktu a absolvovanie preventívnych vyšetrení a nedostatočná integrácia Rómov.

V Košickom kraji ako aj v Slovenskej republike sa stredná dĺžka života pri narodení u mužov aj žien dlhodobo zvyšuje, aj keď tempo rastu je pomalé. V rámci Európskej únie však stále patríme medzi krajiny s najnižšou strednou dĺžkou života pri narodení. Priemerná stredná dĺžka života pri narodení bola v rokoch 2012 – 2014 v Košickom kraji na úrovni 72,09 rokov u mužov a 79,32 rokov u žien, zatiaľ čo priemer za Slovenskú republiku dosiahol v roku 2014 hodnoty 73,19 rokov u mužov a 80,00 u žien. Mesto Košice dosahuje nadpriemerné hodnoty strednej dĺžky života pri narodení tak oproti krajskému ako aj celoslovenskému priemeru, priemer za roky 2012 – 2014 dosahoval úroveň 74,62 rokov u mužov a 80,90 rokov u žien, čo je o 1,5 roka viac ako krajský priemer. Medziročný rast

strednej dĺžky života pri narodení v Košickom kraji je u mužov na úrovni 0,3 – 0,5 roka, u žien 0,1 – 0,3 roka, v meste Košice sú medziročné prírastky vyššie (u mužov 0,3 – 0,6 roka, u žien 0,2 – 0,5 roka).

Tabuľka 11 – Vývoj strednej dĺžky života pri narodení v Košickom kraji a v Slovenskej republike v rokoch 2008 – 2014

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Muži							
Slovenská republika	70,85	71,27	71,62	72,17	72,47	72,90	73,19
Košický kraj	69,67	70,11	70,54	70,83	71,18	71,55	72,09
Mesto Košice	71,75	72,13	72,41	72,94	73,53	74,02	74,62
Ženy							
Slovenská republika	78,73	78,74	78,84	79,35	79,45	79,61	80,00
Košický kraj	77,82	77,92	78,05	78,35	78,65	79,05	79,32
Mesto Košice	78,56	78,75	79,23	79,80	80,23	80,57	80,90

Zdroj údajov: Infostat

V roku 2014 bola v Slovenskej republike stredná dĺžka života vo veku 65 rokov 14,91 rokov u mužov a 18,47 rokov u žien. Podľa EU-SILC z roku 2012 strávia ženy vo veku 65 rokov 3,1 roka (17% ich zostávajúceho života) bez obmedzení v aktivitách, 8,8 roka (48%) s čiastočnými obmedzeniami v aktivitách a 6,6 roka (36%) s výrazným obmedzením v aktivitách. Muži v rovnakom veku strávia 3,5 roka (24% ich zostávajúceho života) bez obmedzení v aktivitách, 6,7 roka (46%) s čiastočnými obmedzeniami v aktivitách a 4,4 roka (30%) s výrazným obmedzením v aktivitách (Správa o zdravotnom stave obyvateľstva 2015, Vláda SR). Tieto faktory, t.j. zvyšujúce sa dožívania obyvateľov a zároveň zdravotné obmedzenia vo veku 65+ rokov a narastajúca prevalencia chronických ochorení, budú vytvárať tlak na efektívnejšiu primárnu zdravotnú starostlivosť.

Demografický vývoj bude v období najbližších rokov jednoznačne determinovaný starnutím populácie, ktoré je výsledkom predovšetkým populačných vln v minulosti a meniaceho sa rodinného správania populácie, nízkou fertilitou, predlžovaním dĺžky ľudského života v súčasnosti¹.

V nasledujúcich rokoch dôjde k výraznému nárastu populácie seniorov, čo predpokladá zvýšenú zdravotnú a sociálnu starostlivosť z dôvodu vekom podmienenej znižujúcej sa miery sebestačnosti jedinca.

Socioekonomické charakteristiky územia Košického kraja z pohľadu zdravotného stavu tvoria:

- výdavky domácností na zdravotníctvo
- štruktúra ekonomiky
- zdravotný stav obyvateľstva (štruktúra úmrtnosti)
- index chudoby (sociálne vylúčené obyvateľstvo)
- demografická regionalizácia a/populačné procesy (stredná dĺžka života, ekonomická závislosť obyvateľstva...)

Zdravotný stav obyvateľstva úzko súvisí so socioekonomickým postavením obyvateľstva, demografickým vývojom obyvateľstva a vybavenosťou územia infraštruktúrou.

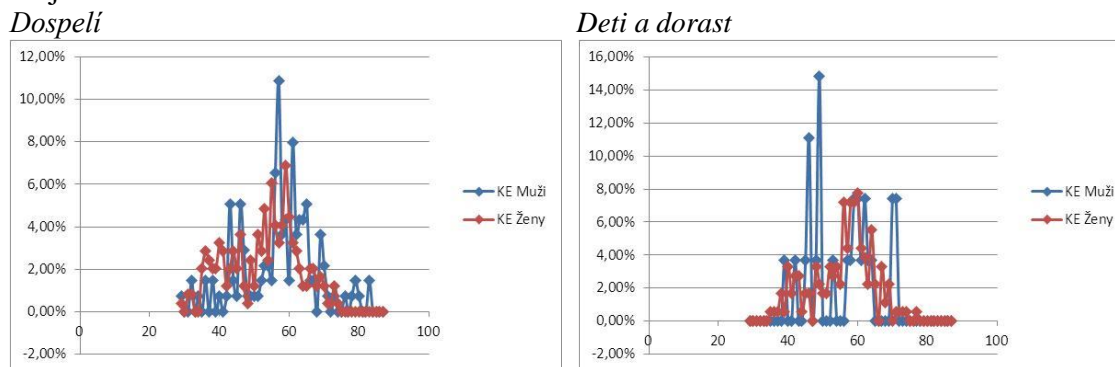
¹ http://www.infostat.sk/vdc/sk/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=12&Itemid=56

Socioekonomické postavenie obyvateľov Košického kraja vyjadruje najmä miera nezamestnanosti, príjmy a výdavky domácnosti (s dôrazom na zdravotníctvo), priemerná mesačná hrubá nominálna mzda. V celkovom hodnotení najlepšia situácia je v meste Košice, najhoršia situácia v okrese Košice – okolie. Priemerná domácnosť v Košickom kraji vynaložila v roku 2013 na zdravotníctvo 2,8% z priemerného príjmu domácnosti, čo predstavovalo sumu 8,12 EUR mesačne (rovnako ako na alkoholické nápoje). Oproti roku 2012 poklesla priemerná doba trvania pracovnej neschopnosti z dôvodu choroby na priemerne 47 dní (o 8 dní), kleslo aj priemerné percento pracovnej neschopnosti na 3,37% (medziročne o 0,99%).

Podiel zamestnancov v sociálnych službách a v zdravotníctve tvorí 13,7% a počas posledných troch rokov mal klesajúcu tendenciu. V najbližších rokoch sa očakáva nárast podielu zamestnancov najmä v sociálnych službách.

Nepriaznivá veková situácia lekárov primárneho kontaktu (všeobecný lekár pre dospelých a všeobecný lekár pre deti a dorast) bude čoraz viac limitujúcim faktorom dostupnosti k primárnej zdravotnej starostlivosti.

Graf 1 – Veková štruktúra všeobecných lekárov pre dospelých a pre deti a dorast v Košickom kraji k 1.1.2014



Ako možno vidieť z Grafu 1, medián veku všeobecných lekárov pre dospelých je blízko veku 60 rokov. Lepšia situácia je u pediatrov, kde medián je vo veku 51 rokov. Akokoľvek, tieto čísla sú alarmujúce a pre zvyšovanie tlaku a požiadaviek na služby primárnej zdravotnej starostlivosti je nutné na tieto skutočnosti patrične reagovať.

Z hľadiska hustoty obyvateľstva bude potrebné zabezpečiť dostupnosť služieb zdravotnej starostlivosti vo všetkých okresoch okrem okresov Michalovce, Spišská Nová Ves, Trebišov a mestskej funkčnej oblasti Košice.

Zdravotnú starostlivosť v Košickom kraji poskytujú poskytovatelia ambulantnej, ústavnej zdravotnej starostlivosti, záchranej zdravotnej služby a lekárenskej starostlivosti.

Poskytovatelia ústavnej zdravotnej starostlivosti sú v rámci Košického kraja rozmiestnení najmä v sídlach s vyšším počtom obyvateľov. Predmetné zdravotnícke zariadenia poskytujú svoje služby v rámci spádovej oblasti s prihliadnutím na garanciu slobodnej voľby poskytovateľa zdravotnej starostlivosti.

Počet ústavných zdravotníckych zariadení v rámci kraja je vzhľadom k počtu obyvateľov dostatočný. Špecializovaná ambulantná starostlivosť je rovnako sústredená najmä do krajského a okresných miest. Jej koncentrácia v menších sídlach je najmä v závislosti od počtu obyvateľov nižšia.

Všeobecná ambulantná starostlivosť má v rámci kraja dostatočné zastúpenie. Jej slabšie zastúpenie môžeme sledovať v južných a severných oblastiach trebišovského, južných oblastiach rožňavského a michalovského okresu. V roku 2011 bolo najviac poskytovateľov

zdravotnej starostlivosti (nad 20) sústredených v mestách (okrem krajského mesta): Michalovce, Spišská Nová Ves, Trebišov, nasledované okolím mesta Gelnica, Sobrance.

Všeobecnú ambulatnú zdravotnú starostlivosť v kraji (december 2013) poskytuje 524 poskytovateľov všeobecnej ambulatnej starostlivosti. Z tohto počtu je 333 všeobecných lekárov pre dospelých a 191 všeobecných lekárov pre deti a dospelých.

Počet úväzkov všeobecných lekárov pre dospelých je v Košickom kraji mimo funkčného územia krajského mesta 191,68, spolu pracujú v 156 kontaktných miestach, u pediatrov je to 108,93 úväzkov v 73 kontaktných miestach. Viac ako 90% týchto ambulancií je v prenajatých priestoroch.

Tabuľka 12 – Súčasný stav všeobecných lekárov pre dospelých v Košickom kraji (december 2013)

Okres	Hlavné kontaktné miesto (KM)		Počet úväzkov na KM (súčasný stav)	Ďalšie kontaktné miesta		
	Mesto	Adresa		Počet KM	úväzky	úväzok/KM
Gelnica	Gelnica	Slovenská	2	11	7,5	0,682
Košice	Košice	Trieda SNP	14,2	3	5,2	1,733
Košice	Košice	Rastislavova	11	7	15,1	2,157
Košice	Košice	Lúčna	14	9	15,6	1,733
Košice	Košice	Cottbuská	5	6	10,7	1,783
Košice	Košice	Čs. armády	5	5	5,5	1,100
Košice	Košice	Komenského	4,5	5	9	1,800
Košice	Košice	Maršála Koneva	6	1	3	3,000
Košice – okolie	Košice			20	15,9	0,795
Košice – okolie	Moldava nad Bodvou	Čs. armády	5	7	7,2	1,029
Michalovce	Michalovce	Nám. Osloboditeľov	6	6	10,5	1,750
Michalovce	Michalovce	Štefánikova	4	8	10,83	1,354
Michalovce	Strážske			4	3	0,750
Michalovce	Veľké Kapušany	Z. Fábryho	3,4	9	11,1	1,233
Rožňava	Rožňava	Štítnická	4	24	20,1	0,838
Sobrance	Sobrance	Hollého	3	6	5,6	0,933
Spišská Nová Ves	Spišská Nová Ves	Šafárikovo nám.	4	8	13,75	1,719
Spišská Nová Ves	Spišská Nová Ves			6	7,5	1,250
Spišská Nová Ves	Krompachy	Štúrova	2	7	6	0,857
Trebišov	Trebišov	SNP	4,5	10	13,9	1,390
Trebišov	Kráľovský Chlmec	Nemocničná	4	10	10,9	1,090
Trebišov	Sečovce	Darg. hrdinov	3	5	3	0,600

Zdroj: KSK

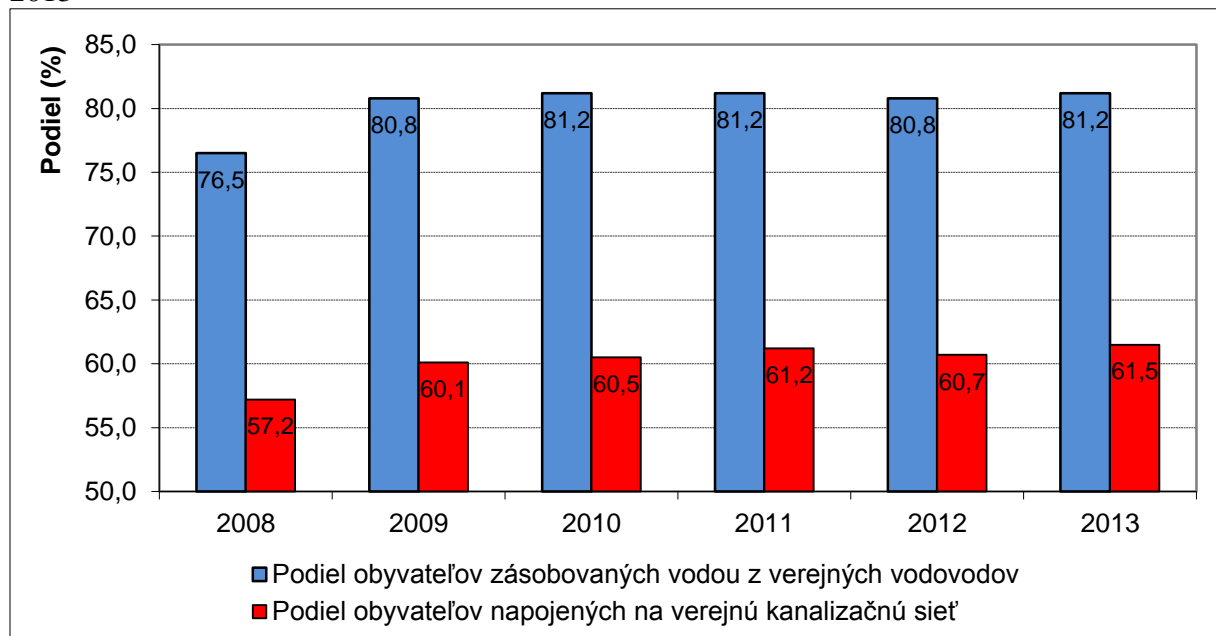
Z údajov v Tabuľke 16 je možno pozorovať fragmentovanú primárnu zdravotnú starostlivosť s priemerným úväzkom cca 1,08 všeobecného lekára pre dospelých na jedno kontaktné miesto. Z hľadiska poskytovania kvalitnej (viac odličených pacientov v ambulanciách primárneho kontaktu a menej v špecializovanej ambulatnej starostlivosti; v súčasnosti v SR až 80% pacientov je odosielaných z primárnej ambulatnej starostlivosti na vyššie pracovisko), efektívnej (vzájomné zdieľanie infraštruktúry ambulancií) a koordinovanej (vzájomná zastupiteľnosť a spolupráca) primárnej zdravotnej starostlivosti je potrebné aby na

pracovisku (integrovalo sa) bolo 5-10 lekárov rovnakého zamerania (*Evaluation of Primary Care Reform Pilots in Ontario, PWC, 2001*).

3. Technická infraštruktúra a životné prostredie

Vodovodná sieť na území Košického kraja dosahovala v roku 2013 dĺžku 4 101km. Na verejné vodovody bolo v roku 2013 napojených 81,2% obyvateľov, čím kraj nedosahuje priemer SR (87,4%). V porovnaní s rokom 2008 sa podiel napojených obyvateľov mierne zvýšil (+4,7%). Kanalizačná sieť v Košickom kraji dosiahla v roku 2013 dĺžku 1 488km a podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizáciu bol 61,5% obyvateľov. V porovnaní s rokom 2008 sa podiel napojených obyvateľov v kraji zvýšil o 4,3%. V roku 2013 bolo evidovaných v Košickom kraji 86 čistiarní odpadových vôd, ich počet sa oproti roku 2008 zvýšil o 18 čistiarní. Množstvo čistených odpadových vôd v Košickom kraji od roku 2010 klesá (61 781 tis.m³), aj keď oproti roku 2008 je zaznamenaný mierny nárast z 43 921 na 55 383 tis.m³ v roku 2013.

Graf 2 – Napojenosť obyvateľstva Košického kraja na vodovod a kanalizáciu v rokoch 2008 – 2013



Zdroj údajov: Štatistický úrad SR

Po južnom okraji územia prebiehajú v smere východ – západ tranzitné trasy produktovodov, prepravujúcich zemný plyn a ropu.

Na území Košického kraja sú dve chránené krajinné oblasti s celkovou rozlohou 33 105 ha a dva národné parky s celkovou rozlohou 54 374 ha, v rámci ktorých sú maloplošné chránené územia – národné prírodné rezervácie, prírodné rezervácie, chránené prírodné výtvyry. V rámci európskej siete chránených území (NATURA 2000) sa v Košickom kraji nachádza 10 chránených vtáčích území s celkovou rozlohou 394 537,07 ha a 50 území európskeho významu. V kraji sú situované tri chránené vodohospodárske oblasti s rozlohou 54 200 ha, ktoré zabezpečujú kvalitu pitnej vody čerpanej z týchto oblastí. V súčasnosti sú vytypované územia ohrozené povodňami a tvoria sa mapy povodňového rizika (SVP š.p.) pre vodohospodársky významné toky Hornád, Torysa, Ondava, Laborec, Uh, Bodrog.

Silne až extrémne narušené životné prostredie je v Rudniansko – gelnickej, Košicko – prešovskej a Zemplínskej oblasti. Podľa Informačného systému o environmentálnych záťažach MŽP SR sa nachádza na území Košického kraja 244 environmentálnych záťaží.

Úroveň znečistenia ovzdušia v rámci Košického kraja je najvyššia v oblasti mesta Košice a v jeho zázemí, kde sa dlhodobo produkuje v rámci ostatných oblastí SR najviac emisií ZZL, skupiny plyných anorganických znečisťujúcich látok a ťažkých kovov. V oblasti Zemplína okrem základných znečisťujúcich látok zostávajú závažné emisie sírovodíka, chlóru, merkaptánov, organických látok a ďalších látok vplyvom zdrojov situovaných v okrese Michalovce. Pre sídla s nadmerným znečistením ovzdušia sú vypracované a schválené osobitné preventívne Programy znečisťovania a kontroly ovzdušia, ktoré sa každý rok aktualizujú. Ide o sídla Košice, Veľkú Idu, Krompachy, Strážske.

Plán rozvoja a modernizácie ciest II. a III. triedy na území Košického samosprávneho kraja „Regionálny MASTER PLÁN“

Analytická časť

1. Analýza územia Košického samosprávneho kraja

a. Základné údaje:

Počet obyvateľov: 793 000, nárast v roku 2011, oproti roku 2001 o 26,3 tisíc, čo je 3,4 %
Krajské mesto: Košice
Počet okresov: 11 (Gelnica, Košice I, Košice II, Košice III, Košice IV, Košice-okolie, Michalovce, Rožňava, Sobrance, Spišská Nová Ves, Trebišov)

Tabuľka 1 Sídla a obyvateľstvo, zdroj www.statistics.sk

Okresy Košického kraja k 31.12.2011	Rozloha v km ²	Hustota obyvateľov	Počet miest	Počet obcí
Okres Spišská Nová Ves	587,41	166,6	3	36
Okres Trebišov	1 073,48	98,8	4	82
Okres Gelnica	584,43	53,6	1	20
Okres Košice I	85,47	801,2	1	1
Okres Košice II	80,54	1 028,50		
Okres Košice III	16,86	1 780,00		
Okres Košice IV	60,9	975,1		
Okres Košice - okolie	1 534,65	78,2	2	114
Okres Michalovce	1 019,26	108,8	3	78
Okres Rožňava	1 173,34	54	2	62
Okres Sobrance	538,17	42,5	1	47
Košický kraj	6754,51	117,4	17	440

Košický kraj je na východe ohraničený Vihorlatskými vrchmi, na severe Slovenským rajom a Slovenským Rudohorím. Pahorkatiny na juhovýchode prechádzajú do rozsiahlej Východoslovenskej nížiny, ktorú od Košickej kotliny oddeľujú Slanské vrchy. Košická kotlina na juhu má nížinný charakter.

b. Chránené územia:

Kraj má veľké prírodné bohatstvo a značné množstvo maloplošných a veľkoplošných chránených území (Národný park Slovenský raj, Národný park Slovenský kras, Chránená krajinná oblasť Vihorlat, Chránená krajinná oblasť Latorica, Jaskyne a priepasti Slovenského a Agtellegkského krasu. K najznámejším jaskyniam patria Domica, Dobšinská ľadová jaskyňa, Gombasecká jaskyňa, Ochtinská aragonitová jaskyňa.

c. Hospodárstvo:

Na druhej strane sú priemyselné oblasti, v ktorých je silne narušené životné prostredie, napr. v oblasti stredného Spiša, Košickej oblasti a oblasti stredného Zemplína. Hutnícky, energetický, chemický a spracovateľský priemysel predstavujú najmä spoločnosti. U.S. Steel Košice, s.r.o., Elektráreň Vojany, Chemko Strážske, Kovohuty Krompachy, Tepláreň Košice, Cementáreň Turňa n/Bodvou). Tradíciu má tiež strojársky a elektrotechnický priemysel. V poslednom období dochádza k výraznému rozvoju priemyslu informačných technológií. Priemysel je koncentrovaný najmä v aglomeráciách Košice, Michalovce, Spišská Nová Ves a najmenej v okresoch Gelnica a Sobrance. Košický priemyselný uzol patrí medzi regióny s rozhodujúcim významom pre ekonomiku Slovenska.

Na území Košického kraja sa nachádzajú zdroje nerastných surovín napr. železná ruda, magnezit, vápenec. Na Východoslovenskej nížine je rozvinutá poľnohospodárska výroba. K najproduktívnejším oblastiam z hľadiska poľnohospodárstva patria Košická kotlina, Moldavská nížina a Východoslovenská nížina. Lesný pôdny fond tvorí približne 40 % územia Košického kraja. Medzi najviac zalesnené okresy patria Rožňava, Gelnica, Spišská Nová Ves a sever okresu Košice - okolie

d. Nestabilné územia:

Riziko pre stabilitu ciest predstavujú regióny potenciálne nestabilných území a regióny nestabilných území, ktoré sa v rámci územia Košického kraja nachádzajú prevažne v okrese Košice – okolie, lokálne aj v ostatných okresoch. Ide o nestabilné územia, ktorých pohyb môže byť aktivovaný vplyvom zmeny hydrogeologických pomerov, čo priamo súvisí s množstvom zrážok a stavom spodnej vody v danom regióne. V prípade, že sa v nestabilnom regióne s aktívnym zosuvom nachádza cesta, dochádza k jej deštrukcii, preto je dôležité zmapovanie nestabilných území a ich sledovanie. Regióny potenciálne nestabilných území a regióny nestabilných území sú zmapované v Atlase máp stability svahov SR v mierke 1 : 50 000, ktorý je prístupný na stránke Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra http://www.geology.sk/new/sk/sub/Geoismenu/geof/atlas_st_sv.

Regióny nestabilných území v rámci Košického kraja sú uvedené v prílohe č.1.

e. Inundačné územia:

Naposledy v roku 2010 došlo na území Košického kraja vplyvom intenzívnych a dlhotrvajúcich zrážok k rozsiahlym povodniam. Vplyvom klimatických zmien dochádza postupne k zvyšovaniu intenzity zrážok. V nížinných oblastiach dochádza k zaplavovaniu ciest, na celom území kraja dochádza k poškodzovaniu cestných telies, k vymývaniu podkladu a poškodzovaniu odvodňovacích systémov ciest, ktoré nestíhajú odvieť extrémne množstvá zrážkových vôd.

Veľkým problémom je nedostatočný prietok mostov nad vodnými tokmi na cestách II. a III. triedy. Mnohé staršie mosty na cestách II. a III. triedy nad vodnými tokmi, postavené po druhej svetovej vojne, nevyhovujú súčasným kritériám pre prietok storočnej vody Q_{100} .

Cez územie Košického kraja preteká viacero vodných tokov. Medzi najväčšie patria: Laborec, Uh, Latorica, Ondava, Bodrog, Hornád, Torysa, Hnilec, Bodva a Slaná.

Zoznam úsekov ciest v jednotlivých okresoch, ohrozených počas povodní:

Okresy Michalovce a Sobrance:

Cestmajsterstvo Michalovce:

- III/554019 Malčice – Hradištská Moľva pri pretrhnutí hrádze na rieke Ondava, dochádza k zaplavovaniu cestného telesa,
- II/552 hranica okresu Trebišov - Oborín - pri pretrhnutí hrádze na rieke Ondava, dochádza k zaplavovaniu cestného telesa,
- II/554 Moravany – časť Lučkovce pri dlhotrvajúcich dažďoch priekopa v obci Moravany v časti Lučkovce nestíha odvieť všetku vodu a dochádza k jej čiastočnému vylievaniu na cestu,
- III/050223 spojka Oreské počas výdatných dažďov priekopy nestíhajú odvádzať vodu stekajúcu z polí a dochádza k prelievaniu cez cestu.

Cestmajsterstvo V. Kapušany:

- II/555 Veškovec – začiatok obce počas výdatných dažďov priekopy nestíhajú odvádzať vodu stekajúcu z polí a dochádza k prelievaniu cez cestu,
- II/555 Veľké Kapušany – hranica okresu Trebišov pri vybrežení rieky Latorica v záplavovom pásme, dochádza k zaplaveniu mosta 552-011 a prelievaniu vody cez cestu.
- III/552027 Ižkovce počas výdatných dažďov priekopy nestíhajú odvádzať vodu stekajúcu z polí a dochádza k prelievaniu cez cestu,
- III/552039 Ruská v obci pri rómskej osade dochádza k zaplavovaniu cestného telesa, priekopy nestíhajú odvádzať vodu z polí.

Cestmajsterstvo Sobrance:

- II/582 Sobrance - Ruskovce pri povodniach je most cez potok Žiarovnica pod vodou, nestíha odvádzať vodu popod cestu,
- III/050236 Nižná Rybnica – Bunkovce pri vyliatí vody z melioračných kanálov, dochádza k zaplavovaniu cesty medzi obcami N. Rybnica a Bunkovce,
- III/552032 Sobrance – Ostrov v prípade výdatných dažďov, dochádza k vyliatiu obraneckého potoka a zaplaveniu cesty.

Okres Košice – okolie:

Cestmajsterstvo Moldava nad Bodvou:

- II/548 Jasov – Počkaj 3,35 km rieka Bodva zaplavuje a podmýva cestu v danom úseku,
- III/050171 Turňa n/B – Žarnov 2,54 km rieka Bodva pri vybrežení preteká cez cestu,
- III/050171 Žarnov – Janík 3,44 km rieka Bodva zaplavuje cestu a tvoria sa nánosy,
- III/050169 Host'ovce - Turnianska Nová Ves 7,01 km rieka Bodva zaplavuje cestu a tvoria sa nánosy na ceste,
- III/050170 Host'ovce spojka 1,39 km rieka Bodva po vybrežení preteká cez cestu,
- III/050176 Budulov – Janík 2,2 km rieka Bodva po vybrežení preteká cez cestu a podmýva cestu,
- III/050263 Zádiel – spojka 1,703 km potok preteká cez cestu a podmýva cestu.

Cestmajsterstvo Čaňa:

- II/552 KE/KS – Bohdanovce – Slanec TV/KS 6,29 km vyliatie rieky Olšava na cestu,
- III/050196 Olšovany – Ďurkov 2,30 km vyliatie rieky Olšava na cestu,
- III/068021 KE/KS – Čaňa – Ždaňa – Skároš 8,10 km vyliatie rieky Hornád na cestu,
- III/068023 Gyňov – spojka 2,53 km vyliatie rieky Hornád na cestu,
- III/068024 Ždaňa -Trstené pri Hornáde 1,5 km Vyliatie rieky Hornád na cestu,
- III/552002 Vyšná Hutka – spojka 2,124 km Vyliatie rieky Torysa na cestu,
- III/552003 Nižná Hutka – spojka 0,53 km Vyliatie rieky Torysa na cestu,
- III/552004 II/552 Nižná Myšľa – Ždaňa 5,175 km Vyliatie riek Torysa a Hornád na cestu,
- III/552006 Vyšná Myšľa – spojka 1,840 km Vyliatie rieky Torysa na cestu,
- III/050198 Bohdanovce - Nižný Čaj 2,5 km Rieka Olšava zaplavuje cestu.

Cestmajsterstvo Košický Klečenov:

- III/547009 Kysak – Ružín 17,24 km Vyliatie rieky Hornád zaplavenie cesty, pri vypúšťaní hrádze VVN Ružín a VN Ružín,
- III/547002 KE/KS - Družstevná pri Hornáde - Kysak 16,28 km Vyliatie rieky Hornád z koryta zaplavenie a podmývanie cesty,
- III/068009 I/68 Ploské 2,16 km rieka Torysa preteká cez cestu a podmýva ju,
- III/050169 KE/KS - Zdoba – Olšovany 7,94 km rieka Torysa zaplavuje cestu a tvoria sa nánosy,
- III/050196 Most cez rieku Torysa za obcou Sady nad Torysou časť Zdoba v 4,363 km vyliatie rieky Torysa – nedostatočná výška mostovky a úprava brehov,
- III/050252 Beniakovce – spojka 1,1 km rieka Torysa zaplavuje cestu a tvoria sa nánosy,
- III/068019 I/68 Vajkovce – spojka 2,31 km rieka Torysa zaplavuje cestu a tvoria sa nánosy.

Okres Rožňava:

Cestmajsterstvo Rožňava – východ:

- II/526 Rožňava - Rožňava 0,1 km počas zvýšenej hladiny dochádza k vyliatiu toku na vozovku,
- III/050157 Jovice – Krásnohorská Dlhá Lúka 0,4 km počas zvýšenej hladiny dochádza k vyliatiu toku na vozovku,
- III/050160 Lipovník - Drnava 0,4 km počas zvýšenej hladiny dochádza k vyliatiu toku na vozovku,
- III/067005 Rožňava - Čučma 0,4 km počas zvýšenej hladiny dochádza k vyliatiu toku na vozovku,
- III/067005 Čučma 4 km dochádza k zaplavovaniu cesty vodou z bane potrebný priepust,
- III/067009 Nižná Slaná – Kobeliarovo 0,3 km počas zvýšenej hladiny dochádza k vyliatiu toku na vozovku.

Cestmajsterstvo Rožňava – západ:

- II/526 Honce 0,6 km počas zvýšenej hladiny dochádza k vyliatiu toku na vozovku,
- III/050060 Brzotín 0,5 km počas zvýšenej hladiny dochádza k vyliatiu toku na vozovku,
- III/050060 Brzotín 0,2 km počas zvýšenej hladiny dochádza k vyliatiu toku na vozovku,
- III/050143 Gemerská Panica - Bretka 0,5 km počas zvýšenej hladiny dochádza k vyliatiu toku na vozovku.

- III/050150 Gemerská Hôrka 1,579 km pri zvýšených zrážkach dochádza k zaplavovaniu cesty z krasového útvaru. Potrebne vybudovať nový rámový priepust,
- II/587 Roštár za železničným priecestím 9,8 km dochádza k zaplavovaniu cesty – priepust,
- III/526021 Pred obcou Ochtiná 1,0 km zaplavovanie cesty. Potrebny nový priepust,
- III/050204 Slaveč spojka 0,5 km zaplavenie priekop a cestného príslušenstva - priepust.

Okresy Spišská Nová Ves a Gelnica:
Cestmajsterstvo Spišská Nová Ves:

- III/536010 ulica Tepličská cesta potok podmýva priepust pri parkovisku pri ZOO,
- III/536018 Odorínska spojka za obcou Markušovce podmýva priepust a pri výdatných dažďoch na celom úseku voda stojí na ceste v zákrutách, nemá kam odtekať,
- III/018159 Hrabušice smer Vydrník potok v obci Hrabušice podmýva oporný múr, ktorý je medzi cestou a potokom,
- III/536014 Hrabušice pri dlhotrvajúcich dažďoch priekopa v obci Hrabušice nestíha odvieť všetku vodu a dochádza k jej čiastočnému vylievaniu na cestu,
- III/536005 Spišská Nová Ves smer Markušovce pri povodniach je most cez potok Vimbach pod vodou,
- III/536012 Spišské Tomášovce - križovatka Arnutovce počas výdatných dažďov prietok mosta nie je dostačujúci a voda preteká cez cestu,
- III/536013 Letanovce spojka počas výdatných dažďov prietok mosta pred obcou Letanovce nie je dostačujúci a voda preteká cez cestu,
- III/536005 Markušovce pred kaštielom rieka Hornád meandruje podmýva oporný múr.

Cestmajsterstvo Hincovce:

- II/536 od križovatky s III/536001 po železničné priecestie na II/536 pri dlhotrvajúcich dažďoch, prietrži alebo povodniach sa vylieva potok pretekajúci popod cestu a prelieva sa cez vozovku,
- II/547 priet'ah Spišských Vlách pri dlhotrvajúcich dažďoch, prietrži alebo povodniach sa vylieva potok Ťehrica na vozovku v meste Spišské Vlasy,
- II/547 medzi križovatkou s III/547017 a križovatkou s III/547016 „pod Hejbarkom“ pri dlhotrvajúcich dažďoch, prietrži alebo povodniach sa rieka Hornád vylieva na priľahlé lúky a ohrozuje vozovku,
- III/547012 Opátka spojka pri zvýšenej hladine potoka Opátka tento vymýva breh a podmýva krajnicu na cca 2 krátkych úsekoch,
- III/547014 Kojšov spojka pri prietrži, dlhotrvajúcich dažďoch a povodniach sa vylieva Kojšovský potok na vozovku v jednom úseku a podmýva krajnicu na cca 5 úsekoch, aj v obci Kojšov,
- III/018186 Kluknava pri zvýšenej hladine rieky Hornád táto vymýva betónovú konštrukciu na ľavej strane mosta č. 9 v smere toku rieky,
- III/018187 Hrišovce spojka Pri prietrži alebo dlhotrvajúcich dažďoch podmýva potok tečúci cez obec vozovku, v obci a pred obcou na cca 2-3 úsekoch,
- III/547015 Krompachy - Slovinky Pri zvýšenej hladine Slovinského potoka, tento vymýva a naruša oporný múr medzi potokom a cestou v meste Krompachy za mostom č. 1 v smere staničenia a podmýva vozovku za odbočkou k nemocnici v smere staničenia,
- III/547017 Slatvina spojka pri prietrži a zvýšenej hladine Slatinského potoka sa tento vylieva na vozovku v obci, podmýva a narušuje krajnicu na cca 2 úsekoch,

- III/547021 Žehra pri prietrži sa potok Žehrica vylieva na vozovku v obci,
- III/536001 Olnava spojka pri prietrži sa potok Peklisko prelieva cez cestu pri moste č. 1, taktiež pri povodniach sa rieka Hornád vylieva na okolité lúky a prelieva cez vozovku v úseku medzi mostmi č. 1 a č. 2,
- III/536004 Vítkovce - Chrast' nad Hornádom pri dlhotrvajúcich dažďoch a povodniach sa potok Lodina vylieva na vozovku za obcou Spišský Hrušov v smere staničenia a zároveň taktiež vymýva štrkový násyp na priepuste kde sú ukotvené zvodidlá.
- III/536003 Cesta medzi obcami Trst'any a Klčov poškodená zosuvom 2010, neprejazdná.

Cestmajsterstvo Mníšek nad Hnilcom:

- II/546 priet'ah obce Hnilčik, Železný potok, počas zvýšenej hladiny dochádza k podmývaniu oporných múrov a krajníc cesty,
- II/546 časť obce Čierna hora Železný potok, počas zvýšenej hladiny vody dochádza k podmývaniu krajnice a k zaplavovaniu cesty,
- II/546 priet'ah mestom Gelnica rieka Hnilec, počas zvýšenej hladiny dochádza k podmývaniu a zosuvu krajníc,
- II/546 medzi mestom Gelnica a obcou Jaklovce rieka Hnilec, počas zvýšenej hladiny dochádza k vyliatiu toku na vozovku,
- II/549 priet'ah obce Smolnícka Huta Smolnícky potok, počas zvýšenej hladiny dochádza k podmývaniu a zosuvu krajníc,
- III/546015 priet'ah obce Henclová Tichý potok, počas zvýšenej hladiny dochádza k podmývaniu krajnice,
- III/546013 priet'ah obce Stará Voda, potok Stará Voda počas zvýšenej hladiny dochádza k podmývaniu krajníc,
- II/546 rieka Hnilec medzi obcami Stará Voda a Nálepkovo podmýva patu svahu cesty, povrchová voda z lesa zaplavuje priekopy a prispieva k plazivému zosuvu svahu cestného telesa v 64 km.

Okres Trebišov:

- III/050208 úsek Višňov – križovatka s I/79 Parchovany zaplavenie cesty Bačkovský kanál,
- III/050214 úsek v obci Vojčice zaplavenie cesty pred mostom cez rieku Trnávka,
- III/552011 úsek pred obcou Michal'any most cez rieku Roňavu,
- III/552011 úsek v obci Kuzmice, smer Brezina zaplavenie cesty,
- III/553037 za obcou Biel, smer Čierna nad Tisou zaplavenie cesty Somotorský kanál.

Mapy inundačného územia sú v súčasnosti spracované v grafickej podobe pre rieku Hornád v katastrálnych územiach obcí Malá Lodina, Veľká Lodina, Obišovce, Kysak, Trebejov, sú uvedené v prílohe č. 2.

2. Analýza nadradenej cestnej infraštruktúry na území Košického samosprávneho kraja

Tabuľka 2 Cestná infraštruktúra na území Košického kraja (zdroj www.cdb.sk 1.1.2013)

OKRES	DIALNICE [km]	DIALNIČNÉ PRIVÁDZAČE [km]	RÝCHLOSTNÉ CESTY [km]	PRIVÁDZAČ RÝCHLOSTNEJ CESTY [km]	CESTY I. TRIEDY [km]	CESTY II. TRIEDY [km]	CESTY III. TRIEDY [km]	SPOLU [km]	CESTY, KTORÉ SÚ SÚČASŤOU:			ROZLOHA [km ²]	POČET OBYVATELOV počet	HUSTOTA CESTNEJ SIETE	
									"E" TAHOV [km]	TRÁS "TEM" [km]	MULTIMODÁL- NYCHA DOPLNKOVÝCH KORIDOROV "TEN-T" [km]			km/km ²	km/1000 obyv.
Gelnica						89,940	41,502	131,442				584	31 440	0,225	4,181
Košice I				8,106	0,357	16,330	9,586	34,379	8,463	8,463	8,463	85	67 185	0,403	0,512
Košice II			8,828		1,791	3,153	22,550	36,322	10,816			74	80 835	0,492	0,449
Košice III					5,440		1,362	6,802	5,440	5,44	5,44	17	29 602	0,402	0,230
Košice IV			2,602	4,303	5,218	6,864	4,517	23,504	12,123	9,521	9,521	61	56 264	0,386	0,418
Košice-okolie	5,325			0,453	64,564	105,535	400,312	576,189	67,035	38,426	38,426	1 541	116 322	0,374	4,953
Míchalovce					48,905	115,024	224,052	387,981	27,837	27,837	27,837	1 019	110 166	0,381	3,522
Rožňava					95,685	90,083	139,013	324,781	50,946			1 173	61 827	0,277	5,253
Sobrance					21,402	29,493	128,932	179,827	21,402	21,402	21,402	538	23 213	0,334	7,747
Spišská Nová Ves					91,225	119,737	210,962					587	97 784	0,359	2,157
Trebišov					99,038	38,893	328,753	466,684	15,494	15,494	15,494	1 074	105 362	0,435	4,429
KOŠICKÝ KRAJ SPOLU:	5,325		11,430	12,862	342,400	586,540	1 420,316	2 378,873	219,556	126,583	126,583	6 755	780 000	0,352	3,050

a. Rýchlostné cesty a diaľnice

S rozvojom hospodárstva úzko súvisí zvyšovanie objemu prepravy tovarov a osôb, čo kladie zvýšené nároky na kvalitnú nadradenú cestnú infraštruktúru, teda sieť diaľnic a rýchlostných ciest. Na území Košického kraja ide o diaľnicu D1 a rýchlostné cesty R2 a R4. V súčasnosti je na území Košického kraja v prevádzke 5,325 km diaľnice, 0 km diaľničných privádzačov a 11,430 km rýchlostných ciest čo je nepostačujúce. Snažíme sa o maximálne urýchlenie prípravy a výstavby stavieb diaľnic a rýchlostných ciest na území Košického kraja.

Stavby rýchlostných ciest a diaľnice, ktoré zabezpečuje Národná diaľničná spoločnosť a.s. (zdroj www.ndsas.sk):

Stavby vo výstavbe:

Rýchlostná cesta R4 Košice – Milhost'

Súčasný stav: vo výstavbe

Popis trasy: začína križovatkou Košice (juh) napojením na cestu I/68 a výhľadového napojenia ťahu R2. Pokračuje koridorom medzi širokorozchodnou traťou a obcou Haniska, ďalej popri priemyselnom parku Kechnec a končí cca 150 metrov od hraničného priechodu na hranici s Maďarskom.

Dĺžka úseku: 14 200 m

Lokalizácia: okres Košice okolie, k. ú. Valaliky, Sokolany, Kechnec, Milhost' Financovanie: fondy EÚ + ŠR.

Projekt je spolufinancovaný z kohézneho fondu EÚ

Podpis zmluvy so zhotoviteľom: 08/2010

Zmluvný začiatok výstavby: 09/2010

Zmluvné ukončenie výstavby: 12/2013

Zhotoviteľ: Skanska SK, a.s.

Stavebný dozor: Národná diaľničná spoločnosť, a.s.

Diaľnica D1 Jánovce Jablonov I. úsek

Súčasný stav: vo výstavbe

Popis trasy: Úsek sa začína v križovatke Spišský Štvrtok. Z južnej strany je trasa ohraničená obcami Spišský Štvrtok, Iľiašovce, Kurimany a zo severu

Štvrtockým lesíkom. Úsek končí pred križovatkou Levoča napojením na druhý úsek stavby.

Dĺžka úseku: 9000 m

Lokalizácia: okresy: Prešov, Levoča, Spišská Nová Ves, obce: Spišský Štvrtok, Dravce, Kurimany, Iliášovce, Levoča. Financovanie: fondy EÚ + SR.

Projekt je spolufinancovaný z kohézneho fondu EÚ

Podpis zmluvy so zhotoviteľom: 06/2011

Zmluvný začiatok výstavby: 06/2011

Zmluvné ukončenie výstavby: 2014

Zhotoviteľ: Váhostav – SK, a.s., Bögl a Krýsl, k.s.

Stavebný dozor: Národná diaľničná spoločnosť, a.s.

Stavby v príprave:

Diaľnica D1 Budimír - Bidovce

Súčasný stav: v príprave – stavebné povolenie

Popis trasy: Pokračuje priamo za úsekom D1 Prešov, západ – Budimír. Mesto Košice je napojené na diaľnicu v križovatke Budimír, ďalej v križovatke Hrašovík pri obci Košické Oľšany, kde sa napája aj rýchlostná cesta R2. Úsek končí v križovatke Bidovce napojením na ďalší úsek D1 Bidovce – Dargov.

Dĺžka úseku: 14 400 m + 1 061

Lokalizácia: okres: Košice – okolie, obce: Budimír, Kráľovce, Vajkovce, Beniakovce, Rozhanovce, Hrašovík, Košické Oľšany, Ďurďošik, Bidovce, Svinica
Predpokladaný termín výstavby: 2014 - 2017

Spišská Nová Ves privádzač - stavba rieši napojenie diaľnice D1 v mieste križovatky Levoča smerom na mesto Spišská Nová Ves v dĺžke 1050 m. Na stavbu je vydané stavebné povolenie. Predpoklad realizácie 2015 – 2017.

Diaľnica D1 Bidovce – Dargov v dĺžke 12 950 m – v štádiu posudzovania vplyvov na životné prostredie EIA.

Diaľnica D1 Dargov – Pozdišovce v dĺžke 18 670 m – v štádiu posudzovania vplyvov na životné prostredie EIA.

Michalovce – diaľničný privádzač v dĺžke 4 380 m – v štádiu posudzovania vplyvov na životné prostredie EIA.

Diaľnica D1 Pozdišovce – štátna hranica SR/UA v dĺžke 42 570 m – v štádiu posudzovania vplyvov na životné prostredie EIA.

Rýchlostná cesta R2 Košice Šaca – Košické Oľšany v dĺžke 21 500 m – v štádiu územného konania.

Rýchlostná cesta R2 Moldava nad Bodvou – Košice Šaca v dĺžke 18 000 m – v štádiu územného konania.

Rýchlostná cesta R2 Včeláre – Moldava nad Bodvou v dĺžke 14 000 m – v štádiu územného konania.

Rýchlostná cesta R2 Jablonov nad Turňou – Včeláre v dĺžke 7 800 m – v štádiu územného konania.

Rýchlostná cesta R2 Rožňava - Jablonov nad Turňou v dĺžke 14 000 m – v štádiu územného konania.

Rýchlostná cesta R2 Gombasek - Rožňava v dĺžke 9 800 m – v štádiu územného konania.

Rýchlostná cesta R2 Tornaľa – Gombasek v dĺžke 18 000 m – v štádiu posudzovania vplyvov na životné prostredie EIA.

Mapa - stav prípravy a výstavby diaľnic a rýchlostných ciest na východe Slovenska je v prílohe č. 3.

b. Napojenie cestnej infraštruktúry Košického kraja na medzinárodné cestné koridory

Cez Slovenskú republiku prechádzajú 3 multimodálne koridory Transeurópskej dopravnej siete TEN-T:

Koridory IV. a VI. prechádzajú cez Slovensko v krátkom úseku a prechádzajú len cez Bratislavský kraj, Trnavský kraj (Koridor IV. - diaľnica D2.) a Žilinský kraj (Koridor VI. - diaľnica D3).

V. Koridor prechádza cez Benátky – Koper – Terst – Ľubľana – Budapešť - Užhorod. Táto trasa neprechádza cez územie Slovenska.

Na území Slovenska sa nachádza doplnková trasa V.a koridoru V.: križ. s D2. I/2, I/61 Bratislava – Trnava – Trenčín - Považská Bystrica – Žilina – Ružomberok - Lipt. Mikuláš - Poprad – Prešov – Košice – Michalovce – Sobrance – št.hranica SK/UA, hr.priechod Vyšné Nemecké, okr. Sobrance.

Železničný koridor V.a prechádza z Bratislavy cez Žilinu – Košice – Čiernu nad Tisou do Čopu (Ukrajina).

Okrem toho cez územie Slovenska prechádzajú 3 koridory doplnkovej siete TEN-T: 001, 002 a 003. Z toho cez Košický kraj prechádza len koridor 003: križ. s I/50, I/68 Košice – št. hranica SK/HU, hr. priechod Milhost'.

Bolo stanovených 30 prioritných projektov siete TEN-T na úrovni Európy, ktoré buď sú už realizované, realizujú sa alebo sa majú realizovať do roku 2020. Medzi prioritnými projektmi na území Slovenska sú len 2 projekty, ktoré cez územie Košického kraja neprechádzajú:

- Projekt 25: Cestná os Gdansk - Brno / Bratislava - Viedeň,
- Projekt 23: Železničná os Gdansk - Varšava - Brno / Bratislava – Viedeň.

c. Cesty I. triedy – na území Košického kraja je spolu 342,400 km ciest I. triedy. Ide o cesty

- I/18 hranica krajov KSK/ PSK – Strážske – Michalovce,
- I/50 hranica krajov KSK/BBSK – Rožňava – Košice – Michalovce – štátna hranica SR/UA,
- I/67 Rožňava – Dobšiná – hranica krajov KSK/PSK,
- I/68 štátna hranica SR/MR – Košice – hranica krajov KSK/PSK,
- I/79 hranica krajov KSK/PSK – Trebišov – Slovenské Nové Mesto – Kráľovský Chlmec – štátna hranica SR/UA.

V tabuľke č. 3 sú uvedené dokončené stavby na cestách I. triedy na území Košického a Prešovského kraja hradené zo štátneho rozpočtu v období 2009 – 2012.

Tabuľka 3 zdroj www.ssc.sk

Stavby ukončené v roku	Slovenská Správa ciest Bratislava, IVSC Košice Dokončené stavby na cestách I. triedy na území Košického a Prešovského kraja hradené zo štátneho	Dĺžka úpravy v km
2009	V18 Vranov n/Topľou, križovatka	0,459
	V18 - 499 Nižný Hrabovec nadcestie *	0,125
	V18 Prešov križovatka Nižná Šebastová *	0,5
	V50 - 283 Rožňava nadcestie	0,35
	V50 Michalovce križovatka	0,122
	V50 a V79 Hriadky križovatka	0,479
	V68 Milhosť št.hr. SR/MR, rekonštrukcia cesty	1,404
	V77 Ľubotín - okresná hranica zosuvy	0,55
	V79 Dvorianky odvodnenie, chodníky *	0,9
V79 a I/552 Veľatý križovatka	0,632	
2010	V74-007 Humenné most *	0,1
	V67 Tatranská Kotlina - Ždiar, zosuv	
	V79 Dvorianky, odvodnenie, chodníky	0,9
	V73-024 Svidník most *	0,85
	V50 a V79 Hriadky, križovatka	
	V15 Miňovce - rekonštrukcia cesty	0,693
V15 Stropkov rekonštrukcia vozovky *	3,45	
2011	V74 - 016 Dlhé n/Cirochou most	1,4
	V15 Domaša, rekonštrukcia vozovky	2,1
	V67 Dubina - Hranovnica, zosuv	0,3
	V68 Lipany, preložka cesty	1,6
	V18 Hlinné, priesťah, rekonštrukcia cesty	1,1
	Privádzač Prešov západ	1,6
2012	V50 Trhovište, rekonštrukcia vozovky	1,1
	V67 a I/526 Rožňava križovatka - Štítnik	0,35
	V68 Budimír priesťah	1,25
	V77 Ľubotín - Čirč zosuvy	0,4
V77 Gerlachov rekonštrukcia cesty	0,9	
*	Stavby su stavebne ukončené. Prebieha majetkovosprávne vysporiadanie	

3. Analýza ciest II. a III. triedy vo vlastníctve Košického samosprávneho kraja

a. Cesty vo vlastníctve Košického samosprávneho kraja

V zmysle § 3d ods. 2 zákona 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov: „Cesty II. triedy a III. triedy vrátane ich prejazdnych úsekov cez obce sú vo vlastníctve samosprávneho kraja, ak osobitný predpis (zákon o majetku obcí) neustanovuje inak. Prejazdne úseky ciest II. a III. triedy cez colné priestory sú vo vlastníctve štátu“. Cesty II. a III. triedy na území Košického kraja, okrem prejazdnych úsekov cez mesto Košice, sú od 1.1.2004 vo vlastníctve Košického samosprávneho kraja.

Všeobecná charakteristika ciest II. a III. triedy:

Cesty II. triedy majú význam najmä pre dopravu medzi krajinami a okresmi (zabezpečujú vzájomné prepojenie miest okresného významu). Cesty II. triedy môžu začínať a končiť na štátnej hranici, na ceste vyššieho alebo rovnakého dopravného významu. Základnou kategóriou pre cesty II. triedy je kategória C 9,5/80,70,60. V závislosti na požadovanej výkonnosti je možné použiť i kategóriu C 11,5/80,70,60, prípadne až štvorpruhovú kategóriu C 22,5/100,80,70, ako u ciest I. triedy.

Cesty III. triedy majú zväčša miestny význam. Cesty III. triedy môžu začínať na štátnej hranici, na ceste vyššieho alebo rovnakého dopravného významu. Cesty III. triedy môžu

končiť na štátnej hranici, na ceste vyššieho alebo rovnakého dopravného významu a v ktoromkoľvek mieste intravilánu alebo extravilánu. Základnou kategóriou ciest III. triedy je kategória C 7,5/70,60,50, ktorá vyhovuje prevažnej väčšine ciest v tomto zatriedení. V závislosti na požadovanej výkonnosti je možné v zmysle STN 736101 uvažovať i s kategóriou C 11,5/80,70,60, alebo C 9,5/80,70,60 a naopak výnimočne i s nižšou kategóriou C 6,5/60,50.

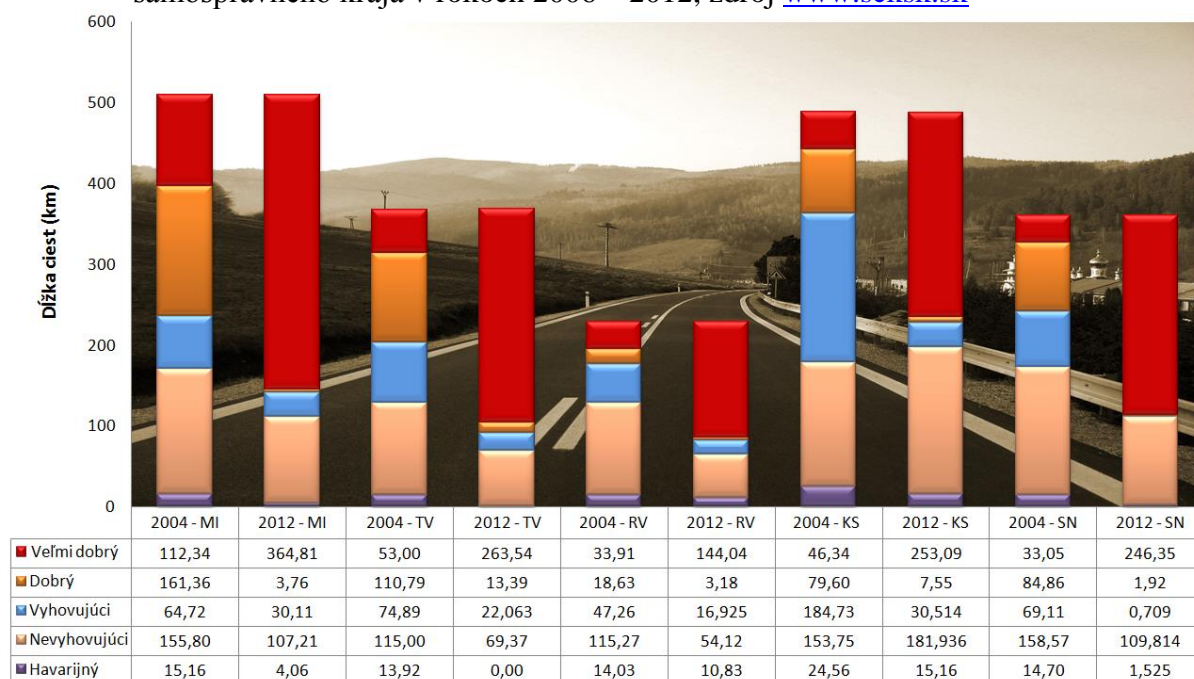
Tabuľka 4 Dĺžky ciest II. a III. triedy vo vlastníctve Košického samosprávneho kraja a v správe Správy ciest KSK podľa stredísk, zdroj www.scksk.sk

Stredisko	Dĺžka ciest		
	II. triedy	III. triedy	Spolu
Michalovce	156,505	352,871	509,376
Moldava nad Bodvou	96,670	392,308	488,978
Rožňava	90,087	139,013	229,100
Spišská Nová Ves	190,733	169,563	360,296
Trebišov	39,008	328,534	367,542
Spolu	573,003	1382,289	1955,292

Financovanie modernizácie ciest v uplynulom období bolo štruktúrované z viacerých zdrojov:

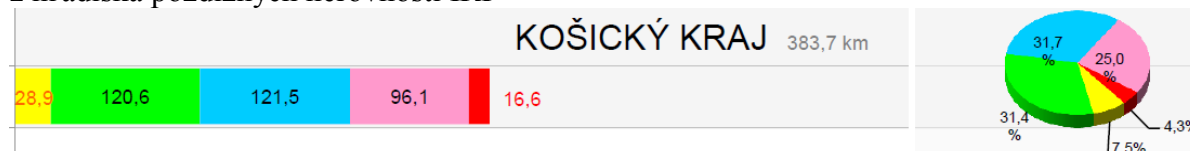
- Úverové zdroje EIB v rokoch 2007-2011 36 335 tis. €
- Dodávateľské úvery (PPP) v rokoch 2005 – 2007 36 944 tis. €
- Dodávateľské úvery na povodne 2010 a 2011 9 925 tis. €
- Dotácie štátu v roku 2011 povodne 6 407 tis. €
- Cezhraničná spolupráca HU/SK 2007–13 Streka, Hoska, Kekabad spolu 5 169 tis. €
- Cezhraničná spolupráca MR/SR/UA 2006 Interreg III A Buzica–Szemere 801 tis. €
- Čerpanie fondov EÚ v rokoch 2010 – 2011 - Cesty KSK 1,2,3,4, 5 10 114 tis. €
- Čerpanie fondov EÚ 2013 - Cesty KSK 6,7,8,9,10 podané projekty 21 752 tis. €
- Čerpanie fondov EÚ 2013 - Cesty KSK 11,12 podané projekty 4 991 tis. €
- Dotácia štátu výtlky po zime 2012/2013 1 116 tis. €

Graf 1 Vývoj stavbebnó– technického stavu ciest II. a III. triedy vo vlastníctve Košického samosprávného kraja v rokoch 2006 – 2012, zdroj www.scksk.sk

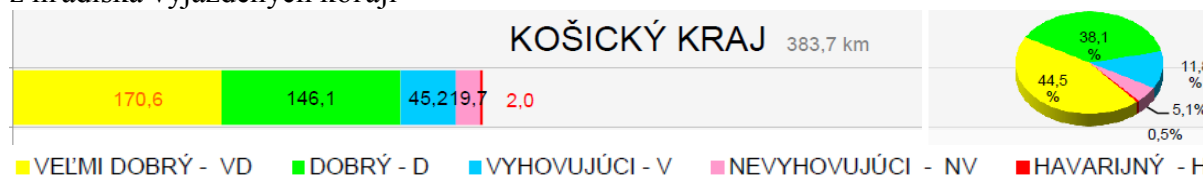


Grafy 2 Stavbný stav ciest II. triedy Košického samosprávného kraja z roku 2012 na základe meraní vykonaných diagnostickou technikou www.cdb.sk :

z hľadiska pozdĺžnych nerovností IRI



z hľadiska vyjazdených koľají



Slovenská správa ciest Bratislava odbor cestnej databanky disponuje špeciálnou technikou určenou na diagnostiku stavu vozoviek:

- KUAB FWD 150, 50 - zariadenie na zisťovanie únosnosti vozoviek,
- PROFILOGRAPH - zariadenie na meranie rovinatosti vozoviek
- SKIDDOMETER BV 11 - zariadenie na meranie pozdĺžneho šmykového trenia vozoviek,
- VIDEOCAR - zariadenie na vykonávanie rýchlych vizuálnych prehliadok stavu povrchu vozoviek.

Odbor cestnej databanky SSC Bratislava vykonáva aj merania ciest II. a III. triedy vo vlastníctve samosprávnych krajov. Pomerne rozsiahla diagnostika ciest II. a III. triedy vo vlastníctve Košického samosprávného kraja bola vykonaná po povodiach v roku 2010 a v okrese Košice – okolie v roku 2012.

b. Mosty na cestách vo vlastníctve Košického samosprávneho kraja:

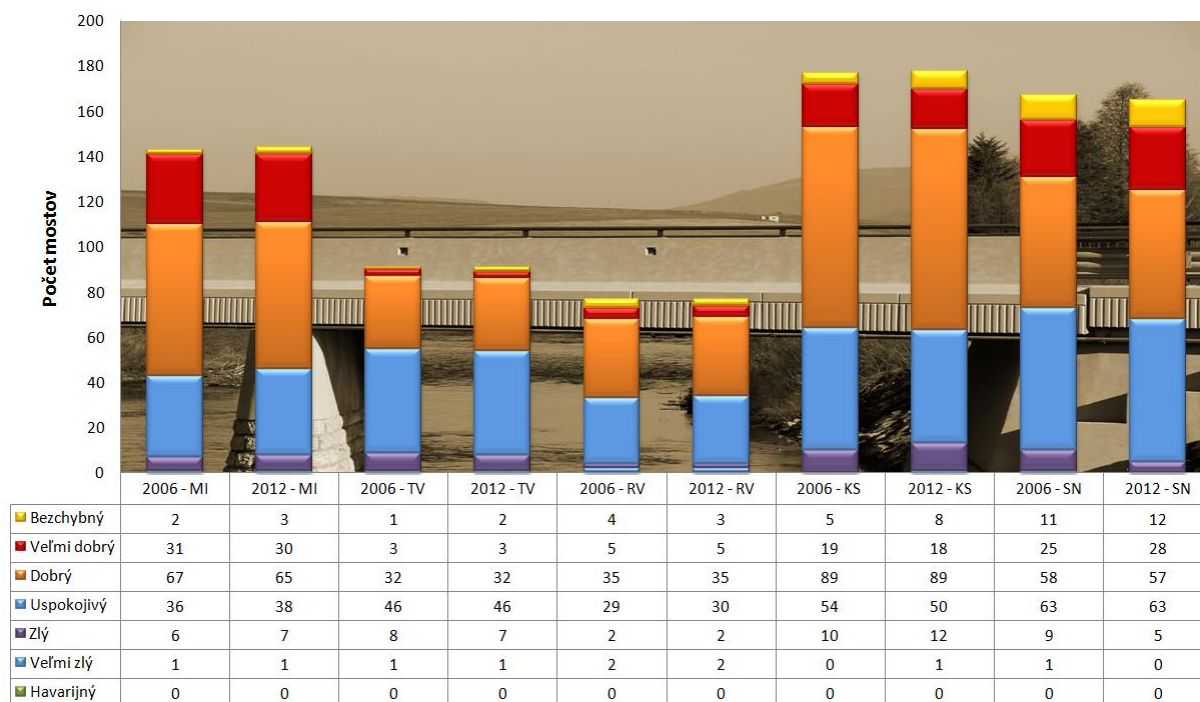
Na cestách vo vlastníctve Košického samosprávneho kraja je spolu 655 mostných objektov.

Tabuľka 5 Počet mostov na cestách vo vlastníctve Košického samosprávneho kraja

Stredisko	Počet mostov na cestách		
	II. triedy	III. triedy	Spolu
Michalovce	46	98	144
Moldava nad Bodvou	31	147	178
Rožňava	22	55	77
Spišská Nová Ves	95	70	165
Trebišov	14	77	91
Spolu	208	447	655

Opravam a modernizácii mostov bola v minulosti venovaná pomerne malá pozornosť, čo sa odzrkadlilo na ich stavebnom stave ako aj ďalších dôležitých parametroch, napríklad zaťažiteľnosti alebo prietoku u mostov nad vodnými tokmi. Investičný dlh pochádza ešte z čias, kedy boli cesty II. a III. triedy, vrátane mostov, vo vlastníctve štátu a v správe Slovenskej správy ciest Bratislava, prípadne Okresných správ ciest.

Graf 3 Vývoj stavebno– technického stavu mostov na cestách II. a III. triedy vo vlastníctve Košického samosprávneho kraja v rokoch 2006 – 2012, zdroj www.scksk.sk



Mnohé mosty boli postavené v období po druhej svetovej vojne a niektoré sa blížia k hranici životnosti. S tým súvisí aj nedostatočná zaťažiteľnosť mostov pre dnešné dopravné zaťaženie. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR vydalo dňa 20.12.2012 usmernenie USM 01/2012 podľa ktorého na každý most, ktorého normálna zaťažiteľnosť je nižšia ako 26 t alebo výhradná zaťažiteľnosť je nižšia ako 48 t je nutné inštalovať príslušné dopravné značky, ktoré obmedzujú okamžitú celkovú hmotnosť vozidiel.

Tabuľka 6 Počty mostov II. a III. triedy vo vlastníctve KSK, ktoré nevyhovujú z pohľadu normálnej, vyhradenej a výnimočnej zaťažiteľnosti, zdroj **SC KSK**

Okresy	Zaťažiteľnosť		
	normálna menšia ako 26 ton	výhradná menšia ako 48 ton	výnimočná menšia ako 48 ton
Košice - okolie a Gelnica	114	123	3
Rožňava	36	25	0
Michalovce	47	48	0
Trebišov	42	42	1
Spišská Nová Ves	33	32	0
Spolu:	272	270	4

V niektorých okresoch, ako Spišská Nová Ves a Gelnica absentuje nadradená cestná infraštruktúra, vrátane ciest I. triedy. Celá dopravná záťaž, vrátane cestnej nákladnej dopravy je vedená po cestách II. a III. triedy. Označenie zníženej zaťažiteľnosti mostov v zmysle USM 01/2012 sa týka veľkého počtu mostov. Normálnu zaťažiteľnosť 26 ton nedosahuje až 272 mostov a výhradnú zaťažiteľnosť 48 ton nedosahuje až 270 mostov vo vlastníctve Košického samosprávneho kraja.

Dôsledné dodržiavanie dopravných predpisov a kontrola zo strany dopravnej polície môže mať za následok závažné výpadky v dopravnej obsluhu územia Košického kraja. Vzhľadom na dôvod obmedzení, ktorým je zaťažiteľnosť mostov, neprichádza do úvahy ani výnimka z dopravného značenia pre dopravnú obsluhu a zásobovanie územia. Vzniknutú situáciu riešime v spolupráci s Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Samostatným problémom je prietok storočnej vody Q_{100} u mostov nad vodnými tokmi. Najmä u starších mostov prietok na ktorý boli projektované nevyhovuje súčasným požiadavkám. Most s nevyhovujúcim prietokom môže v čase extrémnych zrážok a v čase povodní vytvárať prekážku v plynulom odtokaní vody a môže tak prispieť k vzniku škôd na majetku, v horšom prípade aj na zdraví a životoch občanov. Na danú problematiku sa kladie dôraz najmä po povodniach v roku 2010. Problémom sú aj piliere umiestnené vo vodnom toku u starších mostov. Na pilieroch sa často zachytávajú naplaveniny a môže dôjsť k poškodeniu alebo vybočeniu pilierov a následnej strate stability mosta. KSK v súčasnosti nedisponuje informáciami o počte mostov, ktoré nevyhovujú z pohľadu prietoku storočnej vody Q_{100} . Pre objektívne zhodnotenie bude potrebné stanoviť prietok jednotlivých mostov v spolupráci s o Slovenským vodohospodárskym podnikom.

c. Intenzita cestnej dopravy na území Košického samosprávneho kraja

Celoštátne sčítanie cestnej dopravy na území Slovenskej republiky sa uskutočňuje v pravidelných 5 ročných intervaloch ako súčasť celoeurópskeho sčítania cestnej dopravy (E-Road Traffic Census), organizovaného Európskou hospodárskou komisiou pri Organizácii spojených národov v Ženeve a medzinárodnou organizáciou EUROSTAT v Bruseli.

Rozsiahly celoštátny dopravný prieskum sa realizuje s cieľom:

- overiť predpokladaný vývoj intenzity automobilovej dopravy,
- získať údaje o intenzite dopravy na cestách európskej medzinárodnej siete,
- získať informácie o intenzite dopravy na diaľniciach a rýchlostných cestách,
- získať informácie o intenzite dopravy na cestnej sieti,
- získať podklady pre usmernenie investičných zámerov,
- získať podklady pre plánovaciu činnosť
- zabezpečiť porovnateľnosť výsledkov sčítania v cestnej doprave v roku 2010 s výsledkami v roku 2005

Celoštátne sčítanie dopravy na území Slovenskej republiky sa uskutočňuje od roku 1963, od roku 1980 pravidelne každých 5 rokov. Kompletné výsledky sčítania sú spracované v tabuľkovej a grafickej forme a sú zverejnené na stránke www.ssc.sk.

Grafické znázornenie výsledkov celoštátneho sčítania dopravy je v prílohe č. 4. Na základe porovnania výsledkov celoštátneho sčítania dopravy 2010 so staršími údajmi, je možné konštatovať, že neustále dochádza k zvyšovaniu intenzity dopravy na regionálnych cestách. Zároveň očakávame pokračovanie tohto trendu, čomu je potrebné prispôbiť opravy a modernizáciu cestnej infraštruktúry. V tabuľke č. 7 sú vybrané úseky ciest II. a III. triedy vo vlastníctve Košického samosprávneho kraja, ktoré sú už v súčasnosti značne zaťažené cestnou dopravou.

Tabuľka 7 Úseky ciest II. a III. triedy najviac zaťažené cestnou dopravou, zdroj www.ssc.sk

Číslo cesty	Úsek	Počet vozidiel / 24 hod
III/536005	Spišská Nová Ves intravilán	15 100
II/533	Spišská Nová Ves intravilán	14 100
II/536	Spišská Nová Ves - Smižany	14 000
II/582	Michalovce intravilán	11 100
II/526	Rožňava intravilán	10 400
II/536	Spišská Nová Ves intravilán	9 710
II/552	Košice - Bohdanovce	8 550
II/550	Moldava nad Bodvou intravilán	7 630
II/547	Krompachy intravilán	6 700
III/553034	Kráľovský Chlmec intravilán	6 320
III/536010	Spišská Nová Ves intravilán	6 100
II/582	Michalovce - Zemplínska šírava	5 980
II/552	Veľké Kapušany Intravilán	5 590
III/552032	Sobrance intravilán	5 490
II/555	Veľké Kapušany Intravilán	5 370
III/050222	Michalovce intravilán	5 310
III/050187	U.S.Steel Košice - Haniska	5 300
II/547	Košice - Jaklovce - Krompachy - Spišské Vlchy	5 100
III/050213	Sečovce intravilán	5 000
II/533	Spišská Nová Ves - Hnilčik	5 000
II/546	Gelnica - Margecany	4 620
II/555	Michalovce - Stretava - Pavlovce nad Uhom	4 570
III/050201	Košické Olšany - Rozhanovce - Vajkovce	4 500
III/050213	Sečovce - Trebišov	4 480
II/526	Rožňava - Rudná	4 000
III/553034	Kráľovský Chlmec - Pribeník	3 800
III/553024	Kráľovský Chlmec intravilán	3 560
III/553011	Trebišov - Novosad	3 530
III/547015	Krompachy - Slovinky	3 510
III/547002	Košice - Družstevná pri Hornáde	3 440
II/555	Veľké Kapušany - Kráľovský Chlmec	3 320
II/548	Malá Ida - Jasov	3 200
III/553035	Kráľovský Chlmec - Čierna nad Tisou	3 100
II/552	Veľké Kapušany - Vojany	3 070
III/050218	Krásnovce - Hatalov	3 040
II/550	Moldava nad Bodvou - Jasov	2 830
II/554	Laškovce - Kačanov	2 340
II/576	Bidovce - Ruskov - Bohdanovce	2 200
III/050210	Sečovce - Stankovce	2 040

Tabuľka 8 Nárast počtu evidovaných dopravných prostriedkov, zdroj www.statistics.sk

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Osobné	154 872	165 150	169 390	180 988	194 563	199 415	209 144	218 176
Autobusy	1 178	1 195	1 161	1 335	1 316	1 187	1 151	1 133
Nákladné autá vr. špeciálnych	17 787	19 733	20 369	22 886	26 088	28 067	29 148	29 874
Spolu	205 960	222 058	226 143	242 742	262 191	270 502	282 966	294 170

d. Cestná nákladná doprava na cestách II. a III. triedy Košického kraja

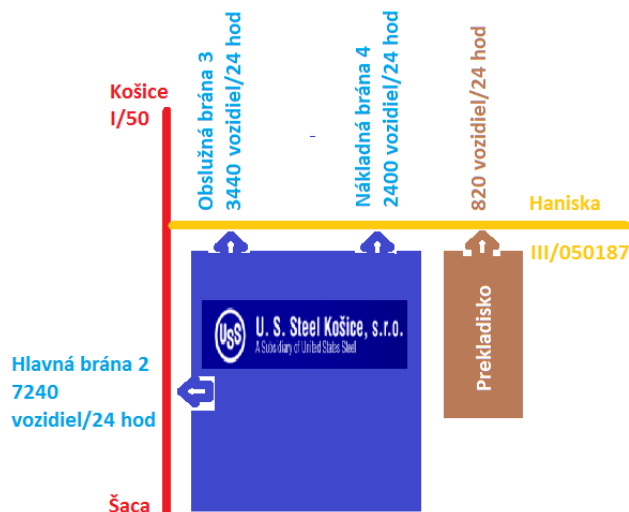
Osobitnou problematikou je cestná nákladná doprava na cestách II. a III. triedy vo vlastníctve Košického samosprávneho kraja. Pre ďalší rozvoj regiónu je cestná nákladná doprava nevyhnutná. Očakávame ďalší výrazný nárast intenzít cestnej nákladnej dopravy.

Cestná nákladná doprava má výrazne negatívny vplyv na životné prostredie, aj na cestnú infraštruktúru. Mnohé cesty II. a III. triedy boli postavené v období po druhej svetovej vojne. Boli navrhované na nižšie intenzity cestnej dopravy a na nižšie hmotnosti nákladných vozidiel. V súčasnosti sú mnohé z nich zastarané s nevyhovujúcou konštrukciou vozoviek a nedostatočnou únosnosťou podlažia.

Maximálne rozmery nákladných vozidiel v súčasnosti dosahujú: 18,75 m, šírka 2,60 m, výška 4,00 m. Maximálne hmotnosti nákladných vozidiel v súčasnosti dosahujú 44 ton. Už v súčasnosti prebieha diskusia o ďalšom zvyšovaní týchto maximálnych hodnôt.

Dopravcovia v snahe maximalizovať efektívnosť prepravy tovaru často vyťažujú nákladné automobily na hranice ich zaťažiteľnosti, ba dokonca túto hranicu často prekračujú. Medzinárodné výskumy ukazujú, že už prekročenie povolenej hmotnosti nákladných vozidiel o 10 % spôsobuje nárast poškodenia vozoviek o 30 až 50 %. Vplyvom preťaženia dochádza veľmi rýchlo k zníženiu životnosti vozoviek, čo zvyšuje náklady na ich údržbu, opravy a modernizáciu. Pohyb „preťažených“ vozidiel po cestách II., III. triedy a miestnych komunikáciách má často až fatálne následky. Nezriedka dochádza k odlamovaniu krajníc, vyjazdeniu „koľají“, zosuvom násypov cestných telies, pričom na týchto cestách vznikajú havarijné stavy. Správa ciest KSK vykonáva váženie nákladných vozidiel – meranie nápravových tlakov, na cestách II. a III. triedy, v spolupráci s príslušným okresným dopravným inšpektorátom a Obvodným úradom dopravy. Správne poplatky za zvláštne užívanie ciest II. a III. triedy, v prípade preťaženia vozidla, sú paradoxne príjmom štátneho rozpočtu, nie samosprávneho kraja, ktorý má ako vlastník zvýšené náklady na stavebné úpravy poškodených ciest.

Schéma cestnej dopravy najväčšieho priemyselného areálu na území Košického kraja.



Ťažkú nákladnú dopravu nemožno vylúčiť z ciest II. a III. triedy regionálneho významu aj vzhľadom na charakter prepravovaného tovaru. Napríklad preprava drevnej hmoty začína priamo na mieste ťažby dreva, alebo preprava kameniva z kameňolomov a zásobovanie priemyselných areálov. Pri preprave tovaru, hlavne v jej začiatkoch a konečnom štádiu je nevyhnutné využívať aj cesty II., III. triedy a miestne komunikácie.

Dopravná obsluha územia je nevyhnutná a je potrebné zmodernizovať cestnú infraštruktúru tak, aby nevytvárala obmedzenia pre dopravnú obsluhu územia. Problémom je však obchádzanie mýtného systému zavedeného na cestách I. triedy, rýchlostných cestách a diaľniciach a následný presun tranzitnej dopravy na regionálne cesty II. a III. triedy. Po zavedení elektronického výberu mýta sme zaznamenali výrazný nárast intenzity nákladnej dopravy na niektorých cestách II. a III. triedy Košického kraja, čo má za následok ich enormné zaťaženie.

Výrazný nárast intenzity nákladnej dopravy v intravilánoch obcí a miest negatívne vplýva na životné prostredie obyvateľov. Dochádza k zvyšovaniu hluku, prašnosti, vibrácií a k znižovaniu bezpečnosti cestnej premávky. Evidujeme viaceré podnety od občanov, miestnej samosprávy a regionálnych úradov verejného zdravotníctva na výrazné zníženie kvality životného prostredia v dôsledku vysokej intenzity ťažkej nákladnej dopravy.

Košický samosprávny kraj sa usiluje o:

- prehodnotenie rozsahu cestnej siete na ktorej je zavedený elektronický mýtny systém a zrušenie elektronického výberu mýta na cestách I. triedy, ktoré nie sú súbežné s rýchlostnými cestami a diaľnicami. Výsledkom by mal byť návrat tranzitnej nákladnej dopravy na cesty I. triedy a odľahčenie ciest II. a III. triedy,
- legislatívne zmeny smerujúce k obmedzeniu tranzitnej nákladnej dopravy na cestách II. a III. triedy, so zachovaním dopravnej obsluhy územia.
- presun nákladnej dopravy z ciest na železnicu, čo je v súlade s „Plánom jednotného európskeho dopravného priestoru – Vytvorenie konkurencieschopného dopravnému systému efektívne využívajúceho zdroje“ (ďalej len Biela kniha Európskej komisie), podľa ktorej by sa malo 30% nákladnej prepravy nad 300 km do roku 2030 realizovať po železnici, ktorá je ekologickejšia s podstatne menším zaťažením životného prostredia. Dôležitým predpokladom pre splnenie tohto cieľa je podpora výstavby siete prekladísk multimodálnej prepravy. Schéma aktuálnej železničnej infraštruktúry je v prílohe č. 5.

e. Nehodovosť na cestách II. a III. triedy

Biela kniha Európskej komisie stanovila ambiciózny cieľ: „Znížiť do roku 2050 počet smrteľných nehôd v cestnej doprave takmer na nulu. V súlade s týmto cieľom sa EÚ usiluje o zníženie dopravných nehôd do roku 2020 na polovicu. Zabezpečiť vedúce postavenie EÚ v oblasti bezpečnosti a ochrany dopravy vo všetkých jej druhoch“. Ako je zrejmé z tabuľky č. 9, aj na cestách Košického kraja zaznamenávame trend znižovania nehodovosti.

Tabuľka č. 9 Vývoj nehodovosti na cestách Košického kraja, zdroj www.statistics.sk

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Dopravné nehody s usmrtením	64	75	72	70	65	47	40	45
Dopravné nehody s ťahkým zranením	897	808	898	932	997	787	801	682
Usmrtené osoby	75	90	79	76	76	49	42	51
Zranení ťažko	307	269	296	330	309	220	200	201
Zranení ľahko	1 351	1 187	1 333	1 480	1 553	1 153	1 084	904
Hmotné škody v tis. €	15 528	14 894	15 502	16 560	17 716	10 343	8 155	5 478

Medzi kľúčové opatrenia Slovenska v oblasti zvýšenia bezpečnosti cestnej infraštruktúry patria:

- aplikácia dopravno - bezpečnostného auditu a bezpečnostnej inšpekcie,
- vytvorenie podmienok pre bezpečný pohyb zraniteľných účastníkov premávky,
- zvýšenie bezpečnosti železničných pricestí.

Bezpečnosť cestnej premávky patrí medzi priority Košického samosprávneho kraja, čo sa odzrkadľuje aj pri správe a údržbe, plánovaní a modernizácii cestnej infraštruktúry. V záujme zvyšovania bezpečnosti cestnej premávky je nevyhnutné:

- skvalitňovanie zvislého a vodorovného dopravného značenia a dopravných zariadení,
- aplikáciu dopravných subsystémov – meračov rýchlosti, meračov vlhkosti a teploty,
- budovanie prvkov upokojenia dopravy v sídlach,
- odstraňovanie bodových závad na cestách,
- odstraňovanie pevných prekážok na cestách,
- zvyšovanie priepustnosti a bezpečnosti križovatiek – budovanie okružných križovatiek, rozširovanie o jazdné pruhy pre odbočenie vľavo, zlepšovanie rozhľadových pomerov,

f. Aktuálna legislatíva v oblasti cestnej infraštruktúry

Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov;

Vyhláška č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách;

Zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov;

Vyhláška 9/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov;

Zákon č. 725/2004 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;

Vyhláška 464/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevádzke vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách;

Nariadenie vlády č. 349/2009 Z. z. o najväčších prípustných rozmeroch vozidiel a jazdných súprav, najväčších prípustných hmotnostiach vozidiel a jazdných súprav, ďalších technických požiadavkách na vozidlá a jazdné súpravy v súvislosti s hmotnosťami a rozmermi a o označovaní vozidiel a jazdných súprav;

Zákon č. 534/2003 Z. z. o organizácii štátnej správy na úseku cestnej dopravy a pozemných komunikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov;

Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov;

Zákon č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov;

Zákon 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov;

Zákon č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a doplnení niektorých zákonov.

Usmernenie MDVRR SR USM 01/2012 Zaťažiteľnosť mostov.

Ciele Košického samosprávneho kraja vo vzťahu k legislatíve v oblasti cestnej infraštruktúry:

- posilnenie financovania samosprávnych krajov, ktoré umožní trvalo udržateľný rozvoj cestnej infraštruktúry vo vlastníctve samosprávnych krajov,
- posilnenie postavenia a kompetencií samosprávnych krajov v oblasti ochrany ciest.

Daň z motorových vozidiel

je jednou z miestnych daní v zmysle 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov. Daň z motorových vozidiel je v súčasnosti príjmom jednotlivých samosprávnych krajov, ktoré určujú sadzby dane všeobecne záväzným nariadením (VZN). Sadzby dane z motorových vozidiel na území Košického kraja určuje VZN 8/2010. Vzhľadom na veľké rozdiely v dĺžkach ciest vo vlastníctve jednotlivých samosprávnych krajov a zároveň veľké rozdiely v počte evidovaných vozidiel na území jednotlivých samosprávnych krajov, dochádza k veľkým rozdielom medzi jednotlivými kraji, vo výške príjmov z daní z motorových vozidiel. Príjmy z dane z motorových vozidiel pre jednotlivé samosprávne kraje sa pohybovali v roku 2011 v rozmedzí od 6 463 €/km cesty pre Košický samosprávny kraj až po 61 199 €/km cesty pre Bratislavský samosprávny kraj.

Košický samosprávny kraj usiluje o:

- zjednotenie sadzieb dane z motorových vozidiel a rozsahu oslobodení od platenia dane z motorových vozidiel vo všetkých kategóriách, vrátane zvýhodnenia vozidiel EURO 3, 4 a 5 v absolútnej hodnote vo všetkých samosprávnych krajoch,
- oslobodenie od platenia dane z motorových vozidiel všetkých vozidiel v rozsahu poskytovania služieb vo verejnom záujme v pravidelnej autobusovej doprave,
- riešenie dane z motorových vozidiel z úrovne štátu v kontexte ďalších poplatkov a daní, ktoré platia motoristi,
- prehodnotenie spôsobu financovania samosprávnych krajov, ktorý umožní trvalo udržateľný rozvoj krajov.

Cestný zákon

Cestný správny orgán – samosprávne kraje sú síce vlastníckmi ciest, ale nemajú postavenie cestného správneho orgánu. O všetkých zásahoch do ciest, tak rozhodujú obvodné a krajské úrady dopravy resp. ministerstvo, ktoré majú postavenie orgánov štátnej správy pre pozemné komunikácie – cestných správnych orgánov. Jednou z možností je prechod časti kompetencií cestných správnych orgánov, napríklad v oblasti udeľovania povolení na zvláštne užívanie ciest II. a III. triedy zo štátu na samosprávne kraje, ako prenesený výkon štátnej správy. Správne poplatky za zvláštne užívanie ciest vo vlastníctve samosprávnych krajov by mali byť tiež príjmom samosprávnych krajov.

Obmedzenie ťažkej nákladnej dopravy na cestách II. a III. triedy – navrhujeme doplniť do § 8 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, nový odsek 16:

(16) Na ceste II. triedy a III. triedy je zakázaná jazda motorovým vozidlám s najväčšou prípustnou celkovou hmotnosťou prevyšujúcou 17 000 kg, okrem motorových vozidiel, ktoré majú nákladku alebo vykládku nákladu alebo výkon činnosti na mieste, ku ktorému je prístup len po ceste II. triedy, alebo III. triedy. Vodič vozidla je povinný na príjazd na miesto nákladky alebo vykládky nákladu alebo na miesto výkonu činnosti a na odjazd z tohto miesta použiť len nevyhnutné úseky ciest II. a III. triedy.

Podľa platnej legislatívy môžu nákladné automobily využívať cesty II. a III. triedy, okrem 8 úsekov, na ktorých je obmedzená nákladná doprava dopravným značením. Košický samosprávny kraj usiluje o dosiahnutie opačného stavu, kedy bude platiť legislatívny zákaz tranzitu tovaru po cestách II. a III. triedy. Z tohto zákazu bude možné udeliť výnimku v odôvodnených prípadoch. Usilujeme predovšetkým o zákaz tranzitnej nákladnej dopravy po cestách II. a III. triedy, pričom dopravná obsluha územia ostane zachovaná, zákaz sa na ňu

nebude vzťahovať. Dopravcovia nebudú obmedzení v podnikaní. Bude potrebné označiť všetky cesty dopravným značením, táto povinnosť a aj náklady sa rozdelia medzi jednotlivé VUC, ale hlavne SSC a NDS a.s.

Majetkoprávne usporiadanie pozemkov pod cestami – cestný majetok prešiel z vlastníctva štátu do vlastníctva samosprávnych krajov, avšak približne 75 % pozemkov pod cestami bolo majetkoprávne neusporiadaných. V zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a doplnení niektorých zákonov, vzniklo Košickému samosprávnemu kraju vecné bremeno k pozemkom, na ktorých sa nachádzajú cesty v jeho vlastníctve. Stále však nie je zo strany štátu vyriešené majetkoprávne usporiadanie pozemkov, ktoré nie sú vo vlastníctve štátu, a na ktorých sa nachádzajú cesty II. a III. triedy. Štát by mal vyčleniť finančné prostriedky na usporiadanie pozemkov pod cestami II. a III. triedy. Cenu za pozemky pod cestami by mal stanoviť štát napríklad vyhláškou s prihliadnutím na verejný a celospoločenský charakter ciest. Problematika majetkoprávneho usporiadania ciest vo vlastníctve samosprávnych krajov by mala byť riešená centrálnie na úrovni Vlády SR.

4. Analýza Správy ciest Košického samosprávneho kraja

a. Základné údaje o správcovi

Názov:	Správa ciest KSK,
Právna forma:	príspevková organizácia Košického samosprávneho kraja
Zriaďovateľ:	Košický samosprávny kraj
IČO:	35555777
DIČ:	2021772544
Sídlo organizácie:	Námestie Maratónu mieru 1, 042 66 Košice
Sídlo prevádzky:	Ostrovského 1, 040 01 Košice
Dátum zriadenia:	01.01. 2004

Košický samosprávny kraj sa stal od 1.1.2004 na území kraja vlastníkom ciest II. a III. triedy. Uzatvorením Dohody o prechode majetku a s ním súvisiacich práv a povinností z vlastníctva štátu v správe Slovenskej správy ciest na Košický samosprávny kraj, prešli od 1.1.2004 do vlastníctva Košického samosprávneho kraja aj veci, ktoré boli k 31.12.2003 v správe Slovenskej správy ciest a ktoré slúžili na činnosť jej vnútorných organizačných jednotiek. Na Košický samosprávny kraj zároveň prešli aj všetky práva a povinnosti vyplývajúce z pracovnoprávnych vzťahov a z iných vzťahov, ako aj pohľadávky a záväzky Slovenskej správy ciest.

Na zabezpečenie činností spojených so správou a údržbou ciest II. a III. triedy, Zastupiteľstvo Košického samosprávneho kraja na svojom 14. zasadnutí, konanom dňa 13. októbra 2003 v Košiciach, uznesením č. 2003/140, schválilo koncepciu prechodu správy, údržby, modernizácie, rekonštrukcie a výstavby ciest v pôsobnosti Košického samosprávneho kraja a zriadilo rozpočtovú organizáciu Správa ciest Košického samosprávneho kraja (SC KSK). Na základe zmluvy medzi SC KSK a SSC IVSC Košice vykonáva SC KSK údržbu aj na cestách I. triedy v celkovej dĺžke 265,5 km.

S účinnosťou od 1. januára 2011 došlo k zmene spôsobu financovania a právnej formy Správy ciest Košického samosprávneho kraja z rozpočtovej organizácie na príspevkovú

organizáciu. Uvedená zmena spôsobu financovania a právnej formy bola schválená uznesením Zastupiteľstva KSK č. 132/2010 zo dňa 30. augusta 2010. SC KSK vykonáva okrem hlavných činností aj doplnkovú ekonomickú činnosť – služby pre vlastníkov ostatných komunikácií. Ide o servis v oblasti cestného hospodárstva, ktorý predstavuje obchodnú činnosť spoločnosti.

Správa ciest KSK pôsobí na celom území Košického kraja, hlavné sídlo (riadiateľstvo) má v Košiciach a ďalej je organizačne členená na 5 stredísk a 13 dislokovaných cestmajsterstiev:

Stredisko cestmajsterstvá	Michalovce, Michalovce, Sobrance, Veľké Kapušany,
Stredisko cestmajsterstvá	Moldava nad Bodvou, Moldava nad Bodvou, Čaña, Košický Klečenov (v nájme NDS),
Stredisko cestmajsterstvá	Rožňava, Rožňava – západ, Rožňava – východ, Dobšiná, Štítnik (vysunuté pracoviská pre zimnú údržbu),
Stredisko cestmajsterstvá	Spišská Nová Ves, Spišská Nová Ves, Hincovce, Mníšek nad Hnilcom, Margecany (vysunuté pracovisko pre zimnú údržbu)
Stredisko cestmajsterstvá	Trebišov, Trebišov, Sečovce, Kráľovský Chlmec.

Správa ciest KSK má od roku 2008 úspešne zavedený a udržiavaný systém manažérstva kvality. Spoločnosť je držiteľom Certifikátu systému manažérstva kvality ISO 9001:2000.

b. Činnosť Správy ciest KSK je realizovaná v rozsahu definovanom deviatimi skupinami činností

1. Zimná údržba ciest

je súhrn riadiacich (dispečing) a výkonných činností, ktorými je zabezpečovaná zjazdnosť cestných komunikácií v zimnom období, tzn. odstraňovanie závad v zjazdnosti spôsobených zimnými poveternostnými a klimatickými podmienkami, zmiernovanie následkov zimných podmienok.

2. Údržba vozoviek a opravy vozoviek

súhrn prác, ktorými sa udržujú a opravujú vozovky. Údržbou CK sa odstraňujú alebo zmiernujú nedostatky v zjazdnosti CK. Základnou úlohou údržby je zachovať projektom stanovené parametre a odstránením porúch prinavrátiť vozovke pôvodné funkčné vlastnosti, patria sem aj lokálne opravy a veľkoplošné opravy do hrúbky 30 mm. Údržbou vozovky sa rozumie aj čistenie ciest, t.j. činnosť, ktorou sa z povrchu komunikácie odstraňujú nečistoty, odpady a nežiaduce hmoty.

3. Údržba a oprava dopravného značenia

čistenie a obnova viditeľnosti dopravného značenia, osadzovanie alebo zmeny dopravného značenia na základe dopravno-bezpečnostných opatrení (označenie porúch v zjazdnosti, zmena dopravných pomerov, vyznačenie uzávierky, obchádzky, prípadne prekážok a nebezpečenstva), oprava a údržba z hľadiska zabezpečenia dostatočného rozhľadu vodiča, oprava alebo výmena poškodených častí.

4. Údržba a oprava bezpečnostných zariadení

osadzovanie zvodidiel, prípadne výmena ich častí, výškové a smerové vyrovnanie poškodených zvodidiel; obnova viditeľnosti alebo výmena smerových stĺpikov; osadzovanie,

opravy a údržba dopravných zrkadiel a ostatných dopravných zariadení tak, aby plnili určenú funkciu.

5. Údržba odvodňovacieho príslušenstva a zariadení

čistenie, pravidelné vysekávanie vegetácie; odstránenie zvyškov posypu po zimnej údržbe na odvodňovacích zariadeniach (priekopách, rigoloch, trativodoch, kanalizácii); výškové vyrovnanie vpustov, poklopov a mreží cestných odvodňovacích zariadení, odstránenie všetkých prekážok prietoku vody v priepustoch, stavebná úprava čelných parapetných múrikov, výmena poškodených častí priepustov a pod.

6. Údržba a oprava mostov

súhrn stavebných aj nestavebných prác, ktorými sa mosty udržujú v riadnom technickom stave pre bezpečnú, plynulú premávku za každého počasia a bežných dopravných podmienok.

Nestavebná údržba predstavuje súbor činností, ktorými sa odstraňujú nežiaduce javy, brániace riadnej funkcii mosta, alebo ohrozujúce jeho kvalitu, pričom sa priamo do konštrukcie mosta a jeho príslušenstva nezasahuje. K takýmto činnostiam patrí čistenie všetkého druhu, odstraňovanie nánosov, vegetácie a posypových materiálov, uťahovanie spojov a pod.

Stavebná údržba a oprava predstavuje súbor prác, ktorými sa zabezpečuje riadna funkcia objektu, prevencia voči vzniku porúch a ich odstránenie prípadne zmiernenie, t.j. čistenie a oprava betónových, železobetónových a predpätých prvkov a častí mostov (podpery, krídla, ľadolamy, nosné konštrukcie, rímsy, oporné múry, rigoly, kanály šachty, atď.).

7. Údržba ostatného cestného príslušenstva (parkoviská, odpočívadlá, odstavné plochy, svahy, oporné múry, ...)

údržba odpočívadiel, odstavných, parkovacích plôch a obrátisk; údržba vybavenosti týchto plôch (sociálne zariadenia, zdroje vody, oddechovo-cvičné prvky, lavičky, stoly, plochy pre váhy na meranie nápravových tlakov, plochy na nastavenie svetiel a pod.); likvidáciu buriny, úprava zatrávnených svahov a podobne.

8. Údržba cestnej zelene

kosenie trávnych porastov a starostlivosť o cestnú zeleň, ošetrovanie kríkov a stromov tak, aby najmä v rozhládovom poli smerových oblúkov, križovatiek a v miestach možného prejazdu stredného deliaceho pásu bol dostatočný voľný priestor na potrebnú vzdialenosť rozhládu.

9. Ostatné činnosti – odstraňovanie následkov dopravných nehôd, prehliadky ciest a mostov, práce na predinvestičnej príprave majetku

ide o činnosti zameriavajúce sa na ochranu cestných komunikácií a ich príslušenstva, t.j. hlavné a bežné prehliadky ciest, hlavné a bežné prehliadky mostov; váženie nápravových tlakov, odstraňovanie následkov dopravných nehôd a podobne.

Tabuľka 10 Náklady na 9 skupín činností Správy ciest KSK na cestách II. a III. triedy
Potreba finančných prostriedkov v cenovej úrovni roku 2012

Číslo skupiny	Názov skupiny činností	Potreba finančných prostriedkov na krytie nákladov v €
1	Zimná údržba ciest	3 950 000
2	Údržba a opravy vozoviek pri predpokladanej cykličnosti opráv krytov	10 500 000
	2 a údržba vozoviek - vysprávky	2 436 000
	2 b súvislé opravy ciest s cykličnosťou 20 rokov	8 064 000
3	Dopravné značenie	650 000
4	Bezpečnostné zariadenia	230 000
5	Cestné teleso a odvodnenie	910 000
6	Údržba a bežné opravy mostov	1 950 000
	6 a údržba mostov	250 000
	6 b opravy mostov - 10 mostov ročne	1 700 000
7	Odstavné plochy, parkoviská, oplotenie, múry ...	50 000
8	Údržba cestnej zelene	1 500 000
9	Ostatné činnosti (obhliadky ciest, meranie nápravových tlakov, správa	4 800 000
	9 a obhliadky ciest, meranie nápravových tlakov, správa ciest...	701 000
	9 b poplatky za zrážkové vody - stočné	139 000
	9 c odpisy ciest a cestného príslušenstva	3 960 000
Spolu	Náklady na správu a údržbu ciest bez nákladov na zrážkové vody, bez nákladov na odpisy ciest a cestného príslušenstva, bez nákladov na súvislé opravy ciest a bez nákladov na opravy mostov spolu $1 + 2a + 3 + 4 + 5 + 6a + 7 + 8 + 9a =$	10 677 000
	Poplatky za zrážkové vody - stočné a odpisy ciest a cestného príslušenstva $9b + 9c =$	4 099 000
	Náklady na súvislé opravy ciest pri cykličnosti 20 rokov a náklady na opravy 10 mostov ročne $2b + 6b =$	9 764 000
Spolu:		24 540 000

V prípade, že počítame s cyklickosťou súvislých úprav asfaltových kobercov 20 rokov (v ideálnom prípade by mala byť 12 rokov), je potrebné súvisle upraviť každoročne cca 98 km ciest, čo si vyžaduje finančné prostriedky vo výške cca 8,064 mil. € ročne, na dlhodobé udržanie krytov ciest v dobrom stavebnom stave. Vo vlastníctve KSK je tiež 655 mostov. V minulosti boli opravy týchto mostov značne zanedbané, v dôsledku čoho dochádza k zhoršovaniu ich stavebného stavu. Ročne je potrebné komplexne opraviť minimálne 10 mostov, čo si vyžiada náklady 1,7 mil €. Ďalších približne 10,677 mil. € ročne je potrebných na bežnú činnosť Správy ciest KSK. Posilnenie financovania Košického samosprávneho kraja (daňových príjmov) je nevyhnutné pre trvalo udržateľný rozvoj regionálnej cestnej infraštruktúry.

c. Zvyšovanie efektívnosti činností Správy ciest KSK

Ludské zdroje

Prijaté opatrenia:

Za účelom zvyšovania efektivity a znižovania nákladov bol zavedený 4 dňový pracovný týždeň s predĺženou pracovnou dobou, zavedením ktorého bolo dosiahnuté efektívnejšie využívanie pracovného času, ako aj personálnych a technických kapacít,

Bol tiež zavedený viacstupňový systém kontroly vykonávaných činností s dôrazom na dodržiavanie technologických postupov, kvality prác, bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov.

Návrh ďalších opatrení:

Je nevyhnutné zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov v oblasti technologických postupov, v oblasti využívania nových materiálov a nových technológií s následnou aplikáciou získaných poznatkov v praxi.

Z hľadiska celkovej dĺžky spravovaných ciest a počtu mostov je počet zamestnancov na minimálnej úrovni, kde hlavne v zimnom období, už pri výpadku 2% pracovníkov s prevahou fyzickej práce môže dôjsť k ohrozeniu zabezpečenia výkonov zimnej údržby.

Vozidlá, mechanizmy a mechanizácia

Súčasný stav v oblasti vozidiel, mechanizmov a mechanizácie:

Správa ciest KSK spravuje a udržiava cesty II. a III. triedy technikou, ktorá je v prevažnej miere značne zastaraná a vyžaduje výraznú obnovu a modernizáciu.

Sypače značky LIAZ majú priemerný vek 32 rokov,
sypače zn. Tatra majú priemerný vek 22 rokov,
nakladače majú priemerný vek 21 rokov,
traktory majú priemerný vek 26 rokov.

Len vďaka vynakladaniu veľkého úsilia do údržby staršej techniky najmä vlastnými kapacitami, bola stará a poruchová technika udržiavaná doposiaľ v prevádzkyschopnom stave.

Návrh ďalších opatrení:

V záujme zvýšenia efektívnosti výkonov a zníženia nákladov na opravy poruchovej techniky určenej na výkon údržby ciest je potrebná postupná modernizácia vozového a strojového parku obstaraním novej techniky. Pri výkone celoročnej údržby ciest absentujú predovšetkým špeciálne posýpacie vozidlá (v lete vyklápač, v zime sypač) a univerzálne nakladače (s prednou lyžicou na nakladanie a zadnou lyžicou na podkop), ako aj malé prevádzkové vozidlá.

V rámci prvej tranže (časti) úveru EIB pod názvom Mechanizácia pre správu ciest KSK, bolo zakúpených 10 nových sypačov, po dva kusy na každé Stredisko správy a údržby. Zároveň bola obstaraná drobná mechanizácia na údržbu ciest a prenosné váhy na váženie nákladných vozidiel. V roku 2011 bolo v rámci projektu financovaného EÚ obstaraných 10 nových samozberných zametačov a 10 nových kropníc. Tieto vozidlá pomohli zvýšiť efektivitu výkonov údržby ciest a nepochybne prispeli aj k zlepšeniu životného prostredia obyvateľov kraja. V podobných projektoch je potrebné pokračovať kombináciou zdrojov EÚ a súkromného sektora.

Hospodárenie so zásobami

Prijaté opatrenia:

V oblasti logistiky v rámci Správy ciest KSK je zavedený systém detailnej operatívnej evidencie spotreby stavebných materiálov, ako aj materiálov bežnej spotreby, ktorý zároveň slúži ako kontrolný a vyhodnocovací nástroj celkovej materiálovej spotreby.

Zníženie spotreby PHM na súčasnú úroveň dosiahla Správa ciest KSK postupnými organizačnými a technickými opatreniami ako napríklad zavedenie denného tankovania, zníženie hodnôt noriem spotreby, montážou GPS jednotiek (zatiaľ len vo vozidlách strediska Michalovce).

K stratám v hospodárení s cestným materiálom dochádza najmä cudzím zavinením, a to krádežami dopravných značiek a poškodzovaním dopravných zariadení.

Nedostatkom pri hospodárení so zásobami sypkého charakteru je absencia možnosti kontroly skladových pohybov pomocou certifikovaných a ciachovaných váh.

Proces objednávanía tovarov, služieb a prác v rámci Správy ciest KSK sa realizuje prostredníctvom centrálného informačného systému, kde je komplexne evidovaný celý postup objednávanía, počnúc kontrolným listom, internou žiadankou, vystavenou objednávkou až po samotnú prijatú faktúru od dodávateľa. To znamená, že v každom časovom okamihu je možné centrálné sledovať a vyhodnocovať celý logistický proces. Prípadné zistené nedostatky v procese objednávanía je teda možné okamžite efektívne korigovať

Návrh ďalších opatrení:

Vybaviť celý vozový park GPS systémom s možnosťou sledovania spotreby PHM a činnosti jednotlivých vozidiel.

Zabezpečenie váženía sypkých materiálov na vstupe aj na výstupe pomocou certifikovaných a ciachovaných váh.

Udržať dôsledné monitorovanie spotreby materiálových zásob vo vzťahu k jednotlivým činnostiam a vybudovať kamerový kontrolný systém.

Strediská správy a údržby

Súčasný stav:

Geografické rozmiestnenie cestmajsterstiev je vo väčšine prípadov prispôbené rozmiestneniu nehnuteľností KSK. V prenajatých priestoroch sídli riaditeľstvo SC KSK ako aj cestmajsterstvá Hincovce a Mníšek nad Hnilcom. Vzhľadom na členenie udržiavanej cestnej siete a v zimnom období aj s ohľadom na časovú dostupnosť exponovaných úsekov sú v súčasnosti cestmajsterstvá Čaňa a Hincovce umiestnené excentricky.

Správa ciest KSK analyzuje geografické rozmiestnenie a počet cestmajsterstiev zo zreteľom na optimalizáciu výkonov zimnej služby s prihliadnutím na časový a vzdialenostný aspekt. Najviac excentricky umiestnené stredisko správy a údržby vo vzťahu k pridelenému obvodu je stredisko Moldava nad Bodvou. K zvýšeniu efektivity výkonu správy a údržby ciest by prispelo zriadenie cestmajsterského obvodu pre severovýchod okresu Košice – okolie, v okolí obce Bidovce. Cestmajsterstvo Košický Klečenov slúži pre potreby NDS a,s, ktorá v tomto obvode zabezpečuje zimnú údržbu.

Základným technickým vybavením všetkých cestmajsterstiev za účelom vykonávania zimnej údržby ciest sú posýpacie vozidlá a nakladače v počte prispôbenom dĺžke v zime udržiavaných ciest. Okrem tejto techniky každé cestmajsterstvo disponuje referentským vozidlom slúžiacim na prepravu zamestnancov v rámci cestnej siete. Pre letnú údržbu disponuje každé cestmajsterstvo kosačkou trávnatých porastov a pre výkon vysprávok výtlkov teplou obaľovanou zmesou nadstavbou pre prepravu obaľovanej zmesi. Okrem už

uvedenej techniky majú strediská Trebišov a Rožňava zverené aj univerzálne dokončovacie stroje (UDS) po jednom kuse.

Časť administratívnych a sociálnych priestorov stredísk Michalovce, Trebišov, Rožňava a Spišská Nová Ves sú v súčasnosti nevyužívané v dôsledku radikálneho zníženia počtu zamestnancov týchto stredísk v porovnaní so stavom v období výstavby uvedených priestorov. Správa ciest KSK ponúkla nevyužívané priestory na prenájom no zatiaľ bez odozvy. Nevyužitou a nepotrebnou pre predmet činnosti Správy ciest KSK je ucelená nehnuteľnosť na Malom Vrchu v správe strediska Rožňava. Z dôvodu zamedzenia znehodnoteniu a devastácie tejto nehnuteľnosti Správa ciest KSK zabezpečuje stráženie objektu prostredníctvom služby SBS. V nevyhovujúcich a stiesnených podmienkach sídli stredisko Moldava nad Bodvou, na stredisku absentujú priestory opravárenskej dielne. Sklad chemického posypového materiálu je nevyhovujúci. Chýbajú prístrešky pre odstavenie techniky. Pre lepšie zásobovanie stredísk posypovou soľou je potrebné vo vybraných cestmajsterstvách tiež vybudovať a rozšíriť kryté haly pre uskladnenie posypovej soli

Zrealizované stavby na strediskách a cestmajsterstvách v období 2008-2011:

- rekonštrukcia sociálnych zariadení Kráľovský Chlmec,
- rekonštrukcia sociálnych zariadení administratívna budova Spišská Nová Ves,
- oprava strechy na administratívnej budove v Michalovciach,
- oprava strechy dielne v Sobranciach,
- rekonštrukcia administratívnej budovy v Moldave nad Bodvou,
- oprava strechy dielne v Spišskej Novej Vsi,
- oprava strechy dielne v Trebišove,
- oprava strechy na administratívnej budove Kráľovský Chlmec,
- oprava podlahy dielne v Trebišove,
- inštalácia spätnej klapky do kanalizácie, ochrana pred zaplavením administratívnej budovy v Trebišove.

Potreba výstavby a modernizácie prevádzkových priestorov stredísk:

- výstavba vrátnice pri vchode do areálu v Moldave nad Bodvou,
- rekonštrukcia dielní v Moldave nad Bodvou,
- výstavba prístreškov pre techniku v Moldave nad Bodvou a Čani,
- spevnenie plochy areálu v Moldave nad Bodvou a Čani,
- vybudovanie skladových priestorov pre nebezpečný odpad v Čani,
- stavebná úprava skladu nebezpečného odpadu v Moldave nad Bodvou,
- oprava strechy a opláštenia haly na chemický materiál a sklad sezónnej techniky v Moldave nad Bodvou,
- výstavba skladových priestorov pre chemický posypový materiál v Moldave nad Bodvou,
- výstavba skladových priestorov pre chemický posypový materiál Rožňava (Dobšiná),
- oprava strechy Rožňava (Štítnik),
- rekonštrukcia strechy administratívnej budovy na cestmajsterstve Veľké Kapušany,
- oprava strechy a zvodov administratívnej budovy v Trebišove,
- odizolovanie základov administratívnej budovy v Spišská Nová Ves,
- rekonštrukcia sociálnych zariadení administratívnej budovy Spišská Nová Ves v suteréne.

Znižovanie energetickej náročnosti budov

Zrealizované úpravy v období 2008-2011 zamerané na znižovanie energetickej náročnosti:

- rekonštrukcia plynovej kotolne administratívnej budovy v Rožňave,
- rekonštrukcia plynovej kotolne dielni Trebišov,
- rekonštrukcia plynovej kotolne garáží Trebišov,
- rekonštrukcia plynovej kotolne v Kráľovskom Chlmcí,
- rekonštrukcia plynovej kotolne a systému vykurovania v Moldave nad Bodvou,
- výmena okien na poschodí administratívnej budovy Spišská Nová Ves,
- výmena okien dielni Trebišov,
- výmena okien a vchodových dverí vo Veľkých Kapušanoch
- výmena regulačných ventilov radiátorov administratívnej budovy Spišská Nová Ves.

Potreby modernizácie administratívnych a prevádzkových priestorov:

- prestavba skladov a garáží na zateplené garáže vrátane vykurovania na stredisku Michalovce,
- obstaranie a inštalácia kotla na ohrev teplej vody Spišská Nová Ves,
- výmena okien na prízemí administratívnej budovy Spišská Nová Ves,
- výmena okien administratívnej budovy Trebišov,
- zateplenie administratívnej budovy Trebišov,
- rekonštrukcia vykurovania administratívnej budovy Trebišov
- zateplenie dielne a riešenie kúrenia v Moldave nad Bodvou,
- zateplenie administratívnej budovy v Moldave nad Bodvou,
- zateplenie administratívnej budovy v Čani,
- automatická regulácia ústredného kúrenia administratívnej budovy v Rožňave,
- náhrada akumulčných pecí v dielni v Rožňave.

Dopravná logistika

V rámci dopravnej logistiky v štruktúre Správy ciest KSK chýba centrálné dopravno-logistické pracovisko so sídlom v blízkosti mesta Košice, ktoré by malo za úlohu zabezpečovať intenzívnejšie využívanie súčasnej aj budúcej špecializovanej techniky, napr. stroj na vodorovné dopravné značenie, UDS, zrezávač krajníc, cestná fréza a podobne.

V záujme približovania riadiacich štruktúr k výkonným zložkám by špecializovaná dopravná centrála mohla byť zároveň aj sídlom riaditeľstva Správy ciest KSK.

5. Aktualizácia „Plánu prípravy a výstavby ciest II. a III. triedy vo vlastníctve Košického samosprávneho kraja“

Zastupiteľstvo Košického samosprávneho kraja dňa 22.augusta.2005, uznesením č. 2005/508 schválilo strategický materiál v oblasti cestnej infraštruktúry, s názvom Plán prípravy a výstavby ciest II. a III. triedy vo vlastníctve Košického samosprávneho kraja.

Súčasťou schváleného materiálu bol zoznam plánovaných stavieb. Podkladom pre spracovanie zoznamu boli podnety, informácie a požiadavky na rozvoj cestnej siete spracované odborom dopravy v súčinnosti so Správou ciest KSK. Zoznam stavieb bol následne spracovaný s odborom regionálneho rozvoja a územného plánovania Úradu KSK a súčasne bol prerokovaný s dotknutými orgánmi miestnej samosprávy a ďalšími subjektmi.

Tabuľka č. 11 Stavby zo zoznamu plánovaných stavieb v rámci „Plánu prípravy a výstavby ciest II. a III. triedy vo vlastníctve Košického samosprávneho kraja“, realizované v období 2005 – 2013.

Číslo stavby	Číslo cesty / mosta	Názov stavby	Dĺžka úseku (km)
5.	III/050229	Michalovce I/50 a III/050229 okružná križovatka (Lastomírska)	0,345
6.	II/566	Tibava II/566 a I/50 rekonštrukcia križovatky	0,624
11.	III/050197	Košické Olšany - Byster - rekonštrukcia cesty a zaradenie do cestnej siete	3,500
22.	III/050150	Gemerská Hôrka - rekonštrukcia cesty	2,000
25.	II/526	Rožňava - okružné križovatky	1,000
26.	18186/006	Kluknava - výstavba mosta č. 18186/006	0,050
27.	546/023	Prakovce - výstavba mosta č. 546/023	0,050
31.	II/535	Mlynky - Knola - rekonštrukcia cesty č. II/535 *	4,587
35.	549/002	Smolnícka Huta - výstavba mosta č. 549/002	0,050
46.	III/55327	Streda nad Bodrogom - okružná križovatka	0,400
47.	II/552, I/79	Komárov - okružná križovatka	0,500

* stavba bude zrealizovaná v rámci projektu Cesty KSK 10 v roku 2013

Doterajšie skúsenosti s prípravou a realizáciou stavieb preukázali vysokú náročnosť prípravy a realizácie preložiek ciest a novej výstavby ciest, predovšetkým z pohľadu majetkoprávneho vysporiadania pozemkov a tiež z pohľadu potreby realizácie preložiek inžinierskych sietí. Naopak ako efektívne sa ukázali stavby zamerané na modernizáciu existujúcej cestnej siete, zamerané na zvyšovanie bezpečnosti cestnej premávky, modernizáciu križovatiek, modernizáciu mostov a podobne.

V bode 8 je spracovaný nový zásobník projektov v súlade s dopravnou politikou EÚ podľa Bielej knihy Európskej komisie.

Strategická - návrhová časť

6. SWOT analýza

<i>Silné stránky</i>	<i>Možnosti pre využitie predností</i>
<i>Relatívne vysoká hustota cestnej siete regionálneho charakteru (ciest II. a III. triedy).</i>	<i>Možnosť zlepšenia kvality cestnej siete a teda aj k zlepšeniu kvality mobility pracovnej sily a tovarov.</i>
<i>Zabezpečenie relatívne pravidelného a stabilného financovania správy a údržby jestvujúcej cestnej siete.</i>	<i>Motivácia na kontinuálnom udržiavaní zjazdnosti a priepustnosti cestnej siete kraja.</i>
<i>Postupné znižovanie počtu dopravných nehôd, počtu usmrtených a zranených, ako aj škôd na majetku.</i>	<i>Možnosť nadviazania na doterajší relatívne priaznivý vývoj a zameranie sa na ďalšie zvyšovanie bezpečnosti cestnej premávky v súlade s dopravnou politikou EÚ.</i>
<i>Slabé stránky</i>	<i>Možnosti pre odstránenie nedostatkov</i>
<i>Nedobudovaná sieť diaľnic a rýchlostných ciest prispieva k zvyšovaniu dopravného zaťaženia regionálnych ciest a brzdí prílev investícií do kraja. V okresoch Gelnica a Spišská Nová Ves dokonca nie sú ani žiadne cesty I. triedy a intenzita dopravy na cestách II. triedy dosahuje 15 000 vozidiel za 24 hodín.</i>	<i>Presadzovanie maximálneho urýchlenia prípravy a výstavby nadradenej cestnej aj železničnej infraštruktúry.</i>
<i>Nedostatočné napojenie územia na nadradenú cestnú infraštruktúru, nedobudované diaľničné privádzače.</i>	<i>Sústredenie zdrojov na zlepšenie napojenia regionálnej cestnej infraštruktúry na nadradenú cestnú infraštruktúru.</i>
<i>Časté prekračovanie maximálnej povolenej rýchlosti v intravilánoch miest a obcí- najčastejšia príčina dopravných nehôd.</i>	<i>Budovanie prvkov upokojujúcej dopravy a dopravných subsystémov na cestách II. a III. triedy.</i>
<i>Nízka efektivita výkonu bežnej a zimnej údržby ciest II. a III. triedy vo vlastníctve Košického samosprávneho kraja.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov Správy ciest KSK. - Modernizácia vozidlového parku a mechanizácie. - Modernizácia stredísk a znižovanie energetickej náročnosti budov. - Rozšírenie využitia informačných technológií pri riadení a výkone správy a údržby ciest.
<i>Príležitosti</i>	<i>Možnosti pre využitie príležitostí</i>
<i>Zlepšenie životného prostredia a kvality života pre obyvateľov v lokalitách s exponovanou cestnou dopravou pri cestách II. a III. triedy v prejazdnych úsekoch miest a obcí</i>	<i>Plánovanie a výstavba obchvatov miest a obcí,</i>

<i>Zlepšenie komfortu života obyvateľov žijúcich v lokalitách s nadmernou hlukovou záťažou z dopravy po cestách II. a III. triedy</i>	<i>Pravidelný monitoring hlukových záťaží v exponovaných lokalitách, plánovanie a realizácia protihlukových opatrení.</i>
Ohrozenia	Možnosti pre elimináciu hrozieb
<i>Vysoká intenzita cestnej, najmä nákladnej dopravy na cestách II. a III. triedy spôsobuje nadmerné poškodzovanie regionálnej cestnej infraštruktúra zhoršenie kvality životného prostredia – hluk, prašnosť, otrasy a ohrozenie bezpečnosti cestnej premávky .</i>	<i>Prioritné sústredenie zdrojov na zosilnenie, rozšírenie a modernizáciu ciest, ktoré slúžia na dopravnú obsluhu územia (v priemyselných oblastiach, v blízkosti kameňolomov, terminálov intermodálnej dopravy a podobne). Presadzovanie obmedzenia tranzitnej cestnej nákladnej dopravy na regionálnych cestách a jej nasmerovanie na nadradenú infraštruktúru.</i>
<i>Trasovanie niektorých úsekov ciest II. a III. triedy v územiach s aktívnymi zosuvmi a svahovými deformáciami, ako aj v záplavových územiach ohrozených povodňami.</i>	<i>Sústredenie zdrojov na stabilizáciu nestabilných svahov a cestných telies a na budovanie účinných odvodnení ciest.</i>
<i>Nedostatočný prietok Q_{100} u mostov nad vodnými tokmi a nedostatočná zaťažiteľnosť mostov, môže ohroziť plynulú dopravnú obsluhu územia nákladnou dopravou.</i>	<i>Sústredenie zdrojov na modernizáciu mostov.</i>

7. Návrh cieľov príslušnej oblasti

Návrh jednotlivých cieľov vychádza z identifikovaných oblastí vyžadujúcich si intervenčný zásah.

- Strategický cieľ 1:** **Zvyšovanie bezpečnosti cestnej premávky a zlepšovanie životného prostredia obyvateľov sídel zaťažených cestnou dopravou.** Tento strategický cieľ je v súlade s cieľom stanoveným v Bielej knihe Európskej komisie: „Znížiť do roku 2050 počet smrteľných nehôd v cestnej doprave takmer na nulu. V súlade s týmto cieľom sa EÚ usiluje o zníženie dopravných nehôd do roku 2020 na polovicu a zároveň zabezpečiť vedúce postavenie EÚ v oblasti bezpečnosti a ochrany dopravy vo všetkých jej druhoch.
- Špecifický cieľ 1.1:** Skvalitňovanie zvislého a vodorovného dopravného značenia a dopravných zariadení, využívanie dopravných subsystémov – meračov rýchlosti, meračov vlhkosti a teploty
- Špecifický cieľ 1.2:** Budovanie prvkov upokojenia dopravy v sídlach, vytváranie podmienok pre bezpečný pohyb zraniteľných účastníkov premávky, predovšetkým chodcov a cyklistov. Odstraňovanie bodových závad a pevných prekážok na cestách. Znižovanie zaťaženia životného prostredia hlukom, otrasmi a prašnosťou.
- Špecifický cieľ 1.3:** Zvyšovanie priepustnosti a bezpečnosti križovatiek – budovanie okružných križovatiek, rozširovanie o jazdné pruhy pre odbočenie vľavo, zlepšovanie rozľadových pomerov v križovatkách.
- Špecifický cieľ 1.4:** Zlepšenie environmentálnych aspektov života obyvateľovo miest a obcí prostredníctvom budovania obchvatov sídiel a zvyšovaním plynulosti dopravy, znižovaním nehodovosti
- Strategický cieľ 2:** **Rozvoj cestných regionálnych a nadregionálnych prepojení v Košickom kraji.**
- Špecifický cieľ 2.1:** Modernizácia, skapacitnenie a zosilnenie ciest II. triedy a ciest III. triedy zaťažených nákladnou dopravou.
- Špecifický cieľ 2.2:** Zlepšovanie dopravného napojenia sídel, priemyselných zón, prekladísk intermodálnej prepravy a terminálov integrovanej osobnej prepravy na nadradenú dopravnú infraštruktúru. Zvyšovanie mobility pracovnej sily - dochádzky do zamestnania (pólov rastu a pólov rozvoja). Podľa materiálu Výboru regiónov z 5.3.2012 Návrh stanoviska komisie pre politiku územnej súdržnosti „Revízia legislatívneho rámca TEN-T“ (č. mat. COTER-V-023) bod 16. „Výbor regiónov podporuje zásadu,

podľa ktorej sa má sieť stať „obehovým systémom“ jednotného trhu umožňujúcim neobmedzený presun osôb a tovaru v celej Únii s cieľom dosiahnuť, aby sa v roku 2050 veľká väčšina podnikov a občanov nachádzala najviac 30 min. cesty od komplexnej siete,“.

- Špecifický cieľ 2.3:** Modernizácia mostov – zvyšovanie zaťažiteľnosti mostov, zvyšovanie prietoku u mostov nad vodnými tokmi na storočnú vodu Q_{100} .
- Špecifický cieľ 2.4:** Stabilizácia ciest v nestabilných zosuvných územiach a v úsekoch ohrozených povodňami. Úprava a zvyšovanie kapacity odvodňovacích systémov.
- Špecifický cieľ 2.5:** Projekčná príprava stavieb – spracovanie štúdií, dokumentácií pre územné rozhodnutie, stavebné povolenie a realizáciu stavieb.
- Strategický cieľ 3:** **Zvyšovanie efektivity výkonu bežnej a zimnej údržby ciest II. a III. triedy vo vlastníctve Košického samosprávneho kraja.**
- Špecifický cieľ 3.1:** Zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov Správy ciest KSK.
- Špecifický cieľ 3.2:** Modernizácia vozidlového parku a mechanizácie.
- Špecifický cieľ 3.3:** Modernizácia stredísk a znižovanie energetickej náročnosti budov.
- Špecifický cieľ 3.4:** Rozšírenie využitia informačných technológií pri riadení a výkone správy a údržby ciest.

8. Zásobník projektov

Na základe výsledkov analýzy územia, analýzy cestnej infraštruktúry, analýzy výkonu správy a údržby ciest II. a III. triedy vo vlastníctve Košického samosprávneho kraja, SWOT analýzy, v súlade s návrhom strategických a špecifických cieľov je spracovaný aktuálny **zásobník projektov**:

1. BECEP 1 – modernizácia dopravného značenia a dopravných zariadení, použitie dopravných subsystémov na cestách Košického samosprávneho kraja.
2. BECEP 2 – Budovanie prvkov upokojenia dopravy v intravilánoch sídel a vytváranie podmienok pre bezpečný pohyb zraniteľných účastníkov cestnej premávky na cestách Košického samosprávneho kraja.
3. BECEP 3 – Odstraňovanie bodových závad a pevných prekážok na cestách Košického samosprávneho kraja.
4. BECEP 4 – Zvyšovanie priepustnosti a bezpečnosti križovatiek na cestách Košického samosprávneho kraja.
5. ENVIRO 1 – Znižovanie zaťaženia životného prostredia obyvateľov Košického samosprávneho kraja hlukom, otrasmi a prašnosťou.
6. ENVIRO 2 – Budovanie obchvatov sídel Košického samosprávneho kraja - zlepšenie environmentálnych aspektov života obyvateľov.
7. ENVIRO 3 – Stabilizácia cestných telies v zosuvných územiach.
8. ENVIRO 4 – Úprava a zvyšovanie kapacity odvodňovacích systémov – ochrana pred povodňami.
9. ZOSILNENIE VOZOVIEK na cestách Košického samosprávneho kraja s vysokým dopravným zaťažením.
10. MOSTY 1 – Zlepšenie stavebného stavu mostov na cestách Košického samosprávneho kraja.
11. MOSTY 2 – Zvyšovanie zaťažiteľnosti mostov na cestách Košického samosprávneho kraja.
12. MOSTY 3 – Ochrana pred povodňami - zvyšovanie prietoku mostov nad vodnými tokmi na cestách Košického samosprávneho kraja.
13. PROJEKTOVÁ PRÍPRAVA stavieb na cestách Košického samosprávneho kraja.
14. SPRÁVA CIEST 1 – Modernizácia vozidiel a mechanizácie Správy ciest KSK.

15. SPRÁVA CIEST 2 – Modernizácia a zvýšenie energetickej efektívnosti stredísk Správy ciest KSK.
16. SPRÁVA CIEST 3 – Elektronické systémy riadenia a výkonu údržby ciest Košického samosprávneho kraja.

9. Záver

Pre zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja regionálnej cestnej infraštruktúry (pravidelnej údržby a opráv ciest a mostov), je dôležité posilnenie financovania samosprávnych krajov (spravodlivejšie prerozdelenie daňových príjmov) zo strany štátu.

Strategické ciele si však vyžadujú využitie viacdrojového financovania s použitím eurofondov. Dôležité bude správne nastavenie hodnotiacich kritérií (napríklad benchmark a pod.), vzhľadom na charakter strategických a špecifických cieľov.

Regionálne cesty II. a III. triedy predstavujú až 77,87 % celej cestnej siete na území Slovenska. Pre úspešné splnenie cieľov Európskej dopravnej politiky do roku 2020 a do roku 2050, ako napríklad zvyšovanie bezpečnosti cestnej premávky, zlepšovanie životného prostredia obyvateľov sídel zaťažených cestnou dopravou, znižovanie energetickej náročnosti a rozvoj cestných regionálnych a nadregionálnych prepojení, je nevyhnutná podpora plnenia cieľov Európskej dopravnej politiky práve na cestách II. a III. triedy.

Košice 15.05.2013

Spracoval: Ing. Peter Restei

Železničné trate na území Košického kraja

	Dĺžka trate (km)	Parametre trate	Počet vlakov	Obvod VÚC
Trať č. 190: Košice – Čierna nad Tisou	95	elektrifikovaná	27	Košický samosprávny kraj
		dvojkoľajná		
		zmiešaná pre osobnú a nákladnú prepravu		
Trať č. 180: Košice – Štrba – (Žilina)	120 (po Štrbu)	elektrifikovaná	77	Košický samosprávny kraj – úsek trate Košice – Vydriák mimo 88 km
		dvojkoľajná		Prešovský samosprávny kraj – úsek trate Vydriák – Štrba 32 km
		zmiešaná pre osobnú a nákladnú prepravu		
Trať č. 169: Košice – Hidasnémeti MÁV	23	elektrifikovaná	4	Košický samosprávny kraj
		len medzinárodná doprava		
		V úseku Košice – Barca dvojkoľajná, Barca – Kechnec – (Hidasnémeti MÁV) jednkoľajná		
		zmiešaná pre osobnú a nákladnú prepravu		
Trať č. 160: Košice – Plešivec – (Zvolen)	84	elektrifikovaná v úseku Košice – Haniska pri Košiciach 11 km	19	Košický samosprávny kraj
		dvojkoľajná v úseku Košice – Haniska pri Košiciach, Haniska pri Košiciach – Plešivec		
		jednkoľajná s dvojkoľajnými vložkami		
		zmiešaná pre osobnú aj nákladnú dopravu		
Trať č. 173: Margecany – Červená Skala	93	neelektrifikovaná	35	Košický samosprávny kraj – úsek trate Margecany – Vernár 78 km
		jednkoľajná		Banskobystrický samosprávny kraj – úsek trate 15 km
		zmiešaná pre osobnú a nákladnú prepravu		
Trať č. 191: Michalany – Medzilaborce mesto – Lupków PKP	120	elektrifikovaná v úseku Michalany – Bánovce nad Ondavou	41	Košický samosprávny kraj – úsek trate Michalany – Strážske – Brekov 59 km
		jednkoľajná		Prešovský samosprávny kraj – úsek trate Strážske – Medzilaborce mesto 61 km
		zmiešaná pre osobnú aj nákladnú dopravu		

	Dĺžka trate (km)	Parametre trate	Počet vlakov	Obvod VÚC
Trať č. 188: Košice – Plaveč – (Muszyna PKP)	88	elektrifikovaná	46	Košický samosprávny kraj – úsek trate Košice – Ličartovce 20 km
		V úseku Košice – Kysak dvojkolažná		Prešovský samosprávny kraj – úsek trate Ličartovce – Plaveč 68 km
		zmiešaná pre osobnú a nákladnú prepravu		
Osobná doprava zastavená				
Trať č. 167: Rožňava – Dobšiná	26	neelektrifikovaná	0	Košický samosprávny kraj
		jednokolažná		
Trať č. 187: Spišská Nová Ves – Levoča	13	neelektrifikovaná	0	Košický samosprávny kraj – úsek trate Spišská Nová Ves – Harichovce 5 km
		jednokolažná		Prešovský samosprávny kraj – úsek trate Harichovce – Levoča 8 km
Trať č. 186: Spišské Vlachy – Spišské Podhradie	9	neelektrifikovaná	0	Košický samosprávny kraj – úsek trate Spišské Vlachy – Katúň 5 km
		jednokolažná		Prešovský samosprávny kraj – úsek trate Katúň – Spišské Podhradie 4 km
Trať č. 195: Bánovce nad Ondavou – Veľké Kapušany	26	elektrifikovaná	0	Košický samosprávny kraj
		jednokolažná		
Moldava nad Bodvou – Medzev	16	neelektrifikovaná	0	Košický samosprávny kraj
		jednokolažná		
Plešivec – Slavošovce	24	neelektrifikovaná	0	Košický samosprávny kraj
		jednokolažná		
Plešivec – Muráň	41	neelektrifikovaná	0	Košický samosprávny kraj – 4 km úsek trate
		jednokolažná		Banskobystrický samosprávny kraj – úsek trate

Medzinárodné spojenia:

Košice – Budapešť

Košice – Praha

Čierna nad Tisou – Čop

Ústavná zdravotná starostlivosť – zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti v Košickom kraji

Ústavná zdravotná starostlivosť je starostlivosť, ktorá sa poskytuje v lôžkových zdravotníckych zariadeniach, ak to zdravotný stav pacienta vyžaduje. Poskytuje sa na základe odporúčania ošetrojúceho lekára. Sústavu zdravotníckych zariadení ústavnej starostlivosti Košického kraja tvoria zdravotnícke zariadenia uvedené v nasledovnej tabuľke.

Tabuľka č. 1: Ústavné zdravotnícke zariadenia v Košickom kraji

	Názov zariadenia	Sídlo	Druh
1	NsP Štefana Kuku Michalovce, a.s.	Špitálska 2, 071 01 Michalovce	všeobecná nemocnica
2	NsP Spišská Nová Ves, a.s.	Jánskeho 1, 052 80 Spišská Nová Ves	všeobecná nemocnica
3	NsP Trebišov, a.s.	SNP 1079/76, 075 08 Trebišov	všeobecná nemocnica / liečebňa
4	NsP sv. Barbory Rožňava, a.s.	Špitálska 1, 048 74 Rožňava	všeobecná nemocnica / liečebňa
5	Nemocnica Krompachy spol. s.r.o.	Banická štvrť 1, 053 42 Krompachy	všeobecná nemocnica
6	PRO VITAE, n.o., Všeobecná nemocnica Gelnica	Nemocničná 33, 056 01 Gelnica	liečebňa
7	Detská fakultná nemocnica Košice	Trieda SNP č. 1, 040 11 Košice	všeobecná nemocnica
8	Univerzitná nemocnica Louisa Pasteura Košice	Rastislavova 43, 040 01 Košice	všeobecná nemocnica
9	Regionálna nemocnica Sobrance, n.o.	Ulica Mieru 12, 073 01 Sobrance	špecializ. nemocnica / liečebňa
10	Vysokošpecializovaný odb. ústav geriatrický sv. Lukáša v Košiciach n.o.	Strojárska 13, 040 01 Košice	odb. špecializovaný ústav
11	Železničné zdravotníctvo Košice s.r.o.	Masarykova 9, 040 01 Košice	všeobecná nemocnica
12	Letecká vojenská nemocnica, a.s.	Murgašova 1, 040 86 Košice	liečebňa
13	Psychiatrická liečebňa Samuela Bluma v Plešivci	Gemerská 233, 049 11 Plešivec	liečebňa
14	Psychiatrická nemocnica Michalovce, n.o.	Strážany, 07101 Michalovce	špecializovaná nemocnica
15	Nemocnica Košice-Šaca, a.s. I. súkromná nemocnica	Lúčna 57, 040 15 Košice-Šaca	všeobecná nemocnica
16	Nemocnica s poliklinikou n.o. Kráľovský Chlmec	Nemocničná 8, 077 26 Kráľovský Chlmec	všeobecná nemocnica
17	Východoslov. ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.	Trieda SNP 1, 040 11 Košice	odb. špecializovaný ústav
18	Východoslovenský onkologický ústav, a.s.	Rastislavova 43, 041 91 Košice	odb. špecializovaný ústav
19	Geria, s.r.o.	Košická 52/2264, 075 01 Trebišov	liečebňa
20	Kúpele Štós, n.o.	Štós – kúpele č. 235, 044 26 Štós	liečebňa / kúpele
21	Detská psychiatrická liečebňa n.o. Hraň	Hraň, č. 447 076 03 Hraň	liečebňa
22	Poliklinika „Veľké Kapušany, n.o.“	Zolt. Fábryho 20, 079 01 Veľké Kapušany	dom ošetr. starostlivosti
23	FMC – dialyzačné služby, s.r.o.	Trieda SNP 1, 040 11 Košice	špecializovaná nemocnica
24	Inštitút nukleárnej a molekulárnej medicíny	Rastislavova 43, 042 53 Košice	odb. špecializovaný ústav
25	Centrum pre liečbu drogových závislostí Košice	Skladná 2, 040 01 Košice	špecializovaná nemocnica

Zdroj: Dáta KSK, 01.07.2015, vlastné spracovanie

Nemocnica (všeobecná, špecializovaná)

Nemocnicu môžeme v zmysle platnej legislatívy definovať ako lôžkové zdravotnícke zariadenie, ktoré má povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti, má určitý počet lôžok, organizovaný zdravotnícky personál požadovanej kvalifikácie a je schopné poskytovať nepretržité lekárske a ošetrovateľské služby. Základnou funkciou nemocnice je poskytovanie liečebnej starostlivosti tým pacientom, ktorí nemôžu byť liečení ambulantne.

Podmienky poskytovania zdravotnej starostlivosti a služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v Slovenskej republike ustanovuje zákon č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, v zmysle ktorého je zdravotnícke zariadenie prevádzkový útvar zriadený na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Zdravotnícke zariadenia sa môže prevádzkovať len na základe povolenia, ktoré vydáva Ministerstvo zdravotníctva SR v prípade špecializovanej

nemocnice alebo príslušný samosprávny kraj v rámci preneseného výkonu štátnej správy, ktorý vydáva povolenie na prevádzkovanie všeobecnej nemocnice.

Liečebňa, hospic, dom ošetrovateľskej starostlivosti, prírodné liečebné kúpele, zariadenia biomedicínskeho výskumu

Liečebne poskytujú špecializovanú zdravotnú starostlivosť zameranú najmä na poruchy zdravia chronického charakteru so zdĺhavým priebehom liečenia. Povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti s druhom zdravotníckeho zariadenia liečebňa majú vydané v rámci Košického kraja nasledovné zdravotnícke zariadenia (niektoré z nich však poskytujú služby liečebne ako doplnkovú činnosť popri svojej inej hlavnej činnosti).

- PRO VITAE, n.o., Všeobecná nemocnica Gelnica
- Regionálna nemocnica Sobrance, n.o.
- Letecká vojenská nemocnica, a.s.
- Psychiatrická liečebňa Samuela Bluma v Plešivci
- Geria, s.r.o.
- Kúpele Štós, n.o.
- Detská psychiatrická liečebňa n.o. Hraň
- NsP Trebišov, a.s.
- NsP sv. Barbory Rožňava, a.s.

Hospicová starostlivosť je paliatívna starostlivosť poskytovaná pacientom s nevyliciteľným ochorením a zomierajúcim pacientom hospicom ako samostatným zdravotníckym zariadením. Zahŕňa všetky prvky paliatívnej starostlivosti: paliatívnu medicínu, ošetrovateľskú, psychologickú, spirituálnu, respitnú a terminálnu starostlivosť, ako aj starostlivosť o pozostalých. Môže sa poskytovať formou ústavnou i ambulantnou (tzv. mobilným hospicom). Verejná minimálna sieť pre hospice je ustanovená najmenej jedným hospicom na územie kraja. V prostredí Košického kraja poskytuje hospicové služby len Vysokošpecializovaný odborný ústav geriatrický sv. Lukáša s 10-timi lôžkami paliatívnej medicíny. V minulosti poskytoval hospicové služby aj Hospic Harmónia v Slovenskom Novom Meste a Spišská katolícka charita, ktorá však má lôžka paliatívnej medicíny umiestnené v Prešovskom kraji. Vzhľadom na vysokú chorobnosť, starnutie populácie a zvyšujúci sa počet onkologických ochorení bude v budúcnosti potrebné umožniť zvýšenie počtu tohto druhu zdravotníckeho zariadenia v kraji. Ústavnú zdravotnú starostlivosť v odbore paliatívna medicína by mali vykonávať hospice ako samostatné zdravotnícke zariadenia určené na poskytovanie paliatívnej starostlivosti so sídlom v samostatnej budove. Optimálny počet postelí v hospici by mal byť je okolo 20. Tieto požiadavky však aj napriek písomným urgenciám vo vzťahu k jednotlivým zdravotným poisťovniam KSK doposiaľ nespĺňa.

Domy ošetrovateľskej starostlivosti poskytujú nepretržitú ošetrovateľskú starostlivosť a rehabilitácia osobám, ktorých zdravotný stav nevyžaduje sústavnú zdravotnú starostlivosť poskytovanú lekárom vrátane zabezpečenia súvisiacej ambulantnej zdravotnej starostlivosti so zameraním na poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti. Súčasťou domu ošetrovateľskej starostlivosti môže byť ošetrovateľský stacionár. Vzhľadom na vysokú chorobnosť a starnutie populácie bude pravdepodobne potrebné v budúcnosti umožniť zvýšenie počtu tohto druhu zdravotníckeho zariadenia. V Košickom kraji poskytuje predmetnú činnosť len Poliklinika „Veľké Kapušany, n.o.“ a Vysokošpecializovaný odborný ústav geriatrický sv. Lukáša v Košiciach.

Prírodné liečebné kúpele sú viac ako jedno zdravotnícke zariadenie, v ktorých sa poskytuje zdravotná starostlivosť na stabilizáciu zdravotného stavu, regeneráciu zdravia alebo prevenciu chorôb a ktoré využívajú prírodné liečivé vody alebo klimatické podmienky vhodné na liečenie uznané na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zmysle zákona č. 538/2005 Z.z.

o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Prírodné liečebné kúpele možno prevádzkovať na miestach, kde sa nachádzajú prírodné liečivé zdroje, alebo na území s klimatickými podmienkami vhodnými na liečenie, kde možno zabezpečiť kúpeľné prostredie. Na vykonávanie predmetnej činnosti majú v rámci Košického kraja vydané povolenie len Kúpele Štós, n.o.

Biomedicínsky výskum je získavanie a overovanie nových biologických, medicínskych, ošetrovateľských poznatkov a poznatkov z pôrodnej asistencie na človeku. Biomedicínsky výskum v ošetrovateľstve a v pôrodnej asistencii umožňuje aj podporovať schopnosti jednotlivcov a rodín alebo zlepšovať optimum funkcií a minimalizovať tie, ktoré sú príčinou ochorení. Biomedicínsky výskum zahŕňa každú výskumnú činnosť v oblasti biológie, medicíny, farmácie, ošetrovateľstva, pôrodnej asistencie a psychológie, ktorá môže ovplyvniť fyzické alebo psychické zdravie človeka, ktorý sa zúčastňuje na tomto výskume. Dôležité a primárne postavenie posudzovania prípustnosti experimentu má etická komisia, ktorú v závislosti od formy zdravotnej starostlivosti zriaďuje Ministerstvo zdravotníctva SR, samosprávny kraj alebo samotný poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti. V zmysle platnej legislatívy má etickú komisiu zriadenú aj KSK.

Porovnanie verejnej minimálnej siete a skutočnej regionálnej siete poskytovateľov ústavnej zdravotnej starostlivosti v Košickom kraji

Normatív poskytovateľov ústavnej zdravotnej starostlivosti je vyjadrený minimálnym počtom lôžok v špecializačných odboroch rozdelených na lôžka určené na poskytovanie ústavnej starostlivosti akútne chorým osobám, chronicky chorým osobám a psychiatricky chorým osobám na území kraja. Porovnanie verejnej minimálnej siete a skutočnej siete poskytovateľov ústavnej zdravotnej starostlivosti približuje príloha tohto dokumentu.

V priebehu posledných rokov robil Košický samosprávny kraj viacero analýz počtu lôžok. Na základe uvedeného zisťujeme trend postupného klesania počtu lôžok v kraji. Pri kolónke: skutočnosť-normatív, zisťujeme nedostatok lôžok na príslušných oddeleniach zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti. Najväčší nedostatok lôžok pozorujeme na oddeleniach: doliečovacie, geriatrické, chirurgické, gerontopsychiatrické, algeziologické, medicíne drogových závislostí, otorinolaryngologické, oftalmologické a oddeleniach paliatívnej medicíny. Najvýraznejší prebytok lôžok oproti normatívu je na oddeleniach: psychiatria, dlhodoboch chorých, fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie.

Záverom je možné konštatovať, že celkový počet lôžok k 1.1.2015 je v Košickom kraji o 1116 vyšší ako je normatív stanovený Nariadením vlády č. 640/2008 o verejnej minimálnej sieti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

Koncová sieť poskytovateľov ústavnej zdravotnej starostlivosti v Košickom kraji

Novela nariadenia vlády č. 640/2008 o verejnej minimálnej sieti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov ustanovila s účinnosťou od 1. októbra 2012 koncovú sieť poskytovateľov ústavnej zdravotnej starostlivosti na území Slovenskej republiky, ktorí v rámci verejnej minimálnej siete poskytovateľov poskytujú zdravotnú starostlivosť na príslušnom území. Koncovú sieť poskytovateľov zdravotnej starostlivosti tvoria poskytovatelia ústavnej zdravotnej starostlivosti, ktorí majú pre štát strategický význam a ktorí zabezpečujú poskytovanie štátom garantovanej zdravotnej starostlivosti, aj s prihliadnutím na kritérium bezpečnosti štátu. Ide o zdravotnícke zariadenia, na ktoré má Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky operatívny dosah, na základe čoho štát dokáže garantovať činnosť týchto zdravotníckych zariadení aj v mimoriadnych situáciách a tým zabezpečiť poskytovanie zdravotnej starostlivosti občanom. Koncovú sieť poskytovateľov ústavnej zdravotnej starostlivosti v Košickom kraji približuje nasledovná

tabuľka. Sú to zariadenia, s ktorými majú jednotlivé zdravotné poisťovne povinnosť uzatvoriť zmluvné vzťahy.

Tabuľka č. 2: Koncová sieť poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v Košickom kraji

Druh	Poskytovateľ ZS	Miesto výkonu
Všeobecná nemocnica	Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice	Košice
Špecializovaná nemocnica	Detská fakultná nemocnica Košice	Košice
Špecializovaná nemocnica	Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb Košice, a. s.	Košice
Špecializovaná nemocnica	Východoslovenský onkologický ústav, a. s.	Košice
Liečebňa	Letecká vojenská nemocnica, a. s.	Košice
Špecializovaná nemocnica	Inštitút nukleárnej a molekulárnej medicíny	Košice
Špecializovaná nemocnica	Centrum pre liečbu drogových závislostí	Košice
Liečebňa	Psychiatrická liečebňa Samuela Bluma Plešivec	Plešivec

Zdroj: Nariadenie vlády č. 640/2008, vlastné spracovanie

Príloha – Porovnanie verejnej minimálnej siete a skutočnej siete poskytovateľov ústavnej zdravotnej starostlivosti

oddelenia	KSK																													
	Norma pre SR počet lôžok	Normatív pre KSK počet lôžok	skutočnosť - normatív	Detská lúkačná nemocnica Košice	UNP Košice	Zelené zdravotníctvo Košice, s.r.o.	Lečebná a opijná nemocnica, a.s.	1. súkromná nemocnica Košice-Saca, a.s.	Východodovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.	Východodovenský onkologický ústav, a.s.	Všeobšpecializovaný odborný ústav geriatrický sv. Lukáča v KE, n.o.	NPŠ Spišská Nová Ves, a.s.	NPŠ Štefana Kukuru Michalovce, a.s.	NPŠ sv. Barbory Rožňava, a.s.	NPŠ Trebišov, a.s.	Nemocnica Krámpachy spol. s r.o.	PHO VITAE, n.o. Gánica	Regionálna nemocnica Sobrance, n.o.	Psychiatriká liečebňa Samuela Bibuna v Prievidzi	Psychiatriká nemocnica Michalovce, n.o.	Nemocnica s poliklinikou n.o. Kráľovský Chlmec	Geria, s.r.o. Trebišov	Poliklinika "Veľké Kapušany, n.o."	Kúpele Štós, n.o.	Detská psychiatriká liečebňa n.o. Hraň	Inštitút nukleárnej a molekulárnej medicíny KE	Centrum pre liečbu drogových závislostí KE	FMČ - analytické služby, s.r.o.	Skutočnosť v KSK počet lôžok	
ZRIAĐOVATEĽ	-	-	-	MZSR	MZSR	Privátny sektor	MZSR/MOSR	Privátny sektor	MZSR	MZSR	MZSR	KSK	KSK	KSK	KSK	Privátny sektor	Mesto	Mesto	MZSR	MZSR	MZSR/Privátny sektor	Privátny sektor	Mesto/Privátny sektor	MZSR	MZSR	MZSR	MZSR	Privátny sektor	-	
Vnútorné lekárstvo + JIS	3 340	476	75		147	34		65				35	79	40	59	25			30			37								551
Infektológia + JIS	588	84	26	25									35	50															110	
Pneumológia a ftizeológia	956	136	-2		44								35		35										20				134	
Neurológia + JIS	1 510	215	77	20	84	20		30				40	40	33	25													292		
Psychiatria (pedopsychiatria)	3 008	468	346		137									35	92				200	260					90			814		
Kl. prac. lekárstvo a kl. toxikológia	76	11	21		22			10																				32		
Pediatria	1 841	262	61	104								50	40	36	35	25						13		20				323		
Gynekológia a pôrodníctvo (onkogyn.)	2 500	356	35		130			50		20		40	49	25	40	21					16							391		
Chirurgia + JIS	3 428	488	-36	20	129	24		45				41	58	35	52	30					18							452		
Ortopédia	735	105	15		65	6		25					24															120		
Urológia (onkourol.)	510	72	21		69								24															93		
Úrazová chirurgia + JIS	659	94	64		100								32		22						4							158		
ORL	612	87	-15	10	25			17		20																		72		
Oftalmológia	294	42	-12		25			5																				30		
Maxilofaciálna chirurgia	69	10	20		30																							30		
Dermatovenerológia	280	40	-3		30			7																				37		
Klinická onkológia + JIS	518	71	76	15	2					55			50		25													147		
Anesteziológia a IM	475	68	45	16	26	5		6	23	6		4	7	6	6	4					4						113			
Algeziológia	75	20	-20																									0		
FBLR	674	96	99		56	6		37				21		20	25									30				195		
Neurochirurgia	204	29	28		57																							57		
Plastická chirurgia	128	18	7		20			5																				25		
Ortopedická protetika	28	0	0																									0		
Radiačná onkológia	311	44	13							57																		0		
Foniatria	8	0	0																									0		
Reumatológia	90	0	0																									0		
Nukleárna medicína	35	10	0																							10		10		
Gastroenterológia	19	0	0																									0		
Kardiológia	236	34	53						87																			87		
Diabetológia, poruchy LPaV	82	0	0																									0		
Neonatológia a novorodenecká lôžka	1 219	174	44	30	64			25				15	27	10	25	10					12						218			
Geriatra	1 053	150	-75				35				30		10															75		
Nefrológia	8	1	7																									8		
Endokrinológia	32	0	0																									0		
Cievna chirurgia	120	15	19						34																			34		
Kardiochirurgia	169	24	9						33																			33		
Medicína drogových závislostí	374	53	-17																								36	36		
Gerontopsychiatria	247	35	-35																									0		
Popáleninové	51	7	19				26																					26		
Doliečovanie	586	84	-80																		4							4		
Ošetrovateľské	240	30	45								35												40					75		
Dlhodobí chorí	1 571	224	171			35	26			75	30		40	30		70	25				26	38						395		
Transplantačné	20	3	7		10																							10		
Hematológia a transfuziológia + JIS	94	13	7		20																							20		
Paliatívna medicína	160	20	-10							10																		10		
Hrudníková chirurgia	60	0	11		11																							11		
Spolu	29 293	4 169	1 116	240	1 353	95	70	379	177	158	150	276	510	280	471	115	70	55	200	260	134	38	40	70	90	10	36	8	-	
Spolu KSK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5 285	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5 285	

Zdroj: Dáta KSK, 1.1.2015, Nariadenie vlády SR č. 640/2008 o verejnej minimálnej sieti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, vlastné spracovanie

Zoznam projektových zámerov - oprávnené podľa IROP

P.č.	Prioritná os	Investičná priorita	Špecifický cieľ	Názov projektového zámeru	Okres	Obec	Predpokladané náklady
1	1.	1.1.	1.1.1.	Bohdanovce - Herľany			6 000 000,00 €
2	1.	1.1.	1.1.1.	Gemerská Poloma - SNV - Harichovce - D1 (Jánovce Jablonov)			5 600 000,00 €
3	1.	1.1.	1.1.1.	Hranica okresu Košice/Košice - okolie - Veľké Kapušany - hranica UA			6 000 000,00 €
4	1.	1.1.	1.1.1.	Hranica okresu Košice/Košice - okolie - Spišské Vlachy			10 000 000,00 €
5	1.	1.1.	1.1.1.	Michalovce - Sobrance			2 400 000,00 €
6	1.	1.1.	1.1.1.	Michalovce - Veľké Kapušany - Kráľovský Chlmec			3 600 000,00 €
7	1.	1.1.	1.1.1.	Moldava nad Bodvou - Jasov - Košice			3 000 000,00 €
8	1.	1.1.	1.1.1.	Napojenie terminálu TIOP Moldava nad Bodvou			2 000 000,00 €
9	1.	1.1.	1.1.1.	Spišské Vlachy - Spišská Nová Ves - hranica okresu Spišská Nová Ves/Levoča (I/18)			4 800 000,00 €
10	1.	1.2.	1.2.1.	Aktualizácia Plánu dopravnej obslužnosti Košického samosprávneho kraja			30 000,00 €
11	1.	1.2.	1.2.1.	Spracovanie Generálneho dopravného plánu Košického samosprávneho kraja			300 000,00 €
12	1.	1.2.	1.2.1.	Výstavba prestupných terminálov s príslušným informačným systémom			6 100 000,00 €
13	1.	1.2.	1.2.1.	TEŠ napojenia terminálu Moldava nad Bodvou na cestu			20 000,00 €
14	1.	1.2.	1.2.1.	Nízkopodlažné a ekologické autobusy – obstaranie			1 700 000,00 €
15	1.	1.2.	1.2.1.	Modernizácia a výstavba centrálnych autobusových zastávok s príslušným informačným systémom			3 000 000,00 €
16	1.	1.2.	1.2.1.	Vybudovanie centrálného dispečingu systémov verejnej dopravy - dispečing IDS			500 000,00 €
17	1.	1.2.	1.2.1.	Programové vybavenie na plánovanie dopravných výkonov verejnej dopravy			50 000,00 €
18	1.	1.2.	1.2.1.	Tarifno-informačné zabezpečenie integrovaného dopravného systému			6 200 000,00 €
19	1.	1.2.	1.2.1.	Nákup autobusu mestskej hromadnej dopravy pre mesto Moldava nad Bodvou	Košice - okolie	Moldava nad Bodvou	290 000,00 €
20	1.	1.2.	1.2.1.	Zachytné parkovisko	Košice - okolie	Poproč	253 000,00 €
21	1.	1.2.	1.2.1.	Výstavba zastávok verejnej dopravy v mikroregióne Duša	Michalovce	Petrovce , Nacina Ves, Voľa, Suché, Lesné,	75 000,00 €
22	1.	1.2.	1.2.1.	Výstavba autobusovej zastávky	Rožňava	Dobšiná	315 000,00 €
23	1.	1.2.	1.2.1.	Zlepšenie kvality vozidlového parku autobusovej dopravy v meste Rožňava	Rožňava	Rožňava	360 000,00 €
24	1.	1.2.	1.2.1.	Výstavba zastávok cestnej verejnej dopravy v dvoch mestských častiach- Rožňava baňa, Nadabula v meste Rožňava	Rožňava	Rožňava	60 000,00 €
25	1.	1.2.	1.2.1.	Modernizácia zastávky cestnej verejnej osobnej dopravy	Rožňava	Vyšná Slaná	11 000,00 €
26	1.	1.2.	1.2.1.	Rekonštrukcia prístavisk pri autobusových zastávkach v obci Bunkovce	Sobrance	Bunkovce	13 000,00 €
27	1.	1.2.	1.2.1.	Zvýšenie kvality a bezpečnosti cestujúceho občana v obci	Sobrance	Priekopa	25 000,00 €
28	1.	1.2.	1.2.1.	Výstavba autobusovej zastávky z dôvodu bezpečnosti obyvateľov	Spišská Nová Ves	Lieskovany	20 000,00 €
29	1.	1.2.	1.2.1.	Nákup nových autobusov MHD	Spišská Nová Ves	Spišská Nová Ves	430 000,00 €
30	1.	1.2.	1.2.1.	Autobusová zastávka Gemerská ul. - výstavba	Spišská Nová Ves	Spišská Nová Ves	40 000,00 €
31	1.	1.2.	1.2.1.	Vybudovanie miestnej komunikácie - prepojenie TESCO - LIDL	Spišská Nová Ves	Spišská Nová Ves	400 000,00 €

P.č.	Prioritná os	Investičná priorita	Špecifický cieľ	Názov projektového zámeru	Okres	Obec	Predpokladané náklady
32	1.	1.2.	1.2.1.	zlepšenie infraštruktúry verejnej osobnej dopravy	Trebišov	Hraň	30 000,00 €
33	1.	1.2.	1.2.1.	Výstavba zastávok cest. ver. osobnej dopravy, Výstavba obrátiska cest. ver. os. dopravy	Trebišov	Lastovce	10 500,00 €
34	1.	1.2.	1.2.1.	Autobusové zástavky so zelenou strechou v obci Michal'any	Trebišov	Michal'any	30 000,00 €
35	1.	1.2.	1.2.1.	Spracovanie generelu dopravy a podpora verejnej osobnej dopravy v Meste Trebišov	Trebišov	Trebišov	984 000,00 €
36	1.	1.2.	1.2.1.	Rekonštrukcia a modernizácia zastávok , zväčšenie kapacity parkoviska pred cintorínom a rekonštrukcia a vybudovanie chodníkov v obci	Trebišov	Veľké Ozorovce	80 000,00 €
37	1.	1.2.	1.2.1.	Vybudovanie autobusovej zastávky	Trebišov	Viničky	40 000,00 €
38	1.	1.2.	1.2.1.	Miestna komunikácia na rómsku osadu ul. Lesná	Trebišov	Zemplínska Teplica	300 000,00 €
39	1.	1.2.	1.2.2.	Cykloportál Košického kraja - Krajský cykloportál			300 000,00 €
40	1.	1.2.	1.2.2.	Bezpečné a ekologické Ploské	Košice - okolie	Ploské	315 000,00 €
41	1.	1.2.	1.2.2.	Výstavba cyklotrasy pre mesto Moldava nad Bodvou	Košice - okolie	Moldava nad Bodvou	300 000,00 €
42	1.	1.2.	1.2.2.	Cyklotrasy a moderné služby	Košice - okolie	ZMOR Rudohorie	1 000 000,00 €
43	1.	1.2.	1.2.2.	Úprava povrchu obecnej komunikácie medzi obcami Iňačovce – Zemplínska Široká	Michalovce	Iňačovce, Zemplínska Široká	310 000,00 €
44	1.	1.2.	1.2.2.	Vytvorenie cyklistickej trasy CMZ - Biela hora	Michalovce	Michalovce	60 000,00 €
45	1.	1.2.	1.2.2.	Vybudovanie cyklistickej trasy v povodí Laborca	Michalovce	Michalovce	624 349,00 €
46	1.	1.2.	1.2.2.	Chodníček náš premilý	Michalovce	Michalovce	264 075,00 €
47	1.	1.2.	1.2.2.	Výstavba cyklistických komunikácií v mikroregióne Duša	Michalovce	Strážske, Pusté Čemerné, Lesné, Voľa, Petrovce nad Laborcom, Nacina Ves, Suché	2 500 000,00 €
48	1.	1.2.	1.2.2.	Cyklistická komunikácia Suché - Michalovce	Michalovce	Suché	400 000,00 €
49	1.	1.2.	1.2.2.	Cyklistická komunikácia	Michalovce	Veľké Kapušany	1 500 000,00 €
50	1.	1.2.	1.2.2.	Generel dopravy v meste Veľké Kapušany	Michalovce	Veľké Kapušany	3 000,00 €
51	1.	1.2.	1.2.2.	Bezpečné a ekologické Zalužice	Michalovce	Zalužice	315 000,00 €
52	1.	1.2.	1.2.2.	Výstavba cyklistických trás Rožňava-Nadabula - Brzotín	Rožňava	Rožňava	504 000,00 €
53	1.	1.2.	1.2.2.	Odstraňovanie bariér pri priechodoch pre chodcov v meste Rožňava	Rožňava	Rožňava	32 000,00 €
54	1.	1.2.	1.2.2.	Rekonštrukcia a vybudovanie novej cyklotrasy v oblasti Rákoš - Rožňava	Rožňava	Rožňava	30 000,00 €
55	1.	1.2.	1.2.2.	Osadenie cyklostanov v rámci mesta Rožňava	Rožňava	Rožňava	1 500,00 €
56	1.	1.2.	1.2.2.	Vypracovanie dopravnej štúdie	Rožňava	Rožňava	3 000,00 €
57	1.	1.2.	1.2.2.	Pešia zóna - Štefánikova Sobrance	Sobrance	Sobrance	1 000 000,00 €
58	1.	1.2.	1.2.2.	Budovanie prvkov upokojovania dopravy - pešia zóna Levočská ulica - I. etapa	Spišská Nová Ves	Spišská Nová Ves	300 000,00 €
59	1.	1.2.	1.2.2.	Vybudovanie cyklo dopravy ako alternatívy ku motorovej doprave	Spišská Nová Ves	Spišská Nová Ves	1 450 000,00 €
60	1.	1.2.	1.2.2.	Doplňková cyklistická infraštruktúra - v rámci Hornádskej cyklotrasy	Spišská Nová Ves	Spišská Nová Ves	30 000,00 €
61	1.	1.2.	1.2.2.	Vybudovanie cyklistických chodníkov pre obyvateľov dochádzajúcich do práce do Mesta Trebišov	Trebišov	Trebišov	3 220 000,00 €
62	1.	1.2.	1.2.2.	EuroVelo11		Trstené pri Hornáde - Gyňov - Čaňa - Ždaňa - Nižná Myšľa - Košov Bakša - Košice - Družstevná pri Hornáde - Kostofany nad Hornádom - Budimír - Obišovce	7 244 662,00 €

P.č.	Prioritná os	Investičná priorita	Špecifický cieľ	Názov projektového zámeru	Okres	Obec	Predpokladané náklady
63	1.	1.2.	1.2.2.	Zemplínska cyklomagistrála		Zalužice, Lúčky, Jovsa, Klokočov, Kaluža, Vinné, Michalovce, Lastomír, Sliepkovce, Budkovce, Drahnov, Malé Raškovce, Val'ké Raškovce, Oborín, Brehov, Cejkov a Zemplín	10 558 051,00 €
64	2.	2.1.	2.1.1.	Zariadenie rodinného typu pre poskytovanie sociálnych služieb pre seniorov	Gelnica	Margecany	170 000,00 €
65	2.	2.1.	2.1.1.	Materské centrum Prakovce	Gelnica	Prakovce	180 000,00 €
66	2.	2.1.	2.1.1.	Rekonštrukcia "detských jaslí" v Moldave nad Bodvou	Košice - okolie	Moldava nad Bodvou	200 000,00 €
67	2.	2.1.	2.1.1.	Vytvorenie priestorov pre komunitné zariadenie opatrovateľskej služby	Michalovce	Michalovce	857 023,50 €
68	2.	2.1.	2.1.1.	Denný stacionár pre seniorov	Michalovce	Michalovce	650 000,00 €
69	2.	2.1.	2.1.1.	Pilotný projekt deinštitucionalizácie zariadenia LIDWINA - DSS Strážske	Michalovce	Strážske	950 000,00 €
70	2.	2.1.	2.1.1.	Detský domov Lienka Veľké Kapušany	Michalovce	Veľké Kapušany	2 400 000,00 €
71	2.	2.1.	2.1.1.	Rozšírenie zariadenia DD Súcit - výstavba piatich obytných buniek	Michalovce	Veľké Kapušany	564 700,00 €
72	2.	2.1.	2.1.1.	Projekt deinštitucionalizácie JASANIMA - DSS Rožňava	Rožňava	Rožňava	950 000,00 €
73	2.	2.1.	2.1.1.	Rekonštrukcia, modernizácia malometrážnych bytov v Rožňave	Rožňava	Rožňava	210 000,00 €
74	2.	2.1.	2.1.1.	Sociálne služby starším ľuďom	Sobrance	Blatné Remety	50 000,00 €
75	2.	2.1.	2.1.1.	Dom sociálnych služieb	Sobrance	Veľké Revištia	10 000,00 €
76	2.	2.1.	2.1.1.	Detský domov Slovenské Nové mesto - Centrum detí	Trebišov	Slovenské Nové Mesto	1 100 000,00 €
77	2.	2.1.	2.1.2.	Vytvorenie 16 CZIS v Košickom kraji, mimo URM Košice			15 840 000,00 €
78	2.	2.2.	2.2.1.	Materské školy v Gelnici - dobrý základ pre ďalšie vzdelávanie -II	Gelnica	Gelnica	300 000,00 €
79	2.	2.2.	2.2.1.	Materské školy v Gelnici - dobrý základ pre ďalšie vzdelávanie - I.	Gelnica	Gelnica	500 000,00 €
80	2.	2.2.	2.2.1.	Rozšírenie kapacity materskej školy v Margecanoch	Gelnica	Margecany	120 000,00 €
81	2.	2.2.	2.2.1.	Rozšírenie kapacity MŠ a úprava areálu MŠ	Gelnica	Prakovce	360 000,00 €
82	2.	2.2.	2.2.1.	Materská škola pre všetkých	Gelnica	Smolník	55 500,00 €
83	2.	2.2.	2.2.1.	Rozšírenie kapacít Materských škôl	Košice - okolie	Hodkovce	220 000,00 €
84	2.	2.2.	2.2.1.	Rozšírenie kapacít Materských škôl	Košice - okolie	Jasov	220 000,00 €
85	2.	2.2.	2.2.1.	Rozšírenie kapacít Materských škôl	Košice - okolie	Medzev	220 000,00 €
86	2.	2.2.	2.2.1.	Zvyšovanie energetickej hospodárnosti budov MŠ, úpravy areálu a obstaranie vybavenia	Košice - okolie	Moldava nad Bodvou	500 000,00 €
87	2.	2.2.	2.2.1.	Rozšírenie kapacít Materských škôl	Košice - okolie	Poproč	220 000,00 €
88	2.	2.2.	2.2.1.	Rozšírenie kapacít Materských škôl	Košice - okolie	Šemša	220 000,00 €
89	2.	2.2.	2.2.1.	Rekonštrukcia Materskej školy Ždaňa	Košice - okolie	Ždaňa	470 000,00 €
90	2.	2.2.	2.2.1.	Rekonštrukcia materskej školy	Michalovce	Horovce	20 000,00 €
91	2.	2.2.	2.2.1.	Úpravy areálov MŠ v mikroregióne Duša	Michalovce	Lesné, Strážske, Nacina Ves, Petrovce, Staré	150 000,00 €
92	2.	2.2.	2.2.1.	Zvýšenie energetickej hospodárnosti budov MŠ	Michalovce	Lesné, Strážske, Nacina Ves, Petrovce, Staré	240 000,00 €
93	2.	2.2.	2.2.1.	Rekonštrukcia Materskej školy v Markovciach	Michalovce	Markovce	100 000,00 €
94	2.	2.2.	2.2.1.	Rekonštrukcia Materskej školy pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	Michalovce	Michalovce	319 069,00 €
95	2.	2.2.	2.2.1.	Rekonštrukcia a prístavba Cirkevnej materskej školy svätej Terezy, Farská č.1, Michalovce,071 01.	Michalovce	Michalovce	300 000,00 €

P.č.	Prioritná os	Investičná priorita	Špecifický cieľ	Názov projektového zámeru	Okres	Obec	Predpokladané náklady
96	2.	2.2.	2.2.1.	Modernizácia objektov Cirkevnej materskej školy bl. biskupa Vasiľa Hopka	Michalovce	Michalovce	130 000,00 €
97	2.	2.2.	2.2.1.	Obstaranie materiálo-technického vybavenia materských škôl	Michalovce	Tušická Nová Ves	42 000,00 €
98	2.	2.2.	2.2.1.	Stavebno - technické úpravy areálu materskej školy vrátane detského ihriska	Michalovce	Tušická Nová Ves	35 000,00 €
99	2.	2.2.	2.2.1.	Zvyšovanie energetickej hospodárnosti budovy materskej školy	Michalovce	Tušická Nová Ves	183 000,00 €
100	2.	2.2.	2.2.1.	Materská škola J. Erdélyiho - stavebno technické úpravy	Michalovce	Veľké Kapušany	1 200 000,00 €
101	2.	2.2.	2.2.1.	Materská škola P.O.Hviezdoslava- stavebno technické úpravy	Michalovce	Veľké Kapušany	1 200 000,00 €
102	2.	2.2.	2.2.1.	Výstavba Materskej školy II. v Dobšinej	Rožňava	Dobšiná	615 000,00 €
103	2.	2.2.	2.2.1.	Stavebno-technické úpravy v rámci Spojenej školy J. A. Komenského - ZŠ a SOŠ s VJM v Rožňave na vytvorenie MŠ s prvkami inkluzívneho vzdelávania	Rožňava	Rožňava	100 000,00 €
104	2.	2.2.	2.2.1.	Stavebno - technické úpravy existujúcich objektov MŠ E. Rótha	Rožňava	Rožňava	80 000,00 €
105	2.	2.2.	2.2.1.	Stavebno - technické úpravy areálu MŠ E. Rótha	Rožňava	Rožňava	35 000,00 €
106	2.	2.2.	2.2.1.	Obstaranie materiálo-technického vybavenie MŠ E. Rótha s VJM v Rožňave	Rožňava	Rožňava	15 000,00 €
107	2.	2.2.	2.2.1.	Zvýšenie energetickej hospodárnosti budovy MŠ E. Rótha s VJM v Rožňave	Rožňava	Rožňava	55 000,00 €
108	2.	2.2.	2.2.1.	Zvýšenie energetickej hospodárnosti budovy MŠ Ernesta Rótha v Rožňave	Rožňava	Rožňava	135 000,00 €
109	2.	2.2.	2.2.1.	Stavebno - technické úpravy areálu MS Krátka v Rožňave	Rožňava	Rožňava	35 000,00 €
110	2.	2.2.	2.2.1.	Zvýšenie energetickej hospodárnosti budovy MŠ Kyjevská v Rožňave	Rožňava	Rožňava	110 000,00 €
111	2.	2.2.	2.2.1.	Stavebno - technické úpravy areálu MS Pionierov v Rožňave	Rožňava	Rožňava	30 000,00 €
112	2.	2.2.	2.2.1.	Rozšírenie kapacity MŠ Pionierov v Rožňave	Rožňava	Rožňava	200 000,00 €
113	2.	2.2.	2.2.1.	Zvýšenie energetickej hospodárnosti budovy MŠ Štítická v Rožňave	Rožňava	Rožňava	380 000,00 €
114	2.	2.2.	2.2.1.	Obstaranie materiálo-technického vybavenie MŠ Štítická v Rožňave	Rožňava	Rožňava	18 000,00 €
115	2.	2.2.	2.2.1.	Zvýšenie energetickej hospodárnosti budovy MŠ Vajanského v Rožňave	Rožňava	Rožňava	220 000,00 €
116	2.	2.2.	2.2.1.	Stavebno - technické úpravy areálu MŠ Vajanského v Rožňave	Rožňava	Rožňava	30 000,00 €
117	2.	2.2.	2.2.1.	Stavebno - technické úpravy areálu MŠ E. Rótha s VJM v Rožňave	Rožňava	Rožňava	30 000,00 €
118	2.	2.2.	2.2.1.	Zvyšovanie energetickej hospodárnosti budovy materskej školy v obci Silica	Rožňava	Silica	108 948,00 €
119	2.	2.2.	2.2.1.	Zvyšovanie energetickej hospodárnosti budovy MŠ	Rožňava	Vyšná Slaná	105 000,00 €
120	2.	2.2.	2.2.1.	Rozšírenie kapacít existujúcich objektov materskej školy na ulici Komenského v Sobrance	Sobrance	Sobrance	150 000,00 €
121	2.	2.2.	2.2.1.	Zateplenie budovy Materskej školy a úprava detského ihriska	Sobrance	Vyšná Rybnica	33 000,00 €
122	2.	2.2.	2.2.1.	Rekonštrukcia Materskej školy	Sobrance	Vyšné Remety	90 000,00 €
123	2.	2.2.	2.2.1.	Rozšírenie kapacít existujúcich objektov MŠ Záhor	Sobrance	Záhor	8 000,00 €
124	2.	2.2.	2.2.1.	Zateplenie budovy MŠ a výmena okien za plastové	Spišská Nová Ves	Letanovce	50 000,00 €
125	2.	2.2.	2.2.1.	Výstavba Materskej školy v Markušovce a 1. ZŠ	Spišská Nová Ves	Markušovce	502 800,00 €
126	2.	2.2.	2.2.1.	Krízové stredisko Alžbetka	Spišská Nová Ves	Spišská Nová Ves	320 000,00 €
127	2.	2.2.	2.2.1.	Rekonštrukcia objektu na Tehelnej ul. na Materskú školu	Spišská Nová Ves	Spišská Nová Ves	80 000,00 €
128	2.	2.2.	2.2.1.	Zateplenie Materskej školy Rybničná ulica Spišská Nová Ves	Spišská Nová Ves	Spišská Nová Ves	45 000,00 €

P.č.	Prioritná os	Investičná priorita	Špecifický cieľ	Názov projektového zámeru	Okres	Obec	Predpokladané náklady
129	2.	2.2.	2.2.1.	Výstavba Materskej školy v obci Spišské Tomášovce	Spišská Nová Ves	Spišské Tomášovce	470 000,00 €
130	2.	2.2.	2.2.1.	Rozšírenie kapacity MŠ vidieckeho typu	Spišská Nová Ves	Teplička	19 500,00 €
131	2.	2.2.	2.2.1.	MŠ - Veľká Bara - Zateplenie a výmena okien a dverí	Trebišov	Bara	86 115,97 €
132	2.	2.2.	2.2.1.	Rekonštrukcia a modernizácia materskej školy, ul. Školská 233, Boľ	Trebišov	Boľ	162 250,00 €
133	2.	2.2.	2.2.1.	Prístavba a rekonštrukcia objektu materskej školy v obci Hraň	Trebišov	Hraň	110 000,00 €
134	2.	2.2.	2.2.1.	Modernizácia MŠ Fábryho v Kráľovskom Chlmcí	Trebišov	Kráľovský Chlmec	409 120,00 €
135	2.	2.2.	2.2.1.	Zateplenie a obnova obalových konštrukcií MŠ - L. Kossutha v Kráľovskom Chlmcí	Trebišov	Kráľovský Chlmec	320 328,00 €
136	2.	2.2.	2.2.1.	Výstavba, resp. prístavba materskej školy	Trebišov	Lastovce	50 000,00 €
137	2.	2.2.	2.2.1.	Rekonštrukcia a modernizácia objektu materskej školy v obci Malý Horeš	Trebišov	Malý Horeš	172 000,00 €
138	2.	2.2.	2.2.1.	Zavedenie inkluzívneho vzdelávania a rozšírenie predškolskej výchovy v MŠ	Trebišov	Sirník	50 000,00 €
139	2.	2.2.	2.2.1.	Zlepšenie priestorových podmienok detí predškolského veku v obci Streda nad Bodrogom	Trebišov	Streda nad Bodrogom	200 000,00 €
140	2.	2.2.	2.2.1.	Rekonštrukcia a rozšírenie kapacít materských škôl v Meste Trebišov	Trebišov	Trebišov	2 600 000,00 €
141	2.	2.2.	2.2.1.	Rekonštrukcia jestvujúcich tried a zateplenie budovy MŠ	Trebišov	Veľké Ozorovce	70 000,00 €
142	2.	2.2.	2.2.1.	Modernizácia materskej školy	Trebišov	Viničky	35 000,00 €
143	2.	2.2.	2.2.1.	Rekonštrukcia a modernizácia MŠ v obci Vojka	Trebišov	Vojka	215 000,00 €
144	2.	2.2.	2.2.2.	Zvýšenie kľúčových kompetencií žiakov Základnej školy v Gelnici	Gelnica	Gelnica	40 000,00 €
145	2.	2.2.	2.2.2.	Zvýšenie kompetencie žiakov ZŠ s MŠ v Helcmanovciach	Gelnica	Helcmanovce	27 000,00 €
146	2.	2.2.	2.2.2.	Praktická výchova a vzdelávanie k tvorivosti a samostatnosti	Gelnica	Margecany	120 000,00 €
147	2.	2.2.	2.2.2.	Vzdelávacie centrum Prakovce	Gelnica	Prakovce	3 100 000,00 €
148	2.	2.2.	2.2.2.	Obstaranie učební na ZŠ v Moldave nad Bodvou	Košice - okolie	Moldava nad Bodvou	100 000,00 €
149	2.	2.2.	2.2.2.	Vytvorenie jazykovej učebne pre vyučovanie metódou CLIL	Michalovce	Michalovce	35 000,00 €
150	2.	2.2.	2.2.2.	Vytvorenie digitálnej knižnice na ZŠ ul. Školská	Michalovce	Michalovce	40 000,00 €
151	2.	2.2.	2.2.2.	Zriadenie prírodovedných a polytechnických učební	Michalovce	Strážske, Nacina Ves, Staré	50 000,00 €
152	2.	2.2.	2.2.2.	Základná škola P.O.Hviezdoslava - zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov	Michalovce	Veľké Kapušany	40 000,00 €
153	2.	2.2.	2.2.2.	Základná škola J. Erdélyiho - zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov	Michalovce	Veľké Kapušany	40 000,00 €
154	2.	2.2.	2.2.2.	Rekonštrukcia Základnej školy v Dobšinej - nadstavba, resp. prístavba	Rožňava	Dobšiná	515 000,00 €
155	2.	2.2.	2.2.2.	Obstaranie prírodovednej učebne na ZŠ akad. Jura Hronca v Rožňave	Rožňava	Rožňava	18 000,00 €
156	2.	2.2.	2.2.2.	Zriadenie polytechnickej učebne na ZŠ akad. Jura Hronca v Rožňave	Rožňava	Rožňava	23 000,00 €
157	2.	2.2.	2.2.2.	Obstaranie IKT učebne na ZŠ akad. Jura Hronca v Rožňave	Rožňava	Rožňava	25 000,00 €
158	2.	2.2.	2.2.2.	Obstaranie jazykovej učebne pre výučbu slovenského a anglického jazyka na ZŠ akad. Jura Hronca v Rožňave	Rožňava	Rožňava	20 000,00 €
159	2.	2.2.	2.2.2.	Obstaranie jazykovej učebne na výučbu slovenského jazyka pre Spojenú školu J. A. Komenského - ZŠ a SOŠ s VJM v Rožňave	Rožňava	Rožňava	10 000,00 €
160	2.	2.2.	2.2.2.	Obstaranie polytechnickej učebne na ZŠ Pionierov v Rožňave	Rožňava	Rožňava	23 000,00 €
161	2.	2.2.	2.2.2.	Stavebno-technické úpravy pre vytvorenie polytechnickej učebne	Rožňava	Rožňava	23 000,00 €
162	2.	2.2.	2.2.2.	Zriadenie jazykovej učebne na ZŠ Zlatá v Rožňave	Rožňava	Rožňava	10 000,00 €
163	2.	2.2.	2.2.2.	Dovybavenie školskej knižnice pre rozvoj žiakov	Sobrance	Blatné Remety	5 000,00 €

P.č.	Prioritná os	Investičná priorita	Špecifický cieľ	Názov projektového zámeru	Okres	Obec	Predpokladané náklady
164	2.	2.2.	2.2.2.	Zriadenie polytechnických učební na základných školách v Spišskej Novej Vsi	Spišská Nová Ves	Spišská Nová Ves	350 000,00 €
165	2.	2.2.	2.2.2.	Modernizácia a rekonštrukcia ZŠ, ul. Kossutha, Kráľovský Chlmec	Trebišov	Kráľovský Chlmec	1 034 250,00 €
166	2.	2.2.	2.2.2.	Obstaranie IKT učebne Cirkevnej základnej školy sv. Juraja v Trebišove	Trebišov	Trebišov	10 025,00 €
167	2.	2.2.	2.2.2.	Rekonštrukcia a modernizácia ZŠ, ul. Školská 278, Veľké Trakany	Trebišov	Veľké Trakany	873 600,00 €
168	2.	2.2.	2.2.3.	Rekonštrukcia a modernizácia SOŠ technická, Michalovce	Michalovce	Michalovce	2 153 958,00 €
169	2.	2.2.	2.2.3.	Podnikateľský inkubátor v meste Veľké Kapušany	Michalovce	Veľké Kapušany	1 500 000,00 €
170	2.	2.2.	2.2.3.	Zvýšenie energetickej hospodárnosti budovy Spojenej školy J. A. Komenského - ZŠ a SOŠ s VJM v Rožňave	Rožňava	Rožňava	550 000,00 €
171	2.	2.2.	2.2.3.	Obstaranie a modernizácia materiálo - technického vybavenia Spojenej školy J. A. Komenského - ZŠ a SOŠ s VJM v Rožňave	Rožňava	Rožňava	80 000,00 €
172	2.	2.2.	2.2.3.	Obchodná akadémia, Rožňava	Rožňava	Rožňava	672 441,00 €
173	2.	2.2.	2.2.3.	Rekonštrukcia a modernizácia SOŠ, Markušovská cesta 4, SNV	Spišská Nová Ves	Spišská Nová Ves	1 482 444,00 €
174	2.	2.2.	2.2.3.	Rekonštrukcia a modernizácia Technická akadémia SNV	Spišská Nová Ves	Spišská Nová Ves	1 050 258,00 €
175	2.	2.2.	2.2.3.	Rekonštrukcia a modernizácia SOŠ drevárska, SNV	Spišská Nová Ves	Spišská Nová Ves	841 135,00 €
176	2.	2.2.	2.2.3.	Podnikateľský inkubátor ako nástroj rozvoja miestnej ekonomiky v Kráľovskom Chlmcí	Trebišov	Kráľovský Chlmec	463 575,00 €
177	2.	2.2.	2.2.3.	Modernizácia dielni a rekonštrukcia školských budov CSOŠ sv. Jozafaťa v Trebišove	Trebišov	Trebišov	900 000,00 €
178	2.	2.2.	2.2.3.	Podnikateľský inkubátor ako nástroj rozvoja miestnej ekonomiky vo Veľkých Trakanoch	Trebišov	Veľké Trakany	309 750,00 €
179	3.	3.1.		Založenie kreatívneho centra v obci Smolník	Gelnica	Smolník	20 000,00 €
180	3.	3.1.		Rozvoj kreatívneho priemyslu v Rudohorí	Košice - okolie	Hodkovce	10 000,00 €
181	3.	3.1.		Rozvoj kreatívneho priemyslu v Rudohorí	Košice - okolie	Hyl'ov	10 000,00 €
182	3.	3.1.		Rozvoj kreatívneho priemyslu v Rudohorí	Košice - okolie	Jasov	10 000,00 €
183	3.	3.1.		Rozvoj kreatívneho priemyslu v Rudohorí	Košice - okolie	Medzev	10 000,00 €
184	3.	3.1.		Rozvoj kreatívneho priemyslu v Rudohorí	Košice - okolie	Novačany	10 000,00 €
185	3.	3.1.		Rozvoj kreatívneho priemyslu v Rudohorí	Košice - okolie	Poproč	10 000,00 €
186	3.	3.1.		Rozvoj kreatívneho priemyslu v Rudohorí	Košice - okolie	Rudník	10 000,00 €
187	3.	3.1.		Rozvoj kreatívneho priemyslu v Rudohorí	Košice - okolie	Šemša	10 000,00 €
188	3.	3.1.		Rozvoj kreatívneho priemyslu v Rudohorí	Košice - okolie	Štós	10 000,00 €
189	3.	3.1.		Rozvoj kreatívneho priemyslu v Rudohorí	Košice - okolie	Vyšný Klatov	10 000,00 €
190	3.	3.1.		Rozvoj kreatívneho priemyslu v Rudohorí	Košice - okolie	Vyšný Medzev	10 000,00 €
191	3.	3.1.		Rozvoj kreatívneho priemyslu v Rudohorí	Košice - okolie	Zlatá Idka	10 000,00 €
192	4.	4.2.	4.2.1.	Výstavba vodovodu, kanalizácie, ČOV a zdroja pitnej vody v obci Helcmanovce	Gelnica	Helcmanovce	9 570 000,00 €
193	4.	4.2.	4.2.1.	Budovanie verejnej kanalizácie v obci Smolník	Gelnica	Smolník	2 500 000,00 €
194	4.	4.2.	4.2.1.	Vodovod	Košice - okolie	Blažice	840 624,00 €
195	4.	4.2.	4.2.1.	Pitná voda v obci Ploské	Košice - okolie	Ploské	525 000,00 €
196	4.	4.2.	4.2.1.	Pitná voda v obci Ploské	Košice - okolie	Ploské	1 050 000,00 €
197	4.	4.2.	4.2.1.	Ždaňa - Kanalizácia	Košice - okolie	Ždaňa	3 450 000,00 €
198	4.	4.2.	4.2.1.	Kanalizácia Moravany	Michalovce	Moravany	4 354 792,00 €
199	4.	4.2.	4.2.1.	Vodovodná sieť obce Tušice	Michalovce	Tušice	420 000,00 €
200	4.	4.2.	4.2.1.	Budovanie nového vodojemu v meste Veľké Kapušany	Michalovce	Veľké Kapušany	500 000,00 €

P.č.	Prioritná os	Investičná priorita	Špecifický cieľ	Názov projektového zámeru	Okres	Obec	Predpokladané náklady
201	4.	4.2.	4.2.1.	Rekonštrukcia prívodov vody a kanalizácie na ul. J. Kráľa	Michalovce	Veľké Kapušany	554 500,00 €
202	4.	4.2.	4.2.1.	Vybudovanie kanalizácie a ČOV v obci Štítnik	Rožňava	Štítnik	1 854 500,00 €
203	4.	4.2.	4.2.1.	Vodovod Beňatina	Sobrance	Beňatina	1 615 747,00 €
204	4.	4.2.	4.2.1.	Kristy - obecný vodovod	Sobrance	Kristy	676 043,00 €
205	4.	4.2.	4.2.1.	Obecný vodovod Veľké Revištia a Blatné Revištia	Sobrance	Veľké Revištia	800 000,00 €
206	4.	4.2.	4.2.1.	Obnovenie a rozšírenie vodných zdrojov, budovanie ČOV a verejnej kanalizácie	Spišská Nová Ves	Teplička	586 363,00 €
207	4.	4.2.	4.2.1.	Dostava verejného vodovodu v obci Michalany	Trebišov	Michalany	1 854 914,00 €
208	4.	4.2.	4.2.1.	Kanalizácie Zemplínska Teplica a ČOV - 3. etapa	Trebišov	Zemplínska Teplica	1 016 088,00 €
209	4.	4.2.	4.2.1.	Vodovod Zemplínska Teplica + prívodný rád	Trebišov	Zemplínska Teplica	3 525 376,00 €
210	4.	4.2.	4.2.1.	Kanalizácie Zemplínska Teplica a ČOV - 3. etapa	Trebišov	Zemplínska Teplica	400 000,00 €
211	4.	4.3.	4.3.1.	Zlepšenie mestského prostredia - revitalizácia zelene	Gelnica	Gelnica	200 000,00 €
212	4.	4.3.	4.3.1.	Regenerácia medziblokových priestorov sídlisk	Michalovce	Michalovce	109 000,00 €
213	4.	4.3.	4.3.1.	Revitalizácia Kostolného námestia	Michalovce	Michalovce	500 000,00 €
214	4.	4.3.	4.3.1.	Revitalizácia parku Kerta	Michalovce	Michalovce	624 349,00 €
215	4.	4.3.	4.3.1.	Revitalizácia verejných priestranstiev pri toku Laborca v centre mesta Michalovce	Michalovce	Michalovce	1 065 750,00 €
216	4.	4.3.	4.3.1.	Multifunkčná oddychová zóna v meste Veľké Kapušany	Michalovce	Veľké Kapušany	2 300 000,00 €
217	4.	4.3.	4.3.1.	Námestie I. Dobóa	Michalovce	Veľké Kapušany	1 200 000,00 €
218	4.	4.3.	4.3.1.	Regenerácia sídlisk v meste Veľké Kapušany	Michalovce	Veľké Kapušany	2 300 000,00 €
219	4.	4.3.	4.3.1.	Výsadba a regenerácia verejnej zelene, protihluková výsadba	Rožňava	Dobšiná	315 000,00 €
220	4.	4.3.	4.3.1.	Revitalizácia parku na Námestí baníkov v Rožňave	Rožňava	Rožňava	145 000,00 €
221	4.	4.3.	4.3.1.	Výstavba kanalizácie na odvodnenie dažďových vôd v mestskej časti Nadabula v Rožňave	Rožňava	Rožňava	500 000,00 €
222	4.	4.3.	4.3.1.	Výstavba protihlukovej steny v mestskej časti Rožňavská baňa	Rožňava	Rožňava	500 000,00 €
223	4.	4.3.	4.3.1.	Výstavba zberného systému na zachytávanie vysokých úhrnov dažďových vôd na sídlisku P.J.Šafárika smerom na sídlisko JUH v meste Rožňava	Rožňava	Rožňava	150 000,00 €
224	4.	4.3.	4.3.1.	Vytvorenie ochladzovacích koridorov v meste	Spišská Nová Ves	Spišská Nová Ves	300 000,00 €
225	4.	4.3.	4.3.1.	Zlepšenie environmentálnych aspektov v Meste Trebišov prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry	Trebišov	Trebišov	1 875 000,00 €